

การพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
เพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยี
สารสนเทศและการสื่อสาร สำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน

ภรภัทร รัตน์เจริญ

วิทยานิพนธ์เสนอบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา
ปีการศึกษา 2565
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยนเรศวร

การพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
เพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยี
สารสนเทศและการสื่อสาร สำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน

วิทยานิพนธ์เสนอบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา
ปีการศึกษา 2565
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยนเรศวร

วิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทาง
วิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ
และการสื่อสาร สำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน"

ของ ภรภัทร รัตนเจริญ

ได้รับการพิจารณาให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์
(รองศาสตราจารย์ ดร.อนิรุทธ์ สติมัน)

..... ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กอบสุข คงมนัส)

..... กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
(รองศาสตราจารย์ ดร.อรจรรย์ ณ ตะกั่วทุ่ง)

..... กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายใน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เอื้อมพร หลินเจริญ)

..... กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายใน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติพงษ์ พุ่มพวง)

อนุมัติ

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.กรองกาญจน์ ชูทิพย์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ชื่อเรื่อง	การพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน
ผู้วิจัย	ภรภัทร รัตนเจริญ
ประธานที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กอบสุข คงมันัส
กรรมการที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร.อรจริย์ ณ ตะกั่วทุ่ง
ประเภทสารนิพนธ์	วิทยานิพนธ์ ปริญญาโท เทคโนโลยีและการสื่อสารการศึกษา, มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2565
คำสำคัญ	รูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสาน, ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ, สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้, ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร, หลักการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อความต้องการของครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษต่อรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 2) เพื่อกำหนดเกณฑ์สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของครูภาษาอังกฤษ 3) เพื่อสร้างและตรวจสอบรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 4) เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และ 5) เพื่อรับรองรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูผู้สอนระดับประถมศึกษาโรงเรียนเอกชนในจังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 30 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster random sampling) เครื่องมือวิจัย ได้แก่ 1) แบบสอบถามความต้องการรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสาน 2) แบบประเมิน ความเหมาะสมของเกณฑ์สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ 3) แบบประเมินความเหมาะสมรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 4) แบบทดสอบวัดสมรรถนะด้านความรู้ก่อนและหลัง การฝึกอบรม 5) แบบประเมินสมรรถนะด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสาร 6) แบบสังเกตการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร 7) แบบสอบถามความพึงพอใจของรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสาร และ 8) แบบประเมินและรับรองรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสาน

ร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test dependent)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ครูมีความต้องการรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ดังนี้ 1) สัดส่วนระหว่างการฝึกอบรมแบบเผชิญหน้ากับแบบออนไลน์ 60:40 2) สื่อในการฝึกอบรมแบบออนไลน์ที่ต้องการมากที่สุด ได้แก่ หนังสือ บทเรียน เนื้อที่สามารถดาวน์โหลดได้ 3) ลักษณะการดำเนินการฝึกอบรมแบบออนไลน์ (Online) ส่วนใหญ่มีความต้องการให้มีการทดสอบความรู้ก่อนการฝึกอบรมออนไลน์และแจ้งผลการทดสอบให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมรับทราบ 4) การฝึกอบรมแบบเผชิญหน้ามีความต้องการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ (workshop) มากที่สุด 5) วัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมที่มีความต้องการมากที่สุด คือ ทักษะการวัดและประเมินผล 6) เนื้อหาที่มีความต้องการมากที่สุด ได้แก่ สื่อ นวัตกรรม เครื่องมือ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 7) ระยะเวลาในการฝึกอบรมแบบเผชิญหน้าคือ 2 วัน 8) ด้านกระบวนการในการฝึกอบรม คือ การลงมือปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสาร 9) สื่อที่มีความต้องการมากที่สุด คือ สื่อเทคโนโลยี 10) การประเมินผลที่มีความต้องการมากที่สุด คือ การทดสอบก่อนและหลังการเข้ารับการฝึกอบรม

2. ผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมของเกณฑ์สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ พบว่าสมรรถนะด้านความรู้และด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสาร มีค่าดัชนีความเหมาะสมระหว่าง 0.60-1.00 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 0.50 แสดงให้เห็นว่า เกณฑ์การประเมินสมรรถนะทุกข้อมีความเหมาะสม

3. ผลการประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพมี 7 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการรูปแบบการฝึกอบรม วัตถุประสงค์ ผู้ให้การฝึกอบรม/ผู้เข้ารับการฝึกอบรม เนื้อหาการฝึกอบรม กระบวนการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ความเหมาะสมของสื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก และสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบโดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ทุกองค์ประกอบมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.78$, S.D. = 0.42) เมื่อนำไปวิเคราะห์หาค่าประสิทธิภาพของรูปแบบการฝึกอบรม

พบว่า มีค่าเท่ากับ 81.80/82.67 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

4. ผลการใช้รูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ พบว่า 1) จากการประเมินสมรรถนะด้านความรู้ ครูมีผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ก่อนการฝึกอบรมและหลังการฝึกอบรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ที่ได้จากการทดสอบหลังการฝึกอบรมมีค่าสูงกว่าก่อนการฝึกอบรม 2) จากการประเมินสมรรถนะด้านทักษะ พบว่า โดยรวมครูมีระดับคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.71$, S.D. = 0.52) เมื่อพิจารณารายการประเมิน พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้มีองค์ประกอบสำคัญครบถ้วน อยู่ในระดับมากที่สุด 3) ผลจากการนิเทศ ติดตาม การปฏิบัติการสอนในห้องเรียน พบว่า ครูมีระดับคุณภาพการสอนในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.85$, S.D. = 0.37) และ 4) ผลการศึกษาความพึงพอใจของครูที่เข้ารับการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ พบว่า ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.51)

5. ผลการประเมินรับรองโดยผู้ทรงคุณวุฒิให้การรับรองรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ทุกองค์ประกอบ คิดเป็นร้อยละ 100

Title	THE DEVELOPMENT OF BLENDED TRAINING MODEL WITH PROFESSIONAL LEARNING COMMUNITY TO ENHANCE LEARNING MANAGEMENT COMPETENCY USING COMMUNICATION LEARNING TECHNIQUE WITH INFORMATION TECHNOLOGY COMMUNICATION FOR ENGLISH TEACHERS IN PRIVATE SCHOOL
Author	Pornpat Rattanacharoen
Advisor	Assistant Professor Kobsook Kongmanus, Ph.D.
Co-Advisor	Associate Professor Onjaree Natakatoong, Ph.D.
Academic Paper	Ph.D. Dissertation in Educational Technology and Communications - (Type 2.1), Naresuan University, 2022
Keywords	Blended Training model, Professional Learning Community, Learning Management Competency, Information and Communication Technology, Communication Learning Technique

ABSTRACT

The purposes of this research were 1) to study the teachers' need in Blended Training model with Professional Learning Community (PLC) to enhance Learning Management Competency using Communication Learning Technique (CLT) with Information Technology Communication (ITC) for English Teachers in Private School. 2) to specify the competency criterion for language learning management competency for communication with ITC 3) to develop and verify the quality of Blended training model with PLC to enhance Learning Management Competency using CLT with ITC for English Teachers in Private School, 4) to study the results of using the with PLC to enhance Learning Management Competency using CLT with ITC for English Teachers in Private School and 5) to approve and propose Blended Training model with PLC to enhance Learning Management Competency using CLT with ITC for English Teachers in Private School. The sample consisted of 30 primary school teachers in Kamphaeng Phet Province by Cluster random sampling. The

research instruments were: 1) the needs for Blended Training model with PLC questionnaire, 2) the assessment form for the appropriateness of learning management competency criterion 3) the appropriate assessment form for Blended Training model with PLC 4) knowledge competency test before and after training 5) the evaluation form for language learning management skills for communication 6) Observation form for CLT 7) Satisfaction questionnaire of Blended Training model with PLC to enhance Learning Management Competency using CLT with ITC for English Teachers in Private School and 8) appropriateness evaluation form approve and propose the Blended Training model with PLC to enhance Learning Management Competency using CLT with ITC for English Teachers in Private School. Data were analyzed by using percentage, mean, and standard deviation and t-test dependent.

The results of research were as follows:

1. Teachers needed a blended training model with a PLC as follows: 1) the proportion of face-to-face and online training is 60:40 2) online training media which highest need are books, lessons and contents which can download 3) the highest need for online training process is requiring to have a test before training and inform the test results to the trainees. 4) Demonstration is the highest need for Face-to-face training 5) The measurement and evaluation skills is the highest purpose on demand training 6) The most demanding contents are media innovation tools for information and communication technology for learning activities. 7) The duration of the face-to-face training is 2 days. 8) The training process is the implementation of language learning management for communication. 9) the most demanding media is technology media 10) the most demanding assessments are Testing before and after training.

2. The results of the analysis of the appropriable competency criterion for learning management revealed that the knowledge and skills in communication language learning management competencies has a suitability index between 0.60-1.00, which is higher than the specified criterion of 0.50, indicating that all

competency assessment criterion are appropriate.

3. The results of appropriable components of Blended Training model with PLC to enhance Learning Management Competency using CLT with ITC consisted of 7 components as follows: training model principles, objectives, trainers/trainees, training content, blended training process with the professional learning community, suitability media and facilities and Learning Management Competency using CLT with ITC. The model was evaluated by experts, it was found that every components were appropriate at the highest level ($\bar{X} = 4.78$, S.D. = 0.42). When analyzing the efficiency of the training model, it was found that the value was 81.80/82.67 which is higher than the specified criterion.

4. The results of using the Blended Training model with PLC to enhance Learning Management Competency using CLT with ITC found that 1) the comparing of the knowledge competency after training were statistically significant higher than post-test at the .05 2) the assessment of skill competency had the highest quality level ($\bar{X} = 4.71$, S.D. = 0.52). When considering the assessment items, it was found that the learning management plan had all the essential elements 3) the results of practicing in the classroom, it was found that teachers had the highest level of teaching quality ($\bar{X} = 4.85$, S.D. = 0.37) and 4) the result of satisfaction there were satisfied with blended training model at the highest level ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.51).

5. The result of approving and proposing from experts showed that the Blended Training model with PLC to enhance Learning Management Competency using CLT with ITC for English Teachers in Private School was appropriated at 100 percent in every component.

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ด้วยความกรุณาและเอาใจใส่อย่างยิ่งจาก ผศ.ดร. กอบสุข คงมนัส ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ รศ.ดร.อรจรรย์ ณ ตะกั่วทุ่ง กรรมการที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงในความกรุณาที่ได้สละเวลาอันมีค่าในการให้คำแนะนำ ตรวจสอบแก้ไขด้วยจิตเมตตา ตลอดระยะเวลาในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รศ.ดร.อนิรุทธิ์ สติมัน ผศ.ดร.เอี่ยมพร หลินเจริญ ผศ.ดร.กิตติพงษ์ พุ่มพวง กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาสละเวลาอันมีค่า ในการอ่านและให้คำแนะนำเพื่อแก้ไข และปรับปรุงวิทยานิพนธ์ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ ดร.โชติมา หนูพริก ดร.มธุรส ประภาจันทร์ ผศ.ดร.บัณฑิต ฉัตรวิโรจน์ ดร.พันธุ์ทิพย์ ลิ้มปะพันธ์ ดร.วินัย ปานโท ดร.อุมาพร ปานโท ดร.สธิตาภรณ์ เอื้ออารี ดร.สุชาดา บุญปิ่น ดร.สุภาพร ธรรมสอน ดร.สามารถ กมขุนทด ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ ที่กรุณาช่วยตรวจสอบ ประเมินความเหมาะสมของเกณฑ์สมรรถนะด้านการจัดการเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารด้วย เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้การวิจัย ให้ข้อเสนอแนะอัน เป็นประโยชน์ในการวิจัย และตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสาน จนทำให้การวิจัยบรรลุผลตามวัตถุประสงค์

ขอขอบคุณเพื่อน ๆ พี่ ๆ น้อง ๆ ทีม RECSAM (พีโซ พีจัม) เพื่อนร่วมรุ่นปริญญาเอก และ น้องชายของผู้วิจัยที่ให้คำแนะนำ สนับสนุนช่วยเหลืองานวิจัยบรรลุวัตถุประสงค์

ขอขอบคุณสามีที่ช่วยเหลือสนับสนุนทั้งกำลังใจ และกำลังทรัพย์ รวมถึงเสียสละเวลาในการ ดูแลบุตร และเป็นตัวอย่างในการทำงานจนทำให้ข้าพเจ้าสามารถเรียนระดับปริญญาเอกสำเร็จ

สุดท้ายนี้ ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ผู้ให้กำเนิด และขอกราบขอบพระคุณครูอาจารย์ ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ ประสาทวิชาความรู้ จนทำให้ผู้วิจัยสามารถนำความรู้ไปใช้ในวิชาชีพได้อย่างเต็ม ภาควิมิ

คุณค่าและคุณประโยชน์อันพึงจะมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบและอุทิศแต่ผู้ มี พระคุณทุก ๆ ท่าน ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า งานวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการศึกษาไทย ต่อไป

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
ประกาศคุุณุปการ	ฌ
สารบัญ	ญ
สารบัญตาราง.....	๗
สารบัญรูปภาพ.....	๘
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
ความสำคัญของการวิจัย.....	6
ขอบเขตการวิจัย.....	7
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	10
กรอบแนวคิดงานวิจัย.....	12
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	13
แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการฝึกอบรม.....	14
แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนการสอนแบบผสมผสาน.....	39
แนวคิดเกี่ยวกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียน.....	50
แนวคิดเกี่ยวกับการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยกระบวนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communication Learning Technique).....	64

เอกสารเกี่ยวกับสมรรถนะ	74
การศึกษาโรงเรียนเอกชน.....	94
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	105
ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาความต้องการของรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษา เพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษใน โรงเรียนเอกชน	107
ขั้นตอนที่ 2 กำหนดเกณฑ์สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วย เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน	110
ขั้นตอนที่ 3 สร้างและตรวจสอบคุณภาพรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษา เพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษใน โรงเรียนเอกชน	113
ขั้นตอนที่ 4 ศึกษาผลการทดลองใช้รูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครู ภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน.....	127
ขั้นตอนที่ 5 นำเสนอรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วย เทคโนโลยีสารสนเทศและ การสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน	132
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	135
ตอนที่ 1 ผลการศึกษาความต้องการของรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษา เพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษใน โรงเรียนเอกชน	136

ตอนที่ 2 เกณฑ์สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ด้วยเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน	146
ตอนที่ 3 ผลการสร้างและตรวจสอบรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษา เพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษใน โรงเรียนเอกชน	148
ตอนที่ 4 ผลการทดลองใช้รูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการ เรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน	159
ตอนที่ 5 ผลการรับรองรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการ เรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วย เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน.	164
บทที่ 5 ผลการวิจัย.....	166
ตอนที่ 1 รูปแบบฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อ ส่งเสริมสมรรถนะ ด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร สำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน	167
ตอนที่ 2 กระบวนการ ขั้นตอนของรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานเพื่อส่งเสริม สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและ การสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน	176
ตอนที่ 3 การนำไปใช้.....	189
บทที่ 6 บทสรุป.....	190
สรุปผลการวิจัย.....	190
อภิปรายผล	193

ข้อเสนอแนะ	207
บรรณานุกรม	208
ภาคผนวก.....	219
ประวัติผู้วิจัย	258

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 1 แสดงจุดแข็งและจุดอ่อนของการเรียนรู้ภายในชั้นเรียนและการเรียนรู้ภายนอกชั้นเรียน	47
ตาราง 2 แสดงตัวบ่งชี้และรายการพฤติกรรมสมรรถนะการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน	79
ตาราง 3 แสดงตัวบ่งชี้และรายการพฤติกรรมสมรรถนะการบริการที่ดี	79
ตาราง 4 แสดงตัวบ่งชี้และรายการพฤติกรรมสมรรถนะการพัฒนาตนเอง	80
ตาราง 5 แสดงตัวบ่งชี้และรายการพฤติกรรมสมรรถนะการทำงานเป็นทีม	81
ตาราง 6 แสดงตัวบ่งชี้และรายการพฤติกรรมสมรรถนะจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู.....	82
ตาราง 7 แสดงตัวบ่งชี้และรายการพฤติกรรมสมรรถนะการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้	83
ตาราง 8 แสดงตัวบ่งชี้และรายการพฤติกรรมสมรรถนะการพัฒนาผู้เรียน	85
ตาราง 9 แสดงตัวบ่งชี้และรายการพฤติกรรมสมรรถนะการบริหารจัดการชั้นเรียน.....	86
ตาราง 10 แสดงตัวบ่งชี้และรายการพฤติกรรมสมรรถนะการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน	87
ตาราง 11 แสดงตัวบ่งชี้และรายการพฤติกรรมสมรรถนะภาวะผู้นำครู.....	88
ตาราง 12 แสดงตัวบ่งชี้และรายการพฤติกรรมสมรรถนะการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้	89
ตาราง 13 แสดงตัวบ่งชี้และรายการพฤติกรรมสมรรถนะสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ.....	92

ตาราง 14 แสดงจำนวนโรงเรียน นักเรียน ครู ในโรงเรียนเอกชน จำแนกตามระบบและประเภทโรงเรียน ปีการศึกษา 2562	96
ตาราง 15 แสดงจำนวนและร้อยละของนักเรียนประเภทโรงเรียนในระบบ ปีการศึกษา 2561 – 2562	97
ตาราง 16 แสดงจำนวนโรงเรียน นักเรียน ครู ในโรงเรียนเอกชนในระบบโรงเรียน ประเภทสามัญทั่วไป จำแนกตามระดับการศึกษา ปีการศึกษา 2562	98
ตาราง 17 แสดงจำนวนครู ในโรงเรียนเอกชนในระบบโรงเรียน ประเภทสามัญ จำแนกตามวุฒิและระดับการศึกษาที่สอน ปีการศึกษา 2562	99
ตาราง 18 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม (n= 195).....	136
ตาราง 19 แสดงผลความต้องการของครูด้านสัดส่วนการฝึกอบรม แบบผสมผสาน (n= 195).....	137
ตาราง 20 แสดงผลความต้องการของครูด้านประเภทสื่อในการฝึกอบรมออนไลน์ (n= 195)	138
ตาราง 21 แสดงผลความต้องการของครูด้านลักษณะดำเนินการฝึกอบรมแบบออนไลน์ (n= 195)	139
ตาราง 22 แสดงผลความต้องการของครูด้านลักษณะการฝึกอบรมแบบเผชิญหน้า (n= 195).....	140
ตาราง 23 แสดงผลความต้องการของครูด้านวัตถุประสงค์การฝึกอบรม (n= 195).....	141
ตาราง 24 แสดงผลความต้องการของครูด้านเนื้อหา (n= 195).....	142
ตาราง 25 แสดงผลความต้องการของครู ด้านระยะเวลาในการอบรมแบบเผชิญหน้า (n= 195).....	143
ตาราง 26 แสดงผลความต้องการของครู ด้านกระบวนการในการฝึกอบรม (n= 195)...	143
ตาราง 27 แสดงผลความต้องการของครูด้านสื่อ เครื่องมือ อุปกรณ์ หรือแหล่งเรียนรู้ (n= 195).....	144

ตาราง 28 แสดงผลความต้องการของครู ด้านการประเมินผล (n= 195).....	145
ตาราง 29 แสดงผลสรุปความต้องการของครูต่อรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสาน ร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษา เพื่อการสื่อสารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	145
ตาราง 30 แสดงค่าดัชนีความเหมาะสมของเกณฑ์สมรรถนะด้านความรู้.....	147
ตาราง 31 แสดงค่าดัชนีความเหมาะสมของเกณฑ์สมรรถนะด้านทักษะ.....	147
ตาราง 32 แสดงผลการวิเคราะห์ ข้อมูลเบื้องต้นของรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานฯ	148
ตาราง 33 แสดงผลการประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบของรูปแบบการฝึกอบรม แบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการ จัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสาร โดยผู้เชี่ยวชาญ (n=9).....	156
ตาราง 34 แสดงค่าประสิทธิภาพของรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชน แห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการ สื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	158
ตาราง 35 แสดงผลการเปรียบเทียบคะแนนระหว่างคะแนนก่อนการฝึกอบรมและหลังการ ฝึกอบรมด้านความรู้.....	159
ตาราง 36 แสดงผลการประเมินสมรรถนะด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการ สื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (n=9).....	160
ตาราง 37 แสดงผลการสังเกตการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร (n=9).....	161
ตาราง 38 แสดงผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรม (n = 30)...	163
ตาราง 39 แสดงผลร้อยละของความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินรับรองรูปแบบ การฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมสมรรถนะ	

ด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
 สำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน (n=5)..... 164

ตาราง 40 แสดงเนื้อหาและรูปแบบกิจกรรมการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่ง
 การเรียนรู้ทางวิชาชีพ..... 171

ตาราง 41 แสดงรายละเอียดลักษณะกิจกรรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการรู้
 วิชาชีพ..... 178

ตาราง 42 แสดงรายละเอียดลักษณะกิจกรรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการรู้
 ทางวิชาชีพ..... 180

สารบัญรูปภาพ

หน้า

ภาพ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสาน ร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษา เพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ.....	12
ภาพ 2 แสดงรูปแบบการฝึกอบรมของชาว.....	38
ภาพ 3 แสดงกระบวนการฝึกอบรมและความสัมพันธ์ของแต่ละขั้นตอน.....	39
ภาพ 4 แสดงวงจรการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ.....	62
ภาพ 5 แสดงแผนผังวิธีการดำเนินการวิจัย.....	106
ภาพ 6 แสดงขั้นตอนการศึกษาศึกษาความต้องการของครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษต่อ รูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสาน.....	107
ภาพ 7 แสดงขั้นตอนการกำหนดเกณฑ์สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน.....	110
ภาพ 8 แสดงขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการ สื่อสาร.....	113
ภาพ 9 แสดงขั้นตอนการร่างรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการ เรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสาร.....	114
ภาพ 10 แสดงขั้นตอนการศึกษาค้นคว้าการใช้รูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการ สื่อสาร.....	127
ภาพ 11 แสดงขั้นตอนการนำเสนอรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสาน.....	132

ภาพ 12 แสดงรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทาง
 วิชาชีพเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยี
 สารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชนจากภาพฝึกอบรม
 แบบผสมผสานเพื่อส่งเสริม 167

ภาพ 13 แสดงขั้นตอนการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทาง
 วิชาชีพ..... 181

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษาอังกฤษนั้นถือเป็นภาษาสากลที่ทั่วโลกยอมรับว่าเป็นภาษากลางที่ใช้สื่อสารกับนานาชาติ และยังเป็นวิชาหลักวิชาหนึ่งนอกเหนือจากคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ประวัติศาสตร์และหน้าที่พลเมืองที่ผู้เรียนควรมีความรู้ความสามารถในการนำไปใช้ในบริบทจริง ดังนั้น การเรียนการสอนภาษาอังกฤษในปัจจุบันเน้นจึงควรเน้นการสอนเพื่อการสื่อสาร (Communicative Approach) โดยมุ่งเน้นพัฒนาทั้ง 4 ทักษะ ได้แก่ ทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการที่ได้กำหนดนโยบายในการพัฒนาความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับผู้เรียน โดยเน้น การฝึกปฏิบัติทักษะการพูด การฟัง เพื่อให้ติดต่อสื่อสารในระดับพื้นฐานเพื่อให้ผู้เรียนนั้นกล้าแสดงออก ในการฝึกพูดให้มากยิ่งขึ้น (Ministry of Education, 2017) ส่วนในระดับปฏิบัติการนั้น หลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดให้มีการพัฒนาความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษสำหรับผู้เรียนทุกช่วงชั้น โดยกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะการพูดไว้ในสาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร (Department of Curriculum and Instruction Development, 2008) ดังนั้น การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการฟังและการพูด ผู้สอนต้องจัดกิจกรรมที่หลากหลายและต้องใช้สื่อการสอนหลายประเภทร่วมกัน เพื่อกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน ซึ่งจะทำให้การเรียนด้านการจัดการเรียนรู้นั้น น่าสนใจและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

อย่างไรก็ตามการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทยนั้น แม้จะเริ่มตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลไปจนถึงระดับมหาวิทยาลัย ผลจากการสำรวจการจัดอันดับทักษะการใช้ภาษาอังกฤษในปี ค.ศ. 2012 โดยสถาบัน Education First (EF) ได้รายงานผลการจัดอันดับดัชนีความสามารถด้านภาษาอังกฤษของประชากรจาก 45 ประเทศ ที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง พบว่า ประเทศไทยจัดอยู่ในกลุ่มที่มีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษต่ำมาก สอดคล้องกับรายงานผลการประเมินผลทางการเรียนนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (Ordinary National Educational Test: O-Net) ในทุก ๆ ปีนั้น ผลการทดสอบที่ออกมามักจะเป็นไปในทิศทางเดียวกันในทุก ๆ ปี คือ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษนั้นนักเรียนจะมีคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุดจากทุกกลุ่มวิชา (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ, 2560) สะท้อนให้เห็นถึงต้นตอของปัญหาในการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษของครูผู้สอนที่อาจยังไม่มีคุณภาพเพียงพอ เช่นเดียวกับ สำนักงาน

เลขาธิการสภาการศึกษา (2552) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอน สรุปได้ ดังนี้ 1) สภาพและปัญหาด้านครู พบว่า ครูผู้สอนไม่ได้จบการศึกษาในวิชาเอกที่สอนโดยตรง มีศักยภาพไม่เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน ต้องสอนหลายกลุ่มสาระการเรียนรู้ มีภาระงานอื่นที่นอกเหนือจากภาระงานสอนมาก ขาดความเข้าใจในหลักสูตรอย่างลึกซึ้ง ไม่มีสื่อการสอน ขาดขวัญ กำลังใจในการทำงาน ขาดการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการพัฒนา การพัฒนาอบรมครู ไม่สอดคล้องกับ ความต้องการของครู 2) สภาพและปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า การจัดการเรียนการสอนของครูส่วนใหญ่เน้นการบรรยายและยังใช้สื่อวัตกรรมการสอนน้อย ครูส่วนใหญ่จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ แต่ไม่ได้จัดการเรียนรู้ตามแผน การจัดกิจกรรมการเรียน การสอนไม่ได้ฝึกฝนให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย เนื้อหาและกิจกรรม การเรียนการสอนไม่เชื่อมโยงกับชีวิตจริง จำนวนนักเรียนต่อห้องเรียนมากเกินไปทำให้การเรียน การสอนไม่มีประสิทธิภาพ การจัดชั้นเรียนแบบเรียนร่วมเป็นอุปสรรคต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และควบคุมชั้นเรียนได้ยาก 3) สภาพและปัญหาด้านสื่อการเรียนการสอน พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ใช้ สื่อการเรียนการสอนไม่หลากหลาย ครูขาดความรู้และทักษะในการผลิตและพัฒนาสื่อ สื่อการเรียน ที่ได้รับจากส่วนกลางไม่ตรงกับเนื้อหาและความต้องการของครู สื่อและเทคโนโลยีที่ใช้ในการเรียน การสอนไม่เหมาะสมกับผู้เรียน 4) สภาพและปัญหาด้านการวัดและประเมินผลการเรียน พบว่า ครูใช้ วิธีการวัดและประเมินผลไม่เหมาะสม ครูขาดทักษะในการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือวัดและ ประเมินผล การปฏิรูปการเรียนการสอนภาษาอังกฤษจึงเป็นนโยบายสำคัญของกระทรวงศึกษาธิการ ที่จะต้องเร่งดำเนินการให้เกิดผลสำเร็จโดยเร็ว (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2557)

ประเด็นที่น่าสนใจจากนโยบายดังกล่าว คือ การปรับจุดเน้นการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ให้เป็นไปตามธรรมชาติของการเรียนรู้ภาษาโดยเน้นการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Language Teaching : CLT) และปรับจุดเน้นในการเรียนการสอนโดยใช้กรอบอ้างอิงทางภาษาของ สหภาพยุโรป (The Common European Framework of Reference for Language : CEFR) ให้เป็นกรอบความคิดหลักในการจัดการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น หลักการสอน การสอนภาษาเพื่อการสื่อสารตามกรอบแนวคิด CEFR จึงเป็นแนวทางหนึ่งที่น่าสนใจในการจัดการเรียน การสอนภาษาอังกฤษที่เน้นการสื่อสารภาษาที่ไม่ใช่ลายลักษณ์อักษร หากแต่เน้นการสื่อสารภาษา พื้นฐานที่มีความจำเป็นในชีวิตประจำวัน ซึ่งการพูดเป็นสิ่งแรกที่เด็กได้รับภาษาและเป็นสื่อกลางของ การสื่อสาร (Mauranen, 2006) และการได้ใช้ระบบประสาทการเคลื่อนไหวที่หลากหลายผู้เรียนได้ เรียนรู้จากการกระทำมีการทำเสียง และแสดงท่าทางประกอบ ทำให้การเรียนเป็นไปอย่างสนุกสนาน กระตุ้นให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และคิดวิจารณ์ญาณ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น ได้ ตลอดจนการพัฒนาบุคลิกภาพให้มีความเชื่อมั่นในตนเอง (Read, 2007) ฝึกการทำงานเป็นทีม มีความตระหนักในบทบาทหน้าที่ทางสังคม มีการสื่อสารโดยใช้คำพูด การคิดและจินตนาการ (Day, 2011)

หลักการสอนดังกล่าวจึงเน้นเรื่องการสื่อสารตามสถานการณ์ในการใช้ภาษาจริงมากกว่าการเน้นสอนเรื่องรูปแบบหรือโครงสร้างภาษาเพียงอย่างเดียว อีกทั้งยังให้ความสำคัญกับความคล่องแคล่วในการใช้ภาษาและความถูกต้อง ดังนั้นการเรียนการสอนแนวนี้จะต้องเน้นการทำกิจกรรมเพื่อเป็นการฝึกฝนการใช้ภาษาให้ใกล้เคียงกับสถานการณ์จริงมากที่สุด เช่นมีการสร้างสถานการณ์ให้ผู้เรียนได้สนทนาโต้ตอบกันเป็นคู่ กลุ่มย่อย กลุ่มใหญ่ มีการแสดงบทบาทสมมติ เป็นต้น

นอกจากปัญหาในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่กระทบต่อระบบการศึกษาของภาครัฐแล้วนั้น ในระบบการศึกษาภาคเอกชนยังต้องเผชิญกับการแก้ปัญหาซ้ำร้ายยิ่งกว่าภาครัฐเป็นอย่างมาก เนื่องจากอาชีพครูของภาครัฐมีความมั่นคงกว่าอาชีพครูในโรงเรียนเอกชนเพราะครูมักจะมี การลาออกไปสอบบรรจุเป็นครูราชการอยู่เสมอ จึงทำให้โรงเรียนเอกชนมีปัญหาการขาดแคลนครู ขาดทักษะ ความชำนาญ และประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอน จากผลกระทบที่เกิดขึ้นทำให้ต้องรับครูใหม่เข้ามาแทนครูที่ลาออกและเร่งพัฒนาทักษะ ความสามารถและสมรรถนะด้านต่าง ๆ สอดคล้องกับสำนักงานพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553) ระบุว่า สมรรถนะเป็นมาตรฐานของเครื่องมือสำคัญที่ช่วยให้การบริหารงานดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ สมรรถนะจะเป็นตัวบ่งบอกว่า ถ้าเราต้องการจัดการเรียนการสอน การบริหาร หรือการนิเทศการศึกษาให้ประสบความสำเร็จและบรรลุผลตามเป้าหมายจะต้องใช้บุคคลที่มีความรู้ ทักษะและคุณลักษณะด้านใดบ้างเพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่ของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารและครูในสถานศึกษานั้น มีความสำคัญอย่างยิ่งและเกี่ยวพันโดยตรงกับการจัดกระบวนการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งจะส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนโดยตรง เช่นเดียวกันกับการปฏิรูปการศึกษาครั้งที่ 2 (พ.ศ. 2552-2561) ที่พยายามจะแก้ปัญหาในด้านการพัฒนาคุณภาพครูเพื่อให้ครูมีสมรรถนะเพียงพอที่จะพัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ เนื่องจากครูเป็นบุคลากรที่สำคัญของการศึกษาในการให้ความรู้และพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ให้สามารถสื่อสาร ความคิด แก้ปัญหาใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต รวมทั้งมีคุณธรรม จริยธรรม มีวินัย รักชาติ (วิจารณ์ พานิช, 2555) ซึ่งการฝึกอบรม (Training) เป็นแนวทางที่สามารถพัฒนาบุคลากรระดับบุคคลที่มุ่งเน้นในการพัฒนาสมรรถนะด้านความรู้และทักษะที่ช่วยให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ ชูชัย สมितिโกร (2554, น. 173-175) ได้จำแนกรูปแบบการฝึกอบรมโดยแบ่งตามวัตถุประสงค์และลักษณะของการเรียนรู้ โดยมีรายละเอียดดังนี้ 1) การมุ่งเน้นเปลี่ยนแปลงด้านความรู้ (Knowledge) 2) การมุ่งเน้นเปลี่ยนแปลงด้านทักษะและความสามารถ (Skill and abilities) 3) มุ่งเน้นการเปลี่ยนแปลงด้านทัศนคติ (Attitude) ชัชกรินทร์ ชนวนวัน (2552) ได้ทำการศึกษาเรื่องการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาตามหลักการสมรรถนะ และได้ให้ความหมายของสมรรถนะว่าความสามารถบุคคลทั้งหมด (ความรู้ + ทักษะ + คุณสมบัติ/ พฤติกรรม) ที่สะท้อนออกมาในรูปของพฤติกรรมปฏิบัติตามภารกิจ พฤติกรรมการทำงานในบทบาท และสถานการณ์ต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดผลลัพธ์ดีเยี่ยมต่อหน่วยงานองค์กรต้องการ

ในศตวรรษที่ 21 ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และการขยายตัวของอินเทอร์เน็ต ทำให้เราสามารถเข้าถึงคอมพิวเตอร์ต่าง ๆ บนเน็ตเวิร์กได้ง่ายทั้งจากที่บ้านหรือที่ทำงาน ดังนั้น การพัฒนาบุคลากรจึงควรได้มีการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้กับงานฝึกอบรมมากขึ้น และรูปแบบหนึ่ง ที่นำความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีมาใช้ในการฝึกอบรมครูผู้สอนในยุคดิจิทัล คือ “การฝึกอบรม แบบผสมผสาน (Blended Training)” ซึ่งเป็นการฝึกอบรมที่ผสมผสานระหว่างการฝึกอบรมแบบ เเผชิญหน้าในห้องฝึกอบรม (Face to face classroom) กับการฝึกอบรมแบบออนไลน์ (Online Training) เข้าด้วยกัน โดยการนำข้อดีของการฝึกอบรมบนเว็บ และฝึกอบรมแบบเผชิญหน้าเข้ามา เสริมเติมเต็มจุดด้อย ซึ่งกันและกัน เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกิดการเรียนรู้ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้สิ่งอำนวยความสะดวกในอินเทอร์เน็ตเป็นสื่อ และเครื่องมือในสภาพแวดล้อมของการฝึกอบรม บนเว็บ เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ โดยเน้นปฏิสัมพันธ์จากการเรียนแบบออนไลน์และการมีส่วนร่วมในห้อง ฝึกอบรมแบบดั้งเดิม เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร นอกจากจะมีบทบาทสำคัญในการนำมา พัฒนาครูแล้วยังส่งผลกระทบต่อในการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตและการทำงาน สถานศึกษาไม่สามารถ หลีกเลี่ยงการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอนได้ และยังคงตระหนักว่าจะนำเทคโนโลยีมาใช้ อย่างไรจึงจะส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน การนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้ ในการจัดการเรียนการสอนทำให้บทบาทของครูเปลี่ยนแปลงไป จากการทำหน้าที่ ถ่ายทอดมาเป็นผู้สร้าง ผู้อำนวยการเรียนรู้อำนาจความสะดวกรวดเร็ว ให้คำแนะนำ สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ ส่งเสริมทักษะ การคิดขั้นสูง ส่งเสริมความสามารถในการใช้สารสนเทศ และปลูกฝังการทำงานและการปฏิบัติงาน ร่วมกันของนักเรียน ดังนั้นสมรรถนะใหม่ของครูเพื่อที่จะสามารถประยุกต์เทคโนโลยี สารสนเทศและ การสื่อสารในการเรียนการสอน สมรรถนะดังกล่าวได้แก่ ความสามารถในการออกแบบการจัดการ เรียนรู้ ความสามารถในการสร้างสรรค์ ทักษะในการมอบหมายงาน การเลือกแหล่งศึกษา และการจัด กลุ่มนักเรียน ทักษะในการร่วมมือกัน ทักษะในการบริหารและจัดการ (วินัย ปานโฑ, 2561, น. 7)

ครูผู้สอนจึงต้องมีความพร้อมในการพัฒนาตนเองทางด้านวิชาชีพอย่างต่อเนื่องจากความ ร่วมมือในการทำงานเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพครู (Darling-Hammond, 1996) การพัฒนา คุณภาพการศึกษาด้วยระบบการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เป็นเวทีให้ครูได้มีแลกเปลี่ยน เรียนรู้วิธีปฏิบัตินำผลของการปฏิบัติมาแลกเปลี่ยนกันโดยมีเป้าหมายให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ มีการพัฒนา ด้านสติปัญญาที่ซับซ้อน เพื่อเตรียมตัวออกไปใช้ชีวิตในสังคม แห่งศตวรรษที่ 21 เน้นการเรียนรู้ของ ครูจากการปฏิบัติงานโดยตรงไม่เน้นให้ครูไปเข้ารับการฝึกอบรม (วิจารณ์ พานิช, 2555) เป็นลักษณะ ของกลุ่มบุคคลที่มีการแลกเปลี่ยนหรือพูดคุยสอบถามเชิงวิพากษ์วิจารณ์ การปฏิบัติงานในชีวิต ประจำวัน รวมทั้งมีการสะท้อนผลการปฏิบัติงานและร่วมมือรวมพลังกันปฏิบัติงานโดยมุ่งเน้น การเรียนรู้ และส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพปัจจุบันมีการพัฒนาการศึกษาด้วยระบบการสร้าง ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในหลายประเทศอาทิ สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น สิงคโปร์ ฯลฯ โดยเฉพาะ

ในสหรัฐอเมริกามีการใช้รูปแบบนี้ในหลายโรงเรียนตามแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของ Du Four et al. (2006) ส่งผลให้ผลการประเมินสูงขึ้น (Mitchell, & Sackney, 2000) ประเทศไทยมีการใช้รูปแบบการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในระดับโรงเรียน เช่น ในโรงเรียนบ่อแก้ว วิทยา โรงเรียนเพลินพัฒนา และโรงเรียนลำปลายมาศพัฒนา ทั้งหมดนี้เป็นที่ยอมรับของทางเลือก การจัดการศึกษาแบบใหม่ที่ได้ผล และจากการสังเคราะห์รายงานการวิจัย พบว่า โรงเรียนที่สร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มีผลดีต่อครูผู้สอน ในการลดความรู้สึกลดเดี่ยวในการทำงานของครู เพิ่มความรู้สึกร่วมกันของโรงเรียน เป็น “พลังการเรียนรู้” ส่งผลให้การปฏิบัติการสอนในชั้นเรียน มีผลดียิ่งขึ้นและมีผลดีต่อนักเรียน คือช่วยลดอัตราการตกซ้ำชั้นตราการขาดเรียน มีผลสัมฤทธิ์วิชาการ อ่านที่สูงขึ้นอย่างเด่นชัดการพัฒนาโรงเรียนโดยชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เป็นการดำเนินการใช้ กลยุทธ์การเรียนรู้ใหม่ที่ส่งผลต่อความเชื่อ ค่านิยม และเจตคติภายในโรงเรียนให้ดีขึ้น ด้วยการมีส่วนร่วม ของคนในองค์กร สอดคล้องกับงานวิจัยของเรวณี ชัยเชาวรัตน์ (2560) การเข้าร่วมเป็นสมาชิกชุมชน การเรียนรู้ทางวิชาชีพตามกระบวนการส่งผลให้สมรรถนะ ด้านการออกแบบการเรียนการสอนสูงขึ้น

การเข้าร่วมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพจึงเป็นแนวทางที่เหมาะสม ที่ครูจะได้พัฒนาตนเองอยู่เสมอ ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยเฉพาะในเรื่องเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อให้มีความรู้เท่าทันเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว สามารถจัดการศึกษาที่ส่งเสริมการเรียนรู้ได้ ตลอดชีวิต ซึ่งสอดคล้องกับ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 หมวดที่ 9 เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในบทบัญญัติ มาตรา 64, 65 และ 66 ที่รัฐต้องส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ และมีทักษะเพียงพอต่อการใช้งานเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542) สอดคล้องกับ การปฏิรูปการศึกษารอบสอง มุ่งพัฒนาครูยุคใหม่ด้วยกระบวนการผลิต การอบรมครู แต่การฝึกอบรมที่ผ่านมาเป็นแบบเผชิญหน้า เวลาเดียวกัน สถานที่เดียวกัน จึงเกิดปัญหาขึ้นกับครู ทำให้ครูต้องทิ้งภาระหน้าที่การสอนหรือให้เพื่อครูสอนแทน ทำให้ครูต้องการ การฝึกอบรมในรูปแบบอื่น จากการสำรวจปัญหาพื้นฐานและความต้องการของ ครูผู้สอนภาษาอังกฤษในระดับชั้นประถมศึกษา ในโรงเรียนสังกัดคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษา เอกชนในเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 1 พบว่า ครูมีความต้องการเข้ารับการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาตนเองในเรื่อง การจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อประกอบการสอนซึ่งเป็นแนวโน้มของการใช้สารสนเทศอย่างรู้เท่าทัน สอดคล้องกับ นโยบายการปฏิรูปการศึกษาในเรื่องของการพัฒนาครูด้วยการฝึกอบรม (สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2557)

จากความสำคัญและปัญหาดังกล่าวข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยสนใจเรื่องการพัฒนาแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการ เรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียน

เอกชน เพื่อตอบสนองความต้องการของครูผู้สอนนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ และเกิดสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร ก่อให้เกิดการพัฒนาวิชาชีพครูให้ก้าวหน้าต่อไป และที่สำคัญการฝึกอบรมโดยวิธีการนี้ จะทำให้ครูไม่เสียเวลาในการทำงานตามปกติ ไม่ต้องเดินทาง ไม่เสียค่าใช้จ่ายใด ๆ และสามารถติดต่อสื่อสาร สอบถามปัญหา แบ่งปันความรู้ด้านต่าง ๆ ผ่านชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ซึ่งเป็นวิธีการที่เป็นประโยชน์ต่อครูและวงการทางการศึกษา ซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ไม่ว่าจะเป็นโรงเรียนรัฐบาลหรือเอกชน อันจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการสอนของครูผู้สอนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการของครูที่มีต่อรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน
2. เพื่อกำหนดเกณฑ์สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน
3. เพื่อสร้างและตรวจสอบคุณภาพรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน
4. เพื่อศึกษาผลการทดลองใช้รูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน
5. เพื่อรับรองรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน

ความสำคัญของการวิจัย

1. ได้รูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชนที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ ช่วยส่งเสริมให้ครูผู้สอนนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียน
2. เป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยี

สารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน สามารถนำไปออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนที่ต้องการเน้นทักษะการสื่อสาร จัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และสามารถพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และการวัดประเมินผลการเรียนได้

3. เป็นการส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารให้มีประสิทธิภาพ เหมาะสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ศิษยานุศิษย์ หรือผู้ที่สนใจนำไปใช้ในการจัดอบรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัย ดังนี้

ผู้วิจัยแบ่งการวิจัยออกเป็น 5 ขั้นตอน โดยกำหนดขอบเขตในแต่ละขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาความต้องการของครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษต่อรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน

ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

ประชากร ได้แก่ ครูผู้สอนรายวิชาภาษาอังกฤษระดับชั้นประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในเขตตรวจราชการที่ 18 กลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ประกอบด้วย 4 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดกำแพงเพชร นครสวรรค์ พิจิตร และจังหวัดอุทัยธานี ปีการศึกษา 2562 จำนวน 473 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูผู้สอนรายวิชาภาษาอังกฤษระดับชั้นประถมศึกษา ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในจังหวัดกำแพงเพชร ปีการศึกษา 2562 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยเทียบตารางของ เครซี และมอร์แกน (1970) จำนวน 214 คน

ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ความต้องการรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน

ขั้นตอนที่ 2 กำหนดเกณฑ์สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของครูภาษาอังกฤษ

ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการฝึกอบรม ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษา ด้านภาษาต่างประเทศ ด้านการวัดและประเมินผล และด้านหลักสูตรและการสอนที่มีความเชี่ยวชาญ

และมีประสบการณ์ อย่างน้อย 3 ปี จำนวน 9 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling)

ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ เกณฑ์สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน

ขั้นตอนที่ 3 สร้างและตรวจสอบรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน

ขั้นที่ 1 ร่างรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน

ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 ท่าน ได้มาโดยวิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เป็นกลุ่มเดียวกับขั้นตอนที่ 2

ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ข้อมูลขององค์ประกอบ และขั้นตอนของรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน

ขั้นที่ 2 สร้างเครื่องมือของรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน

ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการฝึกอบรม ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษา ด้านภาษาต่างประเทศ ด้านการวัดและประเมินผล และด้านหลักสูตรและการสอนที่มีความเชี่ยวชาญ และมีประสบการณ์ อย่างน้อย 3 ปี จำนวน 9 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling)

ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ คุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ของรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชนที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น

ขั้นที่ 3 ตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน

ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

ครูระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดกำแพงเพชร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 30 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ประสิทธิภาพของเครื่องมือที่ใช้ในรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน

ขั้นตอนที่ 4 ทดลองใช้รูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน

ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

ประชากร ได้แก่ ครูผู้สอนรายวิชาภาษาอังกฤษระดับชั้นประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในเขตตรวจราชการที่ 18 กลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ประกอบด้วย 4 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดกำแพงเพชร นครสวรรค์ พิจิตร และจังหวัดอุทัยธานี ปีการศึกษา 2565 จำนวน 473 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนรายวิชาภาษาอังกฤษระดับชั้นประถมศึกษา ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในจังหวัดกำแพงเพชร ปีการศึกษา 2565 จำนวน 30 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster random sampling) จากพื้นที่โรงเรียนเอกชนที่มีครูภาษาอังกฤษระดับชั้นประถมศึกษา โดยสุ่มพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง จาก 4 จังหวัด ได้จังหวัดกำแพงเพชร จากนั้นสุ่มระดับอำเภอจาก 11 อำเภอ ได้อำเภอเมือง และสุ่มโรงเรียนเอกชนในอำเภอเมืองจาก 30 โรงเรียน ได้ 10 โรงเรียนและได้ครูภาษาอังกฤษระดับชั้นประถมศึกษา จากโรงเรียนเอกชน 10 โรงเรียน จำนวนทั้งหมด 30 คน

ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรต้น ได้แก่ การฝึกอบรมด้วยรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน

ตัวแปรตาม ได้แก่

1. สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

1.1 สมรรถนะด้านความรู้ในการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

1.2 สมรรถนะด้านทักษะในการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

2. ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน

ขั้นตอนที่ 5 นำเสนอรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน

ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ได้มาโดยวิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ความเหมาะสมของรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชนตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **รูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ** หมายถึง องค์ประกอบและขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรมในการฝึกอบรมโดยการผสมผสาน 2 รูปแบบ ได้แก่ การฝึกอบรมแบบออนไลน์ การฝึกอบรมและแบบเผชิญหน้าในสัดส่วน 60:40 ร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในสัดส่วน 50:50 ผ่านองค์ประกอบของชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพครู 5 ขั้นตอน คือ 1) กำหนดวิสัยทัศน์หรือเป้าหมายร่วมกัน 2) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากประสบการณ์และสถานการณ์จริง 3) กระบวนการเรียนรู้ร่วมกันรวมถึงให้เกิดการสร้างการเปลี่ยนแปลงตามเป้าหมาย 4) แบ่งปันประสบการณ์จากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง 5) มีการวิพากษ์ สะท้อนผลการพัฒนาผู้เรียน

2. **ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ** หมายถึง กลุ่มครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษที่รวมตัวกัน เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนโดยให้

คุณค่ากับการสอนอย่างต่อเนื่อง ผ่านกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันตามหลักชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพทั้งแบบออนไลน์และแบบเผชิญหน้า

3. สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร หมายถึง ความสามารถของครูในด้านความรู้ ความเข้าใจในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ตามหลักการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ตลอดจนการนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปปฏิบัติการสอนในห้องเรียน และประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

3.1 สมรรถนะด้านความรู้ของครูในการวางแผนและออกแบบการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร คือ ครูมีความรู้ความเข้าใจในแนวคิด หลักการ วิธีการ ขั้นตอน สามารถกำหนดลำดับขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สามารถวิเคราะห์มาตรฐานและตัวชี้วัด และเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ตามหลักการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร รวมถึงสามารถใช้สื่อนวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม

3.2 สมรรถนะด้านทักษะของครูในการประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ คือ สามารถกำหนดวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ รวมทั้งระบุเกณฑ์การประเมินผลการเรียนรู้ได้สอดคล้อง เหมาะสม

4. หลักการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร หมายถึง การจัดการเรียนการสอนที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารตามสถานการณ์ต่าง ๆ โดยมีขั้นตอนสำคัญ 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ชี้นำเสนอ (Presentation) คือ ขั้นที่ผู้สอนให้ข้อมูลทางภาษา วิธีการใช้ภาษาไม่ว่าจะเป็นด้านการออกเสียงความหมายคำศัพท์และโครงสร้างไวยากรณ์ที่เหมาะสมกับสถานการณ์ต่าง ๆ ควบคู่ไปกับ การเรียนรู้กฎเกณฑ์ 2) ขั้นฝึก (Practice) ขั้นตอนที่ให้ผู้เรียนได้ฝึกใช้ภาษาที่เพิ่งจะเรียนรู้ใหม่จาก ชี้นำเสนอเนื้อหาในลักษณะของการฝึกแบบควบคุมหรือชี้นำ โดยมีผู้สอนเป็นผู้นำในการฝึกไปสู่การฝึก แบบค่อยๆปล่อยให้ทำเองมากขึ้นเป็นแบบกึ่งควบคุม และ 3) ขั้นใช้ภาษา (Production) เป็นขั้นใช้ภาษาในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่จำลองจากสถานการณ์จริง หรือเป็นสถานการณ์จริงด้วยตนเอง โดยครูผู้สอนเป็นเพียง ผู้แนะนำ การจัดการเรียนการสอนเน้นการจัดกิจกรรมอย่างหลากหลายที่ให้ผู้เรียนได้ฝึกและใช้ภาษาได้อย่างคล่องแคล่ว (Fluency) โดยไม่เคร่งครัดในความถูกต้องแม่นยำของกฎเกณฑ์ไวยากรณ์ (Accuracy)

5. ครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน หมายถึง ครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในการจัดการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน สำเร็จการศึกษาอย่างน้อยในระดับปริญญาตรี ไม่จำกัดสาขาวิชา ไม่จำเป็นต้องมีประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอน มีจำนวนชั่วโมงในการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนอย่างน้อย 8 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

กรอบแนวคิดงานวิจัย

ภาพ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในสังกัดโรงเรียนเอกชน ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หลักการ ตลอดจนผลงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องครอบคลุมเนื้อหาตามลำดับดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการฝึกอบรม

- 1.1 ความหมายของรูปแบบการฝึกอบรม
- 1.2 วัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม
- 1.3 ความสำคัญของการฝึกอบรม
- 1.4 ประเภทของการฝึกอบรม
- 1.5 ขั้นตอนการฝึกอบรม
- 1.6 กระบวนการฝึกอบรม

2. แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้แบบผสมผสาน

- 2.1 ความหมายของการเรียนรู้แบบผสมผสาน
- 2.2 องค์ประกอบของการเรียนรู้แบบผสมผสาน
- 2.3 การออกแบบการเรียนรู้แบบผสมผสาน
- 2.4 จุดแข็งจุดอ่อนของการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสาน
- 2.5 แนวทางสำคัญในการใช้การเรียนรู้แบบผสมผสานให้ประสบความสำเร็จ

3. แนวคิดเกี่ยวกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียน

- 3.1 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียน
- 3.2 ความหมายของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียน
- 3.3 การแบ่งระดับของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียน
- 3.4 องค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในบริบทสถานศึกษา
- 3.5 บทบาทสมาชิกในชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
- 3.6 กลยุทธ์ในการจัดการและใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนอย่างยั่งยืน
- 3.7 ประโยชน์ของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา

4. แนวคิดการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร

- 4.1 ความหมายของการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร
- 4.2 จุดมุ่งหมายของการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร
- 4.3 ขั้นตอนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร
- 4.4 การจัดกิจกรรมการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร
- 4.5 การวัดและประเมินผล

5. เอกสารเกี่ยวกับสมรรถนะครู

- 5.1 ความหมายของสมรรถนะ
- 5.2 องค์ประกอบของสมรรถนะ
- 5.3 สมรรถนะครู
- 5.4 สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

6. การศึกษาโรงเรียนเอกชน

- 6.1 ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับโรงเรียนเอกชน
- 6.2 การบริหารงานวิชาการโรงเรียนเอกชน

แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการฝึกอบรม

1. ความหมายของการฝึกอบรม

การฝึกอบรมเป็นวิธีการหนึ่งของการพัฒนาบุคลากร เป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนาบุคลากร หน่วยงานหรือองค์กรต่าง ๆ มักใช้รูปแบบการฝึกอบรม เป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนา ฝึกฝน เพิ่มพูนความรู้ความสามารถให้กับบุคลากรในหน่วยงานทั้งทางด้านทักษะ หรือทางด้านวิชาการ สำหรับความหมายของการฝึกอบรมมีนักวิชาการและนักการศึกษาได้ให้ความหมายของการฝึกอบรม ดังนี้

Roger Buckley, & Jim Caple (2009, p. 9) ได้ให้ความหมายการฝึกอบรม ว่าเป็นการวางแผนและสร้างระบบที่ส่งเสริม แก่ใจหรือพัฒนาความรู้ ทักษะ ทักษะ ทักษะ ทักษะ ผ่านประสบการณ์ การเรียนรู้จากการปฏิบัติกิจกรรม โดยมีวัตถุประสงค์สำหรับช่วยให้บุคคลมีความสามารถอย่างเพียงพอสำหรับปฏิบัติงานตามหน้าที่ ในสถานการณ์การทำงาน ส่งผลต่อการทำงานที่มีประสิทธิภาพ

Tapomoy Deb (2006, p. 223) ได้สรุปว่า การฝึกอบรมคือกระบวนการในการสอนหรือเรียนรู้สิ่งที่จำเป็นในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ โดยใช้ระยะเวลาสั้น ๆ เน้นการพัฒนาทักษะเฉพาะด้าน เป็นการเพิ่มพูนทั้งในเรื่องทัศนคติ (attitudes) ความทักษะ (skills) และความสามารถ (abilities) ของพนักงานให้สูงขึ้น

ชูชัย สมितिไกร (2554, น. 5) ให้ความหมายของการฝึกอบรม คือ กระบวนการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบเพื่อสร้างหรือเพิ่มพูนความรู้ (knowledge) ทักษะ (skill) ความสามารถ (ability) และเจตคติ (attitude) ของบุคลากรช่วยปรับปรุงให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพสูงขึ้น

เพ็ชรี รูปะวิเชตร์ (2554, น. 7) ให้ความหมายของการฝึกอบรม คือ กระบวนการที่องค์กร ได้จัดขึ้นมาหรือดำเนินการ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ ความสามารถในการทำงานของบุคลากร และเพื่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ พฤติกรรมอันไม่พึงประสงค์ของบุคลากร ทั้งนี้เพื่อให้บุคลากรมีคุณภาพ และมีคุณสมบัติตามที่องค์กรคาดหวังเพื่อนำพาองค์กรให้ดำเนินต่อไปอย่างมีคุณภาพ และมีศักยภาพในการแข่งขันต่อไป

สมคิด บางโม (2551, น. 3) ให้ความหมายการฝึกอบรม หมายถึง กระบวนการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานเฉพาะด้านของบุคคลโดยมุ่งเพิ่มพูนความรู้ (knowledge) ทักษะ (skill) และทัศนคติ (attitude) อันจะนำไปสู่การยกมาตรฐานการทำงานให้สูงขึ้น ทำให้บุคคลมีความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงานและองค์กรบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ จะเห็นว่า การฝึกอบรมเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาบุคคลนั่นเอง

ทวีป อภิสีทธิ์ (2551, น. 4) กล่าวว่า การฝึกอบรม หมายถึง การทำให้คนเหมาะสมกับงาน (To make people fit for the job) นั่นคือ การฝึกอบรมจะเน้นในเรื่องการทำให้คนเหมาะสมกับงาน ตำแหน่ง หน้าที่ หรือเหมาะสมกับอาชีพนั้น ๆ คำว่า “ฝึกอบรม” นั้นเป็นเรื่องเฉพาะ แคบลงมา คือ จะมีจุดมุ่งหมายเฉพาะเจาะจงลงไปเป็นเรื่อง ๆ และส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องของการเตรียมคนหรือฝึกคนที่ จะเข้าทำงานหรือกำลังทำงานให้สามารถทำงานได้เหมาะสมกับงาน หรืออาชีพที่ทำอยู่นั้น ๆ จึงใช้ การฝึกอบรมเข้ามาช่วย

อรจรรย์ ณ ตะกั่วทุ่ง (2551, น. 14-6) ให้ความหมายว่า การฝึกอบรม หมายถึง กระบวนการที่ถูกออกแบบและพัฒนาขึ้นเพื่อให้บุคลากรได้เพิ่มพูนความรู้ ทักษะ และทัศนคติ ที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติงานในตำแหน่งอย่างมีประสิทธิภาพ

สุภาพร พิศาลบุตร, และยงยุทธ เกษสาคร (2546, น. 11) ให้ความหมายว่า การฝึกอบรมเป็นกิจกรรมการเรียนรู้เฉพาะของบุคคลเพื่อที่จะปรับปรุงและเพิ่มพูนความรู้ (Knowledge) ความเข้าใจ (Understanding) ทักษะ (Skill) และเจตคติ (Attitude) อันเหมาะสมจนสามารถ ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในพฤติกรรมและเจตคติต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ศศิกาญจน์ ทวีสุวรรณ (2545, น. 11) ให้ความหมายการฝึกอบรมว่าเป็นกระบวนการที่จัดขึ้นอย่างเป็นระบบเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้บุคคลได้เพิ่มพูนความรู้ ทักษะ ความสามารถ ทัศนคติและประสบการณ์เกี่ยวกับงาน ซึ่งจะนำไปสู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรม การปรับปรุงงาน ในปัจจุบันและปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

สุภาณี เส็งศรี (2543, น. 14) การฝึกอบรม หมายถึง กระบวนการเพิ่มความรู้ ความชำนาญ ความสามารถของบุคคลหรือที่เรียกอีกอย่างหนึ่งว่าเป็นการพัฒนาบุคคล กล่าวได้ว่า การฝึกอบรม คือ กระบวนการที่จะส่งเสริมสมรรถภาพของบุคคล ให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพอันจะส่งผลโดยตรงไปยังผลงานของสถาบัน สังคม ประชาชน

สรุปได้ว่า การฝึกอบรม คือ กระบวนการในการเรียนรู้สิ่งที่จะต้องใช้ในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ โดยใช้ระยะเวลาสั้น ๆ เน้นการพัฒนาทักษะเฉพาะด้านเป็นระบบที่ถูกออกแบบและพัฒนาขึ้น เพื่อสร้างหรือเพิ่มพูนความรู้ (knowledge) ทักษะ (skill) ความสามารถ (ability) และ เจตคติ (attitude) ให้แก่บุคลากร จนสามารถก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในพฤติกรรมและเจตคติ ต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ส่งผลต่อความก้าวหน้าทั้งของตนเองและองค์กร

2. วัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม

การฝึกอบรมถือเป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาบุคลากร นักวิชาการ หลายท่านได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของฝึกอบรมไว้ดังนี้

Wexley, & Latham (1991) กล่าวถึง การฝึกอบรมบุคลากรในองค์กรมีวัตถุประสงค์ สามประการต่อไปนี้

1. เพื่อปรับปรุงระดับความตระหนักรู้ในตนเอง (self-awareness) ของแต่ละบุคคล ความตระหนักรู้ในตนเอง คือ การเรียนรู้เกี่ยวกับตนเอง อันได้แก่การทำความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาท และความรับผิดชอบของตนเองในองค์กร การตระหนักถึงความแตกต่างระหว่างสิ่งที่ตนเองปฏิบัติจริง และปรัชญาที่ยึดถือ การเข้าใจถึงทัศนคติที่ผู้อื่นมีต่อตนเอง และการเรียนรู้ว่าการกระทำของตนเอง มีผลกระทบต่อผู้อื่นอย่างไร เป็นต้น

2. เพื่อเพิ่มพูนทักษะการทำงาน (job skills) ของแต่ละบุคคล โดยอาจเป็นทักษะ ด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายด้านก็ได้ เช่น การใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ การดูแลรักษาความปลอดภัย ในการทำงาน หรือการปกครองบัญชาลูกน้อง เป็นต้น

3. เพื่อเพิ่มพูนแรงจูงใจ (motivation) ของแต่ละบุคคล อันจะทำให้การปฏิบัติงาน เกิดผลดี แม้ว่าบุคคลหนึ่ง ๆ จะมีความรู้และความสามารถในการปฏิบัติงาน แต่หากขาดแรงจูงใจ ในการทำงานแล้ว บุคคลนั้นก็อาจจะมิได้ใช้ความรู้และความสามารถของตนเองอย่างเต็มที่ และ ผลงานที่ย่อมจะไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ดังนั้น การสร้างแรงจูงใจในการทำงานจึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความสำเร็จขององค์กร

สมคิด บางโม (2551, น. 14) ได้จำแนกวัตถุประสงค์ในการฝึกอบรมไว้ 4 ประการ เรียกว่า KUSA ดังนี้

1. เพื่อเพิ่มพูนความรู้ (knowledge: K) ให้มีความรู้ หลักการ ทฤษฎี แนวคิดในเรื่อง ที่อบรมเพื่อนำไปใช้ในการทำงาน

2. เพื่อเพิ่มพูนความเข้าใจ (understand: U) เป็นลักษณะที่ต่อเนื่องจากความรู้ กล่าวคือ เมื่อรู้ในหลักการและทฤษฎีแล้วสามารถตีความ แปลความ ขยายความ และอธิบายให้คนอื่น ทราบได้ รวมทั้งสามารถนำไปประยุกต์ได้

3. เพื่อเพิ่มพูนทักษะ (skill: S) ทักษะ คือ ความชำนาญหรือความคล่องแคล่ว ในการปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่งได้โดยอัตโนมัติ เช่น การใช้เครื่องมือต่าง ๆ การขับรถ การขี่จักรยาน เป็นต้น

4. เพื่อเปลี่ยนแปลงเจตคติ (attitude: A) เจตคติหรือทัศนคติ คือ ความรู้สึกที่ดีหรือไม่ดี ต่อสิ่งต่าง ๆ การฝึกอบรมมุ่งให้เกิดหรือเพิ่มพูนความรู้สึกที่ดีต่อองค์กร ต่อผู้บังคับบัญชา ต่อเพื่อนร่วมงาน และต่องานที่มีหน้าที่รับผิดชอบ เช่น ความจงรักภักดีต่อบริษัท ความภาคภูมิใจต่อสถาบัน ความสามัคคีในหมู่คณะ ความรับผิดชอบต่องาน ความเอาใจใส่ต่องาน (รักงาน ไม่เบื่อ ไม่เซ็ง) ความกระตือรือร้น เป็นต้น

สุภาพร พิศาลบุตร, และยงยุทธ เกษสาคร (2546, น. 15) ได้แบ่งวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมเป็น 3 ประเภท คือ

1. การพัฒนาความรู้เกี่ยวกับงาน (Technical Known-how) เมื่องานเปลี่ยนแปลงไป กฎ ระเบียบ นโยบาย วิธีการปฏิบัติ หรือเทคโนโลยี ได้เข้ามาพัฒนางานจนทำให้พนักงาน ไม่สามารถตามทันสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ได้ องค์กรต่าง ๆ จึงอาจจะจัดให้มีการทบทวนเพิ่มเติมหรือฝึกอบรมให้พนักงานเหล่านั้นให้มีความรู้ ความสามารถ ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎ ระเบียบ หรือเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่นำมาใช้ในองค์กร

2. การพัฒนาทักษะหรือประสบการณ์ (Skill of Experiences) พนักงานในแต่ละตำแหน่งจะไม่เหมือนกัน คือ พนักงานระดับต้นอาจจะต้องการทักษะเทคนิค หรือวิธีปฏิบัติงานโดยตรง เช่นพนักงานพิมพ์ดีดต้องการทักษะเกี่ยวกับตนเอง ต้องพิมพ์ได้เร็ว ได้ผลถูกต้อง และสะอาด ผู้บริหารระดับสูงต้องการทักษะเกี่ยวกับการบริหาร การจัดการแก้ไขปัญหา และการคิดถึงอนาคตไกล ๆ เป็นต้น ทั้งนี้จะรวมไปถึงผู้ที่มีประสบการณ์ คือ การให้โอกาสพนักงานฝึกปฏิบัติทั้งในของจริง และแบบฝึกหัด หรืออาจให้พนักงานมีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับบุคคลในหน่วยงานอื่น

3. การพัฒนาเจตคติ (Attitude) เจตคติของคนมีบทบาทในการทำงานอย่างมาก ถ้าพนักงานเข้าใจวัตถุประสงค์ของการทำงานหรือเข้าใจสภาพการทำงาน ผลงานก็ออกมาดี แต่ถ้าพวกเขาไม่เข้าใจ ผิดหวัง หรือท้อแท้ใจก็จะทำให้พวกเขาไม่ยอมทำงาน และผลงานที่ออกมาจะไม่ดี หรืออาจจะทำให้เกิดผลเสียหรืออุบัติเหตุ ดังนั้น การพัฒนาเจตคติของพนักงานจึงเป็นสิ่งจำเป็น เพราะแม้ว่าเขาจะรู้งานดีอย่างไร มีประสบการณ์สูงเพียงใดก็ตาม ถ้าเขามีเจตคติที่ไม่ถูกต้อง ผลงานของเขาก็จะออกมาไม่ดีเท่าที่ควร วิธีการฝึกอบรมหรือพัฒนาเจตคติก็อาจทำได้โดยให้พนักงาน ได้มีโอกาสพบปะและฟังนโยบาย ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริหารระดับสูงอยู่เสมอ ๆ

ในขณะเดียวกัน ผู้บริหารระดับสูงก็ควรพึงระวังสะท้อนจากลูกน้องของตัวเองบ้างว่า พวกเขามีปัญหาอะไรบ้างในขณะนั้น หรืออาจจะทำได้ในรูปของการจัดสัมมนา ประชุมปฏิบัติการ

ศศิกายูจน์ ทวีสุวรรณ (2545, น. 11) กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมไว้ว่า เป้าหมายหลักของการฝึกอบรมคือ การพัฒนาคนให้ไปพัฒนาหน่วยงานหรือองค์กร แต่ในการพัฒนาบุคคลนั้นมิได้กระทำเพียงด้านหนึ่งด้านใด เช่น ด้านความรู้ ด้านทักษะในเรื่องใดเรื่องหนึ่งเท่านั้น และมีใช้ฝึกอบรมกลุ่มเป้าหมายระดับหนึ่งระดับใดเท่านั้น แต่ควรเป็นทุกระดับ ทั้งนี้เพราะงานในองค์กรจะต้องแก้ไข ปรับปรุงหรือพัฒนาโดยอาศัยความรู้ การสนับสนุน และความร่วมมือของหลายฝ่ายหลาย ๆ ระดับ ดังนั้นการฝึกอบรมจึงต้องมีจุดประสงค์หลายประการ เพื่อให้บุคคล ผู้เข้ารับการอบรม ได้มีความรู้ความเข้าใจ รวมทั้งเจตคติที่ถูกต้องเหมาะสม ทั้งเรื่องของคน ของงาน และของหน่วยงาน/องค์กร อย่างไรก็ตามจุดประสงค์โดยทั่วไปของการฝึกอบรม ได้แก่

1. เพื่อพัฒนาศักยภาพของบุคคลหรือบุคลากรในองค์กร โดยจำแนกการส่งเสริมและพัฒนาใน 3 ด้าน ต่อไปนี้

1.1 ด้านความรู้ (Knowledge) และความเข้าใจ (Understanding) เกี่ยวกับงานที่ทำอยู่ ความรู้ วิทยาการใหม่ ๆ ความรู้เฉพาะเรื่อง เฉพาะทาง ฯลฯ เพื่อเป็นพื้นฐานความเข้าใจในการประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติงานต่อไป

1.2 ด้านทักษะความชำนาญ (Skill) ให้มีทักษะความชำนาญในการปฏิบัติงานในหน้าที่ การปฏิบัติงานอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

1.3 ด้านเจตคติ (Attitude) ให้มีเจตคติที่เหมาะสมต่องานและเพื่อนร่วมงาน รวมทั้งมีความสอดคล้องกับอุดมการณ์ขององค์กร

2. เพื่อพัฒนางานให้มีคุณภาพและผลผลิตเพิ่มมากขึ้น ทั้งในงานระดับบุคคลและระดับหน่วยงานและองค์กร

3. เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างสมาชิกผู้เข้าอบรม วิทยากร หัวหน้าและผู้บริหารองค์กร

4. เพื่อสร้างขวัญกำลังใจให้แก่บุคลากรขององค์กรให้มีความมั่นใจในความมั่นคง และความก้าวหน้าตามระบบขั้นตอนขององค์กร

5. เพื่อสร้างจิตสำนึกให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ตระหนักถึงความสำคัญของหน้าที่ที่ตนรับผิดชอบต่อองค์กร และมีเจตคติที่ดีต่องานและองค์กรของตน

ในขณะเดียวกัน วัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมสามารถพิจารณาได้จากบุคคล 2 ฝ่ายที่เป็นหลักสำคัญของการฝึกอบรมคือ

1. วัตถุประสงค์ที่มาจากองค์กร

1.1 เพื่อจัดวางมาตรฐานในการปฏิบัติงานขององค์กร บุคคล ทุกฝ่ายจะได้ปฏิบัติงาน ได้ถูกต้อง มีระบบ ซึ่งจะส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อองค์กร

1.2 เพื่อสอนแนะวิธีการปฏิบัติงานที่ถูกต้อง เหมาะสม หรือดีที่สุดแก่บุคลากร เป็นการช่วยแก้ไข ลดปัญหาที่อาจเกิดขึ้นจากการทำงาน เช่น อุบัติเหตุที่เกิดจากความไม่รู้ไม่เข้าใจในวิธี ทำงาน ความสิ้นเปลือง เป็นต้น

1.3 เพื่อพัฒนาฝีมือในการปฏิบัติงานของบุคลากรให้ได้ผลผลิตสูงสุด

1.4 เพื่อเสริมสร้างขวัญกำลังใจและทัศนคติที่ดีในการทำงานของบุคลากร ซึ่งจะส่งผลต่อการบริหารด้านบุคคลให้เกิดความพอใจของทุกฝ่าย

1.5 เพื่อฝึกฝนให้ทันต่อเทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อความเจริญก้าวหน้า การเพิ่มขยาย องค์กรต่อไป

2. วัตถุประสงค์ที่มาจากผู้เข้ารับการอบรม

สำหรับวัตถุประสงค์ที่มาจากผู้เข้ารับการอบรมนั้น จะเน้นความต้องการส่วนบุคคล และบุคลากรที่ปฏิบัติงานอยู่ในหน่วยงานองค์กรต่าง ๆ ซึ่งผู้เข้าอบรมอาจมีเป้าหมายอย่างใดอย่าง หนึ่งหรือหลายอย่าง ดังนี้

2.1 เพื่อความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การงาน ซึ่งจะทำได้เงินเดือน ค่าจ้าง หรือผลตอบแทนสูงขึ้น

2.2 เพื่อพัฒนาทักษะฝีมือในการทำงานให้ดียิ่งขึ้น

2.3 เพื่อเข้าใจนโยบายและจุดมุ่งหมายขององค์กร จะได้สามารถปฏิบัติตนและ ปฏิบัติงานได้ถูกต้อง

2.4 เพื่อพัฒนาบุคลิกภาพและเจตคติในการทำงานให้ถูกต้องเหมาะสมยิ่งขึ้น จะได้ เกิดความพอใจในการปฏิบัติงาน

2.5 เพื่อฝึกฝนการวินิจฉัย การตัดสินใจ ในการปฏิบัติงานให้ดีขึ้น

นอกจากนี้ เพ็ชรี รุประวิเชตร์ (2554, น. 18) ให้ความคิดเห็นเพิ่มเติมว่าการฝึกอบรม ในองค์กรยังสามารถแบ่งวัตถุประสงค์ทั่วไปออกเป็น 5 ส่วน ดังต่อไปนี้

1. การปรับปรุงความมีจิตสำนึกหรือความตระหนักในตนเอง (Self-Awareness) คือ การเรียนรู้เพื่อเข้าใจตนเอง เกิดความรู้สึกภาคภูมิใจตนเอง ได้ทราบข้อดีและข้อเสียของตนเอง อันนำไปสู่การปรับปรุงเพื่อพัฒนาตนเองให้ดียิ่งขึ้นต่อไป ได้แก่การฝึกอบรมเรื่องจิตสำนึก ในการทำงาน การพัฒนาบุคลิกภาพ (Personality Development) การพัฒนาตนเอง เป็นต้น

2. การกระตุ้นศักยภาพส่วนบุคคลให้ทำงานเต็มที่ เป็นการยกระดับการทำงานให้ได้ มาตรฐานหรือมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เช่น การฝึกอบรมหัวข้อ การพัฒนาตน พัฒนางาน สู่ความเป็นมืออาชีพ การภาวะผู้นำ (Readership) หัวหน้างานยุคใหม่

3. การผสมผสาน ทักษะ ความรู้และทัศนคติที่ถูกต้องของตนเองและกลุ่ม ทั้งนี้มุ่งเพื่อพัฒนาการทำงานให้ทีม หรือมีทักษะการทำงานเป็นทีม และประสานงานกันได้อย่างดี เช่น การฝึกอบรมเรื่อง การทำงานเป็นทีม การประสานงาน การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ

4. การเพิ่มพูนทักษะการทำงานของบุคคล (Job Skills Modifying) เป็นการปรับปรุง/ประยุกต์ความรู้ทฤษฎี และหลักการที่ได้เรียนมาจากสถาบันการศึกษา หรือได้รับจากสถานที่ทำงาน “เป็นการเคาะสนิมหัวใจและมันสมอง” พื้นความรู้และทักษะ เพื่อให้เกิดความรู้สึกรักตัวเองและแสดงออกอย่างภาคภูมิใจและมีคุณค่า โดยเฉพาะสำหรับบุคลากรที่ทำงานเป็นเวลานาน ๆ หรือเป็นเวลามากกว่า 5 ปี พบว่า มักมีแนวโน้มที่จะขาดแรงจูงใจตนเองหรือการกระตุ้นตนเองให้มีความขยัน คล่องแคล่ว หรือต้องการเรียนรู้สิ่งใหม่

5. การเพิ่มพูนแรงจูงใจของบุคคล (Motivation) ถึงแม้บุคคลจะมีความรู้ ความสามารถ ทักษะในการทำงานสักเพียงไรก็ตาม แต่ถ้าขาดแรงจูงใจ ย่อมมีผลทำให้การทำงาน ลดประสิทธิภาพ ลงไป หรืออาจก่อให้เกิดอุบัติเหตุระหว่างการทำงาน หรือเกิดการขัดแย้งระหว่างบุคคลที่ทำงาน ร่วมกันได้ไม่มากนักน้อย รวมทั้งบุคลากรที่ทำงานเป็นเวลานาน ๆ จนทำงานไม่มีประสิทธิภาพ หรือบุคลากรที่ทำงานแล้วประสบปัญหา การขาดขวัญและกำลังใจในการทำงาน จากการศึกษาของ หัวหน้า เพื่อนร่วมงานหรือจากตนเอง

ดังนั้นการฝึกอบรมสามารถช่วยเพิ่มพูนแรงจูงใจของบุคคลให้ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพหรือทำงานอย่างมีชีวิตชีวา เช่น การฝึกอบรมหัวข้อ แต่งแต้มสีสันการทำงานยุคใหม่ การพัฒนาตน พัฒนางานเพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลง ส่วนวัตถุประสงค์เฉพาะในการจัดฝึกอบรม จะถูกกำหนดไว้ในโครงการฝึกอบรมที่แต่ละองค์กรจัดให้มีการฝึกอบรมบุคลากรของตน ซึ่งจะมีความสัมพันธ์กับหลักสูตร หัวข้อ และเรื่องที่กำหนดไว้

จากทัศนะของนักวิชาการและนักฝึกอบรมดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า วัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมนั้นเพื่อให้บุคคลผู้เข้ารับการอบรมได้มีความรู้ความเข้าใจ รวมทั้งเจตคติที่ถูกต้องเหมาะสม ทั้งเรื่องของคน ของงาน และของหน่วยงาน/องค์กร การพัฒนาศักยภาพของบุคลากร ในองค์กรจะพัฒนาในด้านความรู้ ความเข้าใจ เพิ่มทักษะความชำนาญ ด้านเจตคติ

3. ความสำคัญของการฝึกอบรม

การฝึกอบรม มีความสำคัญทั้งต่อบุคลากรทุกคน ทุกกลุ่มในองค์กร และมีความสำคัญต่อองค์กรโดยรวม มีผู้กล่าวถึงความสำคัญของการฝึกอบรมไว้ดังนี้

เพ็ชรี ระบุวิเชตร์ (2554, น. 21) ได้สรุปความสำคัญของการฝึกอบรมไว้ดังนี้

1. ทำให้องค์กรสามารถดำรงกิจการอยู่ได้ และมีศักยภาพในการแข่งขัน ด้วยปัจจุบัน มีผลการเปลี่ยนแปลง เพราะความเจริญของนวัตกรรมเทคโนโลยี ความรู้ใหม่ ทำให้องค์กร ทุกประเภท ต้องเข้าสู่ระบบการแข่งขันอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

2. ทำให้องค์กรเจริญเติบโต มีการขยายการผลิต การตลาดหรือขยายงานด้านต่าง ๆ ออกไป ซึ่งองค์กรต้องการบุคลากรที่มีคุณภาพหรือมีคุณสมบัติที่เหมาะสมมาทำงาน หรือต้องการให้บุคลากรที่องค์กรมีอยู่มีคุณภาพ มีคุณสมบัติที่เหมาะสม เพื่อนำพาองค์กรไปสู่ความเจริญเติบโตต่อไป

3. ทำให้บุคลากรใหม่และบุคลากรที่ทำงานอยู่แล้วในองค์กรได้เข้าใจสภาพการทำงาน ขององค์กรและการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมทางธุรกิจ เพื่อรับมือกับสภาพและการเปลี่ยนแปลง นั้น ๆ ได้อย่างเหมาะสมและถูกต้อง

4. ทำให้บุคลากรที่ทำงานกับองค์กรในระยะเวลาหนึ่ง อาจเป็นระยะเวลาที่นานหรือ ไม่นาน ได้มีความกระตือรือร้น มีแรงจูงใจในการทำงาน และมีความรักในองค์กร

5. ด้วยองค์กรมีการเปลี่ยนแปลงไปเรื่อย ๆ ดังนั้น บุคลากรย่อมมีการเปลี่ยนแปลง หน้าที่ตำแหน่งภายใน และเลื่อนตำแหน่งหน้าที่ ดังนั้นการฝึกอบรมจึงมีความสำคัญในการเตรียม บุคลากรสู่การเปลี่ยนหน้าที่หรือเปลี่ยนตำแหน่งได้อย่างถูกต้องและเป็นระบบ

อรจรรย์ ณ ตะกั่วทุ่ง (2551, น. 8-14) กล่าวถึงความสำคัญของการฝึกอบรมว่า

1. ช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถปฏิบัติงานได้ตามเกณฑ์มาตรฐานขององค์กร เมื่อใดก็ตามที่ พบว่า ผู้ปฏิบัติงานมีปัญหาในการทำงานอันเนื่องมาจากการขาดความรู้ ทักษะ หรือเจตคติ จนทำให้ ไม่สามารถปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานที่องค์กรกำหนดไว้ ผู้นั้นต้องได้รับการฝึกอบรม

2. ช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานตามการเปลี่ยนแปลงขององค์กร เมื่อใดก็ตามที่องค์กร มีการเปลี่ยนแปลงวิธีทำงานหรือเปลี่ยนเทคโนโลยีที่ใช้ในการทำงาน เช่น อุปกรณ์ เครื่องมือ หรือ เครื่องจักร บุคลากรก็จะยังคงปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพเพราะได้เรียนรู้วิธีทำงานและ เทคโนโลยีใหม่

3. ช่วยให้ผู้บุคลากรได้เลื่อนตำแหน่งสูงขึ้น เมื่อใดก็ตามที่องค์กรต้องการเลื่อนตำแหน่ง บุคลากรก็มักกำหนดให้ผู้นั้นต้องผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรต่าง ๆ ก่อน

4. ช่วยให้องค์กรไม่ขาดแคลนบุคลากรที่มีคุณภาพ เนื่องจากการฝึกอบรมช่วยให้ บุคลากรได้รับการพัฒนาอยู่เสมอ ถ้าขาดแคลนผู้ปฏิบัติงานตำแหน่งใดก็สามารถพัฒนาทดแทนได้

5. ช่วยให้องค์กรลดค่าใช้จ่ายในการดำเนินกิจการด้านต่าง ๆ เนื่องจากการฝึกอบรม จะทำให้บุคลากรได้รับการพัฒนาจนทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงส่งผลให้องค์กรสามารถ ประหยัดรายจ่ายและเงินลงทุน ขณะที่สามารถดำเนินกิจการได้ผลตอบแทนทางการเงินเพิ่มขึ้น

สมคิด บางโม (2551, น. 5) กล่าวว่าการทำงานที่องค์กรต่าง ๆ จำเป็นต้องจัดให้มีการอบรม เพราะสาเหตุต่าง ๆ ดังนี้

1. เพื่อความอยู่รอดขององค์กรเอง เพราะปัจจุบันมีสภาพการแข่งขันระหว่างองค์กร รุนแรงมาก การฝึกอบรมจะช่วยให้องค์กรเข้มแข็งและช่วยให้พนักงานมีประสิทธิภาพในการทำงาน ยิ่งขึ้น

2. เพื่อให้องค์กรเจริญเติบโต มีการขยายการผลิต การขาย และการขยายงานด้านต่าง ๆ ออกไป ในการนี้จำเป็นต้องสร้างบุคคลที่มีความสามารถเพื่อที่จะรองรับงานเหล่านั้น

3. เมื่อรับพนักงานใหม่จำเป็นต้องให้เขารู้จักองค์กรเป็นอย่างดีในทุก ๆ ด้าน และต้องฝึกอบรมให้รู้วิธีทำงานขององค์กรแม้จะมีประสบการณ์มาจากที่อื่นแล้วก็ตาม เพราะสภาพการทำงานในแต่ละองค์กรย่อมแตกต่างกัน

4. ปัจจุบันเทคโนโลยีเจริญก้าวหน้าไปรวดเร็วมากจึงจำเป็นต้องฝึกอบรมพนักงานให้มีความรู้ทันสมัยเสมอ ถ้าพนักงานมีความคิดล้าหลัง องค์กรก็จะล้าหลังตามไปด้วย

5. เมื่อพนักงานทำงานมาเป็นเวลานานจะทำให้เฉื่อยชา เบื่อหน่าย ไม่กระตือรือร้น การฝึกอบรมจะช่วยกระตุ้นให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

6. เพื่อเตรียมพนักงานสำหรับรับตำแหน่งใหม่ที่สูงขึ้น โยกย้ายงาน

โดยสรุป การฝึกอบรมมีความสำคัญต่อองค์กรเพื่อใช้พัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ทักษะและเจตคติที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน ช่วยให้บุคลากรปฏิบัติงานได้ตามเกณฑ์มาตรฐาน ตามการเปลี่ยนแปลงขององค์กรที่มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นตลอดเวลา ทั้งในส่วนของ การนำเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้าไปใช้ในองค์กร หรือการเปลี่ยนแปลงหน้าที่ตำแหน่งภายใน และเลื่อนตำแหน่งหน้าที่ ทำให้บุคลากรเข้าใจสภาพการทำงานขององค์กร มีความกระตือรือร้นมีแรงจูงใจในการทำงาน และมีความรักในองค์กร

4. ประเภทของการฝึกอบรม

ประเภทของการฝึกอบรมสามารถจำแนกได้หลายประเภทขึ้นอยู่กับว่าจะใช้สิ่งใดเป็นหลักเกณฑ์ในการพิจารณา ซึ่งนักวิชาการและนักฝึกอบรมได้จัดประเภทของการฝึกอบรมไว้ต่างกัน ดังนี้

ชูชัย สมितिไกร (2554, น. 7-10) กล่าวถึงเกณฑ์การจำแนกประเภทการฝึกอบรมไว้ดังนี้

1. แหล่งของการฝึกอบรม เกณฑ์ประเภทนี้บ่งถึงแหล่งของผู้รับผิดชอบการอบรม ซึ่งได้เป็นสองลักษณะคือ

1.1 การฝึกอบรมภายในองค์กร (in-house training) การฝึกอบรมแบบนี้เป็นสิ่งที่องค์กรจัดขึ้นเองภายในสถานที่ทำงาน โดยหน่วยฝึกอบรมขององค์กรจะเป็นผู้ออกแบบและพัฒนาหลักสูตร กำหนดตารางเวลา และเชิญผู้ทรงคุณวุฒิทั้งจากภายในและภายนอกองค์กรมาเป็นวิทยากร การฝึกอบรมประเภทนี้มีข้อดีตรงที่ว่า องค์กรสามารถกำหนดหลักสูตรการฝึกอบรมให้สอดคล้องและเหมาะสมกับสภาพการดำเนินงานขององค์กรได้อย่างเต็มที่ แต่ข้อเสียคือ องค์กรอาจจะต้องทุ่มเททรัพยากรทั้งในด้านกำลังคน และเงินทองให้แก่การฝึกอบรมประเภทนี้มากพอสมควร เนื่องจากจำเป็นต้องเป็นผู้รับผิดชอบการดำเนินการทั้งหมด ตั้งแต่การออกแบบและพัฒนาหลักสูตร การจัดหาวิทยากร การจัดการด้านต่าง ๆ รวมทั้งการประเมินผล

1.2 การซื้อการฝึกอบรมจากภายนอก การฝึกอบรมประเภทนี้มิได้เป็นสิ่งที่องค์กรจัดขึ้นเอง แต่เป็นการจ้างองค์กรฝึกอบรมจากภายนอก หรืออาจจะเป็นการส่งพนักงานเข้ารับการฝึกอบรมซึ่งจัดขึ้นโดยองค์กรภายนอกเป็นองค์กรที่รับจัดการฝึกอบรมให้แก่ผู้อื่น การซื้อการฝึกอบรม จากภายนอกมักจะเป็นที่นิยมขององค์กรขนาดเล็ก มีพนักงานไม่มาก และไม่มีหน่วยฝึกอบรมเป็นของตนเอง

2. การจัดประสบการณ์การฝึกอบรม เกณฑ์ข้อนี้บ่งบอกว่าการฝึกอบรมได้รับการจัดขึ้นในขณะที่ผู้รับการอบรมกำลังปฏิบัติงานอยู่ด้วย หรือหยุดพักการปฏิบัติงานไว้ชั่วคราว เพื่อรับการอบรมในห้องเรียน

2.1 การฝึกอบรมในงาน (on-the-job training) การฝึกอบรมประเภทนี้จะกระทำโดยการให้ผู้รับการฝึกอบรมลงมือปฏิบัติงานจริง ๆ ในสถานที่ทำงานจริง ภายใต้การดูแลเอาใจใส่ของพนักงานซึ่งทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยง โดยการแสดงวิธีการปฏิบัติงานพร้อมทั้งอธิบายประกอบ จากนั้นจึงให้ผู้รับการฝึกอบรมปฏิบัติตาม พี่เลี้ยงจะคอยดูแลให้คำแนะนำช่วยเหลือหากมีปัญหาเกิดขึ้น

2.2 การฝึกอบรมนอกรงาน (off-the-job training) ผู้รับการฝึกอบรมประเภทนี้จะเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ในสถานที่ฝึกอบรมโดยเฉพาะ และต้องหยุดพักการปฏิบัติงานภายในองค์กรไว้เป็นเวลาชั่วคราว จนกว่าการฝึกอบรมจะเสร็จสิ้น

3. ทักษะที่ต้องการฝึก หมายถึง สิ่งที่ต้องการฝึกอบรมต้องการเพิ่มพูนหรือสร้างขึ้นในตัวผู้รับการอบรม

3.1 การฝึกอบรมทักษะด้านเทคนิค (technical skills training) คือ การฝึกอบรมที่มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานด้านเทคนิค เช่น การบำรุงรักษาเครื่องจักร การวิเคราะห์หีสินเชื่อ การซ่อมแซมรถยนต์ เป็นต้น

3.2 การฝึกอบรมทักษะด้านการจัดการ (managerial skills training) คือ การฝึกอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้ และทักษะด้านการจัดการและบริหารงานโดยส่วนใหญ่แล้ว ผู้รับการฝึกอบรมมักจะมีตำแหน่งเป็นผู้จัดการหรือหัวหน้างานขององค์กร

3.3 การฝึกอบรมทักษะด้านการติดต่อสัมพันธ์ (interpersonal skills training) การฝึกอบรมประเภทนี้มุ่งเน้นให้ผู้รับการฝึกอบรมมีการพัฒนาทักษะในด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น รวมทั้งการมีสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อนร่วมงาน

4. ระดับชั้นของพนักงานที่เข้ารับการฝึกอบรม หมายถึง ระดับความรับผิดชอบในงานของผู้เข้ารับการอบรม

4.1 การฝึกอบรมระดับพนักงานปฏิบัติงาน (employee training) คือ การฝึกอบรมที่จัดให้แก่พนักงานระดับปฏิบัติการ ซึ่งทำหน้าที่ผลิตสินค้าหรือให้บริการแก่ลูกค้าโดยตรง โดยมัก

จะเป็นการฝึกอบรมที่เกี่ยวข้องกับลักษณะและขั้นตอนการปฏิบัติงาน เช่น การซ่อมแซมและบำรุงรักษาเครื่องจักร การโต้ตอบทางโทรศัพท์หรือเทคนิคการขาย เป็นต้น

4.2 การฝึกอบรมระดับหัวหน้างาน (supervisory training) คือ การฝึกอบรมที่มุ่งเน้นกลุ่มพนักงานที่ดำรงตำแหน่งเป็นผู้บริหารระดับต้นขององค์กร โดยส่วนใหญ่แล้ว การฝึกอบรมประเภทนี้มักจะมีหลักสูตรที่ให้ความรู้ความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับการบริหารงาน

4.3 การฝึกอบรมระดับผู้จัดการ (managerial training) กลุ่มเป้าหมายของการฝึกอบรมประเภทนี้คือ กลุ่มพนักงานระดับผู้จัดการฝ่ายหรือผู้จัดการระดับกลาง เนื้อหาการอบรมแบบนี้จะมุ่งเน้นให้ผู้รับการฝึกอบรม มีความรู้ความเข้าใจในหลักการจัดการและบริหารงานที่ลึกซึ้งมากขึ้นกว่าเดิม เพื่อให้สามารถบริหารงานและจัดการคนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4.4 การฝึกอบรมระดับผู้บริหารชั้นสูง (executive training) การฝึกอบรมประเภทนี้มุ่งเน้นให้ผู้รับการอบรมซึ่งเป็นผู้บริหารระดับสูงขององค์กร อาทิ ผู้อำนวยการฝ่ายกรรมการบริหาร ประธานและรองประธานบริษัท มีความรู้ความเข้าใจลึกซึ้งเกี่ยวกับการบริหารองค์กร เช่น การวางแผนและการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ หรือการพัฒนาองค์กร เป็นต้น

พงษ์จันทร์ ภูษาพานิชย์ (2545, น. 8-10) ได้จำแนกการฝึกอบรมไว้ 5 ประเภท ดังนี้

1. การฝึกอบรมโดยยึดตามวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม แบ่งเป็น 3 ประเภท คือ

1.1 การฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ (Knowledge Development) การฝึกอบรมประเภทนี้มุ่งเพิ่มพูนความรู้ของบุคคลให้สูงขึ้นทั้งในด้านกว้างและลึกซึ้งมากขึ้น

1.2 การฝึกอบรมเพื่อพัฒนา (Skill Development) เป็นการฝึกอบรมที่มุ่งเน้นให้บุคคลมีทักษะหรือความชำนาญในการปฏิบัติหน้าที่เพิ่มขึ้นไม่ว่าจะเป็นทักษะที่ต้องใช้ฝีมือแรงงานหรือทักษะ ด้านความสามารถทางสมอง

1.3 การฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทัศนคติ (Attitude Development) การฝึกอบรมนี้มุ่งพัฒนาให้บุคคลมีทัศนคติที่ดีต่องาน เพื่อนร่วมงาน ผู้บังคับบัญชาหน่วยงานหรือองค์กร เช่น ขวัญและกำลังใจในการทำงาน มนุษยสัมพันธ์ในการทำงาน

2. การฝึกอบรมโดยยึดเกณฑ์ด้านเวลาเป็นหลัก เป็นการฝึกอบรมที่จำแนกตามระยะเวลาก่อนเข้าทำงาน และเมื่อได้ทำงานแล้วดังนี้

2.1 การฝึกอบรมก่อนเข้าทำงาน (Pre-Service-Training) เป็นการฝึกอบรมเพื่อต้องการให้บุคคลมีความรู้ ความสามารถ ทักษะ เกี่ยวกับลักษณะงานในหน้าที่ที่บุคคลจะต้องปฏิบัติต่อไป โดยอาจเป็นการฝึกอบรมในขณะที่ยังศึกษาอยู่ในสถาบันการศึกษา หรือสถาบันฝึกอาชีพ เพื่อให้มีความรู้ และสามารถนำความรู้ที่ไปประกอบอาชีพได้ เช่น แพทยศาสตร์ นิติศาสตร์ หรือเป็นการฝึกอบรมบุคลากรหลังจากที่ได้ผ่านการคัดเลือกเข้าทำงานในองค์กร โดยมีวัตถุประสงค์ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถปฏิบัติงานในหน้าที่ได้ด้วยดีก่อนบรรจุเป็นพนักงานขององค์กร

2.2 การฝึกอบรมเมื่อได้ทำงานแล้ว (In-service-Training) การฝึกอบรมประเภทนี้เป็นการฝึกอบรมผู้ที่ทำงานในองค์กรแล้ว โดยมุ่งพัฒนาความรู้ ทักษะ และทัศนคติของผู้เข้ารับการฝึกอบรม เพื่อให้ปฏิบัติงานในหน้าที่ได้ดียิ่งขึ้น การฝึกอบรมเมื่อได้ทำงานแล้วจะรวมถึงการฝึกอบรมทุกประเภทที่ได้จัดให้กับบุคคลที่เข้ามาเป็นสมาชิกขององค์กรโดยไม่แยกว่าจะเป็น การฝึกอบรมในงาน (On-the-Job Training) หรือการฝึกอบรมนอกงาน (Off- the-Job Training)

3. การฝึกอบรมโดยยึดระดับบุคคลที่อยู่ในองค์กรเป็นเกณฑ์สามารถจำแนกได้ 4 ประเภท คือ

3.1 การฝึกอบรมระดับพนักงาน (Worker) เป็นการฝึกอบรมที่มุ่งเน้นให้ความรู้ ทักษะหรือความชำนาญต่องานในหน้าที่ที่ปฏิบัติ ซึ่งอาจเป็นงานที่ใช้กำลังกายในการปฏิบัติงาน หรืองานที่ต้องใช้ทั้งกำลังกายและกำลังสมองควบคู่กันไปด้วย

3.2 การฝึกอบรมระดับหัวหน้างานหรือผู้บังคับบัญชาชั้นต้น (Supervisor) เป็นการฝึกอบรม ที่มุ่งให้ความรู้ความสามารถในการบริหารงาน (Management Skill) อย่างมาก ในการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมาย

3.3 การฝึกอบรมผู้บริหารระดับสูง (Executive) ผู้บริหารระดับสูง ได้แก่ ผู้อำนวยการ กรรมการผู้จัดการ กรรมการบริษัท ประธานและรองประธานบริษัท ซึ่งโดยมากจะทำหน้าที่ในการตัดสินใจ วางนโยบายและแผนงาน อำนาจการ ตลอดจนควบคุมงานทั้งหมดขององค์กร ลักษณะงาน จึงต้องอาศัยความรู้ความสามารถในการบริหารงานอย่างลึกซึ้ง

4. การฝึกอบรมโดยยึดทักษะที่ต้องการฝึก จำแนกเป็น 3 ประเภท คือ

4.1 การฝึกอบรมทักษะด้านเทคนิค (Technical Skill) เป็นการฝึกอบรมที่มุ่งพัฒนาบุคคลให้มีทักษะหรือความชำนาญงานเฉพาะด้านให้มากขึ้น เช่น การใช้คอมพิวเตอร์ การจัดเก็บเอกสาร

4.2 การฝึกอบรมด้านมนุษยสัมพันธ์ (Human Relation Skill) การฝึกอบรมชนิดนี้ มุ่งเน้นให้บุคคลมีทักษะด้านการมีสัมพันธภาพที่ดีกับบุคคลอื่น ๆ ซึ่งไม่ว่าบุคคลจะอยู่ระดับไหน จำเป็นต้องมีทักษะในด้านนี้

4.3 การฝึกอบรมทักษะด้านการจัดการ (Management or Conceptual Skill) คือ การฝึกอบรมที่จัดขึ้นเพื่อเพิ่มทักษะด้านการบริหารและการจัดการให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรม การฝึกอบรมประเภทนี้มักจะอยู่ในระดับหัวหน้างาน ผู้จัดการ หรือผู้บริหารขององค์กร

5. การฝึกอบรมโดยยึดผู้จัดการฝึกอบรมเป็นเกณฑ์ จำแนกเป็น 2 ประเภทคือ

5.1 การฝึกอบรมภายในองค์กร (In-house Training) การฝึกอบรมแบบนี้เป็นสิ่ง ที่องค์กรจัดขึ้นเองภายในสถานที่ทำงาน โดยหน่วยฝึกอบรมขององค์กรจะเป็นผู้ออกแบบและพัฒนา หลักสูตร กำหนดตารางเวลา และเชิญผู้ทรงคุณวุฒิทั้งจากภายในและภายนอกองค์กรมาเป็นวิทยากร

การฝึกอบรมประเภทนี้มีข้อดีตรงที่ว่า องค์กรสามารถกำหนดหลักสูตรการฝึกอบรมให้สอดคล้องและเหมาะสมกับสภาพการดำเนินงานขององค์กรได้อย่างเต็มที่ แต่ข้อเสียคือ องค์กรอาจจะต้องทุ่มเททรัพยากรทั้งในด้านกำลังคน และเงินทองให้แก่การฝึกอบรมประเภทนี้มากพอสมควร

5.2 การซื้อการฝึกอบรมจากภายนอก (Outside Training) การฝึกอบรมประเภทนี้มีได้เป็นสิ่งที่องค์กรจัดขึ้นเอง แต่เป็นการจ้างองค์กรฝึกอบรมจากภายนอก หรืออาจจะเป็นการส่งพนักงานเข้ารับการฝึกอบรมซึ่งจัดขึ้นโดยองค์กรภายนอกเป็นองค์กรที่รับจัดการฝึกอบรมให้แก่ผู้อื่น การซื้อการฝึกอบรมจากภายนอกมักจะเป็นที่นิยมขององค์กรขนาดเล็ก มีพนักงานไม่มาก และไม่มีหน่วยฝึกอบรมเป็นของตนเอง

จากประเภทการฝึกอบรมข้างต้นเป็นรูปแบบการฝึกอบรมโดยทั่ว ๆ ไป ซึ่งก็จะแตกต่างกันตามเกณฑ์ที่องค์กรกำหนด สำหรับการฝึกอบรมครู มีนักวิชาการและนักฝึกอบรมได้จำแนกการฝึกอบรมครู เช่น

Nemsar (1983) ได้จำแนกรูปแบบการฝึกอบรมครูตามระดับของผู้เข้ารับการฝึกอบรมเป็น 2 รูปแบบ คือ การแนะนำงาน และการฝึกอบรมระหว่างการปฏิบัติงาน ดังนี้

1. การแนะนำงาน เป็นการฝึกอบรมช่วยเหลือครูใหม่ในระยะที่เริ่มเข้าสู่วิชาชีพ เพื่อแนะนำระเบียบวิธีการปฏิบัติงาน สร้างเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ และเพื่อช่วยเหลือให้สามารถปฏิบัติงานทุกอย่างในชั้นเรียนได้

2. การฝึกอบรมระหว่างปฏิบัติงาน เป็นกระบวนการฝึกอบรมทุกประเภทที่จัดขึ้นเพื่อเพิ่มพูนความรู้ และทักษะในการปฏิบัติงาน ตลอดระยะเวลาที่ประกอบวิชาชีพครู

Oldroyd, & Hall (1991) ได้จำแนกรูปแบบการฝึกอบรมครูตามเกณฑ์ระยะเวลา คือ การฝึกอบรมระยะยาว การฝึกอบรมระยะสั้น และการฝึกอบรมในระหว่างปฏิบัติงาน

1. การฝึกอบรมระยะยาว เป็นการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้และเพิ่มคุณวุฒิ โดยการให้ไปศึกษาต่อระยะยาวในสถาบันอุดมศึกษา

2. การฝึกอบรมระยะสั้น เป็นการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความรู้และทักษะเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เฉพาะจุด เช่น การอบรมเชิงปฏิบัติการ การสัมมนา การอบรมประเภทนี้จะได้รับเป็นวุฒิปัตร์ หรือประกาศนียบัตร

3. การฝึกอบรมในระหว่างปฏิบัติงาน เป็นกระบวนการฝึกอบรมในระหว่างการปฏิบัติงาน โดยการให้คำแนะนำ ให้ความช่วยเหลือ เพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์และพัฒนาการทำงานให้ดีขึ้น กิจกรรมที่จัดได้แก่ การหมุนเวียนการปฏิบัติงาน การสอนแนะโดยเพื่อนครูและการร่วมมือกันทำวิจัยเชิงปฏิบัติการ

จะเห็นได้ว่าการฝึกอบรมครูประจำการจึงต้องทำอย่างต่อเนื่อง และการจัดฝึกอบรมอาจจัดในที่ทำงานหรือนอกที่ทำงาน อาจเป็นรูปแบบของการอบรมระยะยาวเพื่อเพิ่มวุฒิหรือ

การฝึกอบรมระยะสั้นเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ทักษะในการปฏิบัติงาน การแก้ไขปัญหาเฉพาะจุด และเป็นการเตรียมตัวเพื่อการปฏิบัติตามแผนการปฏิบัติงานที่เปลี่ยนแปลง

สรุปได้ว่าประเภทของการฝึกอบรมนั้นมีหลายประเภท ดังนั้นการเลือกรูปแบบการฝึกอบรมจึงขึ้นอยู่กับความเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ในการฝึกอบรม รวมถึงระดับความเหมาะสมของบุคลากรภายในองค์กรว่าต้องการความรู้ความเชี่ยวชาญในระดับใด เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาองค์กร หรือปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม

5. ขั้นตอนในการฝึกอบรม

ธงชัย สันติวงษ์ (2539) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการดำเนินการไว้ ดังนี้

1. การพิจารณาความต้องการและปัญหาที่ต้องมีการพัฒนาและฝึกอบรม เป็นการพิจารณาตรวจสอบความจำเป็นและความต้องการในการฝึกอบรม เพื่อพิจารณากำหนดมาตรฐานที่ต้องการ
2. เป้าหมายของการฝึกอบรม เป็นการเขียนระบุเป้าหมายที่ต้องการจากการฝึกอบรม เพื่อให้ทราบถึงจุดมุ่งหมายต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการจัดหลักสูตร เนื้อหาวิชา ตลอดจนวิธีการที่ใช้ในการอบรม
3. การพิจารณาเนื้อหาและเรื่องที่จะอบรม เป็นการพิจารณาว่าควรส่งเสริมความรู้ความสามารถในเรื่องใดที่จะทกให้ได้ผลตามความต้องการ รวมทั้งการพิจารณาถึงส่วนประกอบย่อยหรือหัวข้อที่จะใช้ในการอบรม
4. การกำหนดวิธีการฝึกอบรมและสื่อ เป็นการพิจารณาว่าแต่ละเรื่องจะใช้วิธีการแบบใดที่จะเหมาะสมที่สุด สำหรับแต่ละกลุ่ม รวมทั้งวิธีการนำเสนอความรู้ สื่อ อุปกรณ์ที่จะทำให้ง่ายต่อการรับรู้และเข้าใจ
5. การดำเนินการฝึกอบรม เป็นการดำเนินการปฏิบัติตามแผนและแนวทางต่าง ๆ ที่กำหนดไว้

นนทวัฒน์ สุขผล (2540) กล่าวว่า ขั้นตอนและแนวทางปฏิบัติในการจัดดำเนินการฝึกอบรมอย่างมีประสิทธิภาพควรประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ขั้นตอนก่อนการฝึกอบรม เป็นช่วงเวลาของการเตรียมการในเรื่องต่าง ๆ คือ จัดทำโครงการฝึกอบรม การติดต่อหาบาทมาวิทยากร/การคัดเลือกวิทยากร ติดต่อขอจองสถานที่จัดฝึกอบรม สถานที่พัก สำหรับผู้เข้ารับการฝึกอบรม และวิทยากรทั้งภายในและภายนอก ทำหนังสือขออนุมัติโครงการฝึกอบรมจากผู้บริหารหรือผู้มีอำนาจอนุมัติ ทำหนังสือเชิญหน่วยงานต่าง ๆ ให้ส่งเจ้าหน้าที่เข้ารับการฝึกอบรม ทำหนังสือเชิญวิทยากรทั้งภายในและภายนอกทุกท่านอย่างเป็นทางการ โดยแนบโครงการฝึกอบรมนั้นไปด้วย จัดทำเอกสารประกอบฝึกอบรมทั้งหมด ที่ต้องใช้สำหรับการฝึกอบรม จัดพิมพ์รายชื่อผู้ได้รับการคัดเลือกให้เข้ารับการฝึกอบรม จัดเตรียมแฟ้มสำหรับการลงทะเบียน จัดทำแฟ้มเอกสาร สำหรับผู้เข้ารับการฝึกอบรมในหลักสูตร จัดทำแบบประเมินผล

การฝึกอบรมต่าง ๆ ที่ต้องการใช้ในการทำการประเมินผล จัดเตรียมอุปกรณ์ต่าง ๆ ทั้งหมดที่ต้องใช้ในการฝึกอบรมตลอดทั้งหลักสูตร

2. ขั้นตอนระหว่างการศึกษาฝึกอบรม เป็นช่วงเวลาของการฝึกอบรมโดยเริ่มตั้งแต่วันแรกที่เริ่มเปิดการฝึกอบรม ไปจนถึงวันสุดท้ายของการฝึกอบรม ทดสอบความรู้ของผู้เข้ารับการฝึกอบรมทุกคน ก่อนการฝึกอบรม (ถ้ามี) ทำกิจกรรมเสริมสร้างความรู้จักและความคุ้นเคยกันระหว่างผู้เข้ารับการฝึกอบรม แนะนำวิทยากรที่จะนำเสนอเนื้อหาวิชา ผู้เข้ารับการฝึกอบรมประเมินหัวข้อวิชาและวิทยากร ชี้แจงกิจกรรมในวันต่อไป ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทราบ (ถ้ามี) หากเป็นวันสุดท้ายของการอบรมให้เตรียมจัดพิมพ์ชื่อผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่คาดว่าจะผ่านการฝึกอบรมในหลักสูตรดังกล่าวลงในประกาศนียบัตร (ถ้ามี) จะทำหนังสือส่งตัวผู้เข้ารับการฝึกอบรมทุกคนกลับต้นสังกัด

3. ขั้นตอนหลังการฝึกอบรม ประเมินผลโครงการฝึกอบรม ทดสอบความรู้ผู้เข้ารับการฝึกอบรม หลังการฝึกอบรม ชี้แจงและซักซ้อมความเข้าใจกับผู้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับกิจกรรมหรือขั้นตอนการรับประกาศนียบัตรและพิธีการปิดการฝึกอบรม ทำหนังสือขอบคุณบุคคลฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องและมีส่วนให้การฝึกอบรมหลักสูตรดังกล่าวสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี รวบรวมหลักฐานและรายละเอียดการใช้จ่ายเงินต่าง ๆ จัดทำสรุปผลการฝึกอบรมหลักสูตรดังกล่าว เสนอต่อผู้บังคับบัญชาและ/หรือผู้ที่เกี่ยวข้องหลังจากเสร็จสิ้นการฝึกอบรม

ทัตเทพ วุฒิกนกกาญจน์ (2556) ได้กล่าวถึงขั้นตอนในการฝึกอบรมดังนี้

1. ก่อนการฝึกอบรม (Pre-Training Support) เป็นการเตรียมความพร้อมของบุคลากรทั้งผู้จัด และผู้เข้ารับการฝึกอบรม มีการชี้แจงให้ผู้จัดฝึกอบรมทราบรายละเอียดความต้องการฝึกอบรม ชี้แจงให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทราบความสามารถที่ต้องการให้เพิ่มขึ้นหลังการฝึกอบรม ตลอดจนอาจจัดให้มีการพบปะสื่อสารกันระหว่างผู้ให้การฝึกและผู้รับการฝึกอบรม

2. ขณะดำเนินการฝึกอบรม (Training Support) จัดเตรียมเครื่องมือ อุปกรณ์ เอกสาร และสิ่งอำนวยความสะดวก ให้เหมาะสม และเพียงพอ

3. จบการฝึกอบรม (End-of-Training Support) ข้อมูลตอบกลับ จากผู้เรียน ผู้สอน และผู้จัดการฝึกอบรม ในรูปแบบประเมินจากการสังเกตการฝึกอบรมหรือแบบสอบถาม

นอกจากนั้นการฝึกอบรมให้ประสบผลสำเร็จต้องกระทำอย่างเป็นระบบ และจะต้องให้ความสำคัญต่อองค์ประกอบทุก ๆ องค์ประกอบของการฝึกอบรม ซึ่งได้แก่

1. บุคคล บุคลากรเป็นผู้บริหารและจัดการทรัพยากร และกิจกรรมต่าง ๆ ให้ดำเนินไปอย่างถูกต้องเหมาะสม บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการฝึกอบรม จำแนกได้ 4 กลุ่ม คือ

1.1 คณะกรรมการการจัดการฝึกอบรม เป็นกลุ่มคนที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดการฝึกอบรม เริ่มตั้งแต่การวางแผนและเตรียมการฝึกอบรม การดำเนินการฝึกอบรม และการดำเนินการหลังจากการฝึกอบรมเสร็จสิ้นลง

1.2 วิทยากร เป็นผู้ที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการฝึกอบรม เมื่อการฝึกอบรมเริ่มขึ้น ผู้ดำเนินการฝึกอบรมและผู้กำกับการฝึกอบรมที่แท้จริงคือ วิทยากร บทบาทของวิทยากรจะเป็นอย่างไรนั้นขึ้นอยู่กับเทคนิควิธีที่วิทยากรนำมาใช้ในการฝึกอบรม ไม่ว่าจะใช้วิธีการใดก็ตาม ความสำเร็จของการฝึกอบรมในขณะนั้นขึ้นอยู่กับวิทยากรเป็นสำคัญ

1.3 เจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวก การฝึกอบรมเป็นกิจกรรมที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากคนหลายฝ่าย คณะกรรมการจัดการฝึกอบรมจะทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวกฝ่ายต่าง ๆ ทั้งเจ้าหน้าที่พิมพ์ดีด เจ้าหน้าที่บันทึกเสียง ฝ่ายเอกสาร เจ้าหน้าที่ฝ่ายอาหาร เจ้าหน้าที่ฝ่ายอาคารสถานที่ เจ้าหน้าที่เหล่านี้จะอำนวยความสะดวกให้แก่บุคลากรฝ่ายอื่น ๆ ซึ่งจะช่วยให้การดำเนินงานการฝึกอบรมเป็นไปอย่างราบรื่น

1.4 ผู้เข้ารับการฝึกอบรม มี 2 ลักษณะ คือ 1) ผู้เข้ารับการฝึกอบรม สมัครเข้ารับการฝึกอบรมด้วยตนเอง และถ้าผ่านการคัดเลือกจากคณะกรรมการจัดการฝึกอบรมก็จะได้รับเชิญให้ร่วมกิจกรรมการฝึกอบรม และ 2) ผู้เข้ารับการฝึกอบรมไม่ได้สมัครเข้ารับการฝึกอบรม แต่หน่วยงานมีนโยบายที่จะพัฒนาบุคลากร จึงกำหนดให้บุคลากรเข้ารับการฝึกอบรม เช่น การฝึกอบรมที่จัดภายในหน่วยงาน

2. ทรัพยากร จัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ สถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกที่เกี่ยวข้องกับการฝึกอบรมให้พร้อมและเพียงพอต่อความต้องการ

3. งบประมาณ มีการจัดสรรงบประมาณ ให้เพียงพอต่อการจัดฝึกอบรมรวมทั้งการติดตามประเมินผลทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

4. การจัดการ มีการกำหนดผู้รับผิดชอบงานในแต่ละส่วนอย่างชัดเจน ในแต่ละขั้นตอนการฝึกอบรม

ดังนั้นองค์ประกอบที่สำคัญที่จะทำให้การฝึกอบรมดำเนินไปได้ดี ประกอบด้วย บุคคล ทรัพยากร งบประมาณ และการจัดการ

สรุปได้ว่าขั้นตอนของการฝึกอบรมนั้น มีหลักสำคัญอยู่ 3 ขั้นตอน คือ ก่อนการฝึกอบรม ระหว่างการฝึกอบรม และหลังการฝึกอบรม ซึ่งในขั้นตอนการฝึกอบรมแต่ละขั้นจะประกอบด้วย กระบวนการหรือวิธีการในการฝึกอบรมเพื่อให้การฝึกอบรมนั้นเกิดประสิทธิภาพมากที่สุด

6. กระบวนการฝึกอบรม

Driscoll (2002) ได้แบ่งกระบวนการฝึกอบรมออกเป็นขั้นตอนที่สำคัญ 5 ขั้นตอนดังนี้

1. การประเมินความจำเป็น (Assessing learner needs and selecting delivery methods) เป็นขั้นตอนในการวิเคราะห์ ประเมินหาความจำเป็นในการฝึกอบรม ซึ่งในขั้นตอนนี้จะมีการกำหนดและสรุปเป้าหมายของการฝึกอบรม กำหนดผู้เข้าฝึกอบรม ซึ่งจะพิจารณาจาก ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ ทักษะคติในการอบรมผ่านเครือข่าย กำหนดสภาพแวดล้อมในการส่งข้อมูล ได้แก่

ประเมินการใช้โทรศัพท์สำรวจสถานที่ที่สามารถใช้เสียงได้ สังเกตการสื่อสารในที่ทำงาน ความสะดวกในการใช้คอมพิวเตอร์ในที่พักส่วนตัวสำรวจความต้องการพื้นฐาน ได้แก่ ระบบคอมพิวเตอร์ การเชื่อมต่อเครือข่าย ความเร็วของระบบเครือข่าย เพื่อที่ข้อมูลเหล่านั้นมาออกแบบการฝึกอบรมและช่วยในการตัดสินใจสำหรับการกำหนดรูปแบบของโปรแกรมที่เหมาะสมกับผู้เข้ารับการฝึกอบรม

2. การเลือกวิธีการที่เหมาะสมที่สุด (Selecting the most appropriate e-learning method) จากผลการวิเคราะห์ความจำเป็นของผู้เรียน ผู้ออกแบบจะเลือกรูปแบบวิธีการของการฝึกอบรมผ่านเครือข่ายที่เหมาะสมสำหรับบทเรียนหรือหลักสูตรที่จะสร้างประกอบด้วยขั้นตอนดังนี้

2.1 เลือกวิธีการฝึกอบรม โดยเป้าหมายการฝึกอบรมที่ได้กำหนดไว้แล้วในขั้นการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น จะเป็นตัวบ่งชี้ให้ทราบว่าชนิดของการเรียนรู้ในการฝึกอบรมคืออะไร พร้อมกับนำไปสู่การเลือกวิธีการในการฝึกอบรม ซึ่งจะเป็นการวางแผนโดยคร่าว ๆ เกี่ยวกับเนื้อหากิจกรรมและการทดสอบในการฝึกอบรม

2.2 เลือกรูปแบบการฝึกอบรมที่เหมาะสม ซึ่งรูปแบบการฝึกอบรม ผ่านเครือข่าย ประกอบไปด้วย 4 รูปแบบ ได้แก่ การฝึกอบรมผ่านเครือข่าย (Web Computer-Based training: WBT) การฝึกอบรมในหน่วยงาน (Web-Based Employee Performance Support: EPSS) การฝึกอบรมในห้องอบรมที่เหมือนจริง ต่างเวลากัน (Asynchronous Virtual Classroom) และการฝึกอบรมในห้องอบรมที่เหมือนจริงเวลาเดียวกัน (Synchronous Virtual Classroom)

3. การออกแบบการปฏิสัมพันธ์ (Designing interactions) การสื่อสารในการฝึกอบรมผ่านเว็บประกอบไปด้วยการปฏิสัมพันธ์เวลาเดียวกันและการปฏิสัมพันธ์ต่างเวลา ในแต่ละรูปแบบการฝึกอบรมก็จะมีวิธีการสื่อสารที่แตกต่างกันไป ซึ่งการฝึกอบรมผ่านเครือข่าย (Web Computer - Based training: WBT) การฝึกอบรมในหน่วยงาน (Web-Based Employee Performance Support: EPSS) และการฝึกอบรมในห้องอบรมที่เหมือนจริง ต่างเวลากัน (Asynchronous Virtual Classroom) จะใช้การปฏิสัมพันธ์ต่างเวลา ส่วนการฝึกอบรมในห้องอบรมที่เหมือนจริงเวลาเดียวกัน (Synchronous Virtual Classroom) จะใช้การปฏิสัมพันธ์เวลาเดียวกัน

4. การสร้างแผนงาน (Developing blueprint) จะเป็นการให้รายละเอียดของแผนงานประกอบด้วยขั้นตอนดังนี้ คือ การพัฒนาข้อมูล (Develop a design document) ร่างรายละเอียดของโปรแกรมการฝึกอบรมในรูปแบบของแผนผัง (Draft a Flow chart) และการสร้างสคริปต์เสียงและภาพ รวมถึงการผลิตโครงร่าง (Create a script and storyboards)

5. การวัดและประเมินผลโปรแกรมการฝึกอบรมผ่านเว็บ (Implementing and evaluating WBT programs) เนื่องจากการฝึกอบรมผ่านเว็บเป็นเทคโนโลยีใหม่ที่มีหลายส่วน ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีการทดลอง การวัดและประเมินผลโปรแกรมเพื่อหาประสิทธิภาพของโปรแกรม ซึ่งเป็นขั้นตอนที่สำคัญมาก โดยมีวิธีการ ได้แก่

5.1 ประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ เป็นการประเมินเพื่อหาความตรงและความเที่ยงของเนื้อหา

5.2 ทดลองเรียนอย่างคร่าว ๆ เป็นการประเมินการใช้งานเว็บ วิธีการฝึกอบรม และความพึงพอใจในการจัดการ โดยจะทดลองกับผู้เรียนตัวอย่างเพียง 1 คน

5.3 ทดลองกับกลุ่มตัวแทนกลุ่มทดลอง เป็นการประเมินเพื่อทดสอบว่าโปรแกรมการฝึกอบรมสามารถก่อให้เกิดผลตามที่กำหนดไว้จริง

5.4 ทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง เป็นการประเมินความสมบูรณ์ของโปรแกรมการฝึกอบรม โดยประเมินจากผลสัมฤทธิ์ในการฝึกอบรมและความพึงพอใจในรูปแบบ

Nadler (1994) ได้เสนอกระบวนการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในองค์กร ซึ่งมีความหมายในแนวทางปฏิบัติที่เกี่ยวกับการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากรระดับองค์กร เรียกว่า The Critical Events Model ซึ่งได้ให้ความสำคัญกับกระบวนการฝึกอบรมในเชิงระบบอย่างมาก โดยแบ่งขั้นตอนการฝึกอบรมเป็น 9 ขั้นตอน ซึ่งในแต่ละขั้นตอนนี้ จะต้องมีการประเมินผลและส่งผลสะท้อนกลับต่อขั้นตอนนี้ ๆ ก่อนเสมอ เมื่อวิเคราะห์ทบทวนในความเปลี่ยนแปลงและความเหมาะสมก่อนที่จะนำไปสู่ขั้นตอนต่อไป ซึ่งแต่ละขั้นตอนจะต้องเชื่อมโยงเกี่ยวเนื่องซึ่งกันและกัน

1. การกำหนดความจำเป็นขององค์กร (Identify the Needs of the Organization) ในขั้นตอนนี้ที่พัฒนาทรัพยากรบุคคลจะต้องค้นหาว่าอะไรคือปัญหาที่แท้จริงขององค์กรและปัญหานี้สามารถที่จะสร้างสรรค์ให้เป็น

2. การกำหนดงานเฉพาะที่พนักงานจะต้องปฏิบัติ (Specify Job Performance) ขั้นตอนนี้เป็นการระบุแยกแยะ และกำหนดลักษณะงานในตำแหน่งหน้าที่ที่พนักงานรับผิดชอบอยู่ นั้นว่าการที่จะปฏิบัติงานในตำแหน่งให้สำเร็จลุล่วงไปอย่างมีประสิทธิภาพนั้น จะต้องอาศัยทักษะ ความรู้ ความชำนาญในเรื่องใดบ้าง

3. การกำหนดความจำเป็นของผู้เข้ารับการฝึกอบรม (Identify Learner Needs) เมื่อสามารถระบุความจำเป็นขององค์กรและงานที่ต้องการพัฒนาได้แล้ว จะเป็นขั้นตอนของการกำหนดความจำเป็นของผู้เข้ารับการอบรมแต่ละบุคคลว่า เมื่อได้รับการพัฒนาแล้วจะสามารถปฏิบัติงานในตำแหน่งที่ได้มาน้อยเพียงใด แค่นั้น อย่างไร และจะเท่ากับปัญหาขององค์กรจะได้รับการแก้ไข

4. การกำหนดวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม (Determine Objective) ในการสร้างโปรแกรมการเรียนรู้ หรือหลักสูตรในการฝึกอบรมนั้น จะต้องกำหนดวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมให้ชัดเจน โดยการสำรวจตรวจสอบเกี่ยวกับความสามารถในการปฏิบัติงาน (Job Performance) ของพนักงานที่เป็นปัญหาว่าจะต้องแก้ไขอย่างไร ในระดับใดเพื่อให้สามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม การปฏิบัติงานได้ในมาตรฐานขององค์กร

5. การสร้างหลักสูตร (Build Curriculum) การสร้างหลักสูตรนั้นเป็นการกำหนดเนื้อหาสาระและหัวข้อวิชาต่าง ๆ ที่จะสามารถสนองตอบวัตถุประสงค์ได้ เป็นการมุ่งเน้นให้เกิดการเรียนรู้แก่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมจนสามารถได้รับความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่ถูกต้องเหมาะสมจนสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการทำงานได้ จนสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม และความต้องการขององค์กร

6. การกำหนดกลยุทธ์ในการสอน (Select Instructional Strategies) กลยุทธ์การสอนนั้น คือ เทคนิคต่าง ๆ ที่นำมาใช้ในโปรแกรมการฝึกอบรม ซึ่งจะต้องกำหนดขึ้นอย่างเหมาะสม สามารถกระตุ้น และชี้้นำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้รับความรู้และทักษะตามที่กำหนดไว้ นักพัฒนาทรัพยากรบุคคลจะต้องเลือกสรรกลยุทธ์ การเรียนรู้ (Learning Strategies) ประเภทต่าง ๆ มาใช้สนับสนุนวิทยากร (Instructor) เพื่อให้การฝึกอบรมบรรลุผลมากยิ่งขึ้น

7. การสรรหาเครื่องมือใช้ในการฝึกอบรม (Obtain Instructional Resources) หมายถึง การกำหนดอุปกรณ์เครื่องใช้โสตทัศนูปกรณ์ประเภทต่าง ๆ ที่จะช่วยสนับสนุนโปรแกรมการฝึกอบรม เพื่อให้การฝึกอบรมบรรลุวัตถุประสงค์และบังเกิดผลในการเรียนรู้แก่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมากยิ่งขึ้น การเลือกอุปกรณ์เหล่านี้จะต้องพิจารณาอย่างเหมาะสม ทั้งด้านค่าใช้จ่าย ความยากง่าย ระยะเวลา และผลที่จะเกิดขึ้นประกอบด้วย

8. การดำเนินการฝึกอบรม (Conduct Training) เป็นขั้นตอนของการจัดดำเนินการฝึกอบรมซึ่งนักฝึกอบรมจะต้องทำหน้าที่ของผู้อำนวยความสะดวกต่าง ๆ (Facilitators) ด้วยการจัดเตรียมสถานที่ อุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ การดูแลโปรแกรมที่กำหนดไว้ให้ดำเนินการไปตามแผนงานที่ได้กำหนดไว้ล่วงหน้า มีการปรึกษาหารือกับวิทยากร และตรวจสอบความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของผู้เข้ารับการฝึกอบรมเป็นระยะ ๆ ด้วย

9. การประเมินผลและผลสะท้อนกลับ (Evaluation and Feedback) หมายถึง ในทุกขั้นตอนของกระบวนการฝึกอบรมจะต้องมีการประเมินผลและพิจารณาผลสะท้อนกลับเสมอ เพื่อดูว่ามีปัญหาอุปสรรค หรือมีผลกระทบใด ๆ หรือไม่คุ้มค่าที่จะดำเนินการในขั้นตอนต่อไปหรือไม่ จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาบุคลากรขององค์กรตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้หรือไม่เพียงใด เพื่อเป็นความมั่นใจว่าโครงการที่เตรียมการขั้นนี้จะได้ประโยชน์คุ้มค่าไม่สูญเปล่า

Boydell (1971) ได้สรุปไว้ว่า การฝึกอบรมที่เป็นระบบต้องประกอบด้วยกระบวนการต่อไปนี้

1. หาความจำเป็นในการฝึกอบรม
2. พิจารณางานหรือภารกิจที่จะพัฒนา
3. วิเคราะห์งานหรือภารกิจที่จะพัฒนา
4. กำหนดบุคลากรที่จะได้รับการฝึกอบรม

5. กำหนดวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม
6. สร้างหลักสูตรการฝึกอบรม
7. วางแผนจัดการฝึกอบรม
8. ดำเนินการฝึกอบรม
9. ประเมินผลการฝึกอบรม
10. ติดตามผลระยะยาว

ชูชัย สมितिไกร (2554, น. 29-34) กล่าวถึงกระบวนการของการจัดการฝึกอบรมอย่างเป็นระบบ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 : วิเคราะห์ความต้องการในการฝึกอบรม

การวิเคราะห์ความต้องการในการฝึกอบรม (needs assessment) เป็นขั้นตอนแรกของการจัดการฝึกอบรมอย่างเป็นระบบ การวิเคราะห์ดังกล่าวจะช่วยให้ทราบข้อมูลที่จำเป็นสำหรับการออกแบบและพัฒนาโครงการฝึกอบรม เพื่อให้การฝึกอบรมสอดคล้องกับความต้องการขององค์กร และเกิดประโยชน์สูงสุด อย่างไรก็ตาม ในความเป็นจริง นักจัดการฝึกอบรมบางส่วน มุ่งสนใจแต่จะจัดการฝึกอบรมโดยละเลยการวิเคราะห์ความต้องการขององค์กร ดังนั้น การฝึกอบรมหลาย ๆ โครงการจึงมิได้สร้างสรรคประโยชน์ให้เกิดขึ้นแก่องค์กรแต่ประการใด การละเลยดังกล่าวมีหลายประการด้วยกัน ประการแรกคือ การตามแฟชั่นหรือความนิยม ซึ่งเกิดขึ้นในขณะนั้น เช่น ขณะนั้นในวงการบริหารธุรกิจและจัดการทรัพยากรมนุษย์ อาจจะมี ความสนใจเกี่ยวกับกลุ่มควบคุมคุณภาพ (Quality Control Circle) เป็นอย่างมาก ทำให้มีการจัดการฝึกอบรมเช่นนั้นขึ้นมาบ้าง โดยมีได้คำนึงว่าองค์กรมีความต้องการเช่นนั้น ประการที่สอง นักการจัดการฝึกอบรมคิดว่า การวิเคราะห์ความต้องการในการฝึกอบรม เป็นสิ่งที่ไม่จำเป็นและเสียเวลาทำไปโดยใช่เหตุ ทั้งนี้เพราะคิดว่าตนเองมีข้อมูลทุกอย่างอยู่ในหัวของตนอยู่แล้ว ประการที่สาม การจัดการฝึกอบรมขององค์กรบางแห่งมีลักษณะของการกระทำไปตามประเพณี หรือดำเนินไปตามระเบียบแบบแผนที่เคยเป็นมา ตัวอย่างเช่น ในแต่ละปีจะต้องจัดโครงการฝึกอบรมเกี่ยวกับเรื่องนั้นเรื่องนี้อย่างที่ทำกันในปีก่อน ๆ โดยมีได้ตรวจสอบว่าโครงการดังกล่าวจำเป็นที่จะต้องจัดอีกหรือไม่

การวิเคราะห์องค์กร (organizational analysis) เป็นการวิเคราะห์ที่เริ่มต้นด้วยการตรวจสอบเป้าหมายทั้งในระยะสั้นและระยะยาวขององค์กร รวมทั้งแนวโน้มต่าง ๆ ที่อาจส่งผลกระทบต่อเป้าหมายเหล่านี้ ข้อมูลเกี่ยวกับเป้าหมายขององค์กรจะเป็นสิ่งกำหนดทิศทางและการวางแผนการฝึกอบรม การวิเคราะห์องค์กรยังเป็นการตรวจสอบบรรยากาศการทำงานภายในองค์กร (organizational climate) การฝึกอบรมไม่อาจจะก่อให้เกิดประโยชน์ใด ๆ ได้ หากผู้บังคับบัญชาไม่ได้สนับสนุนให้ผู้รับการอบรมนำสิ่งที่เรียนรู้มาใช้ในการทำงานจริง นอกจากนี้การวิเคราะห์องค์กรยังเป็นการสำรวจทรัพยากรที่มีอยู่ภายในองค์กร ซึ่งจำเป็นต่อการฝึกอบรมให้บรรลุผลสำเร็จ

การวิเคราะห์ภารกิจและคุณสมบัติ (task and knowledge, skill and ability analysis) ขั้นตอนที่สองของการวิเคราะห์ความต้องการในการฝึกอบรมคือการวิเคราะห์ภารกิจซึ่งผู้รับการอบรมจะต้องปฏิบัติภายหลังการฝึกอบรม การวิเคราะห์นี้จะบ่งบอกว่าผู้ปฏิบัติงานจะต้องทำอะไรอย่างไร และเพราะเหตุใด นอกจากนั้นยังบ่งบอกอีกด้วยว่าผู้ปฏิบัติงานนั้น ๆ จะต้องมีความรู้ ทักษะ และความสามารถอะไรบ้างสำหรับการปฏิบัติงานนั้น ๆ ข้อมูลจากการวิเคราะห์นี้จะช่วยให้ผู้จัดการฝึกอบรมทราบว่า หลักสูตรและเนื้อหาของการฝึกอบรมควรประกอบด้วยสิ่งใดบ้าง

การวิเคราะห์บุคคล (person analysis) การวิเคราะห์ในขั้นตอนนี้จะช่วยให้ทราบว่าผู้ปฏิบัติงานแต่ละคนมีความรู้ ทักษะ และความสามารถที่จำเป็นสำหรับการทำงานอยู่ในระดับใด การวิเคราะห์บุคคลจึงมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ที่กล่าวมาแล้วข้างต้น แต่การวิเคราะห์บุคคลจะมุ่งเน้นไปที่ระดับความดีเลวของการปฏิบัติงานของพนักงานแต่ละคน เพื่อพิจารณาว่าพนักงานคนนั้น ๆ จำเป็นที่จะต้องได้รับการฝึกอบรมเพิ่มเติมหรือไม่

ขั้นตอนที่ 2 กำหนดวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม

ข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้รับการวิเคราะห์ความต้องการในขั้นต้นแรก จะเป็นสิ่งที่จะนำไปใช้ในการกำหนดวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม ซึ่งเป็นเสมือนเข็มทิศสำหรับการออกแบบและพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมต่อไป และยังเป็นสิ่งที่กำหนดแนวทางการประเมินผลโครงการฝึกอบรมอีกด้วย วัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมที่ดีนั้น ควรจะเป็นแบบที่เรียกว่า วัตถุประสงค์ เชิงพฤติกรรม

ขั้นตอนที่ 3 คัดเลือกและออกแบบโครงการฝึกอบรม

เมื่อทราบว่าวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมคืออะไร ขั้นตอนนี้ก็จะเป็นการคัดเลือกและออกแบบโครงการฝึกอบรม ซึ่งจะนำไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ กระบวนการในขั้นตอนนี้จำเป็นต้องมีความละเอียดอ่อน และต้องอาศัยการพิจารณาไตร่ตรองอย่างรอบคอบเป็นอย่างมาก นักจัดการฝึกอบรมต้องมีความรู้ทั้งในด้านหลักการเรียนรู้และการเลือกสรรสื่อการสอนที่เหมาะสมกับผู้รับการอบรม เพื่อให้พวกเขามีการเปลี่ยนแปลงไม่ว่าจะเป็นในด้านความรู้ ทักษะ หรือความสามารถตามที่ได้มุ่งหวังไว้ ดังนั้นจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งที่นักจัดการฝึกอบรมจะต้องรู้ว่า ภารกิจและความรู้ ทักษะ และความสามารถสำหรับภารกิจนั้นคืออะไร และการฝึกอบรมแบบใดที่จะช่วยให้ผู้รับการอบรมมีการเรียนรู้และพัฒนาตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด การออกแบบและพัฒนาโครงการฝึกอบรมจึงจำเป็นต้องคำนึงถึงปัจจัยต่าง ๆ มากมาย ไม่ว่าจะเป็นหัวข้อวิชา เนื้อหา รูปแบบและวิธีการอบรม สื่อการสอน วิทยากร และเวลาสำหรับการฝึกอบรม

ขั้นตอนที่ 4 สร้างเกณฑ์สำหรับการประเมินผล

การสร้างเกณฑ์ (criteria) สำหรับการประเมินผล ควรที่จะได้กระทำควบคู่ไปกับการคัดเลือกและออกแบบโครงการฝึกอบรม โดยเกณฑ์ที่สร้างขึ้นจะต้องอิงหรือสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมที่ได้กำหนดไว้ เนื่องจากเกณฑ์สำหรับการประเมินผลคือมาตรฐาน

ที่ใช้วัดพฤติกรรม ดังนั้น เกณฑ์จึงควรจะระบุว่า พฤติกรรมอะไรที่ผู้รับการอบรมจะต้องมีการพัฒนา ไม่ว่าจะเป็นความรู้ ทักษะ หรือความสามารถระดับต่ำสุดของพฤติกรรมที่จัดว่าผ่านเกณฑ์อยู่ที่ตรงไหน และพฤติกรรมนั้นแสดงออกมาภายใต้สภาวะการณ์อย่างไร

ขั้นตอนที่ 5 จัดการฝึกอบรม

หลังจากการวางแผนและเตรียมการฝึกอบรมเรียบร้อยแล้ว ขั้นตอนต่อมาก็คือการดำเนินการฝึกอบรมตามแผนที่ได้กำหนดไว้ นักจัดการการฝึกอบรมจะต้องดำเนินการเกี่ยวกับสถานที่ของการฝึกอบรมให้เรียบร้อย ไม่ว่าจะเป็นในด้านของโต๊ะ เก้าอี้ อุปกรณ์และสื่อการสอนต่าง ๆ แสงสว่าง อุณหภูมิ อาหาร หรือที่พักสำหรับผู้รับการอบรม นอกจากนั้น ยังต้องคอยดูแลและประสานงานกับวิทยากรของการฝึกอบรมด้วย ในระหว่างการฝึกอบรม นักจัดการการฝึกอบรมอาจจะต้องประสบปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ซึ่งเกิดขึ้นเฉพาะหน้า จึงควรที่จะได้มีการเตรียมการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าไว้ด้วยเช่นกัน

ขั้นตอนที่ 6 ประเมินผลการฝึกอบรม

กระบวนการของการประเมินผลการฝึกอบรม ประกอบด้วยกระบวนการ 2 ชนิดด้วยกัน คือ การสร้างเกณฑ์สำหรับการประเมินผล (ขั้นตอนที่ 4) และการวัดผลโดยใช้วิธีการทดลอง (experimental) หรือวิธีการที่ไม่ใช่การทดลอง (non-experimental) เพื่อตรวจสอบว่ามีความเปลี่ยนแปลงใด ๆ ที่เกิดขึ้นหรือไม่ภายหลังการฝึกอบรม

การประเมินจะบ่งชี้ว่า ผลที่ได้รับจากการฝึกอบรมนั้นมีความตรง (validity) มากน้อยเพียงไร กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ ผลที่ได้รับนั้นตรงกับความต้องการและวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมหรือไม่ การฝึกอบรมที่จัดว่าประสบความสำเร็จนั้น จะต้องให้ประโยชน์และคุณค่าตรงตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ หากผลที่ได้รับไม่ตรงและต่ำกว่าความคาดหวังขององค์กร นักจัดการฝึกอบรมต้องนำข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้รับจากการประเมินผล ไปใช้ประกอบการวิเคราะห์การวางแผนการฝึกอบรมในอนาคตต่อไป ผลของการประเมินจึงเป็นเสมือนข้อมูลย้อนกลับ (feedback) ซึ่งจะนำไปปรับเปลี่ยนการลงทุนเพื่อการฝึกอบรมให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น

นอกจากนั้น วิบูลย์ บุญยธโรกุล (2545) ได้กล่าวถึงกระบวนการฝึกอบรมว่าประกอบด้วยภารกิจที่สำคัญ 3 ประการ ดังนี้

1. การสร้างหลักสูตรการฝึกอบรม เป็นภารกิจที่สำคัญและมีความยุ่งยากหลายประการ การสร้างหลักสูตรฝึกอบรมแบ่งออกเป็นขั้นตอนการดำเนินงาน 4 ขั้นตอน คือ

1.1 การวิเคราะห์หาความจำเป็นในการฝึกอบรม วิธีการวิเคราะห์หาความจำเป็นของหน่วยงานที่จะต้องได้รับการปรับปรุงแก้ไขด้วยวิธีการฝึกอบรม วิธีการวิเคราะห์หาความจำเป็นในการฝึกอบรม มีหลายวิธี เช่น การสังเกต การวิเคราะห์งาน การประเมินผลการปฏิบัติงาน การสำรวจความต้องการ เป็นต้น

1.2 กำหนดวัตถุประสงค์ในการฝึกอบรม เป็นขั้นตอนของการดำเนินการฝึกอบรม ที่ชี้ให้เห็นถึงเป้าหมายและความต้องการของการฝึกอบรม ทำให้สามารถกำหนดกิจกรรมการฝึกอบรม เนื้อหาวิชาในการฝึกอบรมและทรัพยากรที่ต้องใช้ในการฝึกอบรมได้อย่างเหมาะสม

1.3 เลือกเนื้อหาวิชาสำหรับการฝึกอบรมให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

1.4 กำหนดกิจกรรมและสื่อการฝึกอบรม สภาพเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งคุณค่าทางเทคนิคของกิจกรรมและสื่อที่จะถ่ายทอดความรู้ได้อย่างถูกต้อง

2. การกำหนดโครงการฝึกอบรม เป็นขั้นตอนการนำผลจากการวิเคราะห์หาความจำเป็นในการฝึกอบรม วัตถุประสงค์ เนื้อหาวิชา และกิจกรรม รวมทั้งสื่อมากำหนดเป็นโครงร่างการฝึกอบรม เพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้ดำเนินการฝึกอบรมได้ปฏิบัติตามอันจะทำให้การฝึกอบรมบรรลุตามวัตถุประสงค์ ตามปกติโครงการฝึกอบรมจะประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ คือ

2.1 ชื่อโครงการ

2.2 หลักการและเหตุผล

2.3 วัตถุประสงค์

2.4 หลักสูตร

2.5 ระยะเวลาในการฝึกอบรม

2.6 วิธีการฝึกอบรม

2.7 วิทยากร

2.8 สถานที่

2.9 ผู้ดำเนินการฝึกอบรม

2.10 งบประมาณ

2.11 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

2.12 การประเมินติดตามผล

3. การประเมินผลการฝึกอบรม เป็นขั้นตอนสำคัญในกระบวนการฝึกอบรมเป็นตัวชี้วัดระดับความสำเร็จ ตลอดจนชี้ให้เห็นอุปสรรคและปัญหาที่เกิดขึ้น การประเมินผลการฝึกอบรม แบ่งออกเป็น 5 ระดับ

3.1 ระดับความรู้สึกและการตอบสนองต่อการจัดฝึกอบรม เป็นการประเมินพฤติกรรมเบื้องต้นของผู้เข้ารับการฝึกอบรมว่ามีความรู้สึกหรือไม่ ชอบการฝึกอบรมมากน้อยเพียงใด

3.2 ระดับการเรียนรู้จากการฝึกอบรม เป็นการประเมินว่าผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถ ตลอดจนทัศนคติที่พึงประสงค์

3.3 ระดับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเป็นการประเมินพฤติกรรมการทำงานที่พึงประสงค์ หลังจากเสร็จสิ้นการฝึกอบรมแล้ว

3.4 ระดับผลที่เกิดขึ้นกับองค์กร เป็นการประเมินเพื่อจะชี้ให้เห็นว่าการลงทุนจัดฝึกอบรมมีผลตอบสนองต่อองค์กรหรือไม่ ผลที่เกิดขึ้นเป็นไปตามทิศทางที่พึงประสงค์ และคุ้มค่าต่อการลงทุนเพียงใด เป็นการประเมินผลกระทบการฝึกอบรมที่มีต่อองค์กร

3.5 ระดับประสิทธิภาพ เป็นความต้องการขั้นสุดท้ายหรือสุดยอดของการฝึกอบรม คือเป็นการประเมินว่าผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้นำความรู้ ความสามารถ ทักษะ และเจตคติ ปรับปรุงพฤติกรรมการทำงานจนก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงในองค์กรหรือไม่

Chang (1995, pp. 15-16) ได้เสนอระบบการฝึกอบรม “The High-IMPACT Training Model” ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน คือ

1. กำหนดความต้องการฝึกอบรม (Identify Training Needs) ตัดสินใจว่าจะทำการอบรมอย่างไรจึงจะปรับปรุงทักษะการปฏิบัติงาน และเป้าหมายที่เกิดจากการฝึกอบรม
2. จัดทำแบบแผนวิธีดำเนินการ (May The Approach) เลือกวิธีการฝึกอบรมที่เหมาะสม จากวิธีการที่ดีที่สุดในการสนับสนุนผลการฝึกอบรมตามเป้าหมาย และการปรับปรุงทักษะการปฏิบัติงาน
3. สร้างเครื่องมือประกอบการเรียนรู้ (Produce Learning Tools) สร้างเครื่องมือการฝึกอบรมทั้งหมด และส่วนประกอบต่าง ๆ ที่ใช้ในการฝึกอบรม เช่น วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ โสตทัศนอุปกรณ์ เครื่องช่วยฝึกปฏิบัติงาน เป็นต้น
4. ประยุกต์เทคนิคการฝึกอบรม (Apply Training Techniques)
5. คำนวณผลสรุป (Calculate Measurable Results) ตรวจสอบสภาพการฝึกอบรมความสำเร็จของกิจกรรมการฝึกอบรมในการเสริมสร้างทักษะปฏิบัติ ผลการติดต่อประสานงาน และออกแบบใหม่จากกระบวนการที่จำเป็นต้องใช้
6. ดำเนินการตามที่กำหนด (Track Ongoing Follow-Through) ดำเนินการตามเทคนิคอย่างเชื่อมั่นว่าจะช่วยให้บุคคลและองค์กรสามารถนำไปใช้ได้อย่างมั่นใจ เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

จากขั้นตอนทั้ง 6 สามารถสรุปเป็นแผนภาพ ดังนี้

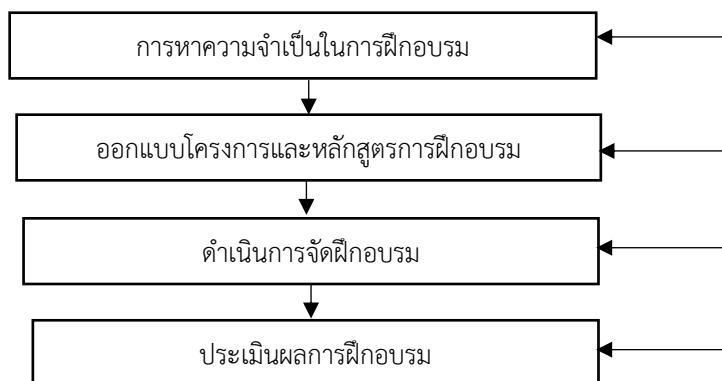

ภาพ 2 แสดงรูปแบบการฝึกอบรมของซาง

ที่มา: Chang, 1995

สมชาติ กิจยรรยง, และอรจรีย์ ณ ตะกั่วทุ่ง (2550, น. 20-21) กล่าวถึง กระบวนการฝึกอบรมว่า ภาพรวมของกระบวนการฝึกอบรมต้องประกอบด้วยขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

1. การมองปัญหาที่เกิดขึ้นโดยการค้นหาปัญหา 2 วิธี คือ
 - 1.1 ชี้เฉพาะเจาะจงปัญหาที่พบเห็น หรือปัญหาที่เกิดขึ้นแล้ว
 - 1.2 สำรวจเพื่อหาปัญหา โดยคาดว่าจะเกิดปัญหาในการปฏิบัติงานอย่างไรบ้าง ในอนาคตจากสภาพการณ์ในปัจจุบัน ขั้นตอนนี้คือหาปัญหาก่อนที่จะเกิด
2. หาทางแก้ไขปัญหา ซึ่งมี 2 วิธี คือ
 - 2.1 แก้ไขโดยการปรับปรุงนโยบาย โครงสร้าง หรือวิธีอื่น ๆ
 - 2.2 แก้ไขโดยการฝึกอบรม
3. ดำเนินการจัดโครงการฝึกอบรม โดยมีขั้นตอน คือ
 - 3.1 ค้นหาความจำเป็นในการฝึกอบรม
 - 3.2 วางแผนการฝึกอบรมโดยการจัดโครงการฝึกอบรม
 - 3.3 การบริหารโครงการฝึกอบรมและการอำนวยความสะดวก
 - 3.4 ประเมินผลการฝึกอบรมและวิเคราะห์ผล
 - 3.5 ค้นหาความจำเป็นในการฝึกอบรมใหม่

ภาพ 3 แสดงกระบวนการฝึกอบรมและความสัมพันธ์ของแต่ละขั้นตอน

ที่มา: สมชาติ กิจยรรยง, และอรจรรย์ ณ ตะกั่วทุ่ง, 2550, น. 21

สรุปได้ว่า กระบวนการในการฝึกอบรมนั้นมีกระบวนการที่สัมพันธ์กับขั้นตอนต่าง ๆ ในการฝึกอบรมทั้งสิ้น 6 ขั้นตอน ประกอบด้วย การวิเคราะห์ความต้องการในการฝึกอบรม การกำหนดวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม การคัดเลือกและออกแบบโครงการฝึกอบรม การสร้างเกณฑ์สำหรับการประเมินผล การจัดการฝึกอบรม และการประเมินผลโครงการฝึกอบรม ผลที่ได้รับจากการประเมินผล จะเป็นข้อมูลย้อนกลับสำหรับการปรับปรุงแก้ไขโครงการฝึกอบรมต่อไปในอนาคต

แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนการสอนแบบผสมผสาน

1. ความหมายของการเรียนการสอนแบบผสมผสาน

นักวิชาการทางการศึกษาได้ให้ความหมายและคำนิยามของ การเรียนรู้แบบผสมผสาน หรือ Blended Learning ในการนำไปใช้ในบริบทต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

ปรัชญนันท์ นิลสุข, และปณิตา วรณพิรุณ (2556) กล่าวว่า จัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน (Blended Learning) เป็นการจัดการเรียนที่ผสมผสานระหว่างการเรียนแบบออนไลน์กับการเรียนแบบปกติ ซึ่งเป็นเรื่องปกติ ถ้ามองว่าการเรียนรู้แบบผสมผสานควรเป็นสิ่งที่ดำเนินการอยู่แล้ว แต่ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการเรียนการสอนแบบผสมผสาน คือ สัดส่วนระหว่างการเรียนแบบออนไลน์กับการเรียนแบบปกติ ที่ขาดต่อความเข้าใจ คือ การสอนบนเว็บให้เป็นการสอนหลัก หรือ การสอนเสริมจากการเรียนปกติเป็นการสอนหลักแล้วนำการสอนออนไลน์เป็นการสอนเสริมหรือ การเรียนออนไลน์เป็นการสอนหลักและการเรียนปกติเป็นการสอนเสริม

รุจโรจน์ แก้วอุไร (2557) กล่าวว่า Blended Learning หมายถึง กระบวนการเรียนรู้ที่ผสมผสานรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นในห้องเรียน ผสมผสานกับการเรียนรู้นอกห้องเรียนที่ผู้เรียนผู้สอนไม่เผชิญหน้ากัน หรือการใช้แหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่หลากหลาย กระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมเกิดขึ้นจากยุทธวิธี การเรียนการสอนที่หลากหลายรูปแบบ เป้าหมายอยู่ที่การให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมายการเรียนรู้เป็นสำคัญ

Allen, & Seaman (2007) ให้คำจำกัดความของการเรียนแบบผสมผสานว่ามีสัดส่วนของเนื้อหาที่นำเสนอออนไลน์ระหว่างร้อยละ 30 ต่อร้อยละ 70 คำอธิบายของการเรียนแบบผสมผสานคือ การเรียนที่ผสมการเรียนออนไลน์และการเรียนในชั้นเรียน โดยที่เนื้อหาส่วนใหญ่ส่งผ่านระบบออนไลน์ ใช้การอภิปรายออนไลน์และการพบปะกันในชั้นเรียนบ้าง และมีส่วนที่น่าสนใจว่าการอภิปรายออนไลน์ถือเป็นการส่งผ่านเนื้อหาออนไลน์ เช่นกัน สำหรับการเรียนในรูปแบบอื่น ๆ อย่างเช่น การเรียนแบบปกติจะไม่มีการส่งผ่านเนื้อหาออนไลน์ การเรียนแบบใช้เว็บช่วยสอนจะมีการส่งผ่านเนื้อหาออนไลน์ร้อยละ 1 – 29 และการเรียนออนไลน์มีการส่งผ่านเนื้อหา ร้อยละ 80 – 100

จากการศึกษาความหมายสรุปได้ว่า ความหมายของการเรียนรู้แบบผสมผสาน (Blended Learning) เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เกิดจากการจัดการเรียนการสอนหลากหลายวิธี โดยคำนึงถึงผู้เรียน สภาพแวดล้อม เนื้อหา สถานการณ์ เพื่อตอบสนองการเรียนรู้และความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยสามารถจัดการเรียนการสอนทั้งภายในห้องเรียนและนอกห้องเรียน โดยมีการนำเทคโนโลยีทางการศึกษาแบบออนไลน์และออฟไลน์มาเป็นส่วนประกอบ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้สูงสุด เกิดทักษะ และเกิดการเรียนรู้ที่ทำให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ประสงค์ เพื่อเป็นการยืนยันแนวทางของการศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน Blended Learning ว่าเมื่อนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบแล้ว สิ่งที่แสดงให้เห็นถึงคุณภาพของรูปแบบนั้นคือการที่กลุ่มเป้าหมายมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น รวมถึงมีแนวทางการพัฒนาต่อยอดรูปแบบอย่างหลากหลาย

2. องค์ประกอบของการเรียนการสอนแบบผสมผสาน

นักวิชาการหลายท่านได้เสนอองค์ประกอบและลักษณะการเรียนการสอนแบบผสมผสานของการเรียนแบบผสมผสานไว้ดังนี้

Carman (2005) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบภายใต้สถานการณ์ของการเรียนแบบผสมผสาน ประกอบไปด้วยองค์ประกอบสำคัญ 5 ประการได้แก่

1. เหตุการณ์หรือปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นปัจจุบัน (Live Events) เป็นลักษณะของการเรียนรู้ที่เรียกว่า “การเรียนแบบประสานเวลา (Synchronous)” จากเหตุการณ์จริงหรือสถานการณ์จำลองที่สร้างขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนในช่วงเวลาเดียวกัน เช่น เหตุการณ์ในการเรียนรู้ในชั้นเรียนที่เรียกว่า “ห้องเรียนเสมือน (Virtual Classroom)” เป็นต้น

2. การเรียนเนื้อหาแบบออนไลน์ (Online Content) เป็นลักษณะการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองตามสภาพความพร้อมหรืออัตราการเรียนรู้ของแต่ละคน (Self-paced Learning) รูปแบบการเรียนรู้เช่นการเรียนรู้แบบสื่อปฏิสัมพันธ์ (Interactive) การเรียนจากการสืบค้น (Internet-Based) หรือการฝึกอบรมจากสื่อ CD-ROM เป็นต้น

3. การมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ (Collaboration) เป็นสภาพการณ์ทางการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถสื่อสารข้อมูลร่วมกันกับผู้อื่นจากระบบสื่อออนไลน์ เช่น E-Mail, Chat, Blogs เป็นต้น

4. การวัดและประเมินผล (Assessment) การเรียนลักษณะดังกล่าวต้องมีการประเมินผลความก้าวหน้าทางการเรียนรู้ของผู้เรียนทุกระยะนับตั้งแต่การประเมินผลก่อนเรียน (Pre-assessment) การประเมินผลระหว่างเรียน (self-paced evaluation) และการประเมินผลหลังเรียน (Post-assessment) เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงพัฒนาการเรียนรู้ให้ดีขึ้นต่อไป

5. วัสดุประกอบการอ้างอิง (Reference Materials) การเรียนหรือการสร้างงานในการเรียนรู้แบบผสมผสานนั้นต้องมีการเรียนรู้และสร้างประสบการณ์จากการศึกษาค้นคว้า และอ้างอิงจากหลากหลายแหล่งข้อมูลเพื่อเพิ่มคุณภาพทางการเรียนให้สูงขึ้น ลักษณะดังกล่าวนี้อาจเป็นลักษณะของการสืบค้นข้อมูลในระบบ Search Engine จาก PDA, PDF Downloads เหล่านี้เป็นต้น

Thorne (2003) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการจัดการเรียนแบบผสมผสานโดยแบ่งองค์ประกอบออก เป็น 12 กลุ่ม โดยจัดเป็น 2 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ องค์ประกอบออฟไลน์ 6 กลุ่ม และองค์ประกอบออนไลน์ กลุ่ม ดังนี้

1. องค์ประกอบออฟไลน์ (offline) ประกอบด้วย 6 กลุ่ม ได้แก่
 - 1.1 การเรียนในที่ทำงาน (workplace learning)
 - 1.2 ผู้สอน ผู้ชี้แนะ หรือที่ปรึกษาในห้องเรียนแบบเผชิญหน้า (face-to-face tutoring, coaching or mentoring)
 - 1.3 ห้องเรียนแบบดั้งเดิม (classroom)
 - 1.4 สื่อสิ่งพิมพ์ (distributable print media)
 - 1.5 สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (distributable electronic media)
 - 1.6 สื่อวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ (broadcast media)
2. องค์ประกอบออนไลน์ (online) ประกอบด้วย 6 กลุ่ม ได้แก่
 - 2.1 เนื้อหาการเรียนบนเครือข่าย (online learning content)
 - 2.2 ผู้สอนอิเล็กทรอนิกส์, ผู้ชี้แนะอิเล็กทรอนิกส์หรือที่ปรึกษาอิเล็กทรอนิกส์ (e-tutoring, e-coaching or e-mentoring)
 - 2.3 การเรียนรู้ร่วมกันแบบออนไลน์ (online collaborative learning)
 - 2.4 การจัดการความรู้แบบออนไลน์ (online knowledge management)

2.5 เว็บไซต์ (the web)

2.6 การเรียนผ่านอุปกรณ์เคลื่อนที่แบบไร้สาย (mobile learning)

Barnum, & Paarman (2002) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ ผสมผสาน ว่าประกอบด้วย 4 องค์ประกอบดังนี้

1. การส่งผ่านข้อมูลโดยใช้เว็บ (Web-based delivery)
2. กระบวนการเรียนแบบเผชิญหน้า (Face-to-face processing)
3. การสร้างความสามารถในการเข้าถึงระบบ (Creating deliverables)
4. การส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน (Collaborative extension of learning)

Driscoll (2002) ได้กล่าวถึง ลักษณะของการฝึกอบรมผ่านเว็บเครือข่าย ซึ่งสามารถแยกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. แบบที่เป็นตัวอักษรอย่างเดียว (Text-Only) เป็นลักษณะของการฝึกอบรมโดยอาศัยอินเทอร์เน็ต ซึ่งมีข้อจำกัดบางอย่างในการเข้าถึงข้อมูล มีลักษณะที่เป็นข้อความอย่างเดียว โดยมีเครื่องมือที่ใช้ ได้แก่

- 1.1 ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (electronic mail) ผู้เรียนจะได้รับเนื้อหาของบทเรียนและการสื่อสารกับกลุ่มผู้เรียน ผู้สอนผ่านทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์

- 1.2 กระดานข่าวสาร (Bulletin Board) ผู้เรียนสามารถสื่อสารกันได้โดยส่งความคิดเห็นและคำถาม ใช้ในการอภิปรายกลุ่มได้

- 1.3 ห้องสนทนา (Chatroom) เป็นการสื่อสารข้อมูลโดยทันทีทันใด ซึ่งสามารถสื่อสารข้อมูลระหว่างกันได้จากผู้เรียนหลาย ๆ คน รวมทั้งผู้สอน ซึ่งทำให้การเรียนด้วยวิธีดังกล่าวจะมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น หากใช้ในลักษณะของการอภิปราย เนื่องจากผู้เรียนทุกคนและผู้สอนสามารถแสดงความคิดเห็นโต้ตอบกันได้อย่างฉับพลัน สะดวกและรวดเร็ว

- 1.4 โปรแกรมดาวน์โหลด (Software Downloading) ผู้เรียนสามารถเก็บข้อมูลเอกสาร บทเรียน หรือโปรแกรมได้โดยการดาวน์โหลดจากกระดานข่าวสาร หรือดาวน์โหลดจากเว็ลด์ไวต์เว็บ โดยที่บทเรียนนั้นจะสามารถนำมาใช้ได้กับเครื่องคอมพิวเตอร์ของผู้เรียนเอง

2. แบบที่เป็นสื่อประสม (Multimedia) เป็นแบบที่มีโครงสร้างลักษณะเป็นกราฟิก การสืบค้นโดยใช้ภาพในรูปแบบของเว็บ ซึ่งการอบรมแบบสื่อประสมนี้ประกอบด้วย 4 ชนิด ได้แก่

- 2.1 การฝึกอบรมผ่านเครือข่าย (Web Computer-Based training: WBT) เป็นวิธีการฝึกอบรมผ่านเครือข่ายแบบใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเข้ามาช่วยในการฝึกอบรม โดยผู้เข้าฝึกอบรมสามารถเข้าไปศึกษาได้ด้วยตนเองตามเวลาที่สะดวก มีลักษณะเด่นที่ออกแบบเพื่อการเรียนเป็นรายบุคคล ซึ่งเหมาะสำหรับบทเรียนแบบฝึกหัด และปฏิบัติ (Drill and Practice)

2.2 การฝึกอบรมในหน่วยงาน (Web-Based Employee Performance Support: EPSS) เป็นวิธีการฝึกอบรมผ่านเครือข่ายแบบทันทีที่เกิดปัญหาเกี่ยวกับงาน เป็นการฝึกอบรมแบบทันทีเวลา (just-in-time) ซึ่งจะเน้นการแก้ปัญหา และการสอนงาน มีลักษณะเด่นคือ ผู้เรียนสามารถตัดสินใจได้ว่าเมื่อไหร่ อย่างไร และที่รายละเอียดระดับไหนที่ต้องการเรียนรู้ และเป็นไปในลักษณะของการเรียนรายบุคคลเพื่อการแก้ไขปัญหา

2.3 การฝึกอบรมในห้องอบรมที่เหมือนจริง ต่างเวลากัน (Asynchronous Virtual Classroom) เป็นวิธีการฝึกอบรมแบบห้องเรียนเสมือนจริง โดยที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมไม่จำเป็นต้องเข้ารับการฝึกอบรมพร้อมกันกับกลุ่มจริง (non-real-time) มีลักษณะเด่นคือ เป็นการออกแบบมาเพื่อการเรียนรู้เป็นกลุ่ม ซึ่งไม่จำเป็นที่กลุ่มผู้เรียนและผู้สอนจะต้องเข้าศึกษาเรียนรู้พร้อมกัน แต่จะร่วมกันในการทำกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การระดมความคิด การอภิปราย การแก้ไขปัญหา และกรณีศึกษา บทบาทของผู้สอนคือ การจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกที่มีความยืดหยุ่นเพื่อสนับสนุนการค้นคว้าของผู้เรียน

2.4 การฝึกอบรมในห้องอบรมที่เหมือนจริงเวลาเดียวกัน (Synchronous Virtual Classroom) เป็นวิธีการฝึกอบรมแบบห้องเรียนเสมือนจริงที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมต้องออนไลน์ในเวลาเดียวกัน เพื่อทำให้เกิดปฏิสัมพันธ์ทางการเรียน ลักษณะเด่น คือ ออกแบบมาเพื่อการเรียนรู้เป็นกลุ่ม โดยผู้เรียนและผู้สอนจะต้องเข้าศึกษาเรียนรู้พร้อมกัน ซึ่งเป็นไปในรูปแบบการพูดคุย การอภิปรายกลุ่ม การฝึกปฏิบัติ กรณีศึกษา ซึ่งมีการปฏิสัมพันธ์กันโดยใช้ การประชุมทางไกล และห้องสนทนาในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

อาจสรุปได้ว่าองค์ประกอบของการเรียนการสอนแบบผสมผสาน (Blended Learning) นั้นประกอบด้วย 5 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ 1) เหตุการณ์หรือปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นปัจจุบันเป็นลักษณะของการเรียนรู้ที่เรียกว่า “การเรียนแบบประสานเวลา (Synchronous)” จากเหตุการณ์จริงหรือสถานการณ์จำลองที่สร้างขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนในช่วงเวลาเดียวกัน 2) การเรียนเนื้อหาแบบออนไลน์ (Online Content) เป็นลักษณะการเรียนที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองตามสภาพความพร้อมหรืออัตราการเรียนรู้ของแต่ละคน (Self-paced Learning) 3) การมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ (Collaboration) เป็นสภาพการณ์ทางการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถสื่อสารข้อมูลร่วมกันกับผู้อื่นจากระบบสื่อออนไลน์ เช่น E-mail, Chat, Blogs เป็นต้น 4) การวัดและประเมินผล (Assessment) การเรียนลักษณะดังกล่าวต้องมีการประเมินผลความก้าวหน้าทางการเรียนรู้ของผู้เรียนทุกระยะนับตั้งแต่การประเมินผลก่อนเรียน (Pre-assessment) การประเมินผลระหว่างเรียน (self-paced evaluation) และการประเมินผลหลังเรียน (Post-assessment) เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงพัฒนาการเรียนรู้ให้ดีขึ้นต่อไป 5) วัสดุประกอบการอ้างอิง (Reference Materials) การเรียนหรือ

การสร้างงานในการเรียนรู้แบบผสมผสานนั้นต้องมีการเรียนรู้และสร้างประสบการณ์จากการศึกษาค้นคว้า และอ้างอิงจากหลากหลายแหล่งข้อมูลเพื่อเพิ่มคุณภาพทางการเรียนให้สูงขึ้น

3. การออกแบบการเรียนรู้สอนแบบผสมผสาน

นักวิชาการได้กล่าวถึงการออกแบบการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานต้องคำนึงถึงหลักการออกแบบการเรียนการสอน (Instructional System Design) เช่นเดียวกับการออกแบบสื่อทั่วไป นอกจากนี้ยังต้องคำนึงถึงวัตถุประสงค์ของการเรียนที่กำหนดไว้ ระยะเวลาในการเรียน รวมถึงความแตกต่างของรูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้จากการออกแบบบทเรียนและการประเมินผลการเรียน (กนกพร ฉันทนารุ่งภักดิ์, 2548) รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานที่พัฒนารูปแบบจากการออกแบบระบบการเรียนการสอน ADDIE ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นวิเคราะห์และวางแผน (Analysis and Planning) ประกอบด้วย

1.1 การวิเคราะห์ผู้เรียน การปฏิบัติการ องค์กร รูปแบบการเรียน และความต้องการของระบบเพื่อใช้ในการพัฒนาหลักสูตร

1.2 วิเคราะห์ทรัพยากรที่สนับสนุนต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1.3 วิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียน การวางแผน การนำไปใช้ การทดสอบและการประเมินผล

1.4 การวิเคราะห์แผนงาน กระบวนการทำงาน การนำไปใช้ในภาพรวม เพื่อนำไปสู่การสร้างวงจรในการพัฒนาและปรับปรุงรูปแบบกระบวนการทำงานที่วางไว้

1.5 การวิเคราะห์ความต้องการขององค์กร

2. ขั้นตอนการออกแบบ (Design Solutions) ประกอบด้วย

2.1 กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ (Objectives)

2.2 การออกแบบให้ตอบสนองต่อความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน (Personalization)

2.3 การออกแบบประเภทของการเรียนรู้ (Taxonomy)

2.4 การออกแบบบริบทที่เกี่ยวข้อง (Local Context) ได้แก่ บ้าน การทำงาน (On the job) การปฏิบัติ (Practicum) ห้องเรียน/ห้องปฏิบัติการ และการเรียนแบบร่วมมือ (Collaboration)

2.5 การออกแบบผู้เรียน (Audience) ได้แก่ การเรียนด้วยการนำตนเอง (Self-directed) การเรียนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน (Peer to Peer) การเรียนแบบผู้ฝึกสอนและผู้เรียน (Trainer Learner) การเรียนแบบผู้แนะนำกับผู้เรียน (Mentor Learner)

3. ขั้นตอนการพัฒนา (Development) แบ่งออกเป็น 3 องค์ประกอบดังนี้

แบบไม่ประสานเวลา	แบบประสานเวลา	แบบเผชิญหน้า
<ul style="list-style-type: none"> - Email - Message Boards, Forums, Interactive Chats - Knowledge Bases - Performance Tools - EPSS - Learning Content Management System 	<ul style="list-style-type: none"> - การประชุมผ่านเสียง (Audio Conference) - การประชุมผ่านวิดีโอ (Video Conference) - การประชุมผ่านดาวเทียม (Satellite Conference) - Online Breakout Rooms and Lab 	<ul style="list-style-type: none"> - ห้องเรียนแบบดั้งเดิม (Classroom) - ห้องปฏิบัติการ (Labs) - การพบปะ (Meetings) - การประชุม (Conferences) - มหาวิทยาลัย - ที่ปรึกษา (Mentors) - การเรียนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน
<ul style="list-style-type: none"> - Learning Management System - Web Authoring Tools - Browsers - Performance Tracking System - บทความ - หนังสือ - สถานการณ์จำลอง - CBT - CD-ROM - Video - การฝึกอบรมผ่านเว็บ - Follow up Assignments 	<ul style="list-style-type: none"> - ห้องเรียนเสมือน (Virtual Classroom) - การประชุมผ่านระบบออนไลน์ (Online Conference) - การอภิปรายออนไลน์ (Online Discussions) 	<ul style="list-style-type: none"> - (Peer to Peer Lunch Bag Session) - กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Expert) - ทีมสนับสนุน (Support Team) - การแนะนำการเรียน (Orientation Programs) - เครือข่ายการทำงานและกลุ่มอภิปราย (Networking and Discussion Groups)

4. ขั้นตอนการนำไปใช้ (Implementation)

ผู้เกี่ยวข้องกับการทำระบบการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสาน ได้แก่ ผู้เรียน ผู้ร่วมเรียน ผู้สอนและองค์กร โดยขั้นการนำไปใช้ต้องกำหนดประเด็นการนำไปใช้ การวางแผนการนำไปใช้ การวางแผนการใช้เทคโนโลยี และการวางแผนในประเด็นอื่นที่อาจเกี่ยวข้องให้ชัดเจน

5. ขั้นตอนการประเมินผล (Evaluation)

การวัดและการประเมินผลการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Achieve Objectives) โดยเทียบกับเกณฑ์มาตรฐาน รวมถึงการประเมินงบประมาณค่าใช้จ่ายในการพัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้

Alvarez (2005) เสนอแนวคิดเกี่ยวกับขั้นตอนการออกแบบบทเรียนแบบผสมผสาน ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ดังนี้

1. กำหนดจุดมุ่งหมายในการเรียน (Purpose Statement) และพิจารณาลำดับขั้นตอนในการเรียน

2. ระหว่างการจัดการเรียนรู้ (Duration)

3. สิ่งที่ต้องรู้ก่อนเรียน (Prerequisites) (ถ้ามี)

4. จุดมุ่งหมายของการเรียน (Learning Objectives)

5. เนื้อหาและกิจกรรมการเรียน (Content / Learning)

6. การประยุกต์ใช้ยุทธวิธีการเรียน (Application of Learning Strategy)

7. ยุทธวิธีในการประเมินผล (Evaluation Strategy)

สรุปการออกแบบการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานนั้นควรเริ่มต้นจากการประเมินความต้องการทางการเรียนรู้และวิเคราะห์ตัวผู้เรียนทั้งด้านความรู้และทักษะพื้นฐานเพื่อช่วยในการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ชัดเจนและมีเป้าหมาย ส่งผลต่อกระบวนการวางแผนการจัดกิจกรรมและการพัฒนากลยุทธ์ได้อย่างเป็นระบบเพื่อการจัดลักษณะการเรียนการสอนในรูปแบบที่เหมาะสม เช่น การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน หรือการเรียนรู้แบบร่วมมือให้เหมาะสมสอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่นให้สามารถดำเนินการตามแผนกระบวนการติดตามผลและประเมินผล เพื่อนำข้อบกพร่องที่พบกลับมาแก้ไขและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ให้สมบูรณ์และเหมาะสม

4. จุดแข็งและจุดอ่อนของการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสาน

การเรียนรู้แบบผสมผสานเป็นการจัดการเรียนการสอนที่นำเอาการเรียนรู้ภายในชั้นเรียนแบบเผชิญหน้า และการเรียนรู้ภายนอกชั้นเรียนมาประยุกต์ใช้ร่วมกันในการสอนเนื้อหาบทเรียนให้แก่ผู้เรียน โดยในที่นี้จะนำเสนอ จุดแข็งและจุดอ่อนของการเรียนรู้ภายในชั้นเรียนและการเรียนรู้ภายนอกชั้นเรียนที่ใช้คอมพิวเตอร์เป็นสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้

จากตารางพบว่าการเรียนรู้ภายในชั้นเรียนแบบเผชิญหน้าและการเรียนรู้ภายนอกชั้นเรียนมีทั้งจุดแข็งและจุดอ่อนแตกต่างกันไป ซึ่งการเรียนรู้แบบผสมผสานเป็นการนำวิธีการทั้งสองมาบรรจบและใช้ร่วมกันเพื่อเพิ่มจุดแข็ง และลดจุดอ่อนที่พบในการเรียน และสามารถเกิดขึ้นได้ทั้งในการเรียนรู้แบบประสานเวลาและไม่ประสานเวลา โดยผู้ออกแบบต้องสามารถพิจารณานำแนวทางของจุดแข็งและจุดอ่อนดังกล่าวมาปรับใช้กับลักษณะการเรียนที่ เหมาะสมกับเนื้อหาและผู้เรียนของตนเอง

ตาราง 1 แสดงจุดแข็งและจุดอ่อนของการเรียนรู้ภายในชั้นเรียนและการเรียนรู้ภายนอกชั้นเรียน

<p>การเรียนการสอนภายนอกชั้นเรียนโดยใช้ คอมพิวเตอร์เป็นสิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้ แบบไม่ประสานเวลา</p>	<p>การเรียนการสอนภายในชั้นเรียน โดยการเรียนรู้แบบเผชิญหน้าเป็นสิ่งแวดล้อม ทางการเรียนรู้แบบประสานเวลา</p>
<p>จุดแข็ง</p> <ul style="list-style-type: none"> - ด้านความยืดหยุ่นทางการเรียนรู้ผู้เรียนสามารถเข้าร่วมอภิปรายในช่วงเวลาและสถานที่ที่เอื้ออำนวยความความสะดวกให้กับตัวผู้เรียน - ด้านการมีส่วนร่วมทางการเรียนของผู้เรียนผู้เรียนทุกคนสามารถมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนเนื่องจากไม่รู้สีกกดดันหรือถูกบังคับ - ด้านการปลูกฝังการหาความรู้ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนผู้เรียนมีเวลาในการคิดพิจารณาอย่างรอบคอบมากขึ้นในการจัดเตรียมหรือหาความรู้อย่างลึกซึ้งและชัดเจนตลอดจนใส่ใจในการหาคำตอบ (Mikulecky, 1998; Hiltz, & Benbunan, 1997) 	<p>จุดแข็ง</p> <ul style="list-style-type: none"> - ด้านมนุษยสัมพันธ์การเรียนภายในชั้นเรียนเป็นการสร้างมนุษยสัมพันธ์หรือสร้างความสัมพันธ์ทางสังคมได้อย่างรวดเร็วและง่ายเนื่องจากในสิ่งแวดล้อมทางการเรียนแบบเผชิญหน้าสามารถสร้างสิ่งเหล่านี้ได้ในความเป็นจริง - ด้านลักษณะที่เกิดขึ้นกับตัวผู้เรียนภายในชั้นเรียนเดียวกันย่อมเกิดการแลกเปลี่ยนการเชื่อมโยงทางความคิดระหว่างผู้เรียนอย่างรวดเร็วจากคำตอบหรือการอภิปรายซึ่งสามารถเผยแพร่ไปสู่เพื่อนร่วมชั้นและผู้เรียนยังสามารถค้นพบความรู้จากการจัดประสบการณ์ในชั้นเรียนด้วยตนเอง (Mikulecky, 1998)
<p>จุดอ่อน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ด้านการมีส่วนร่วมทางการเรียนการเรียนลักษณะนี้ไม่สามารถสร้างหรือสนับสนุนการแลกเปลี่ยนการเชื่อมโยงทางความคิดระหว่างผู้เรียนรวดเร็วเท่ากับการเรียนภายในชั้นเรียน - ด้านความซักซ้าหรือผลัดวันประกันพรุ่งของผู้เรียนการเรียนภายนอกชั้นเรียน อาจก่อให้เกิดนิสัยการผลัดวันประกันพรุ่ง เช่น การเข้าไปเรียนตามความพึงพอใจเข้าศึกษาทเรียนล่าช้ามักคิดว่าสามารถเข้าไปศึกษาเมื่อใดก็ได้ (Hiltz & Benbunan, 1997) - ด้านมนุษยสัมพันธ์เนื่องจากการเรียนนอกชั้นเรียนไม่ได้ทำให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์อย่างแท้จริงจึงส่งผลให้ผู้เรียนในรูปแบบนี้อาจเกิดความพึงพอใจต่อเนื้อหาจากการเข้ากลุ่มทางสังคมเช่นกลุ่มวัยรุ่นที่ต้องการเข้ากลุ่มทางสังคมโดยการพบปะกันในสังคมแห่งความเป็นจริง 	<p>จุดอ่อน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ด้านการมีส่วนร่วมทางการเรียนการเรียนภายในชั้นเรียนผู้เรียนไม่สามารถมีส่วนร่วมได้ทุกคน โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าผู้เรียนมีลักษณะที่แตกต่างกันมากภายในชั้นเรียน - ด้านความยืดหยุ่นทางการเรียนการเรียนภายในชั้นเรียนเป็นการเรียนที่มีเวลาอันจำกัดส่งผลให้บางครั้งผู้เรียนไม่สามารถไปถึงจุดมุ่งหมายทางการเรียนได้ลึกซึ้ง เช่น ช่วงเวลาการอภิปรายในหัวข้อทางการเรียนหรือกิจกรรมที่ผู้เรียนต้องการแลกเปลี่ยนความคิดระหว่างผู้เรียนคนอื่น ๆ (Hiltz, & Benbunan, 1997)

จากตารางข้างต้นสรุปได้ว่า ข้อดีของการเรียนรู้แบบไม่ประสานเวลาคือผู้เรียนสามารถยืดหยุ่นเวลาและสถานที่ที่มีความเป็นอิสระต่อการเรียนของผู้เรียนมากขึ้นแต่อาจจะไม่รวดเร็วเท่าการเรียนแบบเผชิญหน้าในห้องเรียนทั้งนี้ผู้เรียนสามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับครูและผู้เชี่ยวชาญตลอดเวลา ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางการเรียนมากขึ้นโดยที่ผู้เรียนไม่รู้สึกดัดดัน มีรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายและน่าสนใจ โดยการนำเทคโนโลยีที่หน้าสนใจในปัจจุบันมาใช้ในการเรียนการสอน ส่วนข้อเสียที่เห็นชัดเจนที่สุดของการเรียนรู้แบบประสานเวลาคือ ในบางครั้งอาจมีความล่าช้าของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สภาพแวดล้อมของบริบทของผู้เรียนที่มีความแตกต่างทำให้เกิดกิจกรรมการเรียนรู้เกิดปัญหา อีกทั้งภาระงานของครูจะเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากต้องเตรียมวิธีการและสื่อสนับสนุนใหม่เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียน

5. แนวทางสำคัญในการใช้การเรียนรู้แบบผสมผสานให้ประสบความสำเร็จ

จากการเติบโตของการศึกษาในปัจจุบันนั้นได้มีการนำการเรียนรู้แบบผสมผสานเข้ามาในการจัดรูปแบบการเรียนการสอน อย่างไรก็ตามยังมีนักการศึกษาหลายคนที่ยังไม่คุ้นเคยในการนำรูปแบบการเรียนรู้แบบผสมผสานไปใช้ในรูปแบบที่เหมาะสมซึ่งหากนักการศึกษาสามารถนำเทคโนโลยีต่าง ๆ มาใช้ให้เหมาะสมกับรูปแบบก็จะสามารถทำให้จัดการเรียนการสอนได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ ซึ่งหลักการสำคัญในการเลือกใช้การเรียนรู้แบบผสมผสานที่เหมาะสมนั้นมีหลักในการพิจารณาอยู่ 4 วิธีคือ

1. การเลือกเครื่องมือทางเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียน วัตถุประสงค์หลักของการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานนั้นคือความสามารถในการออกแบบการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียนซึ่งไม่จำเป็นที่จะต้องจำกัดเพียงแต่รูปแบบเดิม หรือรูปแบบเดียว รูปแบบการเรียนการสอนดังกล่าวนี้ต้องออกแบบให้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถของนักเรียนว่ามีความเข้าใจหรือไม่เข้าใจในส่วนใดบ้างเพื่อไม่ให้เกิดความเบื่อหน่ายกับการเรียน และมีความก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง

2. รูปแบบเครื่องมือสามารถดึงดูดความสนใจหรือให้ข้อมูลของผู้เรียนได้ การเรียนการสอนที่สามารถปรับเข้ากับทักษะพื้นฐานของนักเรียนได้นั้นสามารถช่วยอำนวยความสะดวกให้เกิดประโยชน์ได้ง่ายในการจัดการเรียนการสอน เช่น การเรียนรู้แบบออนไลน์ ซึ่งช่วยให้การวัดและการประเมินผลนั้นมีความแม่นยำและเป็นกลางมากยิ่งขึ้น ง่ายต่อการวัดและประเมินผลแบบทันที สามารถวิเคราะห์ถึงอุปสรรคและปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนว่าส่วนใดที่นักเรียนยังไม่เข้าใจในเนื้อหาซึ่งจะเป็นเครื่องมือที่จะช่วยให้ผู้สอนนั้นได้ออกแบบเครื่องมือในการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม

3. รูปแบบการเรียนที่ช่วยให้ครูผู้สอนลำดับขั้นตอนได้อย่างสอดคล้องสามารถช่วยให้ผู้เรียนได้เข้าถึงเนื้อหาและความรู้ของตนเองได้นั้น การออกแบบการเรียนการสอนจึงเป็นสิ่งสำคัญของผู้สอนในการออกแบบรูปแบบการเรียนรู้ให้นักเรียนได้มีการพัฒนาตนเอง ต่อยอดความรู้อย่างต่อเนื่อง

ดังนั้นผู้สอนจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องออกแบบการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับรายบุคคลว่านักเรียนแต่ละคนจำเป็นที่จะต้องพัฒนาทักษะจุดอ่อนจุดแข็งของตนเองในด้านใดต่อไป

4. รูปแบบการสอนสามารถช่วยในครูผู้สอนสามารถหาข้อมูล การเรียนรู้แบบผสมผสาน เป็นเครื่องมือที่สำคัญที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้แบบทันถ่วงที ดังนั้นผู้สอนมีหน้าที่ในการออกแบบเนื้อหาหรือกรอบที่เหมาะสมเพื่อให้การหาความรู้นั้นมีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งในลำดับขั้นตอนสุดท้ายในการออกแบบให้มีประสิทธิภาพนั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้สอนจะต้องเชื่อมโยงความรู้ความสามารถของผู้เรียนกับทรัพยากรต่าง ๆ มาวิเคราะห์ เชื่อมโยงถึงความเหมาะสมกับสิ่งที่ผู้เรียนมีอยู่เดิมนั้น เพื่อช่วยในการแก้ปัญหาในบางครั้งที่ผู้เรียนอาจไม่สามารถแก้ไขได้ด้วยตนเอง ซึ่งหัวใจสำคัญคือผู้สอนไม่เพียงแต่ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจในเนื้อหาที่ต้องการ แต่ยังต้องช่วยในการค้นหาวิธีการแก้ไขปัญหาดังกล่าวด้วย

ดังนั้น การใช้การเรียนรู้แบบผสมผสานให้ประสบความสำเร็จนั้น นอกการติดตามผลการดำเนินการ การเรียนรู้ของผู้เรียน การให้คำแนะนำที่เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละคน ผู้สอนจำเป็นต้องกำหนดเป้าหมาย การใช้เวลาให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียน นักการศึกษาจำเป็นต้องออกแบบกระบวนการในการตัดสินใจ ความเข้าใจและรูปแบบในการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในแต่ละลำดับขั้น เพื่อสามารถตอบคำถามได้ว่าการออกแบบรูปแบบการเรียนรู้แบบผสมผสานที่เหมาะสมนั้นควรเป็นแบบใดเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้มากที่สุด

สรุปการเรียนรู้แบบผสมผสาน (Blended Learning) เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เกิดจากการจัดการเรียนการสอนหลากหลายวิธี โดยคำนึงถึงผู้เรียน สภาพแวดล้อม เนื้อหา สถานการณ์ เพื่อตอบสนองการเรียนรู้และความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยสามารถจัดการเรียนการสอนทั้งภายในห้องเรียนและนอกห้องเรียน โดยมีการนำเทคโนโลยีทางการศึกษาแบบออนไลน์และออฟไลน์มาเป็นส่วนประกอบโดยใช้สิ่งอำนวยความสะดวกผ่านระบบเครือข่าย อินเทอร์เน็ตเป็นสื่อ ช่องทางและเครื่องมือที่สนับสนุนการเรียนการสอนโดยเน้นการมีปฏิสัมพันธ์จากการเรียนออนไลน์ผ่านระบบเครือข่าย (Online learning environment) เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้สูงสุด เกิดทักษะ และเกิดการเรียนรู้ที่ทำให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ประสงค์ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ การวิเคราะห์และการวางแผน การออกแบบการพัฒนา การนำไปใช้ และการประเมินผล ปัจจัยสำคัญที่ควรคำนึงถึงในการออกแบบระบบการเรียนการสอนบนเว็บแบบผสมผสานให้ประสบผลสำเร็จ คือ ผู้เรียน เนื้อหา และระบบโครงข่ายพื้นฐาน โดยมีองค์ประกอบหลัก คือ เหตุการณ์สด การเรียนตนเอง/เนื้อหาการเรียนแบบออนไลน์ การเรียนแบบร่วมมือ การประเมินผลการเรียนรู้ และอุปกรณ์สนับสนุนการเรียนข้อดีข้อเสียถือเป็นสิ่งที่จะช่วยให้นักบุคลากรทางการศึกษา บุคคลหรือหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้ใช้เพื่อประกอบการพิจารณา การปรับปรุงด้านการบริหารจัดการด้านเทคโนโลยี ด้านหลักสูตร ด้านครูผู้สอน และด้านผู้เรียน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของแผนการศึกษาที่ต้องการให้คนไทยเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ

แนวคิดเกี่ยวกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียน

1. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียน

ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียน (Professional Learning Community) มีพื้นฐานแนวคิดมาจากภาคธุรกิจเกี่ยวกับความสามารถขององค์กรในการเรียนรู้ (Thompson, Gregg, & Niska, 2004) เป็นการนำแนวคิดองค์กรแห่งการเรียนรู้มา ประยุกต์โดยอธิบายว่าการอุปมาที่เปรียบเทียบให้โรงเรียนเป็น "องค์กร" นั้นน่าจะเหมาะสมและถูกต้อง แท้จริงแล้วโรงเรียน มีความเป็น "ชุมชน" มากกว่าความเป็นองค์กร ซึ่งความเป็น "องค์กร" กับ "ชุมชน" มีความแตกต่างกันที่ความเป็นชุมชน จะยึดโยงภายในต่อกันด้วยค่านิยม แนวคิด และความผูกพันร่วมกันของทุกคนที่เป็นสมาชิก ซึ่งเป็นแนวคิดตรงกันข้ามกับ "ความเป็นองค์กร" ที่มีความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในลักษณะที่ยึดตามระดับลดหลั่นกันลงมา มีกลไกการควบคุมและมีโครงสร้างแบบตั้งตัวที่เต็มไปด้วยกฎระเบียบและวัฒนธรรมของการใช้อำนาจเป็นหลัก ในขณะที่ "ชุมชน" จะใช้อิทธิพลที่เกิดจากการมีค่านิยม และวัตถุประสงค์ร่วมกัน เป็นความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกเชิงวิชาชีพ มีความเป็นกัลยาณมิตรเชิงวิชาการ และยึดหลักต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน แบบผนึกกำลังกันในการปฏิบัติงานที่มุ่งสู่พัฒนาการเรียนรู้อันเป็นสำคัญ นอกจากนี้ "องค์กร" ยังทำให้เกิดคุณลักษณะบางอย่างขึ้น เช่นลดความเป็นกันเองต่อกันลงมีความเป็นราชการมากขึ้น และถูกควบคุมจากภายนอกให้ต้องรักษาสถานภาพเดิมของหน่วยงานไว้ จึงเห็นว่าถ้ามองโรงเรียนในฐานะแบบองค์กรดังกล่าวแล้วก็จะทำให้โรงเรียนมีความเป็นแบบทางการที่สร้างความรู้สึกระหว่างบุคคลมากยิ่งขึ้นมีกลไกที่บังคับควบคุมมากมายและมักมีจุดเน้นในเรื่องที่เป็นงานด้านเทคนิคเป็นหลัก ในทางตรงข้ามถ้ายอมรับว่าโรงเรียนมีฐานะแบบที่เป็นชุมชนแล้วบรรยากาศที่ตามมาก็คือสมาชิกมีความผูกพันต่อกันด้วยวัตถุประสงค์ร่วมมีการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ใกล้ชิดสนิทสนม และเกิดการร่วมสร้างบรรยากาศที่ทุกคนแสดงออกถึงความห่วงหาอาทรต่อกันและช่วยดูแลสวัสดิภาพร่วมกัน (Sergiovanni, 1994) โดยที่ใส่ใจร่วมกันถึงการเรียนรู้และความรับผิดชอบหลักร่วมกันของชุมชนนั้นคือพัฒนาการเรียนรู้อันเป็นสำคัญ

ด้านความสำคัญของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียน จากผลการวิจัยโดยของ Hord (1997) ที่ยืนยันว่าการดำเนินการในรูปแบบ PLC นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงเชิงคุณภาพทั้งด้านวิชาชีพและผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน จากการสังเคราะห์รายงานการวิจัยเกี่ยวกับโรงเรียนที่มีการจัดตั้ง PLC โดยใช้คำถามว่า โรงเรียนดังกล่าวมีผลลัพธ์อะไรบ้างที่แตกต่างไปจากโรงเรียนทั่วไปที่ไม่มีชุมชนแห่งวิชาชีพ และ ถ้าแตกต่างแล้วจะมีผลดีต่อครูผู้สอนและต่อนักเรียนอย่างไรบ้าง ซึ่งมีผลสรุป 2 ประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่ 1 ผลดีต่อครูผู้สอน พบว่า ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนส่งผลต่อครูผู้สอน กล่าวคือ ลดความรู้สึโดดเดี่ยวงานสอนของครูเพิ่มความรู้สึผูกพันต่อพันธกิจและ

เป้าหมายของโรงเรียนมากขึ้นโดยเพิ่มความกระตือรือร้นที่จะปฏิบัติให้บรรลุพันธกิจอย่างแข็งขัน จนเกิดความรู้สึกว่าต้องการร่วมกันเรียนรู้และรับผิดชอบต่อการพัฒนาการโดยรวมของนักเรียน ถือเป็น “พลังการเรียนรู้” ซึ่งส่งผลให้การปฏิบัติการสอนในชั้นเรียนให้มีผลดียิ่งขึ้น กล่าวคือ มีการค้นพบ ความรู้และความเชื่อที่เกี่ยวกับวิธีการสอน และตัวผู้เรียนซึ่งที่เกิดจากการคอยสังเกตอย่างสนใจ รวมถึงความเข้าใจในด้านเนื้อหาสาระที่ต้องจัดการเรียนรู้ได้แตกฉานยิ่งขึ้นจนตระหนักถึงบทบาทและ พฤติกรรมการสอนที่จะช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีที่สุด อีกทั้งการรับทราบข้อมูลสารสนเทศ ต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อวิชาชีพได้อย่างกว้างขวางและรวดเร็วขึ้นส่งผลดีต่อการปรับปรุงพัฒนางานวิชาชีพ ได้ตลอดเวลา เป็นผลให้เกิดแรงบันดาลใจที่จะพัฒนาและอุทิศตนทางวิชาชีพเพื่อศิษย์ซึ่งเป็นทั้งคุณค่า และขวัญกำลังใจต่อการปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้นที่สำคัญ คือยังสามารถลดอัตราการลาหยุดงานน้อยลง เมื่อเปรียบเทียบกับโรงเรียนแบบเก่ายังพบว่ามีความก้าวหน้าในการปรับเปลี่ยนวิธีการจัดการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับ ลักษณะผู้เรียนได้อย่างเด่นชัด และรวดเร็วกว่าที่พบในโรงเรียนแบบเก่ามีความผูกพัน ที่จะสร้างการเปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ ให้ปรากฏ อย่างเด่นชัดและยั่งยืน

ประเด็นที่ 2 ผลดีต่อผู้เรียน พบว่า ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนส่งผล ต่อผู้เรียน กล่าวคือ สามารถลดอัตราการตกซ้ำชั้น และจำนวนชั้นเรียนที่ต้อง เลื่อนหรือชะลอ การจัดการเรียนรู้ให้น้อยลง อัตราการขาดเรียนลดลง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาวิทยาศาสตร์ ประวัติศาสตร์ และวิชาการอ่านที่สูงขึ้นอย่างเด่นชัด เมื่อเทียบกับโรงเรียน แบบเก่า สุดท้าย คือ มีความแตกต่างด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระหว่างกลุ่มนักเรียนที่มีภูมิหลังไม่เหมือนกันและลดลง ชัดเจน

จากที่กล่าวมาในข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียน ได้มีพัฒนาการมาจากกลยุทธ์ระดับองค์กรที่มุ่งเน้นให้องค์กรมีการปรับตัวต่อกระแสการเปลี่ยนแปลง ของสังคมที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยเริ่มพัฒนาจากแนวคิดขององค์กรแห่งการเรียนรู้ และปรับประยุกต์ ให้มีความสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนและการเรียนรู้ร่วมกันในทางวิชาชีพที่มีหน้างานสำคัญ คือ ความรับผิดชอบการเรียนรู้ของผู้เรียนร่วมกันเป็นสำคัญ จากการศึกษาหลายโรงเรียนในประเทศ สหรัฐอเมริกาดำเนินการ ในรูปแบบ PLC พบว่าเกิดผลดีทั้งวิชาชีพครูและผู้เรียน ที่มุ่งพัฒนาการของ ผู้เรียนเป็นสำคัญ

2. ความหมายของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียน

ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียน หรือ PLC มีวรรณกรรมทางการศึกษาจาก การวิจัยหรือโครงการศึกษาต่าง ๆ สามารถ เรียบเรียงสรุปเป็นความหมายของ PLC คือ การรวมตัว รวมใจ รวมพลัง ร่วมมือกันของครู ผู้บริหาร และนักการศึกษาในโรงเรียน เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของ ผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังที่ Sergiovanni (1994) ได้กล่าวว่า PLCเป็นสถานที่สำหรับ “ปฏิสัมพันธ์” ลด “ความโดดเดี่ยว” ของมวลสมาชิกวิชาชีพครูของโรงเรียนในการทำงาน เพื่อปรับปรุงผลการเรียนของ

นักเรียนหรืองานวิชาการโรงเรียน ซึ่ง Hord (1997) มองในมุมมองเดียวกัน โดยมองการรวมตัวกันดังกล่าว มีนัยยะแสดงถึงการเป็นผู้นำร่วมกันของครู หรือเปิดโอกาสให้ครูเป็น “ประธาน” ในการเปลี่ยนแปลง (วิจารณ์ พานิช, 2555) การมีคุณค่าร่วมและวิสัยทัศน์ร่วมกันไปถึงการเรียนรู้ร่วมกันและการนำสิ่งที่เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ อย่างสร้างสรรค์ร่วมกัน การรวมตัวในรูปแบบนี้เป็นเหมือนแรงผลักดัน โดยอาศัยความต้องการและความสนใจของ สมาชิกใน PLC เพื่อการเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพ สู่มาตรฐานการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นหลัก (Senge, 1990) การพัฒนาวิชาชีพให้เป็น “ครูเพื่อศิษย์” (วิจารณ์ พานิช, 2555) โดยมองว่าเป็น “ศิษย์ของเรา” มากกว่ามองว่า “ศิษย์ของฉัน” และการเปลี่ยนแปลงคุณภาพการจัดการเรียนรู้ที่เริ่มจาก “การเรียนรู้ของครู” เป็นตัวตั้งต้น เรียนรู้ที่จะมองเห็นการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง พัฒนาการจัดการเรียนรู้ของตนเอง เพื่อผู้เรียนเป็นสำคัญ

อย่างไรก็ตาม การรวมตัวการเรียนรู้ การเปลี่ยนแปลงใด ๆ เป็นไปได้ยากที่จะทำเพียงลำพังหรือเพียงนโยบายเพื่อให้เกิด การขับเคลื่อนทั้งระบบโรงเรียน จึงจำเป็นต้องสร้างความเป็น PLC ที่สอดคล้องกับธรรมชาติทางวิชาชีพพร้อมในโรงเรียน ย่อมมีความเป็นชุมชนที่สัมพันธ์กันอย่างแน่นแฟ้น (Senge, 1990) ชุมชน ที่สามารถขับเคลื่อนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางวิชาชีพได้นั้น จึงจำเป็นต้องมีอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขทางวิชาชีพ มีฉันทะ และศรัทธาในการทำงาน “ครูเพื่อศิษย์ร่วมกัน” บรรยากาศการอยู่ร่วมกันจึงเป็นบรรยากาศ “ชุมชนกัลยาณมิตร ทางวิชาการ” (สุรพล ธรรมรัตน์, ทศนีย์ จันอินทร์, และคงกฤษ ไตรรงค์, 2553) ที่มีลักษณะความเป็นชุมชน แห่งความเอื้ออาทร อยู่บนพื้นฐาน “อำนาจเชิงวิชาชีพ” และ “อำนาจเชิงคุณธรรม” (Sergiovanni, 1994) เป็นอำนาจที่การสร้างพลังมวลชนเริ่มจากภาวะผู้นำร่วมของครูเพื่อขับเคลื่อนการปรับปรุงและพัฒนาสถานศึกษา (Fullan, 2005)

กล่าวโดยสรุปความหมายของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หมายถึง การรวมตัวร่วมใจ ร่วมพลัง ร่วมทำ และร่วมเรียนรู้ร่วมกันของครู ผู้บริหาร และนักการศึกษา บนพื้นฐานวัฒนธรรมความสัมพันธ์แบบกัลยาณมิตร ที่มีวิสัยทัศน์ คุณค่า เป้าหมาย และภารกิจร่วมกัน โดยทำงานร่วมกันแบบทีมเรียนรู้ที่ครูเป็นผู้นำร่วมกัน และผู้บริหารแบบผู้ดูแลสนับสนุนสู่การเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพเปลี่ยนแปลงคุณภาพตนเอง สู่คุณภาพการจัดการเรียนรู้ที่เน้นความสำเร็จหรือประสิทธิผลของผู้เรียนเป็นสำคัญ และความสุขของการทำงานร่วมกันของสมาชิกในชุมชน

3. การแบ่งระดับของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียน

ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนสามารถแบ่งระดับได้ 3 ระดับ คือ ระดับสถานศึกษา ระดับเครือข่าย และระดับชาติ โดยแต่ละลักษณะจะแบ่ง ตามระดับของความเป็น PLC ย่อย ดังนี้

1. ระดับสถานศึกษา (School Level) คือ PLC ที่ขับเคลื่อนในบริบทสถานศึกษา หรือโรงเรียน สามารถแบ่งได้ 3 ระดับย่อย (Sergiovanni, 1994) คือ

1.1 ระดับนักเรียน (Student Level) ซึ่งนักเรียนจะได้รับการส่งเสริมและร่วมมือให้เกิดการเรียนรู้ขึ้น จากครูและเพื่อนนักเรียนอื่นให้ทำกิจกรรมเพื่อแสวงหาคำตอบที่สมเหตุสมผลสำหรับตน นักเรียนจะได้รับการพัฒนาทักษะที่สำคัญ คือ ทักษะการเรียนรู้

1.2 ระดับผู้ประกอบการวิชาชีพ (Professional Level) ประกอบด้วยครูผู้สอนและผู้บริหารของโรงเรียนโดยใช้ฐานของ “ชุมชนแห่งวิชาชีพ” เชื่อมโยงกับการเรียนรู้ของชุมชนจึงเรียกว่า “ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ” ซึ่งเป็นกลไกสำคัญอย่างยิ่งที่ทุกคนในโรงเรียนร่วมกันพิจารณา ทบทวนเรื่องนโยบาย การปฏิบัติ และกระบวนการบริหารจัดการต่าง ๆ ของโรงเรียนใหม่อีกครั้ง โดยยึดหลักในการปรับปรุงแก้ไขสิ่งเหล่านี้ เพื่อให้สามารถ บริการด้านการเรียนรู้แก่นักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้ง เพื่อให้การปรับปรุงแก้ไขดังกล่าว นำมาสู่การสนับสนุนการปฏิบัติ งานวิชาชีพของครูผู้สอน และผู้บริหารให้มีคุณภาพและประสิทธิผลสูงยิ่งขึ้นมีบรรยากาศและสภาพแวดล้อมของการทำงานที่ดีต่อกันของทุกฝ่าย

1.3 ระดับการเรียนรู้ของชุมชน (Learning Community Level) ครอบคลุมถึงผู้ปกครอง สมาชิกชุมชนและผู้นำชุมชน โดยบุคคลกลุ่มนี้จำเป็นต้องมีส่วนเข้ามาร่วมสร้าง และผลักดัน วิสัยทัศน์ของโรงเรียนให้บรรลุผลตามเป้าหมาย กล่าวคือ ผู้ปกครองนักเรียน ผู้อาวุโส ในชุมชนตลอดจนสถาบันต่าง ๆ ของชุมชนเหล่านี้ ต้องมีส่วนร่วมในการส่งเสริมเป้าหมายการเรียนรู้ของชุมชนและโรงเรียน กล่าวคือ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมทางการศึกษาได้โดยการให้การดูแลแนะนำ การเรียนที่บ้านของนักเรียน รวมทั้งให้การสนับสนุนแก่ครูและผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้ให้แก่บุตรหลานของตน ผู้อาวุโสในชุมชนสามารถเป็นอาสาสมัคร ถ่ายทอดความรู้

2. ระดับกลุ่มเครือข่าย (Network Level) คือ PLC ที่ขับเคลื่อนในลักษณะการรวมตัวกันของกลุ่มวิชาชีพจากองค์กร หรือหน่วยงานต่าง ๆ ที่มุ่งมั่นร่วมกันสร้างชุมชน เครือข่าย ภายใต้วัตถุประสงค์ร่วม คือ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ส่งเสริม สนับสนุน ให้กำลังใจ สร้างความสัมพันธ์และพัฒนาวิชาชีพร่วมกัน อาจมี เป้าหมายที่เป็นแนวคิดร่วมกันอย่างชัดเจน สามารถแบ่งได้ 2 ลักษณะ คือ

2.1 กลุ่มเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถาบัน คือ การตกลงร่วมมือกันในการพัฒนาวิชาชีพครูระหว่างสถาบัน โดยมองว่าการร่วมมือกันของสถาบันต่าง ๆ จะทำให้เกิดพลังการขับเคลื่อน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาชีพ การแลกเปลี่ยน หรือร่วมลงทุนด้านทรัพยากร และการเกื้อหนุนเป็นกัลยาณมิตร คอยสะท้อนการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน กรณีตัวอย่างเช่น กรณี ศึกษาการจัด PLC เป็นกลุ่มของโรงเรียนในประเทศสิงคโปร์ เพื่อร่วมพัฒนาแลกเปลี่ยนและสะท้อนร่วมกันทางวิชาชีพ เป็นต้น

2.2 กลุ่มเครือข่ายความร่วมมือของสมาชิกวิชาชีพครู คือ การจัดพื้นที่เปิดกว้างให้สมาชิกวิชาชีพครูที่มีอุดมการณ์ร่วมกันในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของตนเองเพื่อการเปลี่ยนแปลงเชิงคุณภาพของผู้เรียนเป็นหัวใจสำคัญ สมาชิกที่รวมตัวกัน ไม่มีเงื่อนไขเกี่ยวกับสังกัด แต่จะตั้งอยู่บนความมุ่งมั่น สมัคใจ ใช้อุดมการณ์ร่วมเป็นหลักในการรวมกันเป็น PLC กรณีตัวอย่าง เช่น PLC

“ครูเพื่อศิษย์” ของมูลนิธิสตูดิโอ สฤชดีวงศ์ (มสส.) ที่สร้างพื้นที่ส่วนกลางสำหรับวิชาชีพครูให้จับมือร่วมกันเป็นภาคี ร่วมพัฒนา “ครูเพื่อศิษย์” มุ่งสร้างสรรค่นวัตกรรมจัดการเรียนรู้ในแต่ละพื้นที่ของประเทศไทย (วิจารณ์ พานิช, 2555) เป็นต้น

3. ระดับชาติ (The National Level) คือ PLC ที่เกิดขึ้น โดยนโยบายของรัฐที่มุ่งจัดเครือข่าย PLC ของชาติเพื่อขับเคลื่อน การเปลี่ยนแปลงเชิงคุณภาพของวิชาชีพ โดยความร่วมมือของสถานศึกษา และครู ที่ผนึกกำลังร่วมกันพัฒนาวิชาชีพ ภายใต้ การสนับสนุนของรัฐ ดังกรณีตัวอย่างนโยบายวิสัยทัศน์เพื่อ ความร่วมมือของกระทรวงศึกษาธิการประเทศสิงคโปร์ (MOE) (2009) รัฐจัดให้มี PLC ชาติสิงคโปร์เพื่อมุ่งหวังขับเคลื่อนแนวคิด “สอนให้น้อย เรียนรู้ให้มาก” (Teach Less, Learn more) ให้เกิดผลสำเร็จ เป็นต้น

4. องค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียน ในบริบทสถานศึกษา

PLC ในระดับสถานศึกษา หรือ ระดับผู้ประกอบการวิชาชีพ นำเสนอเป็นองค์ประกอบของ PLC ที่มาจากข้อมูลที่รวบรวมและ วิเคราะห์จากเอกสารทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศนำเสนอเป็น 6 องค์ประกอบของ PLC ในบริบทสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วย วิสัยทัศน์ร่วมที่ร่วมแรงร่วมใจ ภาวะผู้นำร่วม การเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ ชุมชนกัลยาณมิตร และโครงสร้างสนับสนุน ชุมชน นำเสนอจากการสังเคราะห์แนวคิดต่าง ๆ และรายละเอียดต่อไปนี้

องค์ประกอบที่ 1 วิสัยทัศน์ร่วม (Shared Vision) วิสัยทัศน์ร่วมเป็นการมองเห็นภาพ เป้าหมาย ทิศทาง เส้นทาง และสิ่งที่จะเกิดขึ้นจริง เป็นเสมือนเข็มทิศในการขับเคลื่อน PLC ที่มีทิศทางร่วมกัน โดยมีวิสัยทัศน์เชิงอุดมการณ์ทางวิชาชีพร่วมกัน (Sergiovanni, 1994) คือพัฒนาการเรียนรู้อของผู้เรียนเป็นภาพความสำเร็จที่มุ่งหวังในการนำทางร่วมกัน (Hord, 1997) อาจเป็นการมองเริ่มจากผู้นำหรือกลุ่มผู้นำที่มี วิสัยทัศน์ทำหน้าที่เหนี่ยวนำให้ผู้ร่วมงานเห็นวิสัยทัศน์นั้น ร่วมกัน หรือการมองเห็นจากแต่ละปัจเจกที่มีวิสัยทัศน์เห็นในสิ่งเดียวกัน วิสัยทัศน์ร่วมมีลักษณะสำคัญ 4 ประการ (4 Shared) มีรายละเอียดสำคัญ ดังนี้

1. การเห็นภาพและทิศทางร่วม (Shared Vision) จากภาพความเชื่อมโยงให้เห็นภาพ ความสำเร็จร่วมกันถึงทิศทางสำคัญของการทำงานแบบมอง “เห็นภาพเดียวกัน” (Hord, 1997; Hargreaves, 2003)

2. เป้าหมายร่วม (Shared Goals) เป็นทั้งเป้าหมาย ปลายทาง ระหว่างทาง และ เป้าหมายชีวิตของสมาชิกแต่ละคนที่ สัมพันธ์กันกับเป้าหมายร่วมของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ซึ่งเป็นความเชื่อมโยงให้เห็นถึงทิศทางและเป้าหมายในการทำงานร่วมกัน โดยเฉพาะเป้าหมายสำคัญ คือพัฒนาการเรียนรู้อของผู้เรียน (Hargreaves, 2003; Schmoker, 2004; DuFour, 2006)

3. คุณค่าร่วม (Shared Values) เป็นการเห็นทั้งภาพเป้าหมาย และที่สำคัญเมื่อเห็น ภาพความเชื่อมโยงแล้ว ภาพดังกล่าวมีอิทธิพลกับการตระหนักถึงคุณค่าของตนเองและของงาน

จนเชื่อมโยงเป็นความหมายของงานที่เกิดจากการตระหนักรู้ของสมาชิกใน PLC จนเกิดเป็นพันธะสัญญาาร่วมกัน ร่วมกัน หลอมรวมเป็น “คุณค่าร่วม” ซึ่งเป็นชุมพลังสำคัญที่จะเกิดพลัง ในการไหลรวมกันทำงานในเชิงอุดมการณ์ทางวิชาชีพพร้อมกัน (Hord, 1997; DuFour, 2006; Hargreaves, 2003)

4. ภารกิจร่วม (Shared Mission) เป็นพันธกิจแนวทางการปฏิบัติร่วมกันเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายร่วม รวมถึงการ เรียนรู้ของครูในทุก ๆ ภารกิจ สิ่งสำคัญคือ การปฏิรูปการเรียนรู้ ที่มุ่งการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นหัวใจสำคัญ (Hord, 1997) โดยการเริ่มจากการรับผิดชอบในการพัฒนาวิชาชีพเพื่อศิษย์ร่วมกันของครู (Louis, & Kruse, 1995; DuFour, 2006)

องค์ประกอบที่ 2 ทีมร่วมแรงร่วมใจ (Collaborative Teamwork) ทีมร่วมแรงร่วมใจเป็นการพัฒนามาจากกลุ่มที่ทำงาน ร่วมกันอย่างสร้างสรรค์ ลักษณะการทำงานร่วมกันแบบมีวิสัยทัศน์ คุณค่า เป้าหมาย และพันธกิจร่วมกัน ร่วมกันด้วยใจ จนเกิดเจตจำนงในการทำงานร่วมกันอย่างสร้างสรรค์ เพื่อให้ บรรลุผลที่การเรียนรู้ของผู้เรียน (Louis, Kruse, & Marks, 1996) การเรียนรู้ของทีม และการเรียนรู้ของครู บนพื้นฐานงานที่มี ลักษณะต้องมีการคิดร่วมกัน วางแผนร่วมกัน ความเข้าใจร่วมกัน ข้อตกลงร่วมกัน การตัดสินใจร่วมกัน แนวปฏิบัติร่วมกัน การประเมินผลร่วมกัน และการรับผิดชอบต่อร่วมกัน จากสถานการณ์ ที่งานจริงถือเป็นโจทย์ร่วม (Hargreaves, 2003; Stoll & Louis, 2007) ให้เห็นและรู้เหตุปัจจัย กลไกในการทำงานซึ่งกันและกัน แบบละวางตัวตนให้มากที่สุด (There's no I in team) (DuFour, 2006) จนเห็นและรู้ความสามารถของแต่ละคนร่วมกัน เห็นและรับรู้ถึงความรู้สึกร่วมกันในการทำงานจนเกิด ประสบการณ์หรือความสามารถในการทำงาน และพลังในการร่วมเรียนรู้ ร่วมพัฒนาบนพื้นฐานของพันธะร่วมกันที่เน้นความสมัครใจ และการสื่อสารที่มีคุณภาพบนพื้นฐานการรับฟังและความไว้วางใจซึ่งกันและกัน อย่างไรก็ตามการที่ PLC เน้นการขับเคลื่อนด้วยการทำงานแบบทีมร่วมแรงร่วมใจ ที่ทำให้ลงมือทำและเรียนรู้ ไปด้วยกันด้วยใจอย่างสร้างสรรค์ ต่อเนื่องนั้น ซึ่งมีลักษณะพิเศษของการรวมตัวที่เหนียวแน่นจากภายใน นั่นคือการเป็นกัลยาณมิตร ทำให้เกิดทีมใน PLC อยู่ร่วมกันด้วยความสัมพันธ์ ที่ต่างช่วยเหลือเกื้อกูล ดูแลซึ่งกัน จึงทำให้การทำงานเต็มไปด้วยบรรยากาศที่มีความสุข ไม่โดดเดี่ยว (Sergiovanni, 1994; Fullan, 1999) ซึ่งรูปแบบของทีมจะมีเป็นเช่นไรนั้นขึ้นอยู่กับเป้าประสงค์ หรือพันธกิจในการดำเนินการของชุมชนแห่งการเรียนรู้ เช่น ทีมร่วม สอน ทีมเรียนรู้ และกลุ่มเรียนรู้ เป็นต้น (วิจารณ์ พานิช, 2555; Olivier, & Hipp, 2006; Little, & McLaughlin, 1993)

องค์ประกอบที่ 3 ภาวะผู้นำร่วม (Shared Leadership) ภาวะผู้นำร่วมใน PLC มีนัยสำคัญของการผู้นำร่วม 2 ลักษณะสำคัญ คือ ภาวะผู้นำผู้สร้างให้เกิดการนำร่วม และภาวะผู้นำร่วมกัน ให้เป็น PLC ที่ขับเคลื่อนด้วยการนำร่วมกัน รายละเอียดดังนี้

1. ภาวะผู้นำผู้สร้างให้เกิดการนำร่วมเป็นผู้นำที่สามารถทำให้สมาชิกใน PLC เกิดการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงทั้ง ตนเองและวิชาชีพ (Kotter, & Cohen, 2002) จนสมาชิกเกิดภาวะผู้นำในตนเองและเป็นผู้นำร่วมขับเคลื่อน PLC ได้โดยมี ผลมาจากการเสริมพลังอำนาจจากผู้นำทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยเฉพาะการเป็นผู้นำที่เริ่มจากตนเองก่อนด้วยการลงมือทำงานอย่างตระหนักรู้ และใส่ใจให้ความสำคัญกับผู้ร่วมงานทุก ๆ คน (Olivier, & Hipp, 2006) จนเป็นแบบที่มีพลังเหนียวนำไป ผู้ร่วมงานมีแรงบันดาลใจและมีความสุขกับการทำงานด้วยกัน อย่างวิสัยทัศน์ร่วม (Hargreaves, 2003) รวมถึงการนำแบบไม่นำ โดยทำหน้าที่ผู้สนับสนุนและเปิดโอกาสให้สมาชิกเติบโตด้วยการสร้างความเป็นผู้นำร่วม ผู้นำที่จะสามารถสร้างให้เกิดการนำร่วมดังกล่าวควรมีคุณลักษณะสำคัญ ดังนี้ มีความสามารถในการลงมือทำงานร่วมกัน การเข้าไปอยู่ในความรู้สึกของผู้อื่นได้ การตระหนักรู้ในตนเอง ความเมตตากรุณา การคอยดูแลช่วยเหลือ เกื้อกูลกัน การโค้ชผู้ร่วมงานได้ การสร้างมโนทัศน์ การมีวิสัยทัศน์การมีความมุ่งมั่นและทุ่มเทต่อการเติบโตของผู้อื่น เป็นต้น (Thompson, Gregg, & Niska, 2004)

2. ภาวะผู้นำร่วมกัน เป็นผู้นำร่วมกันของสมาชิก PLC ด้วยการกระจายอำนาจเพิ่มพลังอำนาจซึ่งกันและกัน ให้สมาชิกมีภาวะผู้นำเพิ่มขึ้นจนเกิดเป็น “ผู้นำร่วมของครู” (Hargreaves, 2003) ในการขับเคลื่อน PLC มุ่งการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยยึดหลักแนวทางบริหารจัดการร่วม การสนับสนุน การกระจายอำนาจ การสร้างแรงบันดาลใจของครู โดยครูเป็นผู้ลงมือกระทำ หรือ ครูทำหน้าที่เป็น “ประธาน” เพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้ไม่ใช่ “กรรม” หรือ ผู้ถูกกระทำ และผู้ถูกให้กระทำ (วิจารณ์ พานิช, 2555) ซึ่งผู้นำร่วมจะเกิดขึ้นได้ดีเมื่อมีบรรยากาศส่งเสริมให้ครูสามารถแสดงออกด้วย ความเต็มใจ อิสระปราศจากอำนาจครอบงำที่ขาดความเคารพ ในวิชาชีพ แต่ยึดถือปฏิบัติร่วมกันใน PLC นั่นคือ “อำนาจทางวิชาชีพ” (Hargreaves, 2003) เป็นอำนาจเชิงคุณธรรมที่มีข้อปฏิบัติที่มาจากเกณฑ์และมาตรฐานที่เห็นพ้องตรงกันหรือกำหนดร่วมกันเพื่อยึดถือเป็นแนวทางร่วมกันของผู้ประกอบวิชาชีพครูทั้งหลายใน PLC (Thompson et al., 2004)

กล่าวโดยสรุป คือ ภาวะผู้นำร่วมดังที่กล่าวมา มีหัวใจสำคัญคือนำการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงตนเองของแต่ละคนทั้งสมาชิก และผู้นำโดยตำแหน่งเมื่อใดที่บุคคลนั้นเกิดการเรียนรู้ทั้งด้านวิชาชีพและชีวิตจนเกิดพลังการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อความสุขในวิชาชีพของตนเอง ผู้อื่น และชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

องค์ประกอบที่ 4 การเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ (Professional learning and development) การเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพใน PLC มีจุดเน้นสำคัญ 2 ด้าน คือ การเรียนรู้เพื่อพัฒนาวิชาชีพและการเรียนรู้เพื่อจิต วิญญาณความเป็นครู รายละเอียดดังนี้

1. การเรียนรู้เพื่อพัฒนาวิชาชีพ หัวใจสำคัญการเรียนรู้ บนพื้นฐานประสบการณ์ตรง ในงานที่ลงมือปฏิบัติจริงร่วมกันของสมาชิก จะมีสัดส่วนการเรียนรู้มากกว่าการอบรมจากหน่วยงาน ภายนอก อ้างถึงแนวคิดของ Dale (1969) แนวคิดกรวยประสบการณ์ (Cone of Experience) ยืนยันอย่างสอดคล้องว่าการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรงจะส่งผลต่อประสิทธิภาพ และประสิทธิผล การเรียนรู้ได้มากที่สุด ด้วยบริบท PLC ที่มีการทำงานร่วมกันเป็นทีม (Sergiovanni, 1994) จึงทำให้ การเรียนรู้จากโจทย์และสถานการณ์ที่ครูจะต้องจัดการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นการร่วมเห็น ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบ (Dufour, 2006) ทำให้บรรยากาศการพัฒนาวิชาชีพของครูรู้สึก ไม่โดดเดี่ยว คอยสะท้อนการเรียนรู้และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ถือเป็นพื้นที่การเรียนรู้ร่วมกันที่ใช้ วิธีการที่หลากหลาย เช่น สะท้อนการเรียนรู้ สนทนาวิพากษ์ การเรียนรู้สืบเสาะแสวงหา การสร้าง มโนทัศน์ ริเริ่มสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ การคิดเชิงระบบ การสร้างองค์ความรู้ การเรียนรู้บนความเข้าใจ การทำงานของสมอง และการจัดการความรู้ เป็นต้น (สุรพล ธรรมรมดี และคณะ, 2553)

2. การเรียนรู้เพื่อจิตวิญญาณความเป็นครู เป็นการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองจากข้างใน หรือวุฒิภาวะความเป็นครู ให้เป็นครูที่สมบูรณ์ โดยมีนัยยะสำคัญคือ การเรียนรู้ตนเอง การรู้จักตนเอง ของครู เพื่อที่จะเข้าใจมิติของผู้เรียนที่มากกว่าความรู้ แต่เป็นมิติของความเป็นมนุษย์ ความฉลาดทาง อารมณ์ เมื่อครูมีความเข้าใจธรรมชาติตนเองแล้ว จึงสามารถมองเห็นธรรมชาติของ ศิษย์ตนเองอย่าง ถ่องแท้ จนสามารถสอน หรือจัดการเรียนรู้โดยยึดการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญได้ รวมถึง การเรียนรู้ร่วมกันของสมาชิกในชุมชน (Hargreaves, 2003) ที่ต้องอาศัยการตระหนักรู้ สติ การฟัง การใคร่ครวญ เป็นต้น จิตที่สามารถเรียนรู้และเป็นครู ได้อย่างแท้จริงนั้นจะเป็นจิตที่เต็มไปด้วย ความรัก ความเมตตา การกรุณา และความอ่อนน้อม เห็นศิษย์เป็นครู เห็นตนเองเป็นผู้เรียนรู้ มีพลัง เรียนรู้ในทุกสถานการณ์ที่เกิดขึ้น โดยใช้วิธีการที่หลากหลาย เช่น การเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลง การเรียนรู้อย่างใคร่ครวญ และการฝึกสติ เป็นต้น (สุรพล ธรรมรมดี และคณะ, 2553)

กล่าวโดยสรุปการเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพของ PLC นั้นมีหัวใจสำคัญคือการเรียนรู้ ร่วมกันอย่างมีความสุขของทีมเรียนรู้ เป็นบรรยากาศที่เปิดพื้นที่การเรียนรู้แบบนำตนเองของครู เพื่อการเปลี่ยนแปลงพัฒนาตนเองและวิชาชีพ อย่างต่อเนื่องเป็นสำคัญ

องค์ประกอบที่ 5 ชุมชนกัลยาณมิตร (Caring community) กลุ่มคนที่อยู่ร่วมโดยมีวิถี และวัฒนธรรมการอยู่ร่วมกัน ในชุมชน มีคุณลักษณะคือ มุ่งเน้นความเป็นชุมชนแห่งความสุข สุขทั้ง การทำงานและการอยู่ร่วมกันที่มีลักษณะวัฒนธรรมแบบ “วัฒนธรรมแบบเปิดเผย” ที่ทุกคนมี เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของตนเป็นวิถีแห่งอิสรภาพ และเป็นพื้นที่ให้ความรู้สึกลดภัย หรือปลอดภัยใช้อ่านาจากตต้นบนพื้นฐานความไว้วางใจ เคารพซึ่งกันและกัน มีจริยธรรมแห่งความ เอื้ออาทรเป็นพลังเชิงคุณธรรม คุณงามความดีที่สมาชิกร่วมกันทำงานแบบอุทิศตนเพื่อวิชาชีพโดยมี เจตคติเชิงบวกต่อการศึกษาและผู้เรียนสอดคล้องกับ Sergiovanni (1994) ที่ว่า PLC เป็นกลุ่มที่มี

วิทย์สัมพันธ์ต่อกัน เป็นกลุ่มที่เหนียวแน่นจากภายใน ใช้ความเป็น กัลยาณมิตรเชิงวิชาการต่อกัน ทำให้ลดความโดดเดี่ยวระหว่าง ปฏิบัติงานสอนของครู เชื่อมโยงปฏิสัมพันธ์กันทั้งในเชิงวิชาชีพ และชีวิตมีความศรัทธาร่วม อยู่ร่วมกันแบบ “สังฆะ” ถือศีล หรือ หลักปฏิบัติร่วมกัน โดยยึดหลักพรหมวิหาร 4 เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา เป็นชุมชนที่ยึดหลักวินัยเชิงบวก เชื่อมโยงการพัฒนา PLC ไปกับวิถีชีวิตตนเองและวิถีชีวิตชุมชนอันเป็นพื้นฐานสำคัญของ สังคมฐานการพึ่งพาตนเอง (สุรพล ธรรมร่มดี และคณะ, 2553) มีบรรยากาศของ “วัฒนธรรมแบบเปิดเผย” ทุกคนมีเสรีภาพที่จะแสดงความคิดเห็นของตน เป็นวิถีแห่งอิสรภาพ ยึดความสามารถ และสร้างพื้นที่ปลอดภัยใช้อำนาจกดดัน (Boyd, 1992) ดังกล่าวนี สามารถขยายกรอบให้กว้างขวางออกไปจนถึงเครือข่ายที่สัมพันธ์ กับชุมชนต่อไป

องค์ประกอบที่ 6 โครงสร้างสนับสนุนชุมชน (Supportive structure) โครงสร้างที่สนับสนุนการก่อเกิดและคงอยู่ของ PLC มีลักษณะ ดังนี้ ลดความเป็นองค์กรที่ยึดวัฒนธรรมแบบราชการหันมาใช้วัฒนธรรมแบบกัลยาณมิตรทางวิชาการแทน และเป็น วัฒนธรรมที่ส่งเสริมวิสัยทัศน์การดำเนินการที่ต่อเนื่องและ มุ่งความยั่งยืน จัดปัจจัยเงื่อนไขสนับสนุนตามบริบทชุมชนมี โครงสร้างองค์กรแบบไม่รวมศูนย์ (Sergiovanni, 1994) หรือ โครงสร้างการปกครองตนเองของชุมชนเพื่อลดความขัดแย้ง ระหว่างครูผู้ปฏิบัติงานสอนกับฝ่ายบริหารให้น้อยลง มีการบริหาร จัดการ และการปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่เน้นรูปแบบทีมงาน เป็นหลัก (Hord, 1997) การจัดสรรปัจจัยสนับสนุนให้เอื้อต่อการดำเนินการของ PLC เช่น เวลา วาระ สถานที่ ขนาดชั้นเรียน ขวัญ กำลังใจ ข้อมูลสารสนเทศ และอื่น ๆ ที่ตามความจำเป็นและบริบท ของแต่ละชุมชน (Boyd, 1992) โดยเฉพาะการเอาใจใส่สิ่งแวดล้อม ให้เกิดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้และอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข (สุรพล ธรรมร่มดี และคณะ, 2553) มีรูปแบบการ สื่อสารด้วยใจ เปิดกว้างให้พื้นที่อิสระในการสร้างสรรค์ของชุมชน เน้นความคล่องตัวในการดำเนินการจัดการกับเงื่อนไขความแตกแยก และมีระบบสารสนเทศของชุมชนเพื่อการพัฒนาวิชาชีพ (Eastwood, & Louis, 1992)

จากที่กล่าวมาในข้างต้น สามารถสรุปองค์ประกอบทั้ง 6 ของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียน ในบริบทสถานศึกษา กล่าวคือ เอกลักษณะสำคัญของความเป็น PLC แสดงให้เห็นว่าความเป็น PLC จะทำให้ความเป็น “องค์กร” หรือ “โรงเรียน” มีความหมายที่การพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างแท้จริง ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของ PLC ด้วยกลยุทธ์การสร้างความร่วมมือที่ยึดเหนี่ยวกันด้วยวิสัยทัศน์ร่วม มุ่งการเรียนรู้ของผู้เรียน การเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพ และชุมชนกัลยาณมิตร แสดงถึงการรวมพลังของครูและนักการศึกษาที่เป็นผู้นำร่วมกัน ทำงานร่วมกันแบบทีมร่วมแรงร่วมใจ มุ่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง พัฒนาวิชาชีพ ภายใต้โครงสร้างอำนาจทางวิชาชีพ และอำนาจเชิงคุณธรรม ที่มาจากการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมนำ ร่วมพัฒนาของครู ผู้บริหาร นักการศึกษาภายใน PLC ที่ส่งถึงผู้เกี่ยวข้องต่อไป

5. บทบาทสมาชิกในชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

สำนักงานพัฒนาสมรรถนะครูและบุคลากรอาชีวศึกษาได้กล่าวถึงบทบาทและสมาชิกของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (2561) ไว้ดังนี้ สมาชิกในชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อการพัฒนาการเรียนการสอนนั้น ประกอบด้วย

1. ครูต้นคิด (Model Teacher)
2. ครูผู้ร่วมทีม (Buddy Teacher)
3. หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ฝ่ายวิชาการ (Mentor)
4. ผู้บริหาร (Administrator)
5. ผู้เชี่ยวชาญ (Expert)

สำหรับสมาชิกที่เป็นบุคคลสำคัญที่จะก่อให้เกิดการรวมตัวของกลุ่มได้ ก็คือ ครูต้นคิด หรือครูต้นเรื่องที่จะเป็นผู้นำกลุ่มและผู้ประสานงานการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุผลสำเร็จได้ และสำหรับสมาชิกทั้งครูต้นคิดและครูผู้ร่วมทีม อาจเป็นกลุ่มของครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกัน หรือต่างกลุ่มสาระการเรียนรู้กันก็ได้ หรือครูในระดับชั้นเดียวกัน หรือต่างระดับชั้นกันก็ได้ และสมาชิกส่วนที่เป็นผู้รู้ ผู้เชี่ยวชาญ อาจรวมถึงนักการศึกษา ศึกษานิเทศก์ อาจารย์ในมหาวิทยาลัย อาจารย์รุ่นพี่ที่เกษียณอายุราชการไปแล้วที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในด้านการจัดการเรียนการสอน เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั้งด้านหลักสูตร ด้านการปฏิบัติการสอน ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการนิเทศ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิผลสูงสุดได้ จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวกับการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ พบว่า จำนวนสมาชิกในกลุ่มไม่ได้จำกัดจำนวนเพียงแต่สมาชิกในกลุ่มจำเป็นต้องมีวิสัยทัศน์ตรงกัน เข้าใจซึ่งกันและกัน ร่วมมือร่วมพลังกันได้ตลอด ต้องมีกัลยาณมิตรธรรม สามารถประสานความเข้าใจกันได้ทุกเรื่องและสามารถร่วมทำงานกันได้ตลอดไป

กระบวนการทำงานของสมาชิกในกลุ่มชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

1. ต้องมีการรวมกลุ่ม และกลุ่มนั้นต้องมีลักษณะคล้าย ๆ กัน เช่น
 - 1.1 จัดกลุ่มครูที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน
 - 1.1.1 กลุ่มครูที่สอนวิชา/กลุ่มสาระเดียวกันในระดับชั้นเดียวกัน
 - 1.1.2 กลุ่มครูที่สอนวิชา/กลุ่มสาระเดียวกันในช่วงชั้นเดียวกัน
 - 1.1.3 กลุ่มครูตามลักษณะงาน
 - 1.2 จำนวนสมาชิก 6-8 คน (ผู้บริหาร/ศึกษานิเทศก์ หมุนเวียนเข้าร่วม ทุกกลุ่ม)
 - 1.3 ระยะเวลา 2-3 ชม. ต่อสัปดาห์ ตลอดหนึ่งปีการศึกษา กำหนดเป็นชั่วโมงชัดเจน
 - 1.4 จัดชั่วโมงอยู่ในภาระการสอนของครู/ภาระงาน เพื่อไม่ให้ครูถือว่าเป็นภาระ

เพิ่มขึ้น

1.5 การจัดชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพ โดยใช้เทคโนโลยีและการสื่อสารในการ
เข้ากลุ่มระหว่างการดำเนินการ

2. บทบาทของบุคคลในการทำชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพ

2.1 ผู้อำนวยการ (Facilitator)

2.1.1 รักษาระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิก

2.1.2 ควบคุมประเด็นการพูดคุย

2.1.3 ยั่วยุให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยให้ทุกคนแสดงความคิดเห็น

2.2 สมาชิก (Member)

2.2.1 เปิดใจรับฟัง และเสนอความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์

2.2.2 รับแนวทางไปปฏิบัติและนำผลมาเสนอ พร้อมต่อยอด

2.3 ผู้บันทึก (Recorder) สรุปประเด็นการสนทนาและแนวทางแก้ปัญหาพร้อม

บันทึกข้อมูล

3. กลุ่มร่วมกันคิด “ปัญหาการเรียนรู้ของนักเรียน” หาปัญหาสำคัญที่สุด

สิ่งที่ต้องระวัง คือ การไม่ช่วยกันค้นหาปัญหาที่แท้จริง ผลักปัญหาออกจากตัว

4. หาสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดปัญหา จากนั้นกลุ่มอภิปรายหาสาเหตุที่แท้จริง เน้นไปที่
การสอนของครูเป็นอันดับแรก ที่ถือว่าเป็นสาเหตุที่แท้จริง เช่น นักเรียนอ่านไม่ออก เป็นปัญหาสำคัญ
ร่วมกัน ไม่ใช่สาเหตุว่า พ่อแม่แยกทาง

5. หาแนวทางแก้ไข “ปัญหาการเรียนรู้ของนักเรียน” ที่สำคัญนั้น จะแก้ไขอย่างไร
ดูสาเหตุของปัญหา แนวทางแก้ปัญหาอาจใช้ประสบการณ์ของครูที่ทำให้เกิดความสำเร็จ ผู้ทรงคุณวุฒิ
งานวิจัย หรือแหล่งอื่น ๆ ที่มีการเสนอแนวทางไว้แล้ว จากนั้นสรุปแนวทางการแก้ปัญหาสำคัญ
1 เรื่องหรือ 2 เรื่องตามสภาพของโรงเรียน

6. นำแนวทางที่สรุปเพื่อนำไปแก้ไขปัญหา มาช่วยกันสร้างงาน สร้างแผนงาน
เลือกการจัดการเรียนรู้ โดยมีสิ่งที่ต้องทำต่อ คือทำอย่างไร ทำเมื่อไร ใช้อย่างไร และตรวจสอบ
การทำงานอย่างไร จะเสนอผลระหว่างทำงานและสรุปผลเมื่อไร

7. นำแผนที่ร่วมกันคิดไปใช้ตามกำหนดการทำงาน ต้องนำไปใช้อย่างจริงจัง และ
กล้าเสนอผลจะสำเร็จหรือไม่ก็ตามและพร้อมจะนำไปปรับปรุง ต้องนำผลมาเสนอตามช่วงเวลา
ผลงานที่อาจนำเสนอกันในช่องทาง Line หรือ Facebook หรือรูปแบบอื่น ๆ

8. นำผลมาสรุปสุดท้ายว่าผลเป็นประการใด ร่วมกันสะท้อนผล และปรับปรุงงาน
ให้ดีขึ้น ถ้าผลการทดลองเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ก็เผยแพร่หรือปรับปรุงให้ยิ่งขึ้น ผลไม่เป็นไปตาม
วัตถุประสงค์ก็ปรับปรุงทดลองใหม่

6. กลยุทธ์ในการจัดการและใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียน (PLC) อย่างยั่งยืน

การนำกระบวนการ PLC ไปใช้ในสถานศึกษา สามารถดำเนินการได้ตามขั้นตอน ดังนี้

1. เริ่มต้นด้วยขั้นตอนง่าย ๆ (Take a baby steps) โดยเริ่มต้นจากการกำหนดเป้าหมายอภิปราย สะท้อนผล แลกเปลี่ยนกับคนอื่น ๆ เพื่อกำหนดว่า จะดำเนินการอย่างไร โดยพิจารณาและสะท้อนผลในประเด็นต่อไปนี้

- 1.1 หลักการอะไรที่จะสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติ
- 1.2 เราจะเริ่มต้นความรู้ใหม่อย่างไร
- 1.3 การออกแบบอะไรที่พวกเราควรใช้ในการตรวจสอบหลักฐานของการเรียนรู้

ที่สำคัญ

2. การวางแผนด้วยความร่วมมือ (Plan Cooperatively) สมาชิกของกลุ่มกำหนดสารสนเทศที่ต้องใช้ในการดำเนินการ

3. การกำหนดความคาดหวังในระดับสูง (Set high expectations) และวิเคราะห์การสอนสืบเสาะหาวิธีการที่จะทำให้ประสบผลสำเร็จสูงสุด

3.1 ทดสอบข้อตกลงที่เกี่ยวข้องกับการสอนหลังจากได้มีการจัดเตรียมต้นแบบที่เป็นการวางแผนระยะยาว (Long-term)

3.2 จัดให้มีช่วงเวลาของการชี้แนะ โดยเน้นการนำไปใช้ในชั้นเรียน

3.3 ให้ความสำคัญสำหรับครูที่มีความมุ่งมั่นในการสังเกตการณ์ปฏิบัติในชั้นเรียนของครูที่สร้างบรรยากาศในการเรียนรู้อย่างประสบผลสำเร็จ

4. เริ่มต้นจากจุดเล็ก ๆ (Start small) เริ่มต้นจากการใช้กลุ่มเล็ก ๆ ก่อน แล้วค่อยปรับขยาย

5. ศึกษาและใช้ข้อมูล (Study and use the data) ตรวจสอบผลการนำไปใช้และการสะท้อนผลเพื่อนำมากำหนดว่า แผนไหน ควรใช้ต่อไป/แผนไหนควรปรับปรุงหรือยกเลิก

6. วางแผนเพื่อความสำเร็จ (Plan for success) เรียนรู้จากอดีต ปรับปรุงหรือปฏิเสธในสิ่งที่ไม่สำเร็จ และทำต่อไปความสำเร็จในอนาคต หรือความล้มเหลวขึ้นอยู่กับเจตคติและพฤติกรรมของครู

7. นำสู่สาธารณะ (Go public) แผนไหนที่สำเร็จก็จะมี การเชิญชวนให้คนอื่นเข้ามา มีส่วนร่วมยกย่องและแลกเปลี่ยนความสำเร็จ

8. ฝึกฝนร่างกายและหล่อเลี้ยงสมอง (Exercise the body & nourish the brain) จัดกิจกรรมที่ได้มีการเคลื่อนไหวและเตรียมครูที่ทำงานสำเร็จของแต่ละกลุ่มโดยมีการจัดอาหาร เครื่องดื่มที่มีประโยชน์

ภาพ 4 แสดงวงจรการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

ที่มา: ดัดแปลงจาก Luis Martinez อ้างถึงใน Hord, Roussin, & Sommers, 2010

7. ประโยชน์ของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา

Hord (1997) ได้ทำการสังเคราะห์รายงานการวิจัยเกี่ยวกับโรงเรียนที่มีการจัดตั้งชุมชนแห่งวิชาชีพ โดยใช้คำถามว่า โรงเรียนดังกล่าวมีผลลัพธ์อะไรบ้างที่แตกต่างไปจากโรงเรียนทั่วไปที่ไม่มีชุมชนแห่งวิชาชีพ และถ้าแตกต่างแล้วจะมีผลดีต่อครูผู้สอนและต่อนักเรียนอย่างไรบ้าง ได้ผลสรุปเป็นประเด็นย่อ ๆ ดังนี้

ประโยชน์ต่อครูผู้สอน

1. ลดความรู้สึกโดดเดี่ยวในงานสอนของครูลง
2. เพิ่มความรู้สึกผูกพันต่อพันธกิจและเป้าหมายของโรงเรียนมากขึ้น โดยเพิ่มวาทกรรมที่ปฏิบัติให้บรรลุพันธกิจอย่างเข้มข้น
3. รู้สึกว่าต้องร่วมกันรับผิดชอบต่อการพัฒนาการโดยรวมของนักเรียน และร่วมกันรับผิดชอบเป็นกลุ่มต่อผลสำเร็จของนักเรียน

4. รู้สึกเกิดสิ่งๆที่เรียกว่า “พลังการเรียนรู้ (Powerful learning)” ซึ่งส่งผลให้การปฏิบัติการสอนในชั้นเรียนของตนมีผลดียิ่งขึ้น กล่าวคือ มีการค้นพบความรู้และความเชื่อใหม่ ๆ ที่เกี่ยวกับวิธีการสอนและตัวผู้เรียนซึ่งตนไม่เคยสังเกตหรือสนใจมาก่อน

5. เข้าใจในด้านเนื้อหาสาระที่ต้องทำการสอนได้แตกฉานยิ่งขึ้น และรู้ว่าตนเองควรแสดงบทบาทและพฤติกรรมการสอนอย่างไร จึงจะช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีที่สุดตามเกณฑ์ที่คาดหวัง

6. รับผิดชอบต่อข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อวิชาชีพได้อย่างกว้างขวางและรวดเร็วขึ้น ส่งผลดีต่อการปรับปรุงพัฒนางานวิชาชีพของตนได้ตลอดเวลา ครูเกิดแรงบันดาลใจที่จะสร้างแรงบันดาลใจต่อการเรียนรู้ให้แก่นักเรียนต่อไป

7. เพิ่มความพึงพอใจ เพิ่มขวัญกำลังใจต่อการปฏิบัติงานสูงขึ้น และลดอัตราการลาหยุดงานน้อยลง

8. มีความก้าวหน้าในการปรับเปลี่ยนวิธีสอน ให้สอดคล้องกับลักษณะผู้เรียนได้อย่างเด่นชัด และรวดเร็วกว่าที่พบในโรงเรียนแบบเก่า

9. มีความผูกพันที่จะสร้างการเปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ ให้ปรากฏอย่างเด่นชัดและยั่งยืน

10. มีความประสงค์ที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นระบบ ต่อปัจจัยพื้นฐานด้านต่าง ๆ ประโยชน์ต่อนักเรียน

11. ลดอัตราการตกซ้ำชั้น และจำนวนชั้นเรียนที่ต้องเลื่อนหรือชะลอการสอนให้น้อยลง

12. อัตราการขาดเรียนลดลง

13. มีผลการเรียนรู้ที่เพิ่มขึ้นเด่นชัด ปรากฏให้เห็นทั่วไปโดยเฉพาะในแทบทุกโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก

14. มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ประวัติศาสตร์ และวิชาการอ่านที่สูงขึ้นอย่างเด่นชัด เมื่อเทียบกับโรงเรียนแบบเก่า

15. มีความแตกต่างด้านผลสัมฤทธิ์การเรียน ระหว่างกลุ่มนักเรียนที่มีภูมิหลังไม่เหมือนกัน ลดลงชัดเจน

กล่าวโดยสรุป ถ้าผลงานวิจัยดังกล่าวมีน้ำหนักมากพอที่เชื่อมโยงถึงการที่ครูผู้สอนและผู้นำสถานศึกษาได้ทำงานร่วมกันในชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพแล้ว ก็มีคำถามตามมาว่า แล้วจะเพิ่มจำนวนโรงเรียนที่มีชุมชนดังกล่าวให้มากขึ้นได้อย่างไร กระบวนทัศน์ทางการศึกษาที่เปลี่ยนแปลงไป บ่งชี้ว่า ทั้งบรรดาครูผู้สอนทั้งหลายและสาธารณชน จำเป็นต้องร่วมกันกำหนดบทบาทใหม่ที่เหมาะสมของครู โดยต้องทบทวนการที่ต้องให้ครูใช้เวลาส่วนใหญ่ในแต่ละวันอยู่หน้าชั้นเรียน และอยู่กับนักเรียนตลอดเวลา นั้น ได้มีการศึกษาเปรียบเทียบเรื่อง การใช้เวลาของครูผู้สอนในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ปรากฏผลออกมาชัดเจนว่าในหลายประเทศ เช่น ในญี่ปุ่น พบว่า ครูมีชั่วโมงสอนน้อยลง และ

มีโอกาสได้ใช้เวลาที่เหลือส่วนใหญ่ไปกับการจัดทำแผนเตรียมการสอน การประชุมปรึกษาหารือกับเพื่อนร่วมงาน การให้คำปรึกษาและทำงานกับนักเรียนเป็นรายบุคคล การแวะเยี่ยมชั้นเรียนอื่นเพื่อสังเกตการเรียนการสอน และการได้ใช้เวลาไปเพื่อกิจกรรมต่าง ๆ ด้านการพัฒนาวิชาชีพของครูมากขึ้น (Darling-Hammond, 1994, 1996) เป็นต้น การที่จะให้การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวเกิดขึ้นได้นั้น จำเป็นต้องสร้างความตระหนัก และให้มุมมองใหม่ต่อสาธารณชน และวงการวิชาชีพครูที่ต้องเน้นและเห็นคุณค่าของความจำเป็นต้องพัฒนาครูให้มีความเป็นมืออาชีพยิ่งขึ้น ถ้าหากต้องการคุณภาพการศึกษาของนักเรียน ดังที่มีผู้กล่าวว่า “ครูต้องเป็นบุคคลแรกที่ต้องเป็นนักเรียน (Teachers are the first learners)” โดยผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมในชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ซึ่งจะส่งผลให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น และช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียนสูงตามไปด้วย นั่นคือความปรารถนาใฝ่ฝัน ของบุคคลฝ่ายที่มีอาชีพสุจริตได้

แนวคิดเกี่ยวกับการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยกระบวนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communication Learning Technique)

1. ความหมายของการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร

นักภาษาศาสตร์หลายท่านให้ความหมายของการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารซึ่งประมวลมาเป็นเพียงบางส่วนดังนี้

Littlewood (1981) เสนอว่าการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารเป็นการสอนที่เน้นหน้าที่ของภาษามากกว่ารูปแบบหรือกฎเกณฑ์ไวยากรณ์เท่านั้น แต่ผู้เรียนจะต้องมีความสามารถในการที่จะสื่อความหมายเพื่อให้ผู้อื่นเข้าใจได้ Carroll (1982; Widdowson, 1983) ให้ความหมายของการสอนภาษา ตามแนวสื่อสารว่าการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารเป็นแนวคิดซึ่งเชื่อมโยงระหว่างความรู้ทางภาษา (Knowledge) ทักษะทางภาษา (Language Skill) และความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Ability) เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้โครงสร้างภาษาในการสื่อสาร และการที่บุคคลจะมีความสามารถทางภาษาได้นั้นจะต้องเป็นบุคคลที่มีความสามารถในการเชื่อมโยงความรู้ทางภาษา ทักษะทางภาษาและมีความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร นอกจากนี้ Finocchiaro, & Brumfit (1983) มีความเห็นเกี่ยวกับเรื่องนี้ว่าการสอนภาษาตามแนวสื่อสารเป็นการสอนที่เน้นการพัฒนาความสามารถทางภาษาในการสื่อสารซึ่งรวมถึง ความเหมาะสมและการยอมรับในการใช้ภาษาตามสถานการณ์ในสังคมที่ใช้ภาษานั้นอยู่ด้วยเช่นกัน

Harmer (1983) ได้กล่าวว่า วิธีการสอนเพื่อการสื่อสาร คือ วิธีสอนที่สอนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ว่าจะใช้ภาษาอย่างไรจึงจะเกิดประสิทธิภาพ นอกจากนี้ วิธีนี้ยังเน้นคุณค่าในการสื่อสาร และเน้นการใช้ภาษาในสถานการณ์ที่ถูกต้อง

Savignon (1999) กล่าวว่า การสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร คือ การที่ผู้เรียนมีความสามารถในการสื่อความหมายได้ในสถานการณ์จริงที่เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา โดยผ่านกระบวนการในการแสดงความคิดเห็น การตีความ และการเจรจาสื่อความอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการใช้สัญลักษณ์ในการสื่อความหมาย

Freeman (1986) กล่าวว่า การที่จะสื่อสารได้ต้องการมากกว่าสมรรถนะทางภาษานั้นก็คือสมรรถนะทางการสื่อสาร ซึ่งหมายถึงว่า ผู้พูดรู้ว่า จะพูดเมื่อไร และอย่างไร และจะพูดอย่างไรกับใคร เป้าหมายของการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร ก็คือสามารถประยุกต์ภาพของทฤษฎีของการสอนภาษาแบบสื่อสาร โดยยึดสมรรถนะของ การสื่อสารเป็นเป้าหมายในการสอนภาษา โดยยอมรับว่ามีความสัมพันธ์กันระหว่างภาษา กับ การสื่อสาร

กระทรวงศึกษาธิการ (2553) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความสามารถในการสื่อสารเป็นภาษาต่างประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น ไม่ใช่เพียงการแค่จดจำคำศัพท์และรูปประโยคในภาษา ผู้เรียนต้องใช้ภาษาได้คล่อง เข้าใจวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา และตระหนักถึงวิธีการที่จะนำภาษา และวัฒนธรรมไปใช้ในการสร้างปฏิสัมพันธ์ทางสังคม

เบญจมาศ ชุ่มอารมณ์ (2550, น. 10) กล่าวว่า การสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร เป็นการสอนที่ไม่ได้เน้นเฉพาะโครงสร้างทางภาษาเท่านั้น แต่ยังเป็นการนำเอาโครงสร้างทางภาษามาใช้ในการสื่อสารในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างคล่องแคล่วและเหมาะสม

สรุปได้ว่า การสอนตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารเป็นการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้ทางภาษา ทักษะทางภาษา และความสามารถในการสื่อสาร เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีความสามารถ ใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารได้กับสถานการณ์ต่าง ๆ ในสังคมได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

2. จุดมุ่งหมายของการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร

การสอนภาษาตามแนวสื่อสารตามความเห็นของลิตเติลวูด (Littlewood, 1981, p. 17) ซึ่งแสดงทรรศนะในเรื่องนี้ว่า การสอนภาษาเพื่อการสื่อสารนั้นควรเน้นเรื่องหน้าที่ของภาษามากกว่าเรื่องรูปแบบของภาษากว่าคือการเรียนภาษาไม่ได้หมายถึงการเรียนในส่วนของไวยากรณ์เท่านั้น หากแต่ผู้เรียนต้องมีความสามารถในการที่จะต้องสื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจ ในขณะที่วิดโดว์สัน (Widdowson, 1983) มีความเห็นว่าการสอนภาษาตามแนวสื่อสารต่างจากการแสวงหาความรู้เกี่ยวกับกฎเกณฑ์ทางไวยากรณ์แต่เป็นการแสวงหาความสามารถที่จะใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารซึ่งการมีความสามารถทางกฎเกณฑ์ไวยากรณ์เพียงอย่างเดียวไม่เพียงพอเพราะการเรียนรู้อำนาจเพื่อใช้ภาษาให้ถูกหลักไวยากรณ์นั้นเป็นการเรียนเพื่อที่จะใช้ประโยคต่าง ๆ ให้ถูกต้องเหมาะสมกับจุดมุ่งหมายของการสื่อสารเท่านั้น

จุดมุ่งหมายของการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารได้รับการพัฒนานับจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ซึ่งนักการศึกษาต่างมีความเห็นที่สอดคล้องกัน และได้อธิบายเพิ่มเติมในรายละเอียดเกี่ยวกับองค์ประกอบของความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารไว้หลายท่าน เช่น Carroll (1982; Savignon, 1999; Freeman, 1986) เสนอว่าความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารมีองค์ประกอบ 4 องค์ ดังนี้

1. ความสามารถทางด้านไวยากรณ์หรือโครงสร้างของภาษา (Grammatical competence) ซึ่งความรู้ทางด้านภาษา ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์ โครงสร้างของคำ ประโยค ตลอดจนการสะกดและการออกเสียง

2. ความสามารถด้านสังคม (Sociolinguistic competence) หมายถึงการใช้คำและโครงสร้างประโยคได้เหมาะสมตามบริบทของสังคมเช่นการขอโทษการขอบคุณการถามทิศทางและข้อมูลต่าง ๆ และใช้ประโยคคำสั่ง เป็นต้น

3. ความสามารถในการใช้โครงสร้างภาษาเพื่อสื่อความหมายด้านการพูด และ เขียน (Discourse competence) หมายถึง ความสามารถในการเชื่อมระหว่างโครงสร้างภาษาภาษา (Grammatical form) กับความหมาย (Meaning) ในการพูดและเขียนตามรูปแบบของและสถานการณ์ที่แตกต่างกัน

4. ความสามารถในการใช้กลวิธีในการสื่อความหมาย (Strategic competence) หมายถึง การใช้เทคนิคเพื่อให้การติดต่อสื่อสารประสบความสำเร็จโดยเฉพาะการสื่อสารด้านการพูด ถ้าผู้พูดมีกลวิธีในการที่จะไม่ทำให้การสนทนานั้นหยุดลงกลางคัน เช่น การใช้ภาษาท่าทาง (body language) การขยายความโดยใช้คำศัพท์อื่นแทนคำพูดที่ผู้พูดนึกไม่ออก เป็นต้น

Morrow (1981) เสนอแนว การจัดการเรียนการสอนภาษาตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารไว้ 5 ประการ ดังนี้

1. มีจุดมุ่งหมายหลักการนี้กล่าวว่าการเรียนใด ๆ หรือการทางกิจกรรมใด ๆ ก็ตามต้องมีจุดประสงค์และเป้าหมายที่แน่นอนและต้องเป็นสิ่งที่ผู้เรียนต้องการที่จะเรียนรู้ภาษาต่างประเทศนั้น ๆ

2. ให้ความสำคัญกับความสามารถโดยรวมมากกว่ารายละเอียดหลักการนี้กล่าวว่าการแยกสอนภาษาเป็นสัดส่วนไม่ช่วยให้นักเรียนเรียนรู้การใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมายได้เท่ากับการสอนภาษาแบบองค์รวม

3. กระบวนการสำคัญกว่าเนื้อหาหลักการนี้ถือว่าการจะพัฒนาความสามารถในการสื่อสารภาษาต่างประเทศนั้นจะต้องให้นักเรียนได้ฝึกกิจกรรมที่จำลองกระบวนการสื่อสารและในการฝึกรูปแบบต่าง ๆ และควรมีลักษณะของกระบวนการสื่อสารซึ่งกระบวนการนี้สามารถอยู่เดี่ยว ๆ หรือสอดแทรกเข้าไปในกระบวนการเรียนการสอนเช่น

3.1 การหาข้อมูลที่ขาดหายไป (Information Gap) การสื่อสารจะเกิดขึ้นเมื่อมีคนสองคนหรือมากกว่านั้นรู้ข้อมูลบางอย่างในขณะที่คนอื่นไม่รู้แล้วมีการเปลี่ยนข้อมูลกันเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ขาดหายไปจนครบ

3.2 ทางเลือก (Choice) ผู้เข้าร่วมในการสื่อสารจะมีตัวเลือกที่จะพูดอย่างไรก็ได้ ขึ้นอยู่กับความคิดที่ต้องการจะแสดงและเลือกรูปแบบไวยากรณ์ที่เหมาะสม

3.3 ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) ในการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลนั้นแต่ละบุคคลย่อมมีจุดประสงค์อยู่ในใจแล้วว่า จะศึกษาในเรื่องใด การสื่อสารจึงไม่ได้เกิดเฉพาะการพูดคุยกันเท่านั้น แต่ต้องมีเป้าหมายที่ตั้งไว้ด้วยดังนั้นการสื่อสารจึงรวมถึงยุทธวิธีและเทคนิคต่าง ๆ มีการโต้ตอบและให้ข้อมูลย้อนกลับซึ่งกันและกันทั้งนี้เพื่อให้การสนทนาบรรลุเป้าหมาย

4. เรียนรู้จากการปฏิบัติจริงหลักการนี้กล่าวว่าผู้สอนต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกกิจกรรมสื่อสารในสถานการณ์จริง ๆ ผู้สอนต้องมีการเตรียมและจัดระเบียบกิจกรรมต่าง ๆ ไว้อย่างเหมาะสม

5. ไม่เคร่งครัดกับข้อผิดพลาดหลักการนี้กล่าวว่า ผู้สอนไม่ควรที่จะเคร่งครัดในข้อผิดพลาดเล็ก ๆ น้อย ๆ เช่นใช้รูปแบบไวยากรณ์ผิด ออกเสียงผิดจึงไม่ควรแก้ไขเพื่อเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนได้แสดงออกและสร้างความมั่นใจในการใช้ภาษาของผู้เรียน

Harmer (1983) กล่าวถึงแนวการสอนภาษาต่างประเทศและการจัดกิจกรรมการสอนในห้องเรียนภาษาโดยแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. การป้อนข้อมูลภาษาแก่ผู้เรียน (Language input) ฮาร์มเมอร์มีความคิดเห็นสอดคล้องกับแครชเชน เกี่ยวกับการให้ปัจจัยป้อนที่ผู้เรียนสามารถเข้าใจได้ คือ การให้ปัจจัยป้อนที่มีความหมาย (Comprehensible input) โดยแบ่งเป็นปัจจัยป้อน 2 ลักษณะ คือ

1.1 Roughly-tuned input คือ การให้ปัจจัยป้อนทางภาษาที่มีระดับสูงกว่าความสามารถเดิมของผู้เรียน

1.2 Finely-tuned input คือ การให้ปัจจัยป้อนทางภาษาโดยการเรียนแบบรู้ตัว (Conscious learning) เช่น การสอนเรื่อง the present simple โดยอาศัยวิธีการพูดซ้ำ ๆ เรียกว่า ชี้นำเสนอบทเรียน (Presentation) ชั้นนี้ครูเป็นผู้ควบคุมให้นักเรียนฝึกพูดในสิ่งที่เรียนซ้ำ ๆ อย่างถูกต้อง โดยใช้เทคนิคการดึงความรู้เดิมจากนักเรียน (Elicitation)

2. การกระตุ้นให้ผู้เรียนใช้ภาษาที่เรียน (Language output) ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

2.1 การฝึก (Practice output) หมายถึง การกระตุ้นให้นักเรียนได้ใช้ภาษาที่เรียนในบริบทต่าง ๆ ซึ่งแตกต่างไปจากการใช้ภาษาในขั้นการนำเสนอบทเรียน โดยการจัดกิจกรรมภาษาที่เน้นการใช้ภาษาใหม่ของผู้เรียนในสถานการณ์ที่ใกล้เคียงกับชีวิตจริงมากที่สุด

2.2 การสื่อสาร (Communication output) หมายถึง การจัดกิจกรรมภาษาให้นักเรียนได้มีโอกาสใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร โดยมีจุดประสงค์หลักคือ การมุ่งงานปฏิบัติเชิงสื่อสาร (Communication Task) ซึ่งต้องอาศัยความรู้ทางภาษาที่นักเรียนเคยเรียนรู้มาใช้พัฒนาทวิธีในการสื่อสาร

Nunan (1991) เสนอลักษณะสำคัญ 5 ประการในการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารไว้ดังนี้

1. เน้นการเรียนรู้เพื่อการสื่อสารโดยเน้นการใช้ปฏิสัมพันธ์ (Interaction) ของภาษาเป้าหมาย
2. เน้นการใช้เอกสารจากต้นฉบับจริง (Authentic materials) มาสร้างสถานการณ์การเรียนรู้
3. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนรู้ภาษาเป้าหมายไม่ควรสนใจเฉพาะด้านภาษาเป้าหมายเท่านั้น ยังเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้คิดกระบวนการการเรียนรู้ด้วยตัวเองด้วย

4. ประสบการณ์เดิมของผู้เรียนมีส่วนสำคัญที่ช่วยทำให้เกิดการเรียนรู้ในห้องเรียน

5. ความพยายามที่จะเชื่อมโยงการเรียนรู้ภาษาในห้องเรียนกับกิจกรรมนอกห้องเรียน

Savignon (1997) ได้สรุปลักษณะสำคัญของการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารไว้ 6 ประการ ดังนี้

1. การใช้ภาษาเป็นไปอย่างเสรีและริเริ่มสร้างสรรค์ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนใช้วิธีการที่หลากหลายในการถ่ายทอดความรู้หรือประสบการณ์ที่มีอยู่ในการสื่อความหมายอย่างเป็นระบบ
2. ความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อสื่อสารในวงกว้าง (A broad communicative framework) ซึ่งขึ้นอยู่กับบทบาทของผู้ร่วมสนทนา สถานการณ์ และเป้าหมายในการสื่อสาร
3. การเรียนภาษาที่สองคล้ายกับการเรียนภาษาแม่ เริ่มจากการเรียนรู้ในสิ่งที่ผู้เรียนต้องการและสนใจที่จะเรียนรู้ เป็นการสื่อสารเพื่ดำรงชีวิตอยู่ในสังคม
4. การวิเคราะห์ความต้องการและความสนใจของผู้เรียนเพื่อพัฒนาสื่อและกิจกรรมการเรียนการสอน
5. ขั้นตอนการฝึกควรเน้นความถูกต้องของโครงสร้างทางภาษา ส่วนขั้นตอนการนำไปใช้ควรเน้นที่การสื่อความหมายหรือสื่อสารอย่างคล่องแคล่ว
6. ผู้สอนทำหน้าที่หลายบทบาทในการจัดการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารให้มากที่สุด

กรมวิชาการ (2545, น. 31) เสนอแนวการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารไว้ดังนี้

1. สอนให้เกิดการเรียนรู้และมีเจตนาที่ดีต่อการเรียนภาษา
2. เนื้อหาสาระที่ใช้ควรสอดคล้องกับชีวิตจริง

3. การเรียนการสอนควรใช้กิจกรรมทางภาษาเป็นเครื่องมือในการฝึกและถือเป็นหัวใจในการดำเนินการสอน

4. การสอนที่ผู้เรียนเป็นสำคัญผู้สอนเป็นผู้ชี้แนะส่งเสริมความสามารถในการแสดงออกทางภาษาและความคิดสร้างสรรค์

5. การสอนเน้นทักษะรวม (ทักษะสัมพันธ์) มากกว่าทักษะเดี่ยวและเน้นพัฒนาการทางภาษา

จะเห็นได้ว่า แนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารโดยสรุปแล้ว คือ การจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจในตัวภาษา ได้ฝึกทักษะทางภาษาแบบทักษะสัมพันธ์ และลงมือปฏิบัติกิจกรรมในสถานการณ์แบบต่าง ๆ โดยให้ผู้สอนเป็นผู้กำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ และกระบวนการ ขั้นตอนในการพัฒนาความสามารถในการสื่อสารให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติจริงโดยไม่เคร่งครัดต่อการแก้ไขข้อผิดพลาดทางไวยากรณ์

3. ขั้นตอนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร

กระทรวงศึกษาธิการ (2553) ได้เสนอขั้นตอนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารไว้ 3 ขั้นตอน สามารถสรุปได้ดังนี้

1. ขั้นการนำเสนอเนื้อหา (Presentation) ในขั้นนี้ผู้สอนจะให้ข้อมูลทางภาษาแก่ผู้เรียนซึ่งนับเป็นการเริ่มต้นการเรียนรู้มีการนำเสนอเนื้อหาใหม่โดยจะมุ่งเน้นการให้ผู้เรียนได้รับรู้และทำความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายและรูปแบบภาษาที่ใช้กันจริงโดยทั่วไปรวมทั้งวิธีการใช้ภาษาไม่ว่าจะเป็นด้านการออกเสียงความหมายคำศัพท์และโครงสร้างไวยากรณ์ที่เหมาะสมกับสถานการณ์ต่าง ๆ ควบคู่ไปกับการเรียนรู้กฎเกณฑ์

2. ขั้นฝึกปฏิบัติ (Practice) ขั้นการฝึกปฏิบัติเป็นขั้นตอนที่ให้ผู้เรียนได้ฝึกใช้ภาษาที่เพิ่งจะเรียนรู้ใหม่จากขั้นการนำเสนอเนื้อหาในลักษณะของการฝึกแบบควบคุมหรือชี้นำ (Controlled Practice/Directed Activities) โดยมีผู้สอนเป็นผู้นำในการฝึกไปสู่การฝึกแบบค่อยค่อยปล่อยให้ทำเองมากขึ้นเป็นแบบกึ่งควบคุม (Semi-Controlled) การฝึกในขั้นนี้มีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนจดจำรูปแบบของภาษาได้จึงเน้นที่ความถูกต้องของภาษาเป็นหลัก

3. ขั้นการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร (Production) ขั้นการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารนับเป็นขั้นที่สำคัญที่สุดขั้นหนึ่ง เพราะการฝึกใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารเปรียบเสมือนการถ่ายโอนเพื่อการสื่อสารโดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ลองใช้ภาษาในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่จำลองจากสถานการณ์จริง หรือเป็นสถานการณ์จริงด้วยตนเองโดยครูผู้สอนเป็นเพียงผู้แนะนำ

สิ่งสำคัญในการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร คือ ขั้นตอนของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่ง Johnson, & Morrow (1981) ได้กล่าวถึงลำดับขั้นตอนการสอนเพื่อการสื่อสารไว้ 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. การตั้งจุดประสงค์ (Setting Objective) เพื่อกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้
2. ชั้นเสนอเนื้อหา (Presentation or Introduce New Language) เป็นขั้นตอนที่สำคัญที่สุด เพราะเป็นขั้นตอนให้ข้อมูลทางภาษาแก่ผู้เรียน การเสนอเนื้อหาจะเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ทำความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายและวิธีการใช้ภาษาให้เหมาะสมกับสถานการณ์ ควบคู่ไปกับการเรียนรู้กฎเกณฑ์ต่าง ๆ ทางภาษาคด้วย
3. ชั้นการฝึก (Practical or Control Practice) ให้ผู้เรียนฝึกการเรียนรู้ภาษาที่เรียนรู้ใหม่จึงเน้นความถูกต้องของภาษาเป็นหลัก เป็นการฝึกแบบซ้ำ ๆ หรือขั้นกลไกในขั้นแรก จนกระทั่งสามารถจดจำและสามารถใช้รูปแบบภาษานั้นได้ แต่ยังไม่เน้นความหมาย
4. ชั้นการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร (Production Free Practice or Transfer) เป็นขั้นตอนฝึกใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารเปรียบเสมือนตัวกลางที่เชื่อมโยงการเรียนรู้ภาษาในชั้นเรียนกับชั้นฝึกใช้ภาษาไปใช้จริงนอกห้องเรียน เพื่อให้นักเรียนได้ทดลองใช้ภาษาในสถานการณ์ต่าง ๆ โดยผู้สอนเป็นผู้ริเริ่มหรือจัดการในขั้นเริ่มต้นของกิจกรรมให้

สรุปว่า การสอนภาษาเพื่อการสื่อสารมีขั้นตอนของการจัดการเรียนการสอนที่สำคัญ 3 ขั้นตอน คือ ชั้นกำหนดเป้าหมาย ชั้นนำเสนอเนื้อหา ชั้นการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร

4. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวคิดการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารนักการศึกษาเสนอไว้ ดังนี้

Hymes (1972) ได้อธิบายว่า ความสามารถทางภาษาที่บุคคลพึงมีเป็นอันดับแรก คือ ความสามารถทางภาษาศาสตร์ (Linguistic Competence) ดังนั้นจึงจำเป็นต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมผู้เรียนให้มีความสามารถในทักษะทางภาษา ซึ่งกิจกรรมการเรียนการสอนในแต่ละขั้นตอนของการเรียนการสอน ควรมีลักษณะต่าง ๆ เช่น ในชั้นเสนอความรู้ นั้น ควรเริ่มจากกิจกรรมการฟัง (Listening) ที่คำนึงถึงสถานการณ์ (Situation) หรือบริบท (Context) ของผู้เรียนควรเลือกเนื้อหา (Text) ที่มีความหมายก่อนที่จะให้ผู้เรียนลงมือทำกิจกรรมแล้วจึงสู่กิจกรรมการพูด (Speaking) การออกแบบกิจกรรมควรเริ่มจากง่ายไปสู่ความซับซ้อนทางภาษาส่วนกิจกรรมการอ่าน (Reading) ผู้สอนควรจัดกิจกรรมต่าง ๆ ก่อนการอ่าน (Pre-reading Activity) ซึ่งเป็นได้ทั้งกิจกรรมเดี่ยว คู่กลุ่ม และทั้งชั้นขึ้นขึ้นอยู่กับความมากมายของเนื้อความที่จะอ่าน และในด้านการเขียนนั้น (Writing) ถือว่าเป็นกุญแจดอกสำคัญที่จะทำให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการเรียนภาษาต่างประเทศผู้สอนควรจัดกิจกรรมที่เริ่มจากง่ายไปสู่ความซับซ้อนทางภาษา ส่วนการใช้ภาษาเพื่อสื่อสารนั้นควรจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารทั้งภายในห้องเรียนและภายนอกห้องเรียนครบทั้งทักษะการรับสาร และทักษะการส่งสาร ทั้งกิจกรรมเดี่ยว (Individual Activity) และกิจกรรมกลุ่ม เช่น การทำโครงการการเขียนไดอารี่เขียนเรียงความเขียนเรื่องสั้น

เป็นการนำผลงานสร้างสรรค์ที่เกิดจากการประมวลความรู้ที่ได้รับมาผสมผสานกับการเรียนรู้จากแหล่งการเรียนรู้ด้วยการสร้างสถานการณ์ต่าง ๆ ที่ผู้เรียนสามารถแสดงออกทางการสื่อสาร

Littlewood (1981) แบ่งการจัดกิจกรรมการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

1. กิจกรรมการสื่อสารตามหน้าที่ของภาษาโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนนำภาษา (Functional Communication Activity) ที่มีอยู่มาสื่อสารความหมายกับบุคคลได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยมีจุดเน้นที่เนื้อหาทางภาษาเพื่อการสื่อสาร

2. กิจกรรมที่เน้นปฏิสัมพันธ์ทางสังคม (Social Interaction Activity) กิจกรรมนี้นอกจากจะเน้นในเรื่องของหน้าที่ของภาษาแล้วยังมุ่งเน้นให้ผู้เรียนใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารตามบทบาททางสังคมในชีวิตจริง

Nunan (1996) เสนอแนวการจัดกิจกรรมในการ สอนภาษาเพื่อการสื่อสารว่ามีความเกี่ยวข้องกับการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารในสถานการณ์จริงหรือการใช้ภาษาอย่างมีความหมาย กิจกรรมการสอนตามแนวนี้เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวกับกระบวนการแลกเปลี่ยนข้อมูล (Information Sharing) และการปฏิสัมพันธ์ (Interaction)

กรมวิชาการ (2545, น. 121-126) เสนอแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารเพื่อให้เหมาะสมกับสภาพสังคมและสามารถสื่อความหมายได้จริงดังนี้

1. ผู้เรียนควรได้รับการฝึกฝนความรู้ความสามารถทางด้านภาษาศาสตร์ถือเป็นไวยากรณ์ภาษาศาสตร์สังคมการเชื่อมความสัมพันธ์ของข้อความการใช้กลยุทธ์ในการ สื่อสารในสถานการณ์ที่มีความหมายให้ผู้เรียนรู้ว่ากำลังทำอะไรเพื่ออะไรผู้เรียนควรทราบถึงความมุ่งหมายของการเรียนและการฝึกใช้ภาษาเพื่อให้การเรียนภาษาเป็นสิ่งที่มีความหมายต่อผู้เรียนให้ผู้เรียนรู้สึกว่ามีเมื่อเรียนแล้วสามารถทำบางสิ่งบางอย่างได้เพิ่มขึ้น

2. จัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการหรือทักษะสัมพันธ์(Integrated Skills) การสอนภาษาโดยแยกเป็นส่วน ๆ เช่นแยกสอนไวยากรณ์จากบทสนทนา หรือแยกการสอนแต่ละทักษะไม่ช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้การใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารได้เท่ากับ การสอนในลักษณะบูรณาการในชีวิตประจำวัน การใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารมักต้องใช้หลายทักษะร่วมกันและในบางครั้งก็ต้องอาศัยการทำทางประกอบ

3. ฝึกสมรรถนะด้านการสื่อสาร(Communicative competence) ต้องให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมการใช้ภาษาที่มีลักษณะเหมือนในชีวิตประจำวันให้มากที่สุดเพื่อให้ผู้เรียนนำไปใช้ได้จริง นอกจากนี้ในการทำกิจกรรมการใช้ภาษาควรให้ผู้เรียนมีโอกาสเลือกใช้ข้อความที่เหมาะสมกับบทบาทและสถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ความหมายของสำนวนภาษาในรูปแบบต่าง ๆ

4. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้ใช้ความรู้ รวมทั้งได้รับประสบการณ์ ที่ตรงกับความต้องการของผู้เรียนอย่างแท้จริง ต้องให้ผู้เรียนฝึกการใช้ภาษามาก ๆ การที่ผู้เรียนจะใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารได้นั้นผู้เรียนจะต้องทำกิจกรรมการใช้ภาษาในรูปแบบต่าง ๆ มีการฝึกให้แสดงความคิดเห็นหรืออารมณ์พลังสมอง(Brainstorming Activities) ฝึกกิจกรรมการใช้ภาษาแบบต่าง ๆ รวมทั้งกิจกรรมที่ต้องการแก้ปัญหา (Problem Soling) (ฯลฯ)

5. ฝึกผู้เรียนให้ใช้ภาษาในกรอบความรู้ทางภาษาที่ใช้อยู่ในกลุ่มแต่ละสังคม และความรู้เกี่ยวกับกฎเกณฑ์ของภาษาที่ใช้อยู่ในแต่ละสังคม ต้องฝึกผู้เรียนให้เคยชินในการใช้ภาษาโดยไม่กลัวผิดและสื่อสารได้อย่างคล่องแคล่ว เพราะการเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร ให้ความสำคัญกับการใช้ภาษา (Use) มากกว่าวิธีการใช้ (Usage) ให้ความสำคัญเรื่องความคล่องแคล่วในการใช้ภาษา (Fluency) เป็นครั้งแรก และเน้นการใช้ภาษาตามสถานการณ์ (Function) มากกว่าการใช้รูปแบบ (Form)

นอกจากนี้ ทางกรมวิชาการยังได้เสนอเพิ่มเติมอีกว่า การสอนภาษาเพื่อการสื่อสารควรเน้นการเรียนที่เกิดจากการปฏิบัติกล่าวคือผู้สอนต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษามากที่สุด การให้ผู้เรียนสนทนาแลกเปลี่ยนข้อมูลกันโดยให้เลือกใช้ภาษาตามความต้องการและให้ประเมินการสื่อสารด้วยตนเอง เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาในการสื่อสารจริง ๆ ส่วนเรื่องข้อผิดพลาดที่ผู้เรียนมีขณะที่มีการเรียนการสอนนั้นไม่ใช่สิ่งที่ต้องการแก้ไขในทันทีทั้งนี้เพราะข้อผิดพลาดจะถูกแก้ไขเฉพาะส่วนที่สำคัญสำคัญที่จะไปขัดขวางหรือสร้างความสับสนของความเข้าใจในการสื่อสารเท่านั้นมิฉะนั้นผู้เรียนอาจเกิดความไม่มั่นใจและไม่กล้าที่จะใช้ภาษาในการประกอบกิจกรรมต่าง ๆ ได้

จากแนวคิดข้างต้นสรุปได้ว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวคิดการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารนั้นมีการจัดการเรียนการสอนใน 2 ส่วนคือ ส่วนที่ 1 เป็นการจัดการเรียนการสอนที่เกี่ยวกับความรู้ตัวภาษาและส่วนที่ 2 เป็นการจัดการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารโดยเน้นที่ความข้องเกี่ยวในการใช้ภาษาในการสื่อความหมายโดยไม่เคร่งครัดในข้อผิดพลาดทางกฎเกณฑ์ไวยากรณ์

5. การวัดและประเมินผล

กรมวิชาการ (2545) ได้กล่าวว่า การวัดและประเมินผลวัดได้จากการที่นักเรียนมีความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร คือ การใช้ทักษะทางภาษาทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนได้ สามารถเข้าใจในสิ่งที่ตนได้อ่านหรือได้ฟัง ตลอดจนสามารถพูดหรือเขียนให้ผู้อื่นเข้าใจสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ การประเมินผลตามวิธีการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร จะเน้นการประเมินเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน มากกว่าการตัดสินผลการเรียนของนักเรียน เพราะการวัดผล ประเมินผลถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอน

สำหรับแนวทดสอบความสามารถในการสื่อสารนั้น กรมวิชาการ (2545:35) ได้แบ่งแนวการทดสอบความสามารถในการสื่อสารออกเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

1. การทดสอบความสามารถทางภาษาแบบรวม (Integrative or Global Tests) ซึ่งการทดสอบแบบนี้ เป็นการทดสอบมากกว่า 1 ทักษะ และผู้เรียนต้องใช้ความสามารถทางภาษาในเวลาอันจำกัด แบบทดสอบชนิดนี้ ที่นิยมใช้กันแพร่หลาย คือ การเขียนตามคำบอก (Dictation) การทดสอบแบบโคลซ (Cloze Test) และการสอบสัมภาษณ์ (Oral Interview Test)

2. การทดสอบความสามารถทางภาษาจุดย่อย ๆ (Discrete Point Test) การทดสอบชนิดนี้ จะวัดองค์ประกอบย่อยของภาษา เช่น เสียง ศัพท์ โครงสร้าง หรือทักษะต่าง ๆ ซึ่งแยกออกเป็นทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน โดยแยกทดสอบเป็นส่วน ๆ ตามองค์ประกอบของภาษาหรือ ตามทักษะที่ต้องการวัด

ซึ่งการทดสอบความสามารถในการสื่อสารดังกล่าวข้างต้น (กรมวิชาการ, 2545, น. 35) ได้แบ่งการวัดและประเมินผลการเรียนภาษาอังกฤษออกเป็น 2 ส่วน คือ

1. การวัดผลภาคปฏิบัติ เป็นการตรวจสอบพฤติกรรมด้าน การปฏิบัติ กระทำโดยการสังเกต การตรวจผลงาน การทดสอบ ซึ่งทำได้หลายรูปแบบ ดังนี้

1.1 การอ่านออกเสียง แบ่งเป็นการอ่านออกเสียงคำศัพท์ และการอ่านออกเสียงข้อความหรือประโยค

1.2 การพูดสนทนา แบ่งเป็นครูพูดสนทนากับนักเรียน หรือ นักเรียนกับนักเรียนสนทนากันเอง

1.3 การวัดผลภาคความรู้ เป็นการวัดผลทางด้านเนื้อหาวิชา เป็นการวัดทั้งในด้านความเข้าใจ และความสามารถในการใช้ภาษาของนักเรียนแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

1.3.1 ความรู้ทางภาษา หมายถึง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ ลักษณะของภาษาและสามารถใช้ได้ถูกต้อง เช่น การวิเคราะห์เสียง รู้ความสัมพันธ์ระหว่างตัวอักษรและเสียงของคำ รู้ความหมายและการใช้คำศัพท์ ใช้ประโยคได้ถูกต้องในเรื่องของกฎเกณฑ์ไวยากรณ์

1.3.2 ทักษะสัมพันธ์ หมายถึง ความสามารถในการใช้ภาษา เพื่อสื่อความหมาย โดยใช้ทักษะต่าง ๆ เช่น การฟังประโยคและเขียนได้ การอ่านเนื้อเรื่องแล้วอธิบายได้ การดูภาพและบรรยายภาพได้ เป็นต้น และสามารถใช้ประโยคที่มีความหมายตรงตามความต้องการในสถานการณ์ต่าง ๆ เช่น สามารถใช้ประโยคต่าง ๆ เพื่อซื้อของ ถ้ามราคาสินค้าได้ โต้ตอบเกี่ยวกับสถานที่ น้ำหนัก ไรทำได้หรือไม่ได้ เป็นต้น

ดังนั้น ในการประเมินผลทางภาษา จึงไม่ได้มีลักษณะเป็นเส้นตรง แต่เป็นแบบวงจร โดยแต่ละส่วนมีหน้าที่ให้ข้อมูลแก่กันและกัน และควรนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการเรียน ช่วยให้ผู้เรียนได้ทบทวนสิ่งที่เขาได้เรียนมา และเพื่อให้เกิดความรู้สึกรู้อย่างลึกซึ้งที่เกิดกับตนเอง

สำหรับเครื่องมือวัดผลและประเมินผลทางภาษานั้น กรมวิชาการ (2545, น. 248) ได้เสนอแนะให้ครูผู้สอน สามารถเลือกใช้เทคนิคการวัดผลและประเมินผลได้หลายรูปแบบ ในการรวบรวมข้อมูลความสามารถของผู้เรียน ให้สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง และแตกต่างกันไปตามจุดประสงค์การเรียนรู้จากจำกัดคำตอบไปสู่แบบที่สามารถตอบได้อย่างอิสระ

การวัดและประเมินผลตามแนวคิดการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารจะวัดและประเมินผล ความรู้ความสามารถของนักเรียนที่ต่างไปจากเดิมซึ่งเคยเป็นการวัดความรู้ทางด้านไวยากรณ์เป็น จุดย่อย ๆ (discrete point) เป็นการวัดความรู้ความสามารถในการนำความรู้ด้านภาษาไปใช้ใน สถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม คล่องแคล่ว ในลักษณะภาพรวม (global หรือ integrated test) ข้อทดสอบจะไม่ถามความรู้ทางไวยากรณ์เป็นข้อย่อยแต่จะเป็นการให้นักเรียน เลือกใช้ประโยคต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับข้อความบทสนทนาตลอดจนบริบทที่กำหนดให้การที่นักเรียน จะตอบด้วยการพูดหรือการเขียนให้ถูกต้องนั้นนักเรียนจะต้องมีความรู้ด้านไวยากรณ์ความสัมพันธ์ ระหว่างผู้รักงสารสถานการณ์เป็นต้นจึงจะตอบได้ถูกต้องอย่างไรก็ตามการให้คะแนนจะพิจารณา ถึงความสมบูรณ์ของความหมายที่ส่งมากับประโยคนั้นก่อนพิจารณาถึงความถูกต้องตามหลัก ไวยากรณ์และหากเป็นการพูดจะพิจารณาความคล่องแคล่วในการโต้ตอบด้วย (อัฉรา วงศ์โสธร, 2544, น. 183-192)

กล่าวโดยสรุปว่า การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้การสอนภาษาอังกฤษเพื่อการ สื่อสารเป็นสิ่งสำคัญสำหรับครูผู้สอน และผู้เรียน ในการประเมินระดับความเข้าใจ ความสามารถ ในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ดังนั้น ครูผู้สอนภาษาอังกฤษจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจในการวัดผล ประเมินผล หากครูผู้สอนขาดความมั่นใจในการออกแบบวัดและประเมินผลของตนเอง อาจใช้ แบบทดสอบที่สถาบันต่าง ๆ สร้างขึ้นไว้เป็นมาตรฐาน ดังนั้น ครูผู้สอนภาษาอังกฤษควรพิจารณาและ ประเมินผลการเรียนการสอนของตนเองอย่างสม่ำเสมอ สอดคล้องกับแนวคิดของ Gange, Brigge, & Wager (1991) ที่ว่ากระบวนการวัดและประเมินผลเป็นตัวกำหนดประสิทธิภาพของการเรียนการสอน

เอกสารเกี่ยวกับสมรรถนะ

1. ความหมายของสมรรถนะ

สมรรถนะ (competency) เป็นคำศัพท์ร่วมสมัยเกี่ยวกับทรัพยากรมนุษย์ที่ได้รับความ สนใจนับตั้งแต่ต้นทศวรรษ 1970 โดยเฉพาะจากงานเขียนของ David C. McClelland (1973) ศาสตราจารย์ด้านจิตวิทยาแห่งมหาวิทยาลัย Harvard ที่เน้นย้ำให้วงการประเมินบุคคลหันมา ให้ความสำคัญกับสมรรถนะซึ่งวัดสังเกตได้ง่ายและชัดเจนมากกว่าสติปัญญา (วีระวัฒน์ ปันนิตามัย, 2552, น. 15) มีผู้ให้ความหมายดังนี้

David C. McClelland (1973) ได้ให้คำจำกัดความไว้ว่า “สมรรถนะ” หมายถึง คุณลักษณะ ที่ซ่อนอยู่ภายในตัวบุคคล ซึ่งคุณลักษณะเหล่านี้จะเป็นตัวผลักดันให้บุคคลสามารถสร้าง ผลการ ปฏิบัติงานในงานที่ตนรับผิดชอบให้สูงกว่า หรือเหนือกว่าเกณฑ์/เป้าหมายที่กำหนดไว้

Spencer, & Spencer (1993, p. 11) กล่าวว่า “สมรรถนะ” หมายถึง คุณลักษณะ พื้นฐาน (Underlying Characteristic) ที่มีอยู่ภายในตัวบุคคลได้แก่ แรงจูงใจ (Motive) อุปนิสัย (Trait) อัตตมโนทัศน์ (Self-Concept) ความรู้ (Knowledge) และทักษะ (Skill) ซึ่งคุณลักษณะ เหล่านี้ จะเป็นตัวผลักดันหรือมีความสัมพันธ์เชิงเหตุผล (Causal Relationship) ให้บุคคลสามารถ ปฏิบัติงานตามหน้าที่ความรับผิดชอบ หรือสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและ/หรือสูงกว่า เกณฑ์อ้างอิง (Criterion – Reference) หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้

Dubois, & Rothwell (2004, p. 16) กล่าวว่า สมรรถนะ หมายถึง คุณลักษณะที่ ทุกคนมีและใช้อย่างเหมาะสมเพื่อผลักดันให้ผลการปฏิบัติงานบรรลุตามเป้าหมาย ซึ่ง คุณลักษณะ เหล่านี้ ได้แก่ ความรู้ ทักษะ บุคลิกภาพ แรงจูงใจทางสังคม ลักษณะนิสัยส่วนบุคคล ตลอดจน รูปแบบความคิดและวิถีคิด ความรู้สึกและการกระทำ

ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร (2557, น. 171) กล่าวว่า สมรรถนะ หมายถึง คุณลักษณะ ความสามารถของบุคคลที่แสดงออกมาในเชิงพฤติกรรมที่ส่งผลให้บุคคลปฏิบัติงานอย่างมี ประสิทธิภาพ ซึ่งสะท้อนให้เห็นจากพฤติกรรมที่แสดงออกซึ่ง ความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skills) และคุณลักษณะ (Attributes) ที่เกี่ยวข้องกัน สามารถวัดและสังเกตเห็น ได้ อาจเกิดจากพรสวรรค์ หรือการเสริมสร้างขึ้นโดยผ่านการปฏิบัติงาน การฝึกอบรมและการพัฒนา

วีระวัฒน์ ปันนิตามัย (2552, น. 16) ให้ความหมายว่า สมรรถนะ หมายถึง กลุ่มของ คุณลักษณะใด ๆ ที่อยู่ภายในบุคคล อันมีผลต่อการแสดงออกในสถานการณ์ต่าง ๆ ส่งผลต่อ การปฏิบัติงานให้สำเร็จดีขึ้น ได้ตั้งมาตรฐานที่กำหนดไว้หรือมีประสิทธิภาพมากขึ้น

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2548, น. 4 - 7) อธิบายว่า สมรรถนะ หมายถึง คุณลักษณะเชิงพฤติกรรมที่เป็นผลมาจากความรู้ ทักษะ ความสามารถ และคุณลักษณะอื่น ๆ ที่ทำให้บุคคล สามารถสร้างผลงานได้โดดเด่นกว่าเพื่อนร่วมงานอื่น ๆ ในองค์กร กล่าวคือ การที่บุคคล จะแสดงสมรรถนะใด สมรรถนะหนึ่งได้ มักจะต้องมีองค์ประกอบทั้งความรู้ ทักษะ ความสามารถ และ คุณลักษณะอื่น ๆ เช่น สมรรถนะการบริการที่ดี คือ "สามารถให้บริการที่ผู้รับบริการต้องการได้" หากขาดองค์ประกอบต่าง ๆ ได้แก่ ความรู้ในงาน หรือทักษะที่เกี่ยวข้อง เช่น การหาข้อมูลจาก คอมพิวเตอร์ และคุณลักษณะของบุคคลที่เป็นคน ใจเย็น อดทนชอบช่วยเหลือผู้อื่นแล้ว บุคคล ก็ไม่อาจจะแสดงสมรรถนะของการบริการที่ดีได้

อาภรณ์ ภูวิทย์พันธ์ (2548, น. 22-23) กล่าวว่า Competency หมายถึง ความสามารถ หรือศักยภาพ หรือสมรรถนะ ซึ่งเป็นตัวที่กำหนดรายละเอียดของพฤติกรรมการแสดงออกเป็นการตอบคำถามว่า "ทำอย่างไรที่จะทำให้งานที่ได้รับมอบหมายประสบผลสำเร็จ (How)" มากกว่าการตอบว่า "อะไรเป็นสิ่งที่หัวหน้างานคาดหวังหรือต้องการ (What)" ทั้งนี้การกำหนดความสามารถ หรือ Competency นั้น จะแบ่งออกเป็น 3 มุมมอง ได้แก่ KSA ซึ่งมีความหมายแตกต่างกันไปดังต่อไปนี้

1. ความรู้ (Knowledge) หมายถึง ข้อมูลหรือสิ่งที่ถูกสั่งสมมาจากการศึกษาทั้งในสถาบันการศึกษา สถาบันฝึกอบรม / สัมมนา หรือการศึกษาด้วยตนเอง รวมถึงข้อมูลที่ได้รับจากการสนทนา แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และประสบการณ์กับผู้รู้ทั้งในสายวิชาชีพเดียวกันและต่างสายวิชาชีพ

2. ทักษะ (Skills) หมายถึง สิ่งที่จะต้องพัฒนาและฝึกฝนให้เกิดขึ้นโดยจะต้องใช้ระยะเวลาเพื่อฝึกปฏิบัติให้เกิดทักษะนั้นขึ้นมา

3. พฤติกรรมที่พึงปรารถนา (Attributes) คือ สิ่งที่ต้องการต้องการให้เป็น เช่น ความใฝ่รู้ ความซื่อสัตย์ ความรักในองค์กร และความมุ่งมั่นในความสำเร็จ

กล่าวโดยสรุป สมรรถนะ หมายถึง คุณลักษณะความสามารถของบุคคลที่แสดงออกมาในเชิงพฤติกรรมที่ส่งผลให้บุคคลปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ คุณลักษณะเหล่านี้ ได้แก่ ความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skills) และคุณลักษณะ (Attributes) ที่ สามารถวัดและสังเกตเห็นได้จากพฤติกรรมหรือการเสริมสร้างขึ้นมาผ่านการปฏิบัติงาน การฝึกอบรมพัฒนา

2. องค์ประกอบของสมรรถนะ

มีการกล่าวเกี่ยวกับองค์ประกอบของสมรรถนะในหลายแนวทางดังต่อไปนี้

David McClelland (1973) ได้อธิบายว่าบุคลิกลักษณะ (Characteristic) ของคนเปรียบเสมือนภูเขาน้ำแข็ง บุคลิกลักษณะหรือที่เรียกว่า Competencies นั้นประกอบด้วย 6 อย่างคือ ส่วนที่อยู่เหนือน้ำ สามารถสังเกตเห็นได้ง่าย

1. ทักษะ (Skill) หมายถึง สิ่งที่บุคคลมีความรู้และความสามารถทำได้เป็นอย่างดี เช่น ทักษะการอ่าน ทักษะการฟัง ทักษะในการขับรถ เป็นต้น

2. ความรู้ (Knowledge) หมายถึง สิ่งที่บุคคลรับรู้และเข้าใจในหลักการ แนวคิด เฉพาะด้าน เช่น มีความรู้ด้านบัญชี มีความรู้ด้านการตลาด การเมือง เป็นต้น

ส่วนที่อยู่ใต้น้ำ สังเกตได้ยาก ซ่อนอยู่ในแต่ละบุคคล ต้องใช้เวลานานในการรับรู้

1. บทบาททางสังคม (Social Role) หมายถึง สิ่งที่บุคคลต้องการสื่อให้บุคคลอื่นในสังคมเห็นว่าตัวเขามีบทบาทอย่างไรต่อสังคม เช่น ชอบช่วยเหลือผู้อื่น เป็นต้น

2. ภาพพจน์ที่รับรู้ตัวเอง (Self-Image) หมายถึง ภาพพจน์ที่บุคคลมองตัวเองว่าเป็นอย่างไร เช่น เป็นผู้นำ เป็นผู้เชี่ยวชาญ เป็นศิลปิน เป็นต้น

3. อุปนิสัย (Traits) หมายถึง ลักษณะนิสัยใจคอของบุคคลที่เป็นพฤติกรรมถาวร เช่น เป็นนักฟังที่ดี เป็นคนใจเย็น เป็นคนอ่อนน้อมถ่อมตน เป็นต้น

4. แรงกระตุ้น (Motive) หมายถึง พลังขับเคลื่อนที่เกิดขึ้นจากภายในจิตใจของบุคคลที่จะส่งผลกระทบต่อกรกระทำ เช่น เป็นคนที่มีความอยากที่จะประสบความสำเร็จ การกระทำสิ่งต่าง ๆ จึงออกมาในลักษณะของการมุ่งไปสู่ความสำเร็จตลอดเวลา

Spencer and Spencer (1993) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของสมรรถนะประกอบด้วย 5 ปัจจัย ดังนี้

1. แรงจูงใจ หมายถึง เป็นสิ่งที่บุคคลต้องการหรือคิดตรงกันในการกระทำซึ่งจะเป็นแรงขับหรือเลือกพฤติกรรมที่แสดงออกมา สิ่งที่จะผลักดัน ชี้ทางและเลือกที่จะให้บุคคลแสดงพฤติกรรมเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย เช่น คนที่มีแรงผลักดันใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะเป็นคนที่พยายามตั้งเป้าหมายที่ท้าทายและเต็มไปด้วยความรับผิดชอบเพื่อที่จะบรรลุเป้าหมาย

2. คุณลักษณะ หมายถึง เป็นคุณลักษณะทางกายภาพและคุณลักษณะภายใน เช่น การควบคุมอารมณ์

3. การรับรู้ตนเอง หมายถึง ทักษะ ค่านิยมและภาพลักษณ์ที่แต่ละคนจะรับรู้ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ของบุคคลจะทำให้เกิดปฏิกิริยาต่อแรงจูงใจและทำนายถึงพฤติกรรมของสถานการณ์ต่าง ๆ ได้

4. ความรู้ หมายถึง ข้อมูลที่แต่ละคนรวบรวมและสะสมเอาไว้

5. ทักษะ หมายถึง ความสามารถในการทำงาน ทั้งที่ต้องใช้ทักษะทางกายและทางความคิด

สรุปได้ว่าองค์ประกอบของสมรรถนะมีหลายลักษณะ โดยมีองค์ประกอบหลักคือ ความรู้ และทักษะ ซึ่งความรู้ หมายถึง สิ่งที่บุคคลรับรู้และเข้าใจในหลักการ แนวคิดในการออกแบบการเรียนการสอนที่เกิดจากการศึกษาด้วยตนเองหรือได้รับการสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นประสบการณ์กับผู้รู้ทั้งในสายวิชาชีพเดียวกันรวมถึงต่างสายวิชาชีพ และทักษะ หมายถึง สิ่งที่จะต้องพัฒนาและฝึกฝนให้เกิดขึ้นเป็นความสามารถในการทำได้อย่างดีโดยจะต้องใช้ระยะเวลาเพื่อฝึกปฏิบัติให้เกิดทักษะนั้นขึ้นมา

3. สมรรถนะครู

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ดำเนินการประชุมเชิงปฏิบัติการกำหนดความต้องการการพัฒนาสมรรถนะของครู และการประชุมเชิงปฏิบัติการสร้างแบบทดสอบเพื่อประเมินสมรรถนะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งคณะทำงานประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียนศึกษานิเทศก์ นักวิชาการศึกษา ผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิจากหน่วยงาน

ที่เกี่ยวข้อง ร่วมกันพิจารณาและกำหนดสมรรถนะครู โดยการวิเคราะห์ สังเคราะห์สมรรถนะครู ประกอบด้วย เจตคติ ค่านิยม ความรู้ ความสามารถ และทักษะที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติงาน ตามภารกิจงานในสถานศึกษา จากแบบประเมินสมรรถนะและมาตรฐานของครูผู้สอน ที่หน่วยงานต่าง ๆ ได้จัดทำไว้ ได้แก่ แบบประเมินคุณภาพการปฏิบัติงาน (สมรรถนะ) เพื่อให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีและเลื่อนวิทยฐานะ ของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) มาตรฐานวิชาชีพครู ของสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา รูปแบบสมรรถนะครู และบุคลากรทางการศึกษา ของสถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา (สค.บศ.) แนวคิด ทฤษฎี และผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะที่จำเป็นในการปฏิบัติงานของครูผู้สอน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากการสังเคราะห์สรุปได้ว่า สมรรถนะครู สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย สมรรถนะหลัก และสมรรถนะประจำสายงาน ดังนี้ (สำนักพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553, น. 24-38)

1. สมรรถนะหลัก (Core Competency) ประกอบด้วย 5 สมรรถนะ คือ

- 1.1 การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน
- 1.2 การบริการที่ดี
- 1.3 การพัฒนาตนเอง
- 1.4 การทำงานเป็นทีม
- 1.5 จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู

2. สมรรถนะประจำสายงาน (Functional Competency) ประกอบด้วย 6 สมรรถนะ

คือ

- 2.1 การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้
- 2.2 การพัฒนาผู้เรียน
- 2.3 การบริหารจัดการชั้นเรียน
- 2.4 การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน
- 2.5 ภาวะผู้นำครู
- 2.6 การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้

สมรรถนะหลัก (Core Competency)

สมรรถนะที่ 1 การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน (Working Achievement Motivation)

หมายถึง ความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงานในหน้าที่ให้มีคุณภาพ ถูกต้อง ครบถ้วนสมบูรณ์ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ โดยมีการวางแผน กำหนดเป้าหมาย ติดตามประเมินผลการปฏิบัติงาน และปรับปรุงพัฒนาประสิทธิภาพและผลงานอย่างต่อเนื่อง

ตาราง 2 แสดงตัวบ่งชี้และรายการพฤติกรรมสมรรถนะการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน

สมรรถนะ	ตัวบ่งชี้	รายการพฤติกรรม
การมุ่งผลสัมฤทธิ์ ในการปฏิบัติงาน (Working Achievement Motivation)	1.1 ความสามารถ ในการวางแผน การกำหนด เป้าหมาย การวิเคราะห์ สังเคราะห์ภารกิจงาน	1. วิเคราะห์ภารกิจงานเพื่อวางแผนการ แก้ปัญหา อย่างเป็นระบบ 2. กำหนดเป้าหมายในการปฏิบัติงานทุกภาคเรียน 3. กำหนดแผนการปฏิบัติงานและการจัดการ เรียนรู้ อย่างเป็นขั้นตอน
	1.2 ความมุ่งมั่นในการปฏิบัติ หน้าที่ให้มีคุณภาพ ถูกต้อง ครบถ้วนสมบูรณ์	1. ใฝ่เรียนรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ 2. ริเริ่มสร้างสรรค์ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ 3. แสวงหาความรู้ที่เกี่ยวกับวิชาชีพใหม่ ๆ เพื่อการพัฒนาตนเอง
	1.3 ความสามารถในการติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงาน	1. ประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเอง
	1.4 ความสามารถในการพัฒนา การปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ อย่างต่อเนื่องเพื่อให้งานประสบ ความสำเร็จ	1. ใช้ผลการประเมินการปฏิบัติงานมาปรับปรุง/ พัฒนา การทำงานให้ดียิ่งขึ้น 2. พัฒนาการปฏิบัติงานเพื่อตอบสนองความ ต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน

สมรรถนะที่ 2 การบริการที่ดี (Service Mind) หมายถึง ความตั้งใจและความเต็มใจ
ในการให้บริการ และการปรับปรุงระบบบริการให้มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง เพื่อตอบสนอง
ความต้องการของผู้รับบริการ

ตาราง 3 แสดงตัวบ่งชี้และรายการพฤติกรรมสมรรถนะการบริการที่ดี

สมรรถนะ	ตัวบ่งชี้	รายการพฤติกรรม
การบริการที่ดี (Service Mind)	2.1 ความตั้งใจและเต็มใจ ในการให้บริการ	1. ทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ส่วนรวมเมื่อมีโอกาส 2. เต็มใจ ภาคภูมิใจ และมีความสุขในการให้บริการ แก่ผู้รับบริการ
	2.2 การปรับปรุงระบบ บริการให้มีประสิทธิภาพ	1. ศึกษาความต้องการของผู้รับบริการ และนำข้อมูลไปใช้ ในการปรับปรุง 2. ปรับปรุงและพัฒนาระบบการให้บริการให้มีประสิทธิภาพ

สมรรถนะที่ 3 การพัฒนาตนเอง (Self- Development) หมายถึง การศึกษาค้นคว้าหาความรู้ ติดตามและแลกเปลี่ยนเรียนรู้องค์ความรู้ใหม่ ๆ ทางวิชาการและวิชาชีพ มีการสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรม เพื่อพัฒนาตนเอง และพัฒนางาน

ตาราง 4 แสดงตัวบ่งชี้และรายการพฤติกรรมสมรรถนะการพัฒนาตนเอง

สมรรถนะ	ตัวบ่งชี้	รายการพฤติกรรม
การพัฒนาตนเอง (Self-Development)	3.1 การศึกษาค้นคว้าหาความรู้ ติดตามองค์ความรู้ใหม่ ๆ ทางวิชาการและวิชาชีพ	1. ศึกษาค้นคว้าหาความรู้ มุ่งมั่นและแสวงหาโอกาสพัฒนาตนเองด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การเข้าร่วมประชุม/สัมมนา การศึกษาดูงาน การค้นคว้า ด้วยตนเอง
	3.2 การสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมในการพัฒนาองค์กรและวิชาชีพ	1. รวบรวม สังเคราะห์ข้อมูล ความรู้ จัดเป็นหมวดหมู่ และปรับปรุงให้ทันสมัย 2. สร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ องค์กรและวิชาชีพ
	3.3 การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และสร้างเครือข่าย	1. แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่นเพื่อพัฒนาตนเองและพัฒนางาน 2. ให้คำปรึกษา แนะนำ นิเทศ และถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ทางวิชาชีพ แก่ผู้อื่น 3. มีการขยายผลโดยสร้างเครือข่ายการเรียนรู้

สมรรถนะที่ 4 การทำงานเป็นทีม (Team Work) หมายถึง การให้ความร่วมมือช่วยเหลือ สนับสนุนเสริมแรงให้กำลังใจแก่เพื่อนร่วมงาน การปรับตัวเข้ากับผู้อื่นหรือทีมงาน แสดงบทบาทการเป็นผู้นำหรือผู้ตามได้อย่างเหมาะสมในการทำงานร่วมกับผู้อื่น เพื่อสร้างและดำรงสัมพันธภาพของสมาชิก ตลอดจนเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย

ตาราง 5 แสดงตัวบ่งชี้และรายการพฤติกรรมสมรรถนะการทำงานเป็นทีม

สมรรถนะ	ตัวบ่งชี้	รายการพฤติกรรม
การทำงานเป็นทีม (Team Work)	4.1 การให้ความร่วมมือช่วยเหลือและสนับสนุนเพื่อนร่วมงาน	<ol style="list-style-type: none"> 1. สร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีในการทำงานร่วมกับผู้อื่น 2. ทำงานร่วมกับผู้อื่นตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย 3. ช่วยเหลือ สนับสนุน เพื่อนร่วมงานเพื่อสู่เป้าหมายความสำเร็จร่วมกัน
	4.2 การเสริมแรงให้กำลังใจเพื่อนร่วมงาน	<ol style="list-style-type: none"> 1. ให้เกียรติ ยกย่องชมเชย ให้กำลังใจแก่เพื่อนร่วมงานในโอกาสที่เหมาะสม
	4.3 การปรับตัวเข้ากับกลุ่มคนหรือสถานการณ์ที่หลากหลาย	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีทักษะในการทำงานร่วมกับบุคคล/กลุ่มบุคคลได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาและในสถานการณ์ต่าง ๆ
	4.4 การแสดงบทบาทผู้นำหรือผู้ตาม	<ol style="list-style-type: none"> 1. แสดงบทบาทผู้นำหรือผู้ตามในการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างเหมาะสมตามโอกาส
	4.5 การเข้าไปมีส่วนร่วมร่วมกับผู้อื่นในการพัฒนาการจัดการศึกษาให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย	<ol style="list-style-type: none"> 1. แลกเปลี่ยน/รับฟังความคิดเห็นและประสบการณ์ภายในทีมงาน 2. แลกเปลี่ยนเรียนรู้/รับฟังความคิดเห็นและประสบการณ์ระหว่างเครือข่ายและทีมงาน 3. ร่วมกับเพื่อนร่วมงานในการสร้างวัฒนธรรมการทำงานเป็นทีมให้เกิดขึ้นในสถานศึกษา

สมรรถนะที่ 5 จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู (Teacher's Ethics and Integrity) หมายถึง การประพฤติปฏิบัติตนถูกต้องตามหลักคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพครูเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน และสังคม เพื่อสร้างความศรัทธาในวิชาชีพครู

ตาราง 6 แสดงตัวบ่งชี้และรายการพฤติกรรมสมรรถนะจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู

สมรรถนะ	ตัวบ่งชี้	รายการพฤติกรรม
จริยธรรม และ จรรยาบรรณ วิชาชีพครู (Teacher's Ethics and Integrity)	1. ความรักและศรัทธา ในวิชาชีพ	1. สนับสนุน และเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนา จรรยาบรรณวิชาชีพ 2. เสียสละ อุทิศตนเพื่อประโยชน์ต่อวิชาชีพ และ เป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพ 3. ยกย่อง ชื่นชมบุคคลที่ประสบความสำเร็จในวิชาชีพ 4. ยึดมั่นในอุดมการณ์ของวิชาชีพ ปกป้องเกียรติและ ศักดิ์ศรีของวิชาชีพ
	2. มีวินัย และ ความรับผิดชอบในวิชาชีพ	1. ซื่อสัตย์ต่อตนเอง ตรงต่อเวลา วางแผนการใช้จ่าย และใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด 2. ปฏิบัติตนตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และวัฒนธรรม ที่ดีขององค์กร 3. ปฏิบัติตนตามบทบาทหน้าที่ และมุ่งมั่นพัฒนา การประกอบวิชาชีพให้ก้าวหน้า 4. ยอมรับผลอันเกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ของตนเอง และหาแนวทางแก้ไขปัญหา อุปสรรค
	3. การดำรงชีวิตอย่าง เหมาะสม	1. ปฏิบัติตน/ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงได้เหมาะสมกับสถานะของตน 2. รักษาสิทธิประโยชน์ของตนเอง และไม่ละเมิดสิทธิ ของผู้อื่น 3. เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ช่วยเหลือ และไม่เบียดเบียนผู้อื่น
	4. การประพฤติปฏิบัติตน เป็นแบบอย่างที่ดี	1. ปฏิบัติตนได้เหมาะสมกับบทบาทหน้าที่ และ สถานการณ์ 2. มีความเป็นกัลยาณมิตรต่อผู้เรียน เพื่อนร่วมงาน และผู้รับบริการ 3. ปฏิบัติตนตามหลักการครองตน ครองคน ครองงาน เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุผลสำเร็จ 4. เป็นแบบอย่างที่ดีในการส่งเสริมผู้อื่นให้ปฏิบัติตน ตามหลักจริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพครู

สมรรถนะประจำสายงาน (Functional Competency)

สมรรถนะที่ 1 การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ (Curriculum and Learning Management) หมายถึง ความสามารถในการสร้างและพัฒนาหลักสูตร การออกแบบการเรียนรู้ อย่างสอดคล้องและเป็นระบบ จัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ใช้และพัฒนาสื่อนวัตกรรม เทคโนโลยี และการวัด ประเมินผล การเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพและเกิด ประสิทธิภาพสูงสุด

ตาราง 7 แสดงตัวบ่งชี้และรายการพฤติกรรมสมรรถนะการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้

สมรรถนะ	ตัวบ่งชี้	รายการพฤติกรรม
การบริหาร หลักสูตร และการจัดการ เรียนรู้ (Curriculum and Learning Management)	1. การสร้างและพัฒนา หลักสูตร	1. สร้าง/พัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สอดคล้อง กับหลักสูตรแกนกลางและท้องถิ่น 2. ประเมินการใช้หลักสูตรและนำผลการประเมินไปใช้ ในการพัฒนาหลักสูตร
	2. ความรู้ ความสามารถ ในการออกแบบ การเรียนรู้	1. กำหนดผลการเรียนรู้ของผู้เรียนที่เน้นการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประยุกต์ ริเริ่มเหมาะสม กับสาระการเรียนรู้ ความแตกต่างและธรรมชาติของผู้เรียนเป็นรายบุคคล 2. ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย เหมาะสมสอดคล้องกับวัย และความต้องการของ ผู้เรียน และชุมชน 3. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการออกแบบ การเรียนรู้ การจัดกิจกรรมและการประเมินผล การเรียนรู้ 4. จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ โดยบูรณาการอย่างสอดคล้องเชื่อมโยงกัน 5. มีการนำผลการออกแบบการเรียนรู้ไปใช้ในการจัด การเรียนรู้ และปรับใช้ตามสถานการณ์อย่างเหมาะสม และเกิดผลกับผู้เรียนตามที่คาดหวัง 6. ประเมินผลการออกแบบการเรียนรู้เพื่อนำไปใช้ ปรับปรุง/พัฒนา

สมรรถนะ	ตัวบ่งชี้	รายการพฤติกรรม
การบริหาร หลักสูตร และการจัดการ เรียนรู้ (Curriculum and Learning Management)	3. การจัดการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	<ol style="list-style-type: none"> 1. จัดทำฐานข้อมูลเพื่อออกแบบการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 2. ใช้รูปแบบ/เทคนิควิธีการสอนอย่างหลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มตามศักยภาพ 3. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ปลูกฝัง/ส่งเสริม คุณลักษณะอันพึงประสงค์และสมรรถนะของผู้เรียน 4. ใช้หลักจิตวิทยาในการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุข และพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ 5. ใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนในการจัดการเรียนรู้ 6. พัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง และชุมชน
	4. การใช้และพัฒนา สื่อนวัตกรรมเทคโนโลยี เพื่อการจัดการเรียนรู้	<ol style="list-style-type: none"> 1. ใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ อย่างหลากหลาย เหมาะสมกับเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ 2. สืบค้นข้อมูลผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ 3. ใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ในการผลิตสื่อ/นวัตกรรมที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้
	5. การวัดและประเมิน ผลการเรียนรู้	<ol style="list-style-type: none"> 1. ออกแบบวิธีการวัดและประเมินผลอย่างหลากหลาย เหมาะสมกับเนื้อหา กิจกรรม การเรียนรู้ และผู้เรียน 2. สร้างและนำเครื่องมือวัดและประเมินผลไปใช้ อย่างถูกต้องเหมาะสม 3. วัดและประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริง 4. นำผลการประเมินการเรียนรู้มาใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้

สมรรถนะที่ 2 การพัฒนาผู้เรียน (Student Development) หมายถึง ความสามารถในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม การพัฒนาทักษะชีวิต สุขภาพกาย และสุขภาพจิต ความเป็นประชาธิปไตย ความภูมิใจในความเป็นไทย การจัดระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ

ตาราง 8 แสดงตัวบ่งชี้และรายการพฤติกรรมสมรรถนะการพัฒนาผู้เรียน

สมรรถนะ	ตัวบ่งชี้	รายการพฤติกรรม
การพัฒนาผู้เรียน (Student Development)	2.1 การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมให้แก่ผู้เรียน	<ol style="list-style-type: none"> 1. สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมแก่ผู้เรียนในการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน 2. จัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมโดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนกิจกรรม 3. จัดทำโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้แก่ผู้เรียน
	2.2 การพัฒนาทักษะชีวิต และสุขภาพกาย และสุขภาพจิตผู้เรียน	<ol style="list-style-type: none"> 1. จัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านการดูแลตนเอง มีทักษะในการเรียนรู้ การทำงาน การอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข และรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง
	2.3 การปลูกฝังความเป็นประชาธิปไตย ความภูมิใจในความเป็นไทยให้กับผู้เรียน	<ol style="list-style-type: none"> 1. สอดแทรกความเป็นประชาธิปไตย ความภูมิใจในความเป็นไทย ให้แก่ผู้เรียน 2. จัดทำโครงการ/กิจกรรมส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย ความภูมิใจในความเป็นไทย
	2.4 การจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	<ol style="list-style-type: none"> 1. ให้ผู้เรียน คณะครูผู้สอน และผู้ปกครองมีส่วนร่วม ในดูแลช่วยเหลือนักเรียนรายบุคคล 2. นำข้อมูลนักเรียนไปใช้ช่วยเหลือ/พัฒนาผู้เรียน ทั้งด้านการเรียนรู้และปรับพฤติกรรมเป็นรายบุคคล 3. จัดกิจกรรมเพื่อป้องกันแก้ไข้ปัญหา และส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนให้แก่นักเรียนอย่างทั่วถึง 4. ส่งเสริมให้ผู้เรียนปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมกับค่านิยมที่พึงาม 5. ดูแลช่วยเหลือ ผู้เรียนทุกคนอย่างทั่วถึง ทันการณ์

สมรรถนะที่ 3 การบริหารจัดการชั้นเรียน (Classroom Management) หมายถึง การจัดบรรยากาศการเรียนรู้ การจัดทำข้อมูลสารสนเทศและเอกสารประจำชั้นเรียน/ประจำวิชาการกำกับดูแลชั้นเรียนรายชั้น/รายวิชา เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความสุข และความปลอดภัยของผู้เรียน

ตาราง 9 แสดงตัวบ่งชี้และรายการพฤติกรรมสมรรถนะการบริหารจัดการชั้นเรียน

สมรรถนะ	ตัวบ่งชี้	รายการพฤติกรรม
การบริหารจัดการชั้นเรียน (Classroom Management)	1. จัดบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ ความสุขและความปลอดภัยของผู้เรียน	1. จัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน และภายนอกห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ 2. ส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับผู้เรียน และผู้เรียนกับผู้เรียน 3. ตรวจสอบสิ่งอำนวยความสะดวกในห้องเรียน ให้พร้อมใช้และปลอดภัยอยู่เสมอ
	2. จัดทำข้อมูลสารสนเทศและเอกสารประจำชั้นเรียน/ประจำวิชา	1. จัดทำข้อมูลสารสนเทศของนักเรียนเป็นรายบุคคล และเอกสารประจำชั้นเรียนอย่างถูกต้อง ครบถ้วน เป็นปัจจุบัน 2. นำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียน ได้เต็มตามศักยภาพ
	3. กำกับดูแลชั้นเรียนรายชั้น/รายวิชา	1. ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดกฎ กติกา ข้อตกลงในชั้นเรียน 2. แก้ปัญหา/พัฒนานักเรียนด้านระเบียบวินัย โดยการสร้างวินัยเชิงบวกในชั้นเรียน 3. ประเมินการกำกับดูแลชั้นเรียน และนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนา

สมรรถนะที่ 4 การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน (Analysis & Synthesis & Classroom Research) หมายถึง ความสามารถในการทำความเข้าใจ แยกประเด็นเป็นส่วนย่อย รวบรวม ประมวลหาข้อสรุปอย่างมีระบบและนำไปใช้ในการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน รวมทั้งสามารถวิเคราะห์องค์กรหรืองานในภาพรวมและดำเนินการแก้ปัญหา เพื่อพัฒนางานอย่างเป็นระบบ

ตาราง 10 แสดงตัวบ่งชี้และรายการพฤติกรรมสมรรถนะการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัย เพื่อพัฒนาผู้เรียน

สมรรถนะ	ตัวบ่งชี้	รายการพฤติกรรม
การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน (Analysis & Synthesis & Classroom Research)	1. การวิเคราะห์	1. สำรวจปัญหาเกี่ยวกับนักเรียนที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน เพื่อวางแผนการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน 2. วิเคราะห์สาเหตุของปัญหาเกี่ยวกับนักเรียนที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนเพื่อกำหนดทางเลือกในการแก้ไขปัญหาาระบุสภาพปัจจุบัน 3. มีการวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อย อุปสรรคและโอกาสความสำเร็จของการวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน
	2. การสังเคราะห์	1. รวบรวม จำแนกและจัดกลุ่มของสภาพปัญหาของผู้เรียน แนวคิดทฤษฎีและวิธีการแก้ไขปัญหาเพื่อสะดวกต่อการนำไปใช้ 2. มีการประมวลผลหรือสรุปข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการแก้ไขปัญหาในชั้นเรียนโดยใช้ข้อมูลรอบด้าน
	3. การวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน	1. จัดทำแผนการวิจัย และดำเนินการระบวงการวิจัยอย่างเป็นระบบตามแผนดำเนินการวิจัยที่กำหนดไว้ 2. ตรวจสอบความถูกต้องและความน่าเชื่อถือของผลการวิจัยอย่างเป็นระบบ 3. มีการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในกรณีศึกษาอื่น ๆ ที่มีบริบทของปัญหาที่คล้ายคลึงกัน

สมรรถนะที่ 5 ภาวะผู้นำครู (Teacher Leadership) หมายถึง คุณลักษณะและพฤติกรรมของครูที่แสดงถึงความเกี่ยวข้องสัมพันธ์ส่วนบุคคล และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนโดยปราศจากการใช้อิทธิพลของผู้บริหารสถานศึกษา ก่อให้เกิดพลังแห่งการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้มีคุณภาพ

ตาราง 11 แสดงตัวบ่งชี้และรายการพฤติกรรมสมรรถนะภาวะผู้นำครู

สมรรถนะ	ตัวบ่งชี้	รายการพฤติกรรม
ภาวะผู้นำครู (Teacher Leadership)	1. วุฒิภาวะความเป็นผู้ใหญ่ที่เหมาะสมกับความเป็นครู (Adult Development)	<ol style="list-style-type: none"> 1. พิจารณาทบทวน ประเมินตนเองเกี่ยวกับพฤติกรรมที่แสดงออกต่อผู้เรียนและผู้อื่น และมีความรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวม 2. เห็นคุณค่า ให้ความสำคัญในความคิดเห็นหรือผลงาน และให้เกียรติแก่ผู้อื่น 3. กระตุ้นจูงใจ ปรับเปลี่ยนความคิดและการกระทำของผู้อื่น ให้มีความผูกพันและมุ่งมั่นต่อเป้าหมายในการทำงานร่วมกัน
	2. การสนทนาอย่างสร้างสรรค์ (Dialogue)	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีปฏิสัมพันธ์ในการสนทนา มีบทบาท และมีส่วนร่วมในการสนทนาอย่างสร้างสรรค์กับผู้อื่น โดยมุ่งเน้นไปที่การเรียนรู้ของผู้เรียนและการพัฒนาวิชาชีพ 2. มีทักษะการฟัง การพูด และการตั้งคำถาม เปิดใจกว้าง ยืดหยุ่นยอมรับทัศนะที่หลากหลายของผู้อื่น เพื่อเป็นแนวทางใหม่ ๆ ในการปฏิบัติงาน 3. สืบเสาะข้อมูล ความรู้ทางวิชาชีพใหม่ ๆ ที่สร้างความท้าทายในการสนทนาอย่างสร้างสรรค์ กับผู้อื่น
3. การเป็นบุคคลแห่งการเปลี่ยนแปลง (Change Agency)		<ol style="list-style-type: none"> 1. ให้ความสนใจต่อสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เป็นปัจจุบัน โดยมีการวางแผนอย่างมีวิสัยทัศน์ซึ่ง เชื่อมโยงกับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจโรงเรียนร่วมกับผู้อื่น 2. ริเริ่มการปฏิบัติที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงและการพัฒนานวัตกรรม 3. กระตุ้นผู้อื่นให้มีการเรียนรู้และความร่วมมือในวงกว้าง เพื่อพัฒนาผู้เรียน สถานศึกษา และวิชาชีพ 4. ปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นภายใต้ระบบ/ขั้นตอนที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมได้
		4. การปฏิบัติงานอย่างไตร่ตรอง (Reflective Practice)

สมรรถนะ	ตัวบ่งชี้	รายการพฤติกรรม
5. การมุ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์ผู้เรียน (Concern for improving pupil achievement)		<ol style="list-style-type: none"> กำหนดเป้าหมายและมาตรฐานการเรียนรู้ที่ท้าทายความสามารถของตนเองตามสภาพจริง และปฏิบัติให้บรรลุผลสำเร็จได้ ให้ข้อมูลและข้อคิดเห็นรอบด้านของผู้เรียนต่อผู้ปกครองและผู้เรียนอย่างเป็นระบบ ยอมรับข้อมูลป้อนกลับเกี่ยวกับความคาดหวัง ด้านการเรียนรู้ของผู้เรียนจากผู้ปกครอง ปรับเปลี่ยนบทบาทและการปฏิบัติงานของตนเองให้เอื้อต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ผู้เรียน ตรวจสอบข้อมูลการประเมินผู้เรียนอย่างรอบด้าน รวมไปถึงผลการวิจัย หรือองค์ความรู้ต่าง ๆ และนำไปใช้ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ผู้เรียนอย่างเป็นระบบ

สมรรถนะที่ 6 การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ (Relationship & Collaborative – Building for Learning Management) หมายถึง การประสานความร่วมมือ สร้างความสัมพันธ์ที่ดี และเครือข่ายกับผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรอื่น ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อสนับสนุนส่งเสริมการจัดการเรียนรู้

ตาราง 12 แสดงตัวบ่งชี้และรายการพฤติกรรมสมรรถนะการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้

สมรรถนะ	ตัวบ่งชี้	รายการพฤติกรรม
การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ (Relationship & Collaborative for Learning)	<ol style="list-style-type: none"> การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ การสร้างเครือข่ายความร่วมมือเพื่อการจัดการเรียนรู้ 	<ol style="list-style-type: none"> กำหนดแนวทางในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีและความร่วมมือกับชุมชน ประสานให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษา ให้ความร่วมมือในกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน จัดกิจกรรมที่เสริมสร้าง ความสัมพันธ์และความร่วมมือกับผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรอื่น ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ สร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างครู ผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรอื่น ๆ ทั้งภาครัฐ และเอกชน เพื่อสนับสนุนส่งเสริมการจัดการเรียนรู้

สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้มุ่งพัฒนาสมรรถนะประจำสายงาน (Functional Competency) ในสมรรถนะที่ 1 การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ (Curriculum and Learning Management) โดยพัฒนาให้ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนยิ่งขึ้นต่อไป

4. สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

กรมวิชาการ (2551) ได้ให้ข้อแนะนำไว้ว่าทักษะการใช้ภาษาคือความสามารถการใช้ภาษาที่ใช้ในสถานการณ์การสื่อสารตามสภาพจริงได้ คือ เป็นสามารถสื่อสารเป็นข้อความที่สมบูรณ์ในตัวเอง เป็นภาษาที่เจ้าของภาษาใช้ มีความเป็นธรรมชาติอยู่ในบริบท ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงความสามารถและประสบการณ์ของผู้เรียนด้วยการประเมินความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารของนักเรียน นั่นคือ ต้องประเมินทั้งความรู้ ซึ่งหมายถึงเนื้อหาทางภาษา ประกอบด้วย เสียง คำศัพท์ โครงสร้าง ไวยากรณ์ ประเมินทั้งความสามารถหรือประสิทธิภาพ ซึ่งหมายถึง ทักษะในการนำความรู้ไปใช้ การเลือกใช้ภาษาได้เหมาะสมสอดคล้องกับความคิดและสถานการณ์ และประเมินของเขตของการใช้ภาษา นั่นคือสมรรถภาพในการสื่อสาร ซึ่งหมายถึงทักษะการรู้จักปรับตนของนักเรียน ในสถานการณ์สื่อสารสามารถแยกได้เป็น 4 สมรรถภาพย่อย ดังนี้

1. สมรรถภาพทางภาษา (Linguistic Competence) เป็นสิ่งที่บ่งบอกถึงความสามารถในการใช้เนื้อหาทางภาษา ได้แก่ การเปล่งเสียง การสร้างคำ การใช้คำศัพท์และโครงสร้างประโยค
2. สมรรถภาพทางภาษาศาสตร์ สังคมและวัฒนธรรม (Sociolinguistic and Sociocultural Competence) เป็นความสามารถในการรู้จักใช้ ภาษาตามวัฒนธรรมสังคม รู้จักปรับภาษาให้เหมาะสมกับบุคคลและกฎเกณฑ์ ทางสังคม ตามบทบาท และสถานการณ์ในการสื่อสาร
3. สมรรถภาพการเรียบเรียงถ้อยคำ (Discursive Competence) เป็นความสามารถในการเรียบเรียงลำดับความคิด เชื่อมโยง ประโยคข้อความเป็นหลัก ความรองรายละเอียดตามบริบท ไม่ว่าจะ เป็นข้อความที่สื่อสารด้วยวาจา หรือเป็นลายลักษณ์อักษร
4. สมรรถภาพทางยุทธศาสตร์การสื่อสาร (Strategic Competence) เป็นความสามารถในการใช้วิธีการทดแทนต่าง ๆ เพื่อดำเนินการ สื่อสารให้ต่อเนื่อง เช่น การอธิบายคำด้วยท่าทาง หรือด้วยการใช้ประโยค เทียบเคียง

เขาวลักษณ์ มุสสระคู (2558) ได้พัฒนาตัวบ่งชี้ที่จะช่วยพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนเพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ โดยได้พัฒนาและตรวจสอบคุณภาพตัวบ่งชี้สมรรถนะครูสอนภาษาอังกฤษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่เขตการศึกษาประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด โดยสรุปตัวบ่งชี้สมรรถนะครูสอนภาษาอังกฤษพบว่ามี

องค์ประกอบ 3 องค์ประกอบ 14 ตัวบ่งชี้ ซึ่งประกอบด้วย องค์ประกอบแรก ด้านความรู้ 1) ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผู้เรียน 2) ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคนิค วิธีการสอนภาษาอังกฤษ 3) ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรภาษาอังกฤษ 4) ครูมีความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะของภาษาตามลำดับ องค์ประกอบด้านทักษะ ประกอบด้วย 7 ตัวบ่งชี้ได้แก่ ทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียน ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น ทักษะการสื่อสาร องค์ประกอบด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล ประกอบด้วย 3 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ บุคลิกลักษณะ แรงจูงใจ และรักการเรียนรู้

ประคอง ยุคะลิ่ง (2558) ได้ศึกษารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการพูดภาษาอังกฤษของครูผู้สอนที่มีวุฒิไม่ตรงสาขา พบว่า สมรรถนะในการพูดภาษาอังกฤษประกอบด้วย 3 สมรรถนะหลัก ได้แก่ สมรรถนะด้านความรู้ สมรรถนะด้านทักษะ และด้านคุณลักษณะ ผ่านกระบวนการพัฒนา 3 กระบวนการ ได้แก่ การอบรมเชิงปฏิบัติการ การเรียนรู้ด้วยตนเอง และการสอนงานระบบพี่เลี้ยง มี 8 สมรรถนะย่อย ได้แก่ ความรู้เรื่องภาษาศาสตร์ ความรู้เรื่องหลักสูตร ความรู้เรื่ององค์ประกอบในการพูด ทักษะการพูดในชั้นเรียน ทักษะการพูดภาษาอังกฤษในสถานการณ์ต่าง ๆ ทักษะการพูดเพื่อสร้างความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น คุณลักษณะด้านเจตคติในการพูด และคุณลักษณะด้านความเชื่อมั่นในการพูด มี 18 ตัวชี้วัด ได้แก่ ความรู้เรื่องไวยากรณ์ ระบบการออกเสียง คำศัพท์ การวิเคราะห์หลักสูตร การออกแบบการวัดประเมินผล ความหมายและแนวทางด้านทักษะ คือ การใช้คำสั่ง การขอร้อง การเสริมแรง การถามตอบ การอธิบายเหตุผล การแนะนำตนเองต่อผู้อื่นและสถานที่ การเล่าเหตุการณ์ ความคล่องแคล่วในการพูดตามสถานการณ์ การพูดเพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลอื่น

ดังนั้นความสามารถของครูในด้านการจัดการเรียนรู้ ครูต้องมีความรู้ ความเข้าใจ ในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ สามารถจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการใช้และพัฒนา สื่อนวัตกรรมเทคโนโลยีที่เหมาะสม รวมถึงสามารถออกแบบวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารได้อย่างถูกต้อง โดยผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและปรับมาจากสมรรถนะของครูของกระทรวงศึกษาธิการเกี่ยวกับ สมรรถนะประจำสายงาน (Functional Competency) สมรรถนะที่ 1 การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ (Curriculum and Learning Management) ดังนี้

ตาราง 13 แสดงตัวบ่งชี้และรายการพฤติกรรมสมรรถนะสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

ตัวบ่งชี้	รายการพฤติกรรม	รายการสมรรถนะการออกแบบ
1. ความรู้ความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้	<ol style="list-style-type: none"> กำหนดผลการเรียนรู้ของผู้เรียนที่เน้นการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประยุกต์ ริเริ่ม เหมาะสม กับสาระการเรียนรู้ ความแตกต่างและธรรมชาติของผู้เรียนเป็นรายบุคคล ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายเหมาะสมสอดคล้องกับวัย และความต้องการของผู้เรียน และชุมชน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการออกแบบการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมและการประเมินผลการเรียนรู้ จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ โดยบูรณาการอย่างสอดคล้องเชื่อมโยงกัน มีการนำผลการออกแบบการเรียนรู้ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ และปรับใช้ตามสถานการณ์ อย่างเหมาะสมและเกิดผลกับผู้เรียนตามที่คาดหวัง ประเมินผลการออกแบบการเรียนรู้เพื่อนำไปใช้ปรับปรุง/พัฒนา 	<ol style="list-style-type: none"> กำหนดผลการเรียนรู้ด้านทักษะการสื่อสารตามหลักการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารของผู้เรียนได้ ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารได้ จัดกิจกรรมและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการออกแบบการเรียนรู้และประเมินผลการเรียนรู้ จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบโดยบูรณาการอย่างสอดคล้อง นำแผนการเรียนรู้ที่ออกแบบไว้ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียน ประเมินผลการออกแบบการเรียนรู้เพื่อนำไปใช้ปรับปรุง/พัฒนา
2. การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	<ol style="list-style-type: none"> จัดทำฐานข้อมูลเพื่อออกแบบการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ใช้รูปแบบ/เทคนิควิธีการสอนอย่างหลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มตามศักยภาพ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ปลูกฝัง/ส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์และสมรรถนะของผู้เรียน 	<ol style="list-style-type: none"> จัดการเรียนการสอนตามหลักการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร 3 ขั้นตอน คือ <ol style="list-style-type: none"> 1.1 ชี้นำเสนอ (Presentation) 1.2 ชี้นฝึก (Practice) 1.3 ชี้นใช้ภาษา (Production) ใช้ PLC ในการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุข

ตัวบ่งชี้	รายการพฤติกรรม	รายการสมรรถนะการออกแบบ
	4. ใช้หลักจิตวิทยาในการจัดการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุข และพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ 5. ใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น ในชุมชนในการจัดการเรียนรู้ 6. พัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้ระหว่าง โรงเรียนกับผู้ปกครอง และชุมชน	3. ใช้แหล่งเรียนรู้อย่างหลากหลาย 4. การสร้างกลุ่มการเรียนรู้วิชาชีพ ออนไลน์
3. การใช้และ พัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี เพื่อการจัด การเรียนรู้	1. ใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการ จัดการเรียนรู้อย่างหลากหลายเหมาะสม กับเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ 2. สืบค้นข้อมูลผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ 3. ใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ในการผลิต สื่อ/นวัตกรรมที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้	1. เรียนรู้เครื่องมือที่ใช้ในการจัดกิจกรรม อย่างหลากหลาย เพื่อเลือกใช้ให้เหมาะสม กับกับระดับผู้เรียน 2. สืบค้นข้อมูลผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ 3. ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการผลิตสื่อ/ นวัตกรรมที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้
4. การวัดและ ประเมินผล การเรียนรู้	1. ออกแบบวิธีการวัดและประเมินผลอย่าง หลากหลาย เหมาะสมกับเนื้อหา กิจกรรม การเรียนรู้ และผู้เรียน 2. สร้างและนำเครื่องมือวัดและ ประเมินผลไปใช้อย่างถูกต้องเหมาะสม 3. วัดและประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริง 4. นำผลการประเมินการเรียนรู้มาใช้ ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้	1. ออกแบบวิธีการวัดและประเมินผล ได้อย่างเหมาะสมกับรูปแบบการจัด การเรียนรู้ 2. สร้างและหาคุณภาพเครื่องมือวัด และประเมินผลได้ถูกต้องเหมาะสม 3. การวัดและประเมินผลผู้เรียน ตามสภาพจริง

สรุปได้ว่าสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร แบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือ สมรรถนะด้านความรู้ในการวางแผน และออกแบบการจัดกิจกรรม การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร คือ มีความรู้ความเข้าใจในแนวคิด หลักการ วิธีการ ขั้นตอน สามารถกำหนดลำดับขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สามารถวิเคราะห์มาตรฐานและตัวชี้วัด และเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ตามหลักการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร รวมถึงสามารถใช้สื่อ นวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม และสมรรถนะด้านทักษะ ในการประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ คือ สามารถ

ในการประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ คือ สามารถกำหนดวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ รวมทั้งระบุเกณฑ์การประเมินผลการเรียนรู้ได้สอดคล้องเหมาะสม

การศึกษาโรงเรียนเอกชน

1. ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับโรงเรียนเอกชน

โรงเรียนเอกชน คือ โรงเรียนที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ หรือหลักสูตรที่ได้รับอนุมัติจากกระทรวงศึกษาธิการและจัดการศึกษาในรูปแบบโรงเรียนในระบบตามมาตรา 17 แห่งพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2550 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) สามารถแบ่งเป็นประเภทต่าง ๆ ได้ ดังนี้

1. ประเภทสามัญศึกษา หมายถึง โรงเรียนที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการในระดับต่าง ๆ โรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนในลักษณะโรงเรียนการกุศล หรือจัดการศึกษาแก่บุคคลที่มีลักษณะพิเศษ หรือผิดปกติทางร่างกาย สติปัญญา หรือจิตใจ ที่จัดการเรียนการสอนในลักษณะโรงเรียนการศึกษาพิเศษ หรือจัดการศึกษาแก่บุคคลผู้ยากไร้ หรือเสียเปรียบทางการศึกษา ที่จัดการเรียนการสอนในลักษณะโรงเรียน การศึกษาสงเคราะห์โดยแยกเป็น

1.1 ระดับก่อนประถมศึกษา (เตรียมอนุบาล-อนุบาล)

1.2 ระดับประถมศึกษา (ป.1-ป.6)

1.3 ระดับมัธยมศึกษา

1.3.1 มัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1-ม.3)

1.3.2 มัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4-ม.6)

2. ประเภทนานาชาติ หมายถึง โรงเรียนที่จัดการศึกษาโดยใช้หลักสูตรต่างประเทศหรือหลักสูตรต่างประเทศที่ปรับรายละเอียดเนื้อหาวิชาใหม่หรือหลักสูตรที่จัดทำขึ้นเองที่ไม่ใช่หลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ และใช้ภาษาต่างประเทศเป็นสื่อในการเรียนการสอนให้กับนักเรียน โดยไม่จำกัดเชื้อชาติ ศาสนา และไม่ขัดต่อศีลธรรมและความมั่นคงของประเทศ

นอกจากนี้ โรงเรียนที่จัดการศึกษาตามมาตรา 120 แห่งพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2550 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554 และประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เรื่องการกำหนดประเภทและลักษณะของโรงเรียน การจัดการเรียนการสอน และหลักสูตรของโรงเรียนนอกระบบ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2558 ได้กำหนดประเภท ลักษณะ การจัดการเรียนการสอน และหลักสูตรของโรงเรียนนอกระบบ ดังนี้

1. ประเภทและลักษณะของโรงเรียนนอกระบบ แบ่งได้ดังนี้

1.1 ประเภทสอนศาสนา เป็นโรงเรียนที่จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะการสอน

ศาสนา

1.2 ประเภทศิลปะและกีฬา เป็นโรงเรียนที่จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ให้การศึกษาเกี่ยวกับดนตรี ศิลปะ และกีฬา

1.3 ประเภทวิชาชีพ เป็นโรงเรียนที่จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ให้การศึกษาเกี่ยวกับวิชาชีพ เพื่อให้นักเรียนนำไปประกอบอาชีพ หรือเพิ่มเติมทักษะในการประกอบอาชีพ

1.4 ประเภททกววิชา เป็นโรงเรียนที่จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เสริมความรู้บางรายวิชาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.5 ประเภทสร้างเสริมทักษะชีวิต เป็นโรงเรียนที่จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เสริมสร้างความคิด เชาวน์ปัญญา และทักษะอื่น

1.6 ประเภทศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) เป็นศูนย์การศึกษาที่จัดตั้งขึ้นโดยมี วัตถุประสงค์ตามกฎหมายว่าด้วยศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา)

1.7 ประเภทสถาบันศึกษาปอเนาะ เป็นสถาบันที่จัดตั้งขึ้นให้เป็นทางเลือกหนึ่งของชุมชน โดยมีวัตถุประสงค์ตามกฎหมายว่าด้วยสถาบันศึกษาปอเนาะ

การแบ่งเขตการศึกษา แบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ

ส่วนกลาง สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

ส่วนภูมิภาค แบ่งเป็น สำนักงานศึกษาธิการของแต่ละจังหวัด และสำนักงานการศึกษา

เอกชนจังหวัด โดยมีรายละเอียดสถิติจำนวนครูและนักเรียน ดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 14 แสดงจำนวนโรงเรียน นักเรียน ครู ในโรงเรียนเอกชน จำนวนตามระบบและประเภทโรงเรียน ปีการศึกษา 2562

ระบบและประเภท	จำนวนโรงเรียน			จำนวนนักเรียน			จำนวนครู/ผู้สอน		
	Number of Schools			Number of Students			Number of Teachers		
	รวม Total	กทม. Bangkok Metropolis	ภูมิภาค Other Provinces	รวม Total	กทม. Bangkok Metropolis	ภูมิภาค Other Provinces	รวม Total	กทม. Bangkok Metropolis	ภูมิภาค Other Provinces
รวมโรงเรียนเอกชน	12,743	2,582	10,161	3,503,695	748,367	2,755,328	142,065	32,202	109,863
การศึกษาในระบบโรงเรียน	4,010	745	3,265	2,227,695	356,966	1,870,729	102,644	20,639	82,005
- สามัญทั่วไป	3,258	627	2,631	1,758,075	308,967	1,449,108	79,967	17,071	62,896
- สามัญศึกษาการกุศล	570	24	546	415,866	14,030	401,836	18,019	603	17,416
- นานาชาติ	182	94	88	53,754	33,969	19,785	4,658	2,965	1,693
การศึกษานอกระบบโรงเรียน	8,733	1,837	6,896	1,276,000	391,401	884,599	39,421	11,563	27,858
- สอนศาสนา	184	77	107	11,852	5,930	5,922	401	169	232
- ศิลปะและกีฬา	623	257	366	41,471	14,856	26,615	5,261	2,953	2,308
- วิชาชีพ	2,722	927	1,795	446,099	195,610	250,489	6,567	3,326	3,241
- กวดวิชา	2,483	546	1,937	503,918	166,877	377,041	10,148	5,050	5,098
- เสริมสร้างทักษะชีวิต	115	30	85	32,329	8,128	24,201	352	65	287
- ปอเนาะ	489	-	489	43,767	-	43,767	1,802	-	1,802
- ชาติกา	2,117	-	2,117	196,564	-	196,564	14,890	-	14,890

ตาราง 15 แสดงจำนวนและร้อยละของนักเรียนประเภทโรงเรียนในระบบ ปีการศึกษา 2561 - 2562

ประเภท / ระดับ	จำนวนนักเรียน						ร้อยละ	
	ปี 2561		ปี 2562		ปี 2561		ปี 2562	
	รัฐบาล	เอกชน	รัฐบาล	เอกชน	รัฐบาล	เอกชน	รัฐบาล	เอกชน
สามัญศึกษา	6,856,272	2,180,222	6,826,298	2,173,941	75.87	21.13	75.85	24.15
ก่อนประถมศึกษา	897,563	630,665	625,631	625,631	58.73	41.27	60.96	39.04
ประถมศึกษา	3,204,176	1,067,184	1,061,755	1,061,755	75.02	24.98	74.68	25.32
มัธยมศึกษาตอนต้น	1,737,508	320,918	326,088	326,088	84.41	15.59	84.18	15.82
มัธยมศึกษาตอนปลาย	1,017,028	161,455	160,467	160,467	86.30	13.70	85.95	14.05

* หมายเหตุ 1. จำนวนนักเรียนของภาคเอกชน หมายถึง จำนวนนักเรียนโรงเรียนในระบบประเภทสามัญศึกษา
 2. จำนวนนักเรียนของภาครัฐบาล หมายถึง จำนวนนักเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตาราง 16 แสดงจำนวนโรงเรียน นักเรียน ครู ในโรงเรียนเอกชนในระบบโรงเรียน ประเภทสามัญทั่วไป จำนวนตามระดับการศึกษา ปีการศึกษา 2562

ระดับการศึกษา	จำนวนโรงเรียน				จำนวนนักเรียน				จำนวนครู/ผู้สอน			
	Number of Schools				Number of Students				Number of Teachers			
	รวม Total	กทม. Bangkok	ภูมิภาค Other Provinces	รวม Total	กทม. Bangkok	ภูมิภาค Other Provinces	รวม Total	กทม. Bangkok	ภูมิภาค Other Provinces	รวม Total	กทม. Bangkok	ภูมิภาค Other Provinces
อนุบาล	998	267	731	115,368	26,685	88,683	6,343	1,892	4,451			
อนุบาล - ป.6	1,181	180	1,001	597,699	87,278	510,421	25,356	4,460	20,896			
อนุบาล - ม.3	445	52	393	403,382	43,630	359,752	16,767	2,212	14,555			
อนุบาล - ม.6	303	66	237	508,428	107,474	400,954	24,199	5,861	18,338			
ป.1-ป.6	87	28	59	24,996	7,609	17,387	1,277	405	872			
ป.1-ม.3	36	11	25	18,180	6,814	11,366	926	365	561			
ป.1-ม.6	24	9	15	40,707	22,078	18,629	2,510	1,615	895			
ม.1-ม.3	54	5	49	5,770	584	5,186	360	34	326			
ม.1-ม.6	112	8	104	38,486	6,632	31,854	1,892	218	1,675			
ม.4-ม.6	4	-	4	244	-	244	50	-	50			
อนุบาล, ม.1-ม.3	3	1	2	362	183	179	23	10	13			
อนุบาล, ม.1-ม.6	11	-	11	4,453	-	4,453	264	-	264			
รวม	3,258	627	2,631	1,758,075	308,967	1,449,108	79,967	17,071	62,896			

ตาราง 17 แสดงจำนวนครู ในโรงเรียนเอกชนในระบบโรงเรียน ประเภทสามัญ จำแนกตามวุฒิและระดับการศึกษาที่สอน ปีการศึกษา 2562

วุฒิ	รวม		ภูมิภาค	
	Total	Bangkok Metropolis	Other Provinces	
ต่ำกว่าปริญญาตรี	3,052	646	2,407	
ปริญญาตรี	23,524	2,914	20,610	
ปริญญาตรี (ครู)	49,639	8,310	41,329	
ปริญญาโท	2,298	480	1,818	
ปริญญาโท (ครู)	3,795	977	2,818	
ป.บัณฑิต	1,855	316	1,539	
ป.บัณฑิต (ครู)	7,810	975	6,835	
ปริญญาเอก	168	26	142	
ปริญญาเอก (ครู)	159	34	125	
อื่น ๆ	5,686	2,996	2,690	
รวม	97,986	17,674	80,313	

2. การบริหารงานโรงเรียนเอกชน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดหลักการสำคัญประการหนึ่งของการจัดการศึกษา คือ ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และได้ระบุไว้ในหมวด 5 การบริหารและการจัดการศึกษา คือให้เอกชนมีอิสระในการบริหารจัดการมีแนวปฏิบัติในการกำกับ ติดตาม ประเมินคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาเช่นเดียวกับสถานศึกษาภาครัฐ มาตรา 45 ให้รัฐกำหนดนโยบายและมาตรการที่ชัดเจนในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเอกชนในการจัดการศึกษาจึงให้ความสำคัญอย่างมากกับการกระจายอำนาจสู่สถานศึกษา ให้มีอิสระในการบริหารเพื่อปรับปรุงคุณภาพการศึกษา และเน้นการปฏิรูประดับสถานศึกษา โดยเพิ่มบทบาทและอำนาจให้กับสถานศึกษาเพื่อให้มีอิสระในการตัดสินใจเรื่องสำคัญ คือ วิชาการและหลักสูตร การบริหารงบประมาณ และการบริหารบุคลากร โดยมีคณะกรรมการบริหารโรงเรียนที่ประกอบด้วยผู้แทนของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเป็นรูปแบบที่สอดคล้องกับการบริหารโดยให้โรงเรียนเป็นฐาน ซึ่งระบบการบริหารโรงเรียนเอกชนโดยส่วนใหญ่จะประกอบด้วยการบริหารงานหลัก 4 ด้าน ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานด้านงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป (อัญชิสรา เอี่ยมละออ, 2552) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

การบริหารงานด้านวิชาการ

การบริหารงานวิชาการ คือ การจัดการผสมผสานทรัพยากรและกิจกรรมทางการศึกษา เพื่อให้เกิดการพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอนให้ได้ผลดี มีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน ซึ่งสำนักงานส่วนปลัดกระทรวงศึกษาธิการได้แบ่งขอบข่ายงานวิชาการออกเป็น 5 ด้าน คือ งานแผนงานวิชาการ งานการจัดการเรียนการสอน งานการพัฒนา และส่งเสริมการเรียนการสอน งานการวัดและประเมินผล และงานอื่น ๆ ดังนี้

1. งานแผนวิชาการ ได้แก่ การจัดทำโครงการสอน แผนการสอน คู่มือประมวลการสอน จัดทำข้อมูลสถิตินักเรียน จัดทำนำเสนอนโยบายและแนวการจัดการศึกษาของสถานศึกษาจัดทำแผนการดำเนินงานและหรือธรรมนูญโรงเรียน (School Charter) จัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการอื่น ๆ

2. งานการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ จัดบริการการศึกษาสำหรับคนพิการ ผู้ด้อยโอกาส และผู้มีความสามารถพิเศษ (มาตรา 10) ดำเนินการจัดการศึกษาทั้งในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย ตามที่เห็นสมควร โดยให้ตอบสนองต่อนโยบายของชาติและความต้องการของท้องถิ่นเป็นสำคัญ (มาตรา 15) กำหนดคาบเวลาเรียน ตามเกณฑ์ขั้นต่ำ กำหนดวันปิด-เปิดภาคเรียนของสถานศึกษา จัดตารางสอน จัดชั้นเรียน จัดครูเข้าสอน จัดสอนซ่อมเสริม และอื่น ๆ

3. งานการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนการสอน ได้แก่ จัดทำและพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (มาตรา 27 วรรค 2) เทียบโอนผลการเรียน (มาตรา 15 วรรคท้าย) จัดทำมาตรฐานหน่วยงานต้นสังกัด และแนวการจัดการศึกษาตาม พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 พัฒนาปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ (มาตรา 30) ประชุมอบรมทางวิชาการเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ส่งเสริมให้ผู้สอนทำการศึกษ วิเคราะห์ วิจัยเพื่อพัฒนาการแก่ครู คัดเลือกหนังสือแบบเรียนที่กระทรวงฯ และหรือเขตพื้นที่ได้อนุมัติให้ใช้ในสถานศึกษา อนุมัติให้ใช้หนังสือแบบเรียนเกี่ยวกับหลักสูตรท้องถิ่นที่สถานศึกษาจัดทำหรือพัฒนาขึ้น จัดทำตำราเรียนในวิชาที่สถานศึกษาเป็นผู้จัดทำหลักสูตร จัดหาวิทยากร และแหล่งประกอบการฝึกงาน จัดบริการห้องสมุด และที่อ่านหนังสืออื่น ๆ นอกเหนือจากห้องสมุด จัดมุมค้นคว้าศึกษาในห้องเรียน จัดห้องวิชาการสำหรับการค้นคว้าของครู และอื่น ๆ

4. งานการวัดและประเมินผล ได้แก่ จัดการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ สังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรม และการทดสอบควบคู่ไปในกระบวนการเรียนการสอน (มาตรา 26) ดำเนินการให้มีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา (มาตรา 48) อันได้แก่ การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาภายใน โดยบุคลากรของสถานศึกษานั้นเอง อนุมัติจบการศึกษา ออกหลักฐานทางวิชาการ จัดทำทะเบียนวัดผล ติดตามและรายงานผลการปฏิบัติงานด้านวิชาการ และอื่น ๆ

5. งานอื่น ๆ ได้แก่ ให้ความร่วมมือในการจัดเตรียมเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ทางด้านวิชาการของสถานศึกษา ตามคำร้องของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา หรือบุคคลหรือหน่วยงานภายนอกที่สำนักงานดังกล่าวรับรองที่ทำการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา ประสาน ส่งเสริม และดำเนินการเกี่ยวกับสิทธิการจัดการศึกษาของครอบครัวและชุมชน รณรงค์ให้เด็กทุกคนในพื้นที่บริการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน นำเสนอการแต่งตั้งกรรมการหรืออนุกรรมการด้านวิชาการ (ถ้ามี)

การบริหารงานด้านงบประมาณ

การบริหารงานด้านงบประมาณ หมายถึง การจัดการเพื่อให้การใช้จ่ายงบประมาณเป็นไปตามแผนที่ได้รับอนุมัติโดยมีขั้นตอนสำคัญ 3 ชั้น คือ การควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณ การเปลี่ยนแปลงงบประมาณ และการจัดทำข้อตกลงผลการปฏิบัติงาน ทั้งนี้สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้แบ่งงานขอบข่ายด้านงบประมาณเป็นดังนี้

1. งานบริหารงบประมาณและการเงิน ได้แก่ จัดตั้งงบประมาณหรือจัดทำแผนการใช้จ่ายเงิน พิจารณานำเสนอเพื่อขออนุมัติแผนการใช้จ่ายเงินต่อคณะกรรมการสถานศึกษา บริหารงบประมาณให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ ติดตามรายงานผลการใช้งบประมาณ การจัดทำบัญชีการใช้จ่ายเงิน ตรวจสอบภายใน เก็บรักษาเงิน การเลือกประเภทการฝากเงิน การเบิกจ่ายเงินประเภทต่าง ๆ บรรดารายได้และผลประโยชน์ของสถานศึกษาของรัฐที่ไม่เป็นนิติบุคคล รวมทั้งผลประโยชน์ที่เกิดจากราชพัสดุ เบี้ยปรับที่เกิดจากการผิดสัญญาการศึกษา และเบี้ยปรับที่เกิดจากการผิดสัญญาการซื้อขายทรัพย์สินหรือจ้างทำของที่ดำเนินการโดยใช้เงินงบประมาณ ให้สถานศึกษาสามารถจัดสรรเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาของสถานศึกษานั้น ได้ตามระเบียบที่กระทรวงการคลังกำหนด อื่น ๆ

2. งานวัสดุ ครุภัณฑ์ ได้แก่ เปลี่ยนแปลงแก้ไขรายการครุภัณฑ์ กำหนดคุณลักษณะเฉพาะของครุภัณฑ์ จัดซื้อ จัดจ้างตามแผนการใช้จ่ายเงิน มีอำนาจในการสั่งซื้อ สั่งจ้างเพิ่มขึ้น แต่งตั้งกรรมการจัดซื้อจัดจ้าง แต่งตั้งกรรมการควบคุมการก่อสร้าง แต่งตั้งกรรมการตรวจการจ้าง แต่งตั้งกรรมการตรวจรับวัสดุ สั่งจำหน่ายวัสดุ ครุภัณฑ์ สั่งทำลายเอกสารที่ไม่เกี่ยวกับการเงิน การเบิกจ่ายเงิน วัสดุ ครุภัณฑ์ และอุปกรณ์ทางการศึกษา จัดทำทะเบียนควบคุมวัสดุ ครุภัณฑ์ อื่น ๆ

3. งานด้านอื่น ๆ ได้แก่ ดำเนินการด้านกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ระดับ ม.ปลาย) ระดมทรัพยากรจากองค์กรและสถาบันต่าง ๆ ในชุมชนและสังคมเพื่อใช้ในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา อื่น ๆ

การบริหารงานบุคคล

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดขอบข่ายการบริหารงานบุคคล ประกอบด้วย วางแผนอัตรากำลัง สรรหาบุคลากร บรรจุและแต่งตั้งบุคลากร จัดทำทะเบียนประวัติ บุคลากร พัฒนาบุคลากร พิจารณาความดีความชอบ มอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบแก่บุคลากร ปฐมนิเทศบุคลากรใหม่ อนุญาตการลา ลาป่วย ลากิจ ลาพักผ่อนของบุคลากรในสถานศึกษา อนุญาตการลาไปเข้ารับการศึกษาต่อในต่างประเทศ อนุญาตการลาศึกษาต่อในประเทศ พัฒนาระบบข้อมูลบุคลากร การจัดองค์กรในสถานศึกษา จัดบุคลากรเข้าปฏิบัติงาน ประเมินผลการปฏิบัติงาน ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับใบประกอบวิชาชีพที่ได้รับมอบหมาย จัดสวัสดิการแก่บุคลากรในสถานศึกษา ให้ความร่วมมือในการจัดเตรียมเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ทางด้านบุคลากรของสถานศึกษา ตามคำร้องขอสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาหรือบุคคลหรือหน่วยงานภายนอกที่สำนักงานดังกล่าวรับรองที่ทำการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษา

การบริหารงานทั่วไป

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดขอบข่ายการบริหารงานทั่วไป 5 ด้าน คือ

1. งานธุรการและสารบรรณ ได้แก่ ผลิตและจัดทำเอกสาร การส่งและการรับเอกสาร การเก็บรักษาและการยืม การทำลายเอกสาร การออกกระเปียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่งของสถานศึกษา การประชุมครู และงานอื่น ๆ
2. งานทะเบียน สถิติและรายงาน ได้แก่ จัดทำทะเบียนสถิติครูและลูกจ้าง รายงานผลการเรียนของนักเรียนเป็นระยะ ๆ จัดทำรายงานผลการดำเนินงานของสถานศึกษา รายงานข้อมูลผลการดำเนินงาน หรือกิจการต่าง ๆ ต่อหน่วยงานที่กำกับดูแลสาธารณชน เก็บรักษาข้อมูลต่าง ๆ ของโรงเรียน จัดให้มีตารางการปฏิบัติงานของโรงเรียน อื่น ๆ
3. งานอาคารสถานที่ ได้แก่ งานวางผังบริเวณสถานศึกษา ปรับปรุงบริเวณสถานศึกษา กำหนดแผนที่ใช้อาคารสถานที่ ควบคุมการก่อสร้างและการปรับปรุงอาคารสถานที่และห้องเรียน กำหนดมาตรการป้องกันอัคคีภัย ภัยธรรมชาติและอุบัติเหตุอื่น ๆ รักษาความปลอดภัย จัดทำทะเบียนประวัติการใช้และการซ่อมแซมอาคารสถานที่ ส่งเสริมให้นักเรียนได้ร่วมกันทำความสะอาดห้องเรียน และบริเวณสถานศึกษา อื่น ๆ
4. งานกิจการนักเรียนและบริการต่าง ๆ ได้แก่ ควบคุมดูแลความประพฤติและระเบียบวินัย แนะนำแนวทางการศึกษาและอาชีพ และให้คำปรึกษา จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร บริหารอาหารกลางวัน บริการด้านสุขภาพ นำนักเรียนไปทัศนศึกษานอกสถานที่ ประสานงานกับผู้ปกครองนักเรียน จัดหาทุนการศึกษา จัดพาหนะรับส่งนักเรียน บริการด้านกีฬาและแหล่งพักผ่อน เกณฑ์เด็กเข้าเรียน การศึกษาภาคบังคับ กำหนดแผนชั้นเรียน รับนักเรียนเข้าเรียน จัดบริการโสตทัศนูปกรณ์ จัดบริการน้ำดื่มน้ำใช้ ปฐมนิเทศนักเรียนใหม่ จัดโครงการป้องกันสารเสพติดในสถานศึกษา อื่น ๆ
5. งานด้านสัมพันธ์ชุมชน ได้แก่ ให้บริการด้านอาคารสถานที่ของโรงเรียนแก่ชุมชน ร่วมมือและส่งเสริมกิจกรรมของชุมชน ส่งเสริมการจัดกิจกรรมด้านศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม ประเพณีโดยเฉพาะในท้องถิ่น ประชาสัมพันธ์โรงเรียน จัดทำให้บริการข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียนแก่ชุมชน ส่งเสริมและสนับสนุนกิจการของสมาคมผู้ปกครองและครู สมาคมศิษย์หรือมูลนิธิ เสนอแต่งตั้งและจัดประชุมคณะกรรมการการศึกษาของสถานศึกษาจัดทำเอกสารสำคัญให้แก่ผู้มีอุปการคุณต่อสถานศึกษา รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลของชุมชนระดมความร่วมมือในชุมชน เพื่อการจัดการศึกษา สรรวจแหล่งวิทยากร ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อสร้างเครือข่ายในการจัดการศึกษา จัดการประชุมผู้ปกครองนักเรียน สรรวจความต้องการด้านบริการการศึกษาของชุมชน เสริมสร้าง

ศูนย์การเรียนรู้ของชุมชนให้แพร่หลายยิ่งขึ้น และนำการศึกษาเสริมสร้างให้ชุมชนเข้มแข็ง จัดหรือประสานการจัดบริการด้านการอบรมเลี้ยงดูเด็กแก่ผู้ปกครอง และหรือชุมชน

กล่าวโดยสรุปเกี่ยวกับการบริหารงานโรงเรียนเอกชนจะแบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ การบริหารงานด้านวิชาการ การบริหารงานด้านงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ซึ่งการบริหารงานด้านวิชาการจะครอบคลุมถึงงานแผนวิชาการ งานการจัดการเรียนการสอน งานการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนการสอน และงานวัดผลประเมินผล

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน โดยกำหนดขั้นตอนการวิจัยไว้ทั้งหมด 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาความต้องการของครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษต่อรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน

ขั้นตอนที่ 2 กำหนดเกณฑ์สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของครูภาษาอังกฤษ

ขั้นตอนที่ 3 สร้างและตรวจสอบรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน

ขั้นที่ 1 ร่างรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน

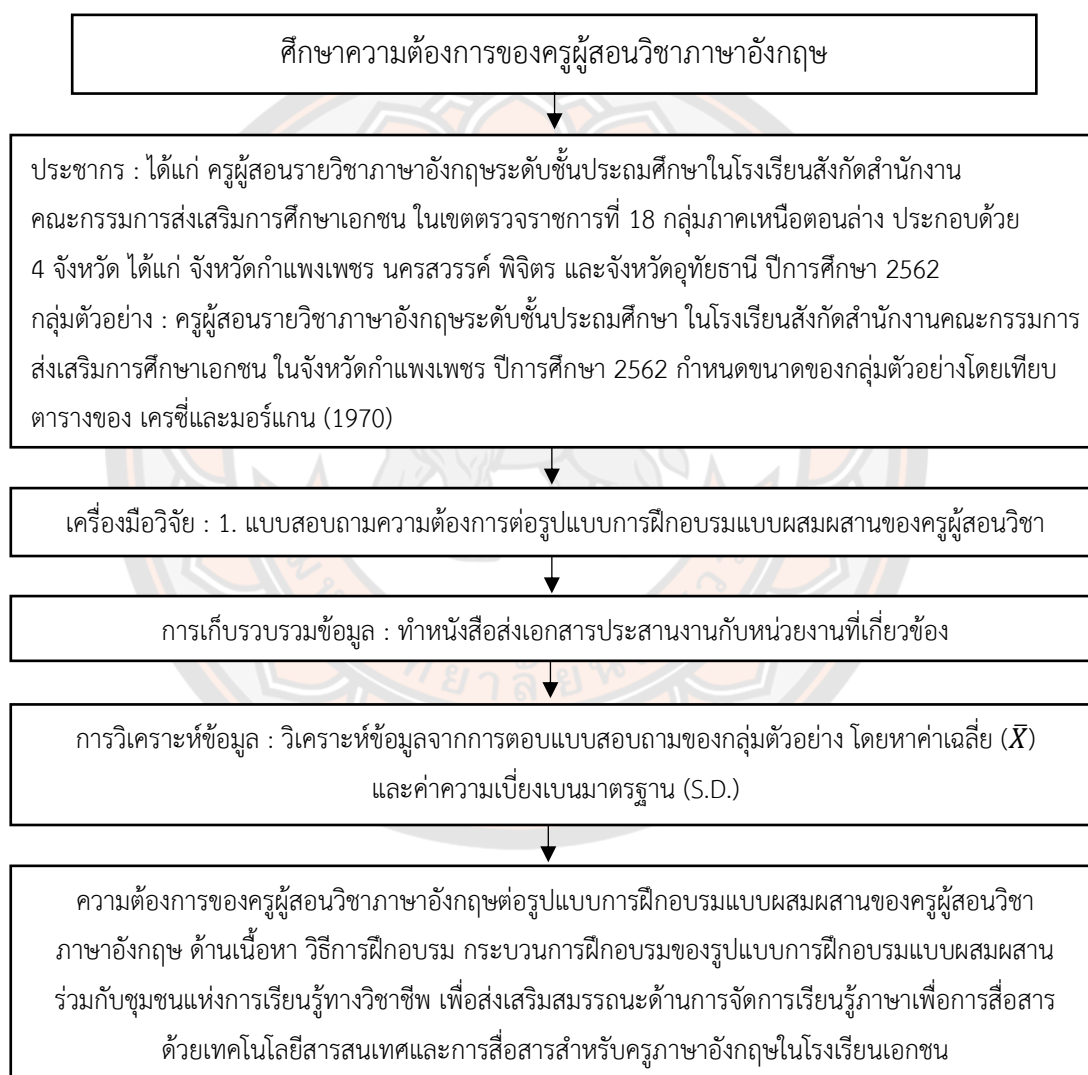
ขั้นที่ 2 สร้างเครื่องมือของรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน

ขั้นที่ 3 ตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน

ขั้นตอนที่ 4 ศึกษาผลการทดลองใช้รูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาความต้องการของรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน

การศึกษาค้นคว้าความต้องการของรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน มีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังภาพ

ภาพ 6 แสดงขั้นตอนการศึกษาค้นคว้าความต้องการของครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษต่อรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสาน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ครูผู้สอนรายวิชาภาษาอังกฤษระดับชั้นประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในเขตตรวจราชการที่ 18 กลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ประกอบด้วย 4 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดกำแพงเพชร นครสวรรค์ พิจิตร และจังหวัดอุทัยธานี ปีการศึกษา 2562 จำนวน 473 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูผู้สอนรายวิชาภาษาอังกฤษระดับชั้นประถมศึกษา ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในจังหวัดกำแพงเพชร ปีการศึกษา 2562 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยเทียบตารางของ เครซีและมอร์แกน (1970) ได้จำนวน 214 คน

เครื่องมือวิจัย คือ

แบบสอบถามความต้องการรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความต้องการรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน แบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะอื่น ๆ

วิธีการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

1. ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีการสร้างแบบสอบถามที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการฝึกอบรมการเรียนรู้แบบผสมผสาน ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สมรรถนะครู และหลักการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร
2. ออกแบบและสร้างแบบสอบถามที่ใช้เป็นแบบประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ
3. นำแบบสอบถามเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบแก้ไขเนื้อหา
4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไข ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่านประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านฝึกอบรม ผู้เชี่ยวชาญด้านชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงหา (Content Validity) ด้วยแบบประเมินความเหมาะสมของแบบสอบถาม ความต้องการรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน ว่าข้อคำถามนั้นมีความสอดคล้องหรือไม่ ดังนี้

ให้คะแนน +1 สำหรับข้อแนใจว่าสอดคล้อง

ให้คะแนน 0 สำหรับข้อไม่แน่ใจ

ให้คะแนน - 1 สำหรับข้อที่ไม่แน่ใจว่าสอดคล้อง

5. นำข้อมูลที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์ตรวจสอบค่าดัชนีความสอดคล้องตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (IOC: Index of Item Objective Congruence) ของข้อคำถามโดยคัดเลือกข้อที่มีค่าดัชนี ความสอดคล้องตั้งแต่ .50 ขึ้นไป

6. นำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ประสานงานกับสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมโรงเรียนเอกชนในการจัดส่งเอกสารให้กับผู้อำนวยการโรงเรียนเอกชนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร นครสวรรค์ พิจิตร และจังหวัดอุทัยธานี ในการจัดส่งและรับคืนแบบสอบถาม ได้รับคืนมาจำนวน 195 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 91.12

2. รวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืน แล้วตรวจสอบคัดเลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์ในการนำมาใช้วิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำแบบสอบถามความต้องการของรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชน แห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วย เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน มาตรวจให้คะแนน โดยมีค่าคะแนน ดังนี้

5 คะแนน หมายถึง เมื่อครูมีความต้องการในประเด็นนั้นในระดับมากที่สุด

4 คะแนน หมายถึง เมื่อครูมีความต้องการในประเด็นนั้นในระดับนั้นมาก

3 คะแนน หมายถึง เมื่อครูมีความต้องการในประเด็นนั้นในระดับปานกลาง

2 คะแนน หมายถึง เมื่อครูมีความต้องการในประเด็นนั้นในระดับน้อย

1 คะแนน หมายถึง เมื่อครูมีความต้องการในประเด็นนั้นในระดับน้อยที่สุด

2. วิเคราะห์ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่าง โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และ ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ทั้งโดยรวมและรายข้อ นำมาเทียบกับเกณฑ์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553)

4.51 – 5.00 หมายความว่า มีความต้องการมากที่สุด

3.51 – 4.50 หมายความว่า มีความต้องการมาก

2.51 – 3.50 หมายความว่า มีความต้องการปานกลาง

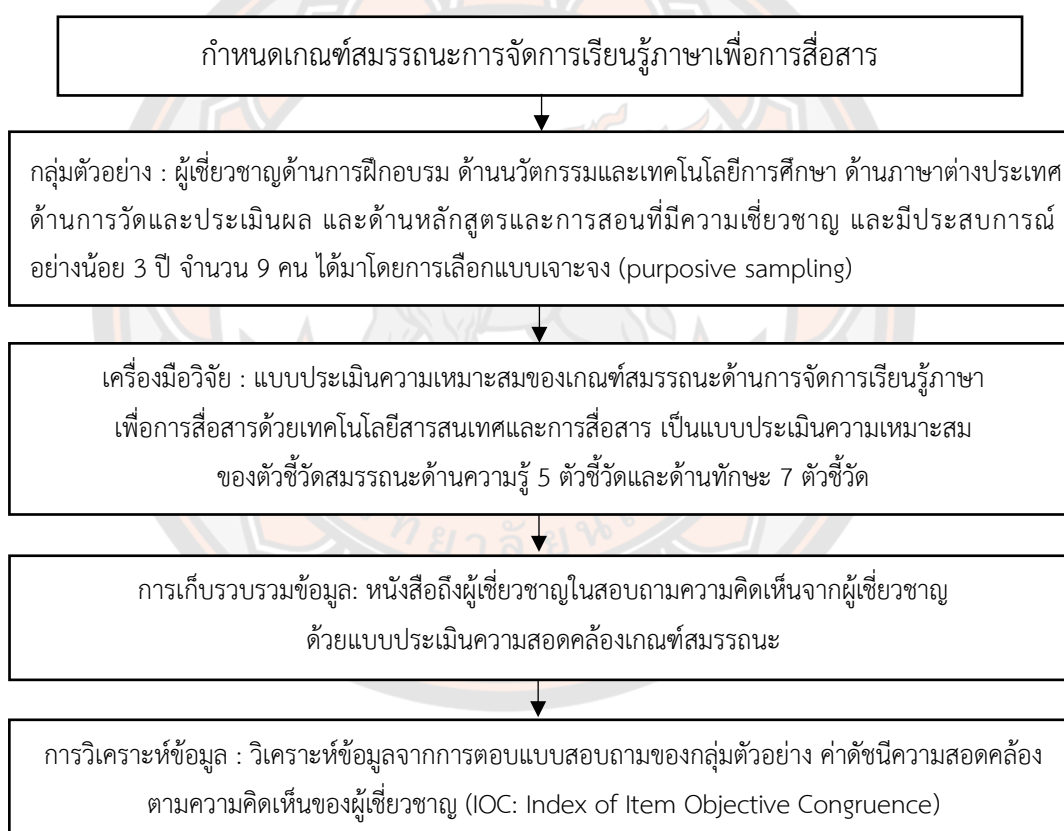
1.51 – 2.50 หมายความว่า มีความต้องการน้อย

1.00 – 1.50 หมายความว่า มีความต้องการน้อยที่สุด

โดยเลือกประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ไปใช้ในรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสาน

ขั้นตอนที่ 2 กำหนดเกณฑ์สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน

ในขั้นตอนนี้เป็นกำหนดเกณฑ์สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน โดยแบ่งออกเป็น 2 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ และด้านทักษะ

ภาพ 7 แสดงขั้นตอนการกำหนดเกณฑ์สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน

ด้านที่ 1 เกณฑ์สมรรถนะด้านความรู้ จำนวน 5 ตัวชี้วัด ได้แก่

1. วิเคราะห์เนื้อหา มาตรฐานและตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษตามหลักสูตรการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
2. ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารได้
3. ออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารอย่างสอดคล้องเชื่อมโยงกัน
4. เลือกสื่อ นวัตกรรม เครื่องมือที่ในการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ตามหลักการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารให้เหมาะสมกับผู้เรียน
5. ออกแบบและเลือกใช้เครื่องมือวิธีการวัดและประเมินผลตามหลักการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารให้เหมาะสมกับเนื้อหา กิจกรรม การเรียนรู้ และผู้เรียน

ด้านที่ 2 เกณฑ์สมรรถนะด้านทักษะ จำนวน 7 ตัวชี้วัด ได้แก่

1. สามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้โดยวิเคราะห์จากเนื้อหา มาตรฐานและตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
2. จัดการเรียนการสอนตามหลักการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร 3 ขั้นตอน คือ
 - 2.1 ชี้นำเสนอ (Presentation)
 - 2.2 ชี้นฝึก (Practice)
 - 2.3 ชี้นใช้ภาษา (Production)
3. ใช้สื่อ นวัตกรรม เครื่องมือในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างหลากหลาย ตามหลักการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่เหมาะสมกับผู้เรียนกับระดับผู้เรียน
4. สามารถจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามหลักการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
5. สร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลตามหลักการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ไปใช้อย่างถูกต้องเหมาะสม
6. วัดและประเมินผลผู้เรียนตามหลักการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ตามสภาพจริง

7. นำผลการออกแบบการเรียนรู้ตามหลักการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ตามสถานการณ์ อย่างเหมาะสมและเกิดผลกับผู้เรียนตามที่คาดหวัง

กลุ่มตัวอย่าง

ผู้เชี่ยวชาญด้านการฝึกอบรม ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษา ด้านภาษาต่างประเทศ ด้านการวัดและประเมินผล และด้านหลักสูตรและการสอนที่มีความเชี่ยวชาญ และมีประสบการณ์อย่างน้อย 3 ปี จำนวน 9 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling)

เครื่องมือวิจัย คือ แบบประเมินความเหมาะสมของเกณฑ์สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เป็นแบบประเมินความเหมาะสมของตัวชี้วัดสมรรถนะด้านความรู้ 5 ตัวชี้วัดและด้านทักษะ 7 ตัวชี้วัด

วิธีการดำเนินการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะครู การสร้างเกณฑ์การประเมิน
2. สร้างประเด็นเกณฑ์สมรรถนะที่สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ตามหลักการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร
3. นำประเด็นเกณฑ์สมรรถนะที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบขอบเขตของเนื้อหาว่าเที่ยงตรง และครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการหรือไม่
4. นำแบบประเมินความสอดคล้องเกณฑ์สมรรถนะที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ให้ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษ ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยี ด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 9 ท่าน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) ประเมินความสอดคล้อง
5. นำข้อมูลที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์ตรวจสอบค่าดัชนีความสอดคล้องตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (IOC: Index of Item Objective Congruence) ของข้อคำถามโดยคัดเลือกข้อที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ .50 ขึ้นไป

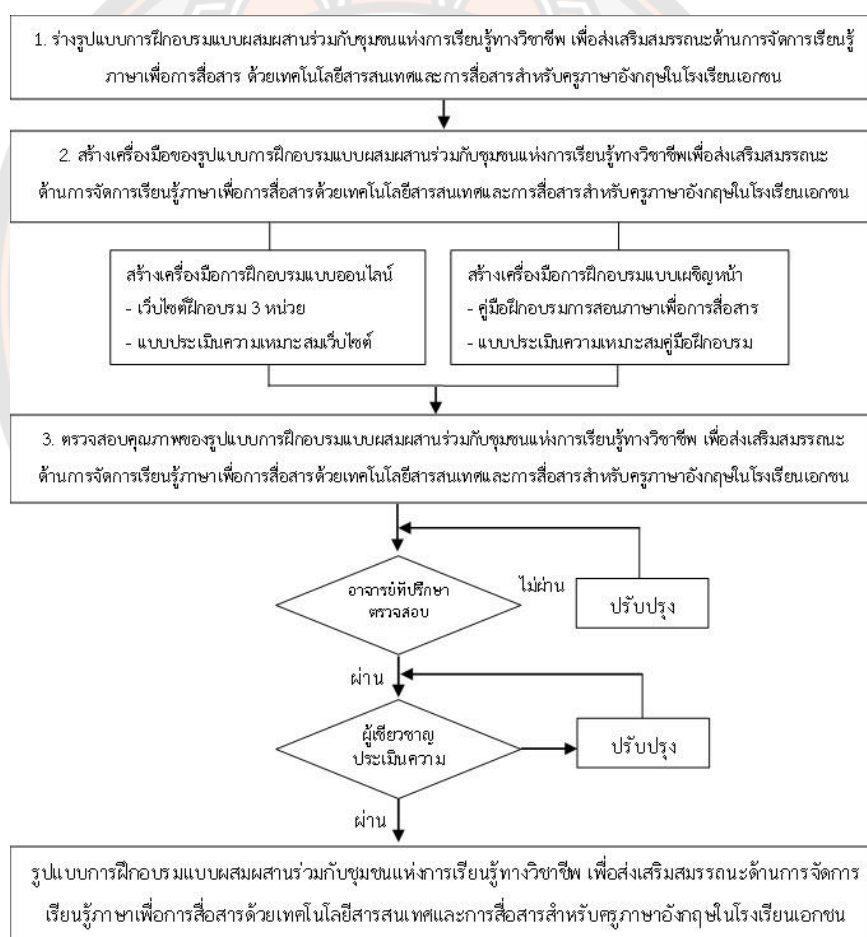
การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอนหนังสือเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
2. ติดต่อประสานงานกับผู้เชี่ยวชาญ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในสอบถามความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญด้วยแบบประเมินความสอดคล้องเกณฑ์สมรรถนะ
3. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาทำการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่าง โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (IOC : Index of Item Objective Congruence) ขั้นตอนที่ 3 สร้างและตรวจสอบคุณภาพรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน

การพัฒนาารูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน มีขั้นตอนดังแผนภาพดังนี้

ภาพ 8 แสดงขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสาร

ขั้นที่ 1 ร่างรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสาร

ศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการฝึกอบรม การเรียนรู้แบบผสมผสาน ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ แนวคิดหลักการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบมีการดำเนินการตั้งแผนภาพ

ภาพ 9 แสดงขั้นตอนการร่างรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสาร

แหล่งข้อมูล ได้แก่ เอกสาร ตำรา วารสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการฝึกอบรม การเรียนรู้แบบผสมผสาน ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หลักการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร ข้อมูลที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 และขั้นตอนที่ 2

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการฝึกอบรม ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษา ด้านภาษาต่างประเทศ ด้านการวัดและประเมินผล และด้านหลักสูตรและการสอนที่มีความเชี่ยวชาญ และมีประสบการณ์ อย่างน้อย 3 ปี จำนวน 9 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling)

เครื่องมือวิจัย

1. ตารางวิเคราะห์เนื้อหา
2. ร่างรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน
3. แบบประเมินความเหมาะสมของร่างรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสาน

วิธีดำเนินการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

1. สร้างร่างรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน ได้ดังนี้

1.1 องค์ประกอบของ ร่างรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ

- 1.1.1 กำหนดวิสัยทัศน์/เป้าหมายร่วมกัน
- 1.1.2 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากประสบการณ์และสถานการณ์จริง
- 1.1.3 กระบวนการเรียนรู้ร่วมกันรวมพลังให้เกิดการสร้างการเปลี่ยนแปลงตามเป้าหมาย
- 1.1.4 การแบ่งปันประสบการณ์จากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง
- 1.1.5 การวิพากษ์ สะท้อนผลการพัฒนาผู้เรียน

1.2 ขั้นตอนการฝึกอบรมแบบผสมผสานด้วยการเรียนรู้จากการปฏิบัติ มี 3 ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ 1 ก่อนการฝึกอบรม ประกอบด้วยกิจกรรม ได้แก่ 1) การประเมินความรู้ก่อนฝึกอบรม 2) การปฐมนิเทศ 3) แบ่งกลุ่มผู้เข้ารับการฝึกอบรม 4) ฝึกปฏิบัติ

ขั้นที่ 2 ขั้นฝึกอบรม แบ่งออกเป็น 1) การฝึกอบรมแบบผสมผสาน (แบบออนไลน์และแบบเผชิญหน้าสัดส่วน 60: 40) 1.1) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้แบบออนไลน์ 1.2) การฝึกอบรมเผชิญหน้า 2) ลงมือปฏิบัติการออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามหลักการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร

ขั้นที่ 3 ขั้นหลังการฝึกอบรม เป็นการประเมินผล แบ่งออกเป็น โดยมีการประเมินผลก่อน การฝึกอบรมเป็นการทำ แบบทดสอบออนไลน์ จำนวน 30 ข้อ การประเมินระหว่างการฝึกอบรมจากการจัดทำ ใบงาน สร้างชิ้นงาน และเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ การประเมินหลังการฝึกอบรม เป็นการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียน

2. สร้างแบบประเมินและร่างรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Likert Scale) ดังนี้

- 5 หมายถึง มีความเหมาะสมมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความเหมาะสมมาก
- 3 หมายถึง มีความเหมาะสมปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อย
- 1 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

3. นำแบบประเมินและร่างรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน ที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อขอคำแนะนำและปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

4. นำแบบประเมินที่ปรับปรุงแล้ว เสนอให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการฝึกอบรม ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ด้านการวัดและประเมินผล รวม 3 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาได้เกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ให้นำหนักคะแนน +1 ถ้าข้อความนั้นมีความเหมาะสม

ให้นำน้ำหนักคะแนน 0 ถ้าไม่แน่ใจสงสัยว่าข้อความนั้นเหมาะสม

ให้นำน้ำหนักคะแนน -1 ถ้าแน่ใจว่าข้อความนั้นไม่มีความเหมาะสม

- จัดพิมพ์แบบประเมินฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ศึกษาวิเคราะห์ สังเคราะห์เอกสารตำรา ที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสาน ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หลักการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร เพื่อร่างรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานฯ เพื่อให้ได้องค์ประกอบ และรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานฯ

2. ขอนหนังสือเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร

3. ติดต่อประสานงานกับผู้เชี่ยวชาญ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบร่างรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษ ในโรงเรียนเอกชน

4. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

5. นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาทำการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลโดยนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสารตำราและวารสารที่เกี่ยวข้อง โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) ทำการสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ได้องค์ประกอบ และขั้นตอนของรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

2. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินความเหมาะสมของร่างรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชนจากผู้เชี่ยวชาญโดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำมาเทียบกับเกณฑ์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553)

4.51 - 5.00 หมายความว่า มีความเหมาะสมมากที่สุด

3.51 - 4.50 หมายความว่า มีความเหมาะสมมาก

2.51 - 3.50 หมายความว่า มีความเหมาะสมปานกลาง

1.51 - 2.50 หมายความว่า มีความเหมาะสมน้อย

1.00 - 1.50 หมายความว่า มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

ขั้นที่ 2 สร้างเครื่องมือของรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน

1. ไซต์การฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในสังกัดโรงเรียนเอกชน

1.1 วิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง

1.1.1 ผู้เข้ารับการฝึกอบรม มีคุณสมบัติ ดังนี้ 1) ครูภาษาอังกฤษในสังกัดโรงเรียนเอกชน 2) การศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป 3) มีความรู้ มีทักษะการใช้คอมพิวเตอร์ในการปฏิบัติงาน และสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต 4) มีคอมพิวเตอร์ที่เชื่อมต่อระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ได้ทั้งที่บ้านและโรงเรียน 5) มีความสนใจเข้ารับการฝึกอบรมอย่างต่อเนื่อง มีความใฝ่รู้ศึกษาค้นคว้าหาความรู้ได้ด้วยตนเองอย่างสม่ำเสมอ

1.1.2 เนื้อหา วิเคราะห์ความต้องการและเลือกเนื้อหาที่จะสร้างหลักสูตรการฝึกอบรม แบบผสมผสาน โดยศึกษาและเลือกหลักการทฤษฎี แนวคิด บทความ งานวิจัย และจากเว็บไซต์ต่าง ๆ มีเนื้อหา ดังนี้ คือ การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ตามหลักการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

1.1.3 กำหนดจุดประสงค์ในการฝึกอบรมและนำเนื้อหามาวิเคราะห์เพื่อหาความสอดคล้องระหว่างเนื้อหากับจุดประสงค์การฝึกอบรม เรื่อง การจัดการเรียนรู้ตามหลักการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

1.1.4 สื่อการฝึกอบรม การใช้สื่อ ต้องใช้สื่อที่เหมาะสมกับขั้นตอนที่เตรียมไว้แล้วเพื่อดำเนินการสอนให้เป็นไปอย่างราบรื่น และต้องควบคุมการนำเสนอให้ถูกต้อง โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) วิเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน

2) วิเคราะห์เกี่ยวกับการใช้ภาพกราฟิก ภาพเคลื่อนไหว เสียง และตัวอักษรที่เหมาะสม บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตและออกแบบเว็บเพจให้สวยงาม

3) วิเคราะห์ขนาดของตัวอักษร การจัดหน้า พื้นหลัง สี การเชื่อมโยงที่เหมาะสม

4) วิเคราะห์เกี่ยวโครงสร้างของเว็บไซต์ในรูปแบบต่าง ๆ

5) วิเคราะห์กิจกรรม ศึกษาเอกสาร ตำรา หนังสือ งานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

1.1.5 ปฏิสัมพันธ์ ตอบโต้ ชักถาม แสดงความคิดเห็น ติดต่อกันผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์โดยใช้ไลน์ เป็นเครื่องมือ ใช้เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และใช้เพื่อการติดต่อสื่อสารแบบทันทีทันใดเพื่อการสื่อสารที่ทันสมัยและรวดเร็ว

1.2 ออกแบบกิจกรรม การฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในสังกัดโรงเรียนเอกชน ประกอบด้วย เนื้อหา กิจกรรม ปฏิสัมพันธ์ และสื่อ

1.2.1 ข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์มาออกแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในสังกัดโรงเรียนเอกชนทั้งภาพ เสียง ข้อความ สื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่นไฟล์ word ไฟล์ pdf ไฟล์ power point ไฟล์วีดีโอ เป็นต้น โดยกำหนดจุดประสงค์ กำหนดเนื้อหา ซึ่งเนื้อหา คือ การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ตามหลักการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งเนื้อหาทั้งหมดนี้ หน้าที่ 1 มาตรฐาน/ตัวชี้วัด หน้าที่ 2 ภาษาเพื่อการสื่อสาร หน้าที่ 3 สื่อ นวัตกรรม เครื่องมือเทคโนโลยีสารสนเทศ หน้าที่ 4 การออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ หน้าที่ 5 การวัดและประเมินผล

นำเสนอในรูปแบบของมัลติมีเดีย ออกแบบโดยเขียนภาพบท บทบรรยาย และกิจกรรม เพื่อทำการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน

1.2.2 เขียนผังโครงสร้างการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน

1.2.3 ดำเนินการสร้างไซต์การฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และประเมินความเหมาะสมโดยผู้เชี่ยวชาญ

1.2.4 ปรับปรุงแก้ไข ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ และนำไปทดลองใช้เพื่อหาประสิทธิภาพของการฝึกอบรม

2. แบบประเมินเว็บไซต์การฝึกอบรม ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

2.1 ศึกษารวบรวมข้อมูลต่าง ๆ จากเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องการสร้างเว็บไซต์ฝึกอบรมเพื่อกำหนดโครงสร้างของรายการคำถาม

2.2 นำโครงสร้างของคำถามที่กำหนด มาสร้างเป็นแบบประเมิน แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

2.3 นำแบบประเมินที่สร้างขึ้นไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อ และปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ

2.4 นำแบบประเมินที่ปรับปรุงแล้ว เสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีการศึกษา ด้านการฝึกอบรม และด้านการวัดและประเมินผล ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา

2.4.1 ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา มีความรู้เกี่ยวกับการออกแบบเว็บไซต์ มีประสบการณ์ทำงานเกี่ยวกับการใช้เว็บไซต์ในการฝึกอบรม หรือจัดการเรียนการสอน อย่างน้อย 3 ปี จำนวน 1 ท่าน

2.4.2 ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล มีวุฒิการศึกษาปริญญาเอกที่มีความเชี่ยวชาญด้านการสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลทางการศึกษา และประสบการณ์เกี่ยวข้อง อย่างน้อย 3 ปี จำนวน 1 ท่าน

2.4.3 เป็นศึกษานิเทศก์ วุฒิการศึกษาปริญญาเอก หรือวิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ที่มีประสบการณ์ในการฝึกอบรมครูในการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน จำนวน 1 ท่าน

โดยมีเกณฑ์คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 0.60 ถึง 1.00 แสดงว่า ข้อคำถามนั้นวัดได้ครอบคลุมเนื้อหา เกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ให้น้ำหนักคะแนน +1 ถ้าข้อคำถามนั้นมีความเหมาะสม

ให้น้ำหนักคะแนน 0 ถ้าไม่แน่ใจสงสัยว่าข้อคำถามนั้นเหมาะสม

ให้น้ำหนักคะแนน -1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่มีความเหมาะสม

2.5 จัดพิมพ์แบบประเมินฉบับสมบูรณ์นำไปใช้ประเมินเว็บไซต์ฝึกอบรม

3. **คู่มือการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน** มีรายละเอียดดังนี้

3.1 กำหนดองค์ประกอบของคู่มือ ประกอบด้วย หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ โครงสร้างเนื้อหา กิจกรรมการฝึกอบรม กระบวนการฝึกอบรม สื่อและแหล่งเรียนรู้ในการฝึกอบรม การวัดและประเมินผล ระยะเวลาที่ใช้ระหว่างฝึกอบรม ตารางการฝึกอบรมแบบเผชิญหน้า แผนการฝึกอบรม แบ่งเป็น 5 หน่วย ดังนี้

หน่วยที่ 1 มาตรฐาน/ตัวชี้วัด

หน่วยที่ 2 ภาษาเพื่อการสื่อสาร

หน่วยที่ 3 สื่อ นวัตกรรม เครื่องมือเทคโนโลยีสารสนเทศ

หน่วยที่ 4 การออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้

หน่วยที่ 5 การวัดและประเมินผล

3.2 กำหนดวิธีการฝึกอบรมและสื่อการฝึกอบรม โดยพิจารณาจากพื้นฐานของผู้เข้ารับการฝึกอบรม และความพร้อมของสถานที่ในการฝึกอบรม ใช้วิธีการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการโดยใช้วิธีการบรรยาย สาธิต และลงมือปฏิบัติ และการทำงานเป็นกลุ่ม เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติการจัดการเรียนการสอนจริงได้

3.3 กำหนดวิธีการการวัดผลประเมินผล ซึ่งประกอบด้วยการฝึกปฏิบัติตามใบงาน การสังเกตการปฏิบัติตามคำสั่งวิทยากร และการประเมินชิ้นงาน

3.4 ออกแบบแผนการฝึกอบรม ประกอบไปด้วย สารระสำคัญ จุดประสงค์ เนื้อหา เวลา สื่อ การประเมินผล กิจกรรมการฝึกอบรมทั้งแบบออนไลน์และออฟไลน์ ตามขั้นตอน การเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติ ดังนี้ 1) กำหนดสถานการณ์ปัญหา 2) สะท้อนการเรียนรู้ 3) การวางแผนแนวทางปฏิบัติ 4) การลงมือปฏิบัติ และ 5) ประเมินผล

3.5 จัดทำคู่มือตามที่ได้ออกแบบ

3.6 นำเสนอคู่มือต่อผู้เชี่ยวชาญด้านการฝึกอบรมประเมินความเหมาะสม

3.7 ปรับปรุงแก้ไขคู่มือวิทยากรและชุดเอกสารการฝึกอบรม ตามคำแนะนำเพื่อใช้ในการหาประสิทธิภาพและทดลองใช้จริงต่อไป

4. แบบประเมินความเหมาะสมคู่มือการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน ดำเนินการดังนี้

4.1 ศึกษารวบรวมข้อมูลต่าง ๆ จากเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องของการสร้างคู่มือการฝึกอบรมเพื่อกำหนดโครงสร้างของรายการคำถาม โดยแบ่งเป็น 1) วัตถุประสงค์/คำชี้แจง 2) ลักษณะรูปแบบการออกแบบคู่มือฝึกอบรม 3) เนื้อหา 4) กิจกรรมการฝึกอบรม 5) การประเมินผล

4.2 นำโครงสร้างของคำถามที่กำหนด มาสร้างเป็นแบบประเมินคู่มือการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษา เพื่อ การสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษ

4.3 นำแบบประเมินที่สร้างขึ้นไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อ และปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ

4.4 นำแบบประเมินที่ปรับปรุงแล้ว เสนอเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีการศึกษา ด้านการฝึกอบรม และด้านการวัดและประเมินผล ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โดยมีเกณฑ์คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 0.60 ถึง 1.00 แสดงว่า ข้อคำถามนั้นวัดได้ครอบคลุมเนื้อหา เกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ให้น้ำหนักคะแนน +1 ถ้าข้อคำถามนั้นมีความเหมาะสม

ให้น้ำหนักคะแนน 0 ถ้าไม่แน่ใจสงสัยว่าข้อคำถามนั้นเหมาะสม

ให้น้ำหนักคะแนน -1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่มีความเหมาะสม

4.5 จัดพิมพ์แบบประเมินฉบับสมบูรณ์นำไปใช้ประเมินคู่มือการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน

5. แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษ ดำเนินการดังนี้

5.1 ศึกษา วิเคราะห์ เพื่อกำหนดลักษณะของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ความเข้าใจจากตำราเรียน เอกสารประกอบการเรียน เอกสารคำสอนเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล โดยเน้นการวัดความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษ

5.2 จัดทำตารางวิเคราะห์โครงสร้างของแบบทดสอบ เพื่อกำหนดน้ำหนักของคะแนน และจำนวนข้อสอบที่เหมาะสมสอดคล้องกับเนื้อหาในแต่ละหน่วยการเรียนรู้

5.3 ลงมือสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ความเข้าใจซึ่งมีลักษณะเป็นแบบทดสอบแบบเลือกตอบ (Multiple choice) 4 ตัวเลือก จำนวน 50 ข้อ

5.4 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการออกแบบการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษ ไปให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ด้วยการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โดยมีเกณฑ์คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 0.60 ถึง 1.00 แสดงว่า ข้อคำถามนั้นวัดได้ครอบคลุมเนื้อหา เกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ให้น้ำหนักคะแนน +1 ถ้าข้อคำถามนั้นมีความเหมาะสม

ให้น้ำหนักคะแนน 0 ถ้าไม่แน่ใจสงสัยว่าข้อคำถามนั้นเหมาะสม

ให้น้ำหนักคะแนน -1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่มีความเหมาะสม

5.5 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ความเข้าใจไปทดลองใช้ (Try out) กับครูผู้สอนในโรงเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ผ่านการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการสอนตามหลักการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร จำนวน 9 คน

6. แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของผู้เข้ารับการฝึกอบรม

แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ใช้ในการประเมินทักษะการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษ ผู้เข้ารับการฝึกอบรม ดำเนินการดังนี้

6.1 ศึกษาเอกสาร เกี่ยวกับตัวบ่งชี้สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษ เกณฑ์การประเมิน

6.2 ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษ ซึ่งผลลัพธ์ที่ต้องการคือ แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษ

6.3 กำหนดวัตถุประสงค์ในการใช้แบบประเมิน เพื่อให้วิทยากรหรือผู้ช่วยวิทยากร เป็นผู้ประเมินผู้เข้ารับการฝึกอบรม

6.4 เขียนรายการประเมินทักษะที่ต้องการวัดจากองค์ประกอบแผนจัดการเรียนรู้ จำนวน 10 รายการประเมิน พร้อมเกณฑ์การพิจารณา เป็นลักษณะแบบประเมินเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 3 ระดับ คือ

3 หมายถึง แผนการจัดการเรียนรู้มีคุณภาพอยู่ในระดับดี

2 หมายถึง แผนการจัดการเรียนรู้มีคุณภาพอยู่ในระดับพอใช้

1 หมายถึง แผนการจัดการเรียนรู้มีคุณภาพอยู่ในระดับปรับปรุง

6.5 นำแบบประเมินที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

6.6 นำแบบประเมินที่สร้างขึ้นไปเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน ด้านเทคโนโลยีการศึกษา และด้านการวัดและประเมินผล ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ทำการตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม และหาค่าดัชนี ความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) โดยมีเกณฑ์คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 0.60 ถึง 1.00 แสดงว่าข้อคำถามนั้นวัดได้ครอบคลุมเนื้อหา เกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ให้น้ำหนักคะแนน +1 ถ้าข้อคำถามนั้นมีความเหมาะสม

ให้น้ำหนักคะแนน 0 ถ้าไม่แน่ใจสงสัยว่าข้อคำถามนั้นเหมาะสม

ให้น้ำหนักคะแนน -1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่มีความเหมาะสม

6.7 นำไปทดลองใช้ และปรับปรุงแก้ไข ก่อนนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

7. แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน

7.1 ศึกษา วิเคราะห์รูปแบบและแนวทางการสร้างแบบสอบถามที่จะต้องใช้เพื่อสอบถาม ความคิดเห็นและความพึงพอใจของครูผู้สอน

7.2 ลงมือสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจของครูผู้สอนที่เข้ารับการฝึกอบรม ภายหลังจากการเข้าสู่กระบวนการอบรมเสร็จสิ้นแล้ว จำนวน 10 ข้อ ซึ่งแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ค่าคะแนนของแต่ละคำตอบขึ้นอยู่กับระดับความคิดเห็นของข้อคำถามแต่ละข้อในแบบประเมิน โดยกำหนดค่าระดับตาม ความพึงพอใจ ดังนี้

5 หมายความว่า มีความพึงพอใจมากที่สุด

4 หมายความว่า มีความพึงพอใจมาก

3 หมายความว่า มีความพึงพอใจปานกลาง

2 หมายความว่า มีความพึงพอใจน้อย

1 หมายความว่า มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

ขั้นที่ 3 ตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน

การทดสอบประสิทธิภาพของรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน ดำเนินการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่ง การเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน มาปรับปรุงประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ซึ่งต้องได้ค่าประสิทธิภาพ E1/E2 เท่ากับ 80/80 ขึ้นไป แล้วนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การนำรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน ดังนี้

1. เตรียมความพร้อมองค์ประกอบต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการทดลองรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานที่พัฒนาขึ้น
2. เตรียมเว็บไซต์ฝึกอบรม คู่มือการฝึกอบรม และเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. เตรียมชุดเอกสารฝึกอบรมที่ใช้สำหรับการฝึกอบรม และคู่มือการฝึกอบรม
4. ประสานกับบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ครูผู้สอนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
5. ดำเนินการทดลองใช้รูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน กับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลอง โดยแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

5.1 การทดลองแบบ 1:1 (One to One Testing) ทดลองกับครูภาษาอังกฤษ โดยใช้วิธีการเลือกอย่างง่าย โดยพิจารณาจากประสบการณ์สอน (ไม่มีประสบการณ์ มีประสบการณ์ไม่เกิน 3 ปี และประสบการณ์มากกว่า 3 ปี) ทำการสังเกตและสัมภาษณ์เพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงแก้ไข

5.2 กลุ่มทดลองย่อย (Small Group Testing) การทดลองแบบ 1: กลุ่มเล็กกับครูภาษาอังกฤษ โดยใช้วิธีการเลือกอย่างง่าย โดยพิจารณาจากประสบการณ์สอน (ไม่มีประสบการณ์

มีประสบการณ์ไม่เกิน 3 ปี และประสบการณ์มากกว่า 3 ปี) จำนวน 9 คน ทำการสังเกตและสัมภาษณ์เพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงแก้ไข

5.3 ทดลองภาคสนาม (Field Testing) ทดลองกับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน โดยใช้วิธีการเลือกอย่างง่าย จำนวน 30 คน โดยพิจารณาจากประสบการณ์สอน (ไม่มีประสบการณ์ มีประสบการณ์ไม่เกิน 3 ปี และประสบการณ์มากกว่า 3 ปี) ทำกิจกรรมการฝึกอบรมฯ สังเกตสัมภาษณ์และหาค่าประสิทธิภาพของรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ E1/E2 เพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงแก้ไข ดำเนินการดังนี้

5.3.1 ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทำแบบทดสอบความรู้ก่อนฝึกอบรม จำนวน 30 ข้อ (Pre-test)

5.3.2 ผู้เข้ารับการฝึกอบรมฝึกอบรมด้วยรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่ง การเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน

5.3.3 ผู้เรียนทำแบบทดสอบ/กิจกรรมระหว่างบทเรียน จำนวน 5 หน่วยการเรียนรู้ โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนบทเรียนละ 10 คะแนน

5.3.4 วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานฯ โดยใช้เกณฑ์การหาประสิทธิภาพของกระบวนการ (E1) และประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E2) โดยกำหนดเกณฑ์ 80/80 (ชัยยงค์ พรหมวงศ์, 2555)

5.3.5 ปรับปรุงแก้ไขรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานฯ จากผลที่ได้จากการทดลองกับกลุ่มทดลอง เพื่อนำรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานฯ ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ต่อไป

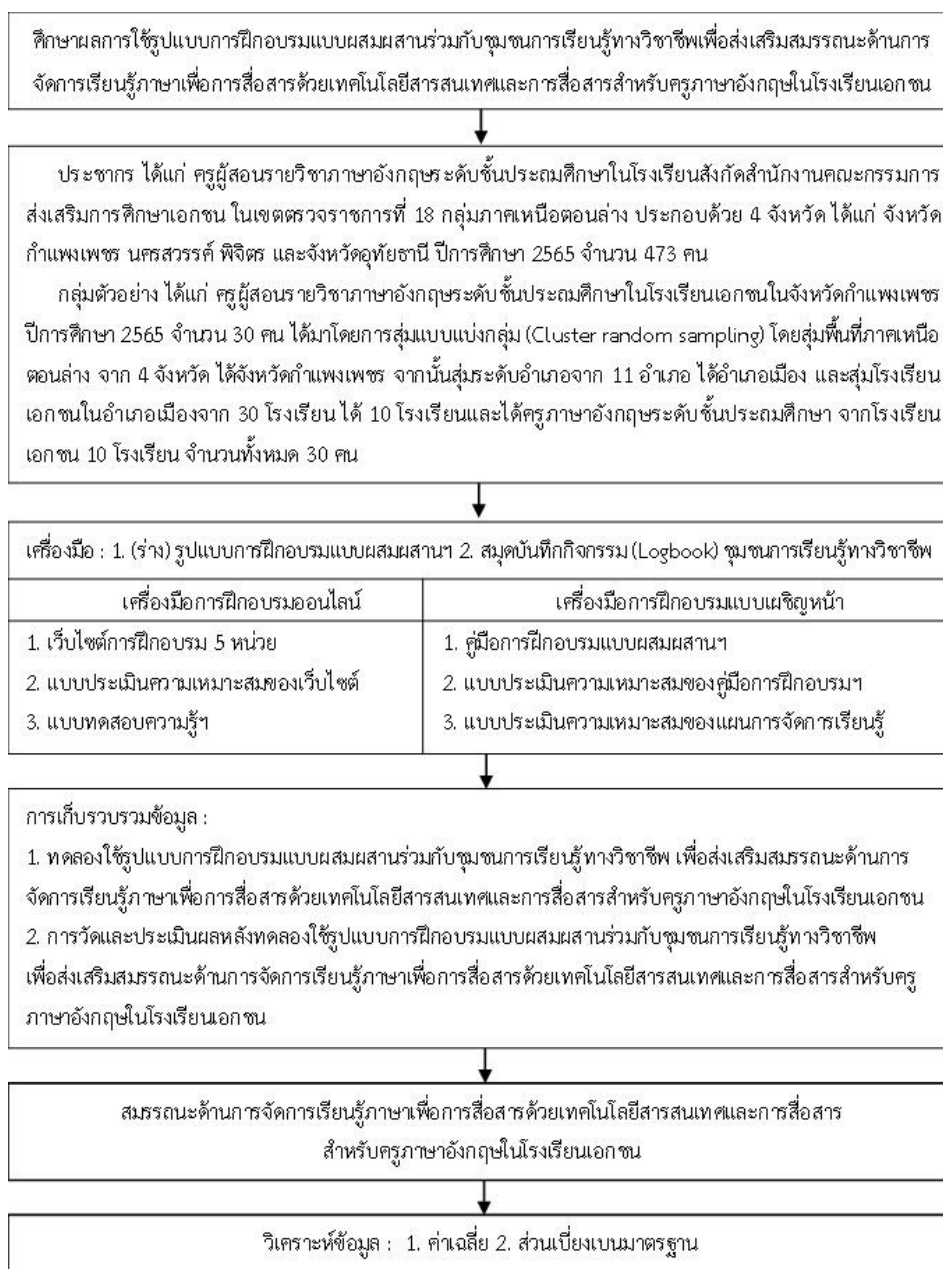
การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ความเหมาะสมของเว็บไซต์ และคู่มือฝึกอบรม โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2. วิเคราะห์ข้อมูลด้านความรู้ โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และ ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3. วิเคราะห์หาประสิทธิภาพรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน ตามเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80 (ชัยยงค์ พรหมวงศ์, 2533 น. 49)

ขั้นตอนที่ 4 ศึกษาผลการทดลองใช้รูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน
มีขั้นตอนการดำเนินการดังแผนภาพ

ภาพ 10 แสดงขั้นตอนการศึกษาผลการใช้รูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสาร

ขั้นที่ 1 ทดลองใช้รูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ครูผู้สอนรายวิชาภาษาอังกฤษระดับชั้นประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในเขตตรวจราชการที่ 18 กลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ประกอบด้วย 4 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดกำแพงเพชร นครสวรรค์ พิจิตร และจังหวัดอุทัยธานี ปีการศึกษา 2565 จำนวน 473 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนรายวิชาภาษาอังกฤษระดับชั้นประถมศึกษา ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในจังหวัดกำแพงเพชร ปีการศึกษา 2565 จำนวน 30 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster random sampling) จากพื้นที่โรงเรียนเอกชนที่มีครูภาษาอังกฤษระดับชั้นประถมศึกษา โดยสุ่มพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง จาก 4 จังหวัด ได้จังหวัดกำแพงเพชร จากนั้นสุ่มระดับอำเภอจาก 11 อำเภอ ได้อำเภอเมือง และสุ่มโรงเรียนเอกชนในอำเภอเมืองจาก 30 โรงเรียน ได้ 10 โรงเรียน และได้ครูภาษาอังกฤษระดับชั้นประถมศึกษาจากโรงเรียนเอกชน 10 โรงเรียน จำนวนทั้งหมด 30 คน

เครื่องมือวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นชุดเดียวกับในขั้นตอนการหาประสิทธิภาพ ได้แก่

1. รูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน
2. แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับภาษาเพื่อการสื่อสารก่อนและหลังการฝึกอบรม
3. แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรม
4. แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างมีวิธีดำเนินการ ดังนี้

1. เตรียมความพร้อมองค์ประกอบต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการทดลองรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วย การวิเคราะห์ภาระงาน ลำดับขั้นตอน และวางแผนการดำเนินงาน

2. เตรียมเว็บไซต์สำหรับการฝึกอบรมออนไลน์และคู่มือการใช้งาน
3. เตรียมคู่มือฝึกอบรม เอกสารสิ่งพิมพ์สำหรับใช้ในการฝึกอบรมแบบเผชิญหน้า
4. ประสานงานกับบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน กลุ่มตัวอย่าง
5. ดำเนินการทดลองใช้รูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน
6. ประเมินความรู้ก่อนการฝึกอบรม ด้วยทดสอบก่อนเรียนด้วยแบบทดสอบก่อนเรียน เรื่อง การจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
7. ดำเนินการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ตามเนื้อหาที่กำหนดไว้ทั้งหมด 5 หน่วย ฝึกปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มตามใบงาน ใบกิจกรรมที่กำหนด ตามขั้นตอนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
8. เมื่อเรียนจบแต่ละหน่วยจะทำแบบทดสอบประจำหน่วย แลกเปลี่ยนเรียนรู้การจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารและแบ่งปันประสบการณ์ผ่านชุมชนออนไลน์ การฝึกปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มตามใบงาน ใบกิจกรรมที่กำหนดในแต่ละหน่วย ผลิตชิ้นงานสื่อออนไลน์ เขียนแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสาร
9. เก็บรวบรวมคะแนนจากแบบทดสอบ แบบประเมินชิ้นงานข้อมูลที่ได้จากการทดลอง ได้แก่ ผลการทดสอบ ก่อนและหลังการฝึกอบรม การทดสอบประจำหน่วย การทำใบงาน การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสร้างชิ้นงาน การเขียนแผนจัดการเรียนรู้ และการสังเกตการสอน ในห้องเรียน
10. วิเคราะห์และสรุปผลที่ได้จากการทดลองใช้รูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารจากคะแนน ผลการทดสอบโดยหาค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
2. วิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนความรู้ก่อนและหลังการฝึกอบรมด้วยรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษา เพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน โดยใช้สถิติทดสอบ t-test dependent
3. วิเคราะห์หาผลรวมคะแนนการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้

4. วิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีต่อรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน โดยหาค่าเฉลี่ย (X) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำมาเทียบกับเกณฑ์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553)

4.51 - 5.00 หมายความว่า มีความพึงพอใจมากที่สุด

3.51 - 4.50 หมายความว่า มีความพึงพอใจมาก

2.51 - 3.50 หมายความว่า มีความพึงพอใจปานกลาง

1.51 - 2.50 หมายความว่า มีความพึงพอใจน้อย

1.00 - 1.50 หมายความว่า มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

ขั้นที่ 2 การนิเทศ ติดตาม การปฏิบัติการสอนในห้องเรียนของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรม

ด้านแหล่งข้อมูล

กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูผู้สอน ครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กำแพงเพชร เขต 1 กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษ จำนวน 9 คน ที่ผ่าน การฝึกอบรม โดยการสุ่มอย่างง่าย

เครื่องมือวิจัย

แบบสังเกตการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร ดำเนินการดังนี้

วิธีการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือวิจัย

1. ศึกษาเอกสาร เกี่ยวกับการสร้างแบบสังเกต
2. กำหนดขอบข่ายในการสังเกตการจัดการเรียนการสอนแบ่งออกเป็น 5 ด้าน คือ 1) ด้านผู้สอน 2) ด้านเนื้อหา 3) ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน 4) ด้านสื่อและสิ่งสนับสนุนการเรียน การสอน และ 5) ด้านการวัดและประเมินผลการเรียน

3. เขียนรายการประเมินทักษะที่ต้องการสังเกต เป็นลักษณะแบบประเมินเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ

5 หมายถึง ปฏิบัติการสอนได้ในระดับดีมาก

4 หมายถึง ปฏิบัติการสอนได้ในระดับดี

3 หมายถึง ปฏิบัติการสอนได้ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง ปฏิบัติการสอนได้ในระดับพอใช้

1 หมายถึง ปฏิบัติการสอนได้ในระดับปรับปรุง

4. นำแบบสังเกตที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

5. นำแบบสังเกตที่สร้างขึ้นไปเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน ด้านเทคโนโลยีการศึกษา ด้านภาษา และด้านการวัดและประเมินผล ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ทำการตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม และหาค่าดัชนี ความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) โดยมีเกณฑ์คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 0.60 ถึง 1.00 แสดงว่าข้อคำถามนั้นวัดได้ครอบคลุมเนื้อหา เกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ให้นำหนักคะแนน +1 ถ้าข้อคำถามนั้นมีความเหมาะสม

ให้นำหนักคะแนน 0 ถ้าไม่แน่ใจสงสัยว่าข้อคำถามนั้นเหมาะสม

ให้นำหนักคะแนน 1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่มีความเหมาะสม

6. นำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

หลังการฝึกอบรม วางแผนร่วมกันเพื่อกำหนดปฏิทินการนิเทศ ติดตาม การปฏิบัติการสอนในห้องเรียนของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรม การสัปดาห์แรกของการเปิดภาคเรียนที่ 2 ปี 2565 และสังเกตการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารของครูที่ผ่านการฝึกอบรม โดยครูและผู้นิเทศจะร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดในการวางแผนการสอน การสังเกตการสอน และการประเมินการจัดการเรียนการสอน เพื่อหาทางปรับปรุงแก้ไขร่วมกันและขณะเดียวกันก็ส่งเสริมให้ครู สามารถนิเทศตนเองได้ โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. การสังเกตการสอนและเก็บรวบรวมข้อมูล เมื่อถึงปฏิทินที่กำหนดประสานกับผู้รับการนิเทศ สังเกตการสอนและเก็บรวบรวมข้อมูล ตามแบบสังเกตที่ได้ตกลงกันไว้กับผู้รับการนิเทศ

2. การวิเคราะห์และการสะท้อนความคิดจากการปฏิบัติ เป็นการพูดคุย แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในประเด็นที่ผู้รับการนิเทศต้องการที่จะพัฒนาให้มีประสิทธิภาพ ข้อมูลจากการสังเกตการสอน มาวิเคราะห์จากสภาพจริงโดยไม่ใส่ความคิดเห็นที่เป็นส่วนตัวลงไป ประมวลผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู ประเมินเครื่องมือวัดและประเมินผลที่ใช้ในการเรียนการสอน เตรียมนำข้อมูลเสนอ เพื่อให้ครูพัฒนาได้

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลจากการสังเกตการสอนการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารจากคะแนนผลการสังเกตโดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) นำมาเทียบกับเกณฑ์การตัดสินการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ดังนี้

80 - 100 คะแนน หมายถึง ปฏิบัติการสอนได้ในระดับดีมาก

70 - 79 คะแนน หมายถึง ปฏิบัติการสอนได้ในระดับดี

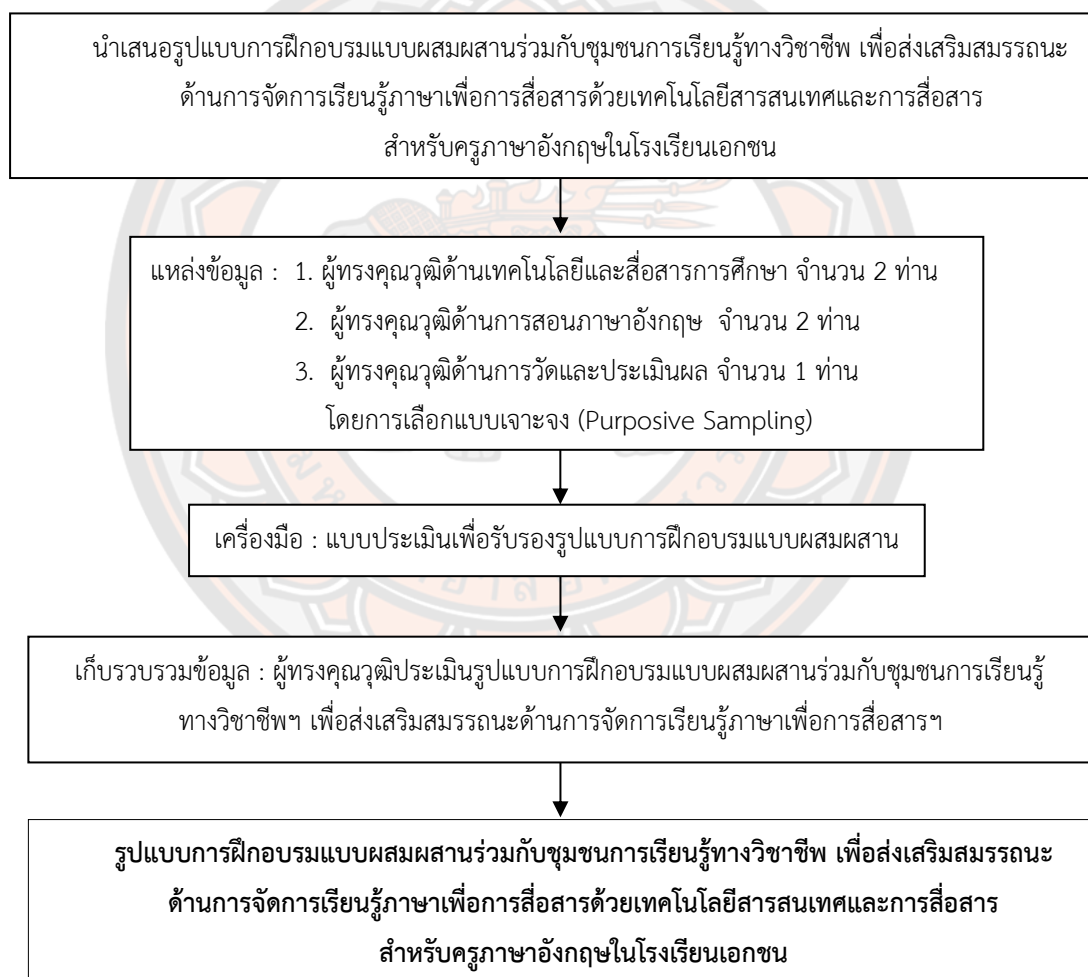
60 - 69 คะแนน หมายถึง ปฏิบัติการสอนได้ในระดับปานกลาง

50 - 59 คะแนน หมายถึง ปฏิบัติการสอนได้ในระดับพอใช้

20 - 49 คะแนน หมายถึง ปฏิบัติการสอนได้ในระดับปรับปรุง

ขั้นตอนที่ 5 นำเสนอรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน

มีขั้นตอนการดำเนินงานตามแผนภาพ

ภาพ 11 แสดงขั้นตอนการนำเสนอรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานฯ

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน ได้มาแบบการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 นักวิชาการที่มีวิทยฐานะเชี่ยวชาญที่มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนด นโยบายและวางแผน การฝึกอบรม มีประสบการณ์ด้านการฝึกอบรม ด้านการสอนภาษา อย่างน้อย 10 ปี จำนวน 2 ท่าน

กลุ่มที่ 2 คณาจารย์ทางด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา และด้านหลักสูตรและการสอน มีตำแหน่งทางวิชาการระดับรองศาสตราจารย์ หรือผู้ช่วยศาสตราจารย์ที่มีความเชี่ยวชาญ และมีผลงานวิชาการในสาขาที่เกี่ยวข้อง และประสบการณ์เกี่ยวข้องอย่างน้อย 10 ปี จำนวน 3 ท่าน

เครื่องมือวิจัย

รูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน

วิธีการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

แบบประเมินเพื่อรับรองรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน มีขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพ

1. นำแบบประเมินรับรองรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสาน ที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจและพิจารณา
2. ปรับปรุงแก้ไขแบบประเมินรับรองรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสาน ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา ก่อนนำไปใช้จริง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอนหนังสือเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อประเมินรับรองรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน จากบัณฑิต วิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร

2. ส่งหนังสือเชิญผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ในการประชุมเพื่อประเมินรับรองรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้าน

การจัดการเรียนรู้ภาษา เพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน

3. ให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินรับรองรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน ด้วยแบบประเมินเพื่อรับรองรูปแบบการฝึกอบรม แบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษา เพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน

4. รวบรวมแบบประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อนำมาวิเคราะห์ต่อไป

5. ปรับปรุง แก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อให้ได้รูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์หาค่าร้อยละจากแบบประเมินรับรองรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน ที่ประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ โดยกำหนดเกณฑ์การรับรอง ต้องมีค่าร้อยละ 80 ขึ้นไป

สถิติที่ใช้ในงานวิจัย

1. ค่าเฉลี่ย (\bar{X})
2. ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำเสนอตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาความต้องการรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชน แห่ง การเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วย เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน

ตอนที่ 2 เกณฑ์สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน

ตอนที่ 3 ผลการสร้างและตรวจสอบคุณภาพรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสาน ร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการ สื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน

1. ผลการวิเคราะห์เนื้อหา ข้อมูลเบื้องต้นของรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วย เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน

2. ผลการประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบของรูปแบบการฝึกอบรมแบบ ผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษา เพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน

3. ผลการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการฝึกอบรมแบบผสมผสาน ร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการ สื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน

ตอนที่ 4 ผลการทดลองใช้รูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่ง การเรียนรู้ ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วย เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน

ตอนที่ 5 ผลการรับรองรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชนโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาความต้องการของรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน

ผลการวิเคราะห์ความต้องการของครูผู้สอนต่อรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสาน ปรากฏดังตาราง 18

ตาราง 18 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม (n= 195)

ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	21	10.8
หญิง	175	89.2
2. อายุ		
ต่ำกว่า 30 ปี	82	42.1
30-40 ปี	69	35.4
41-50 ปี	31	15.9
50 ปีขึ้นไป	13	6.7
3. ประสบการณ์ในการสอน		
ต่ำกว่า 5 ปี	72	36.9
5-10 ปี	75	38.5
11-15 ปี	14	7.2
16-20 ปี	19	9.7
มากกว่า 20 ปี	15	7.7
4. วุฒิการศึกษา		
ปริญญาตรี	189	96.9
ปริญญาโท	6	3.1
5. ประสบการณ์ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ		
ต่ำกว่า 5 ปี	112	57.4
5-10 ปี	55	28.2
11-15 ปี	15	7.7
16-20 ปี	13	6.7

ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
6. มีประสบการณ์เกี่ยวกับการฝึกอบรมผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต		
มี	167	85.6
ไม่มี	28	14.4
7. มีประสบการณ์ในการเข้าร่วมชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพ		
มี	134	68.7
ไม่มี	61	31.3

จากตาราง 18 สรุปได้ว่า ครูผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย ร้อยละ 89.20 เป็นกลุ่มที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี มากที่สุด ร้อยละ 42.10 รองลงมาคือ อายุ 30-40 ร้อยละ 35.40 เมื่อพิจารณาประสบการณ์ ในการสอน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีประสบการณ์ การสอน 5-10 ปี ร้อยละ 38.50 และรองลงมาคือ มีประสบการณ์สอนต่ำกว่า 5 ปี ร้อยละ 36.90 มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุด ร้อยละ 96.90 ส่วนใหญ่มีประสบการณ์เกี่ยวกับการสอน ภาษาอังกฤษต่ำกว่า 5 ปี ร้อยละ 57.40 รองลงมาคือมีประสบการณ์สอนภาษาอังกฤษ 5-10 ปี ร้อยละ 28.20 มีประสบการณ์เกี่ยวกับ การฝึกอบรมผ่านบทเรียนบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ร้อยละ 85.60 และมีประสบการณ์ในการเข้าร่วมชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพ ร้อยละ 68.70

ตาราง 19 แสดงผลความต้องการของครูด้านสัดส่วนการฝึกอบรม แบบผสมผสาน (n= 195)

รายการประเมิน	จำนวนคน	ร้อยละ
1. ท่านคิดว่าหลักสูตรการฝึกอบรมแบบผสมผสานเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ควรมีส่วนเป็นอย่างไร		
1.1 การฝึกอบรมแบบเผชิญหน้า 20% แบบออนไลน์ 80%	0	0
1.2 การฝึกอบรมแบบเผชิญหน้า 40% แบบออนไลน์ 60%	6	3.1
1.3 การฝึกอบรมแบบเผชิญหน้า 50% แบบออนไลน์ 50%	35	17.9
1.4 การฝึกอบรมแบบเผชิญหน้า 60% แบบออนไลน์ 40%	85	43.6
1.5 การฝึกอบรมแบบเผชิญหน้า 80% แบบออนไลน์ 20%	69	35.4
รวมเฉลี่ย	195	100.0

จากตาราง 19 พบว่า ครูผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการฝึกอบรมแบบเผชิญหน้า 60% แบบออนไลน์ 40% มากที่สุด ร้อยละ 43.6 รองลงมาคือ การฝึกอบรมเผชิญหน้า 80% แบบออนไลน์ 20% ร้อยละ 35.4 และการฝึกอบรมแบบเผชิญหน้า 50% แบบออนไลน์ 50% ร้อยละ 17.9 ตามลำดับ

ตาราง 20 แสดงผลความต้องการของครูด้านประเภทสื่อในการฝึกอบรมออนไลน์ (n= 195)

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับความต้องการ
2. ท่านต้องการสื่อประเภทใดในการฝึกอบรมแบบออนไลน์			
2.1 หนังสือ บทเรียน เนื้อหาที่สามารถดาวน์โหลดได้	4.51	0.68	มากที่สุด
2.2 ภาพนิ่งประกอบบทเรียน เช่น JPEG, GIF, PNG	4.23	0.73	มาก
2.3 ภาพเคลื่อนไหวประกอบบทเรียน (Animation)	4.43	0.69	มาก
2.4 ไฟล์โปรแกรมนำเสนอ เช่น PowerPoint	4.37	0.71	มาก
2.5 ไฟล์วิดีโอ เช่น Avi, Mpeg	4.30	0.68	มาก
2.6 บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI)	4.34	0.70	มาก
รวมเฉลี่ย	4.36	0.70	มาก

จากตาราง 20 พบว่า ในการฝึกอบรมแบบออนไลน์ ครูผู้สอนมีความต้องการสื่อโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = 0.68) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ครูมีความต้องการสื่อทุกประเภทอยู่ในระดับมากที่สุด โดยสื่อที่มีค่าเฉลี่ยระดับความต้องการมากที่สุด ได้แก่ หนังสือ บทเรียน เนื้อหาที่สามารถดาวน์โหลดได้ ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = 0.68) รองลงมาคือ ภาพเคลื่อนไหวประกอบบทเรียน (Animation) ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = 0.69) ไฟล์โปรแกรมนำเสนอ เช่น PowerPoint ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = 0.71) บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = 0.70) ไฟล์วิดีโอ เช่น Avi, Mpeg ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.68) และภาพนิ่งประกอบบทเรียน เช่น JPEG, GIF, PNG ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.73) ตามลำดับ

ตาราง 21 แสดงผลความต้องการของครูด้านลักษณะดำเนินการฝึกอบรมแบบออนไลน์ (n= 195)

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความต้องการ
3. ลักษณะการดำเนินการฝึกอบรมแบบออนไลน์ (Online)			
3.1 การลงทะเบียนและการตอบรับการฝึกอบรม	4.21	0.74	มาก
3.2 การปฐมนิเทศผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต	4.19	0.69	มาก
3.3 การทดสอบความรู้ก่อนการฝึกอบรมแบบออนไลน์ และแจ้งผลการทดสอบให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมรับทราบ	4.32	0.71	มาก
3.4 การแจ้งวัตถุประสงค์การฝึกอบรมในแต่ละหน่วย	4.31	0.75	มาก
3.5 การทำกิจกรรมแต่ละหน่วยการฝึกอบรม	4.21	0.79	มาก
3.6 การแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างวิทยากรกับผู้เข้ารับการ ฝึกอบรม และระหว่างผู้เข้ารับการฝึกอบรมกับ ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทางกลุ่มออนไลน์	4.21	0.75	มาก
3.7 การตรวจงาน และส่งผลคะแนนการทำกิจกรรม ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทราบ	4.24	0.76	มาก
3.8 การสรุปและทบทวนความรู้เนื้อหาการฝึกอบรม	4.23	0.77	มาก
รวมเฉลี่ย	4.22	0.75	มาก

จากตาราง 21 พบว่า ลักษณะการดำเนินการฝึกอบรมแบบออนไลน์ (Online) ครูผู้ตอบแบบสอบถาม มีความต้องการโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = 0.75) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า รายการประเมินทุกรายการมีความต้องการอยู่ในระดับมาก โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยความต้องการมากที่สุด ได้แก่ การทดสอบความรู้ก่อนการฝึกอบรมออนไลน์และแจ้งผลการทดสอบให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมรับทราบ ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.71) รองลงมาได้แก่ การแจ้งวัตถุประสงค์การฝึกอบรมในแต่ละหน่วย ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.75) การตรวจงาน และส่งผลคะแนนการทำกิจกรรมให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทราบ ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = 0.76) การสรุปและทบทวนความรู้เนื้อหาการฝึกอบรม ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.77) การลงทะเบียนและการตอบรับการฝึกอบรม ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = 0.74) การแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างวิทยากรกับผู้เข้ารับการฝึกอบรม และระหว่างผู้เข้ารับการฝึกอบรมกับผู้เข้ารับการฝึกอบรมทางกลุ่มออนไลน์ ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = 0.75) การทำกิจกรรม

แต่ละหน่วยการฝึกอบรม ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = 0.79) และ การปฐมนิเทศผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = 0.69) ตามลำดับ

ตาราง 22 แสดงผลความต้องการของครูด้านลักษณะการฝึกอบรมแบบเผชิญหน้า (n= 195)

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความต้องการ
4. การฝึกอบรมแบบเผชิญหน้า (Face to Face)			
4.1 การบรรยาย(lecture)	4.05	0.80	มาก
4.2 การอภิปราย (discussion)	3.99	0.77	มาก
4.3 การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ (workshop)	4.44	0.70	มาก
4.4 การสาธิต (demonstration)	4.38	0.72	มาก
4.5 การระดมสมอง (brainstorming)	4.28	0.73	มาก
4.6 การประชุม/การอภิปรายกลุ่มย่อย (group discussion)	4.09	0.74	มาก
4.7 การประชุม/การอภิปรายกลุ่มใหญ่ (forum discussion)	4.19	0.77	มาก
4.8 กรณีศึกษา (case study)	4.20	0.74	มาก
4.9 การสัมมนา (seminar)	4.06	0.74	มาก
4.10 การสอนงาน (coaching)	4.31	0.77	มาก
รวมเฉลี่ย	4.20	0.74	มาก

จากตาราง 22 พบว่า ในการฝึกอบรมแบบเผชิญหน้า ครูผู้สอนมีความต้องการลักษณะการฝึกอบรมโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.74) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูมีความต้องการลักษณะกิจกรรมการฝึกอบรมทุกรายการอยู่ในระดับมาก โดยลักษณะการฝึกอบรมที่มีค่าเฉลี่ยความต้องการมากที่สุด ได้แก่ การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ (workshop) ($\bar{X} = 4.44$, S.D. = 0.70) รองลงมา ได้แก่ การสาธิต (demonstration) ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = 0.72) การสอนงาน (coaching) ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.77) การระดมสมอง(brainstorming) ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.73) กรณีศึกษา (case study) ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.74) การประชุม/การอภิปรายกลุ่มใหญ่ (forum discussion) ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = 0.77) การประชุม/การอภิปรายกลุ่มย่อย (group discussion) ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = 0.74) การสัมมนา (seminar) ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = 0.74) และการอภิปราย (discussion) ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = 0.77) ตามลำดับ

ตาราง 23 แสดงผลความต้องการของครูด้านวัตถุประสงค์การฝึกอบรม (n= 195)

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความต้องการ
5. วัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม			
5.1 ความรู้เกี่ยวกับการวิเคราะห์มาตรฐานและตัวชี้วัด เพื่อออกแบบการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	4.32	0.75	มาก
5.2 ความรู้เกี่ยวกับการออกแบบการจัดการเรียนการสอน ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและ การสื่อสาร	4.28	0.74	มาก
5.3 ทักษะการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ เพื่อการสื่อสารโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	4.30	0.72	มาก
5.4 ทักษะการสร้างเครื่องมือเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร	4.32	0.69	มาก
5.5 ทักษะการวัดและประเมินผล	4.36	0.69	มาก
รวมเฉลี่ย	4.32	0.72	มาก

จากตาราง 23 พบว่า ครูมีความต้องการต่อรายการวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมที่ประเมิน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.72) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกรายการประเมิน มีความต้องการอยู่ในระดับมาก โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ทักษะการวัดและประเมินผล ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = 0.69) รองลงมา ได้แก่ ทักษะการสร้างเครื่องมือเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.69) ความรู้เกี่ยวกับการวิเคราะห์มาตรฐานและตัวชี้วัดเพื่อออกแบบการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.75) ทักษะการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.72) และ ความรู้เกี่ยวกับการออกแบบ การจัดการเรียน การสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.74)

ตาราง 24 แสดงผลความต้องการของครูด้านเนื้อหา (n= 195)

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความต้องการ
6. เนื้อหาของการฝึกอบรมควรประกอบด้วยเนื้อหาใดบ้าง			
6.1 การวิเคราะห์หลักสูตรและตัวชี้วัดเพื่อออกแบบการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	4.32	0.67	มาก
6.2 การออกแบบการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	4.31	0.66	มาก
6.3 การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	4.36	0.65	มาก
6.4 สื่อ นวัตกรรม เครื่องมือ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.38	0.69	มาก
6.5 การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่เหมาะสมกับเนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ และผู้เรียน	4.31	0.72	มาก
รวมเฉลี่ย	4.32	0.67	มาก

จากตาราง 24 พบว่า ครูมีความต้องการเนื้อหาของการฝึกอบรมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.67) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกรายการประเมินมีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ สื่อ นวัตกรรม เครื่องมือ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = 0.69) รองลงมา ได้แก่ การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = 0.65) การวิเคราะห์หลักสูตรและตัวชี้วัดเพื่อออกแบบการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.67) การออกแบบการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.66) และการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่เหมาะสมกับเนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ และผู้เรียน ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.72) ตามลำดับ

ตาราง 25 แสดงผลความต้องการของครู ด้านระยะเวลาในการอบรมแบบเผชิญหน้า (n= 195)

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความต้องการ
7. ระยะเวลาในการฝึกอบรมแบบเผชิญหน้า			
7.1 ระยะเวลา 1 วัน	3.93	0.90	มาก
7.2 ระยะเวลา 2 วัน	3.94	0.96	มาก
7.3 ระยะเวลา 3 วัน	3.77	0.98	มาก
รวมเฉลี่ย	3.93	0.96	มาก

จากตาราง 25 พบว่า ครูมีความต้องการระยะเวลาในการฝึกอบรมแบบเผชิญหน้า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93$, S.D. = 0.96) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกรายการประเมินมีความต้องการอยู่ในระดับมาก โดยรายการที่มีความต้องการมากที่สุด ได้แก่ ระยะเวลา 2 วัน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 3.94$ S.D. = 0.96) รองมาคือ ระยะเวลา 1 วัน ($\bar{X} = 3.93$, S.D. = 0.90) และ ระยะเวลา 3 วัน ($\bar{X} = 3.77$, S.D. = 0.98) ตามลำดับ

ตาราง 26 แสดงผลความต้องการของครู ด้านกระบวนการในการฝึกอบรม (n= 195)

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความต้องการ
8. กระบวนการในการฝึกอบรม			
8.1 ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทุกคนได้กำหนดเป้าหมายร่วมกัน	4.30	0.69	มาก
8.2 มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน	4.35	0.73	มาก
8.3 มีการลงมือปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสาร	4.42	0.72	มาก
8.4 มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์	4.35	0.74	มาก
8.5 มีการวิพากษ์สะท้อนผล	4.19	0.83	มาก
รวมเฉลี่ย	4.35	0.73	มาก

จากตาราง 26 พบว่า ครูมีความต้องการด้านกระบวนการในการฝึกอบรม ทุกรายการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.73) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า รายการที่มีความต้องการมากที่สุด ได้แก่ การลงมือปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ($\bar{X} = 4.42$ S.D. = 0.72) รองมา คือ การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.74) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.73) ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทุกคนได้กำหนดเป้าหมายร่วมกัน ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.69) และมีการวิพากษ์สะท้อนผล ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = 0.83) ตามลำดับ

ตาราง 27 แสดงผลความต้องการของครูด้านสื่อ เครื่องมือ อุปกรณ์ หรือแหล่งเรียนรู้ (n= 195)

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับความต้องการ
9. สื่อ เครื่องมือ อุปกรณ์ หรือแหล่งเรียนรู้			
9.1 ตัวอย่างกรณีศึกษา การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	4.32	0.67	มาก
9.2 สื่อเทคโนโลยี	4.42	0.66	มาก
9.3 เอกสาร และคู่มือการฝึกอบรม	4.39	0.68	มาก
รวมเฉลี่ย	4.39	0.67	มาก

จากตาราง 27 พบว่า ครูมีความต้องการสื่อ เครื่องมือ อุปกรณ์หรือแหล่งเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = 0.67) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า รายการประเมินมีความต้องการอยู่ในระดับมาก โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ สื่อเทคโนโลยี ($\bar{X} = 4.42$, S.D. = 0.66) รองลงมา ได้แก่ เอกสาร และคู่มือการฝึกอบรม ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = 0.68) และตัวอย่างกรณีศึกษาการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.67) ตามลำดับ

ตาราง 28 แสดงผลความต้องการของครู ด้านการประเมินผล (n= 195)

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความต้องการ
10. การประเมินผล			
10.1 การทดสอบก่อนและหลังเข้ารับการศึกษา	4.39	0.73	มาก
10.2 การประเมินระหว่างการศึกษาทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ	4.31	0.70	มาก
10.3 การนิเทศ ติดตามผลหลังการศึกษา	4.28	0.77	มาก
รวมเฉลี่ย	4.31	0.73	มาก

จากตาราง 28 พบว่า ครูมีความต้องการด้านการประเมินผลโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.73) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกรายการประเมินมีความต้องการอยู่ในระดับมาก โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ การทดสอบก่อนและหลังเข้ารับการศึกษา ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = 0.73) รองลงมา ได้แก่ การประเมินระหว่างการศึกษาทั้งภาคทฤษฎี และปฏิบัติ ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.70) และการนิเทศ ติดตามผลหลังการศึกษา ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.77) ตามลำดับ

ตาราง 29 แสดงผลสรุปความต้องการของครูต่อรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับ
ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษา
เพื่อการสื่อสารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความต้องการ
1. ความต้องการของครูด้านสัดส่วนการฝึกอบรมแบบผสมผสาน	4.11	0.80	มาก
2. ความต้องการของครูด้านประเภทสื่อในการฝึกอบรมออนไลน์	4.36	0.68	มาก
3. ความต้องการของครูด้านลักษณะการฝึกอบรมแบบออนไลน์	4.22	0.75	มาก
4. ความต้องการของครูด้านลักษณะการฝึกอบรมแบบเผชิญหน้า	4.20	0.74	มาก
5. ความต้องการของครูด้านวัตถุประสงค์การฝึกอบรม	4.32	0.72	มาก
6. ความต้องการของครูด้านเนื้อหาในการฝึกอบรม	4.32	0.67	มาก

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความต้องการ
7. ความต้องการด้านระยะเวลาในการอบรมแบบเผชิญหน้า	3.93	0.96	มาก
8. ความต้องการของครูด้านกระบวนการในการฝึกอบรม	4.35	0.73	มาก
9. ความต้องการของครูด้านสื่อ เครื่องมือ อุปกรณ์ หรือ แหล่งเรียนรู้	4.39	0.67	มาก
10. ความต้องการของครูด้านการประเมินผล	4.31	0.73	มาก
รวมเฉลี่ย	4.25	0.78	มาก

จากตาราง 29 พบว่า ครูมีความต้องการการฝึกอบรมแบบผสมผสานเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.78) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสรุปได้ว่า ครูมีความต้องการของครูด้านสื่อ เครื่องมือ อุปกรณ์หรือแหล่งเรียนรู้มากที่สุด ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = 0.67) และรองลงมา ได้แก่ ความต้องการของครูด้านประเภทสื่อในการฝึกอบรมออนไลน์ ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = 0.68) ความต้องการของครูด้านกระบวนการในการฝึกอบรม ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.73) ความต้องการของครูด้านเนื้อหาในการฝึกอบรม ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.67) ความต้องการของครูด้านวัตถุประสงค์การฝึกอบรม ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.72) ความต้องการของครูด้านการประเมินผล ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.73) ความต้องการของครูด้านลักษณะการฝึกอบรมแบบออนไลน์ ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = 0.75) ความต้องการของครูด้านลักษณะการฝึกอบรมแบบเผชิญหน้า ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.74) ความต้องการด้านสัดส่วนการฝึกอบรมแบบเผชิญหน้า 60% แบบออนไลน์ 40% ($\bar{X} = 4.11$, S.D. = 0.80) และความต้องการด้านระยะเวลาในการอบรมแบบเผชิญหน้า ($\bar{X} = 3.93$, S.D. = 0.96) ตามลำดับ

ตอนที่ 2 เกณฑ์สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน

ผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมของรายการประเมินเพื่อกำหนดเป็นเกณฑ์สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชนประกอบไปด้วยสมรรถนะด้านความรู้ จำนวน 5 รายการ และด้านทักษะ จำนวน 7 รายการ มีผลดังตาราง 30

ตาราง 30 แสดงค่าดัชนีความเหมาะสมของเกณฑ์สมรรถนะด้านความรู้

รายการเกณฑ์สมรรถนะด้านความรู้	IOC	ความหมาย
1. วิเคราะห์เนื้อหา มาตรฐานและตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษตามหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	1.00	เหมาะสม
2. ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่เหมาะสมกับผู้เรียน	1.00	เหมาะสม
3. ออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารอย่างสอดคล้องเชื่อมโยงกัน	1.00	เหมาะสม
4. เลือกสื่อ นวัตกรรม เครื่องมือที่ในการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ตามหลักการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารให้เหมาะสมกับผู้เรียน	1.00	เหมาะสม
5. ออกแบบและเลือกใช้เครื่องมือวิธีการวัดและประเมินผลตามหลักการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารให้เหมาะสมกับเนื้อหา กิจกรรม การเรียนรู้ และผู้เรียน	0.80	เหมาะสม

จากตาราง 30 พบว่า ค่าดัชนีความเหมาะสมระหว่างการประเมินกับสมรรถนะด้านความรู้มีค่าระหว่าง 0.60-1.00 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดคือ 0.50 แสดงให้เห็นว่า เกณฑ์การประเมินทุกข้อมีความเหมาะสมกับสมรรถนะด้านความรู้

ตาราง 31 แสดงค่าดัชนีความเหมาะสมของเกณฑ์สมรรถนะด้านทักษะ

รายการเกณฑ์สมรรถนะด้านทักษะ	IOC	ความหมาย
1. สามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้โดยวิเคราะห์จากเนื้อหา มาตรฐานและตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	1.00	เหมาะสม
2. สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่เหมาะสมกับผู้เรียน	1.00	เหมาะสม
3. สามารถเลือกสื่อ นวัตกรรม เครื่องมือในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่เหมาะสมกับผู้เรียน	1.00	เหมาะสม

รายการเกณฑ์สมรรถนะด้านทักษะ	IOC	ความหมาย
4. สามารถจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามหลักการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	1.00	เหมาะสม
5. สร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลตามหลักการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ไปใช้อย่างถูกต้องเหมาะสม	0.80	เหมาะสม
6. วัดและประเมินผลผู้เรียนตามหลักการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ตามสภาพจริง	1.00	เหมาะสม
7. มีการนำผลการออกแบบการเรียนรู้ตามหลักการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ตามสถานการณ์ อย่างเหมาะสมและเกิดผลกับผู้เรียนตามที่คาดหวัง	1.00	เหมาะสม

จากตาราง 31 พบว่า ค่าดัชนีความเหมาะสมระหว่างการประเมินกับสมรรถนะด้านทักษะมีค่าระหว่าง 0.80-1.00 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดคือ 0.50 แสดงให้เห็นว่า เกณฑ์การประเมินทุกข้อมีความเหมาะสมกับสมรรถนะด้านทักษะ

ตอนที่ 3 ผลการสร้างและตรวจสอบรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน

1. ผลการวิเคราะห์เนื้อหา ข้อมูลเบื้องต้นของรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานฯ ปรากฏดังตาราง 32

ตาราง 32 แสดงผลการวิเคราะห์ ข้อมูลเบื้องต้นของรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานฯ

ประเด็นที่ศึกษาและแหล่งอ้างอิง	สรุปสาระสำคัญ
1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการฝึกอบรม Roger Buckley, & Jim Caple (2009); Tapomoy Deb (2006); Nadler, & Nadler (1994); Cascio (1986); Chang (1995); Rogoff (1987); Odiorne (1970);	การฝึกอบรม หมายถึง กระบวนการในการเรียนรู้สิ่งที่เป็นในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ โดยใช้ระยะเวลาสั้น ๆ เน้นการพัฒนาทักษะเฉพาะด้านเป็นระบบที่ถูกออกแบบและพัฒนาขึ้น เพื่อสร้างหรือเพิ่มพูนความรู้ (knowledge) ทักษะ (skill) ความสามารถ (ability) และเจตคติ (attitude) ให้แก่บุคลากร

ประเด็นที่ศึกษาและแหล่งอ้างอิง	สรุปสาระสำคัญ
<p>ชูชัย สมितिไกร (2554); เพ็ชรี ฐะปะวิเชตร์ (2554); สมคิด บางโม (2551); ทวีป อภิสสิทธิ์ (2551); อรจรรย์ ณ ตะกั่วทุ่ง (2551); สุภาพร พิศาลบุตร และยงยุทธ เกษสาคร (2546); ศศิกายุจน์ ทวีสุวรรณ (2545); สุภาณี เส็งศรี (2543); พงษ์จันทร์ ภูษาพานิชย์ (2545); ธงชัย สันติวงษ์ (2539)</p>	<p>จนสามารถก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในพฤติกรรมและเจตคติต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ส่งผลต่อความก้าวหน้าทั้งของตนเองและองค์การ</p> <p>วัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมนั้นเพื่อให้บุคคลผู้เข้ารับการอบรมได้มีความรู้ความเข้าใจ รวมทั้ง เจตคติที่ถูกต้องเหมาะสม ทั้งเรื่องของคน ของงาน และของหน่วยงาน/องค์การ การพัฒนาศักยภาพของบุคลากรในองค์การจะพัฒนาในด้านความรู้ ความเข้าใจ เพิ่มทักษะความชำนาญด้านเจตคติ</p> <p>การฝึกอบรมเป็นกระบวนการที่สำคัญที่องค์การใช้พัฒนาบุคลากร เพื่อให้มีความรู้ ทักษะและเจตคติที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน ช่วยให้บุคลากรปฏิบัติงานได้ตามเกณฑ์มาตรฐาน ตามการเปลี่ยนแปลงขององค์การที่มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นตลอดเวลา ทั้งในส่วนของ การนำเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้าไปใช้ในองค์การ หรือการเปลี่ยนแปลงหน้าที่ตำแหน่งภายใน และเลื่อนตำแหน่งหน้าที่ ทำให้บุคลากรเข้าใจสภาพการทำงานขององค์การ มีความกระตือรือร้นมีแรงจูงใจในการทำงาน และมีความรักในองค์การ</p> <p>ประเภทของการฝึกอบรมแบ่งออกเป็น 2 รูปแบบ คือ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) การแนะนำงาน และ 2) การฝึกอบรมระหว่างการปฏิบัติงาน <p>ขั้นตอนการฝึกอบรม</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ก่อนการฝึกอบรม เป็นการเตรียมความพร้อมของข้อมูลบุคลากร ผู้เข้าฝึกการอบรม เครื่องมือ และอุปกรณ์ต่าง ๆ 2. ระหว่างการฝึกอบรม ได้แก่ วิธีการและเทคนิคต่าง ๆ ที่นำมาใช้ในการฝึกอบรม เช่น การบรรยาย การอภิปราย การประชุมกลุ่ม การปฏิบัติ ระยะเวลาที่ใช้ บรรยายภาคในการฝึกอบรม 3. หลังฝึกอบรม ได้แก่ ผู้ที่เข้ารับการฝึกอบรมเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไป มีความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่ดีขึ้น ผลิตผลขององค์การดีขึ้น

ประเด็นที่ศึกษาและแหล่งอ้างอิง	สรุปสาระสำคัญ
	<p>กระบวนการฝึกอบรม หมายถึง การวิเคราะห์ความต้องการในการฝึกอบรม กำหนดวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม คัดเลือกและออกแบบโครงการฝึกอบรม สร้างเกณฑ์สำหรับการประเมินผล จัดการฝึกอบรม ประเมินผล การฝึกอบรม</p>
<p>2. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับ การเรียนรู้แบบผสมผสาน Bernath (2012); Graham (2012); Driscoll (2002); Nick Van Dam (2003); Singh (2003); Allen & Seaman (2007); Graham (2006); Tuckman (2002); บุญเลี้ยง ทุมทอง (2556); ศิริรัตน์ เพ็ชรแสงศรี (2555); สุรศักดิ์ ปาเฮ (2555); รุจโรจน์ แก้วอุไร (2557); ฐิติ บุญประกอบ (2557); จินตวีร์ คล้ายสังข์ (2557); ปรัชญนันท์ นิลสุข, และปณิตา วรณพิรุณ (2556); อนุชัย ธีระไชยรุ่งเรืองศรี (2550)</p>	<p>การเรียนรู้แบบผสมผสาน (Blended Learning) เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เกิดจากการจัดการเรียนการสอนหลากหลายวิธี โดยคำนึงถึงผู้เรียน สภาพแวดล้อม เนื้อหา สถานการณ์ เพื่อตอบสนองการเรียนรู้และความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยสามารถจัดการเรียนการสอนทั้งภายในห้องเรียนและนอกห้องเรียน โดยมีการนำเทคโนโลยีทางการศึกษาแบบออนไลน์และออฟไลน์มาเป็นส่วนประกอบ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้สูงสุด เกิดทักษะ และเกิดการเรียนรู้ที่ทำให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ประสงค์ เพื่อเป็นการยืนยันแนวทางของการศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน Blended Learning ว่าเมื่อนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบแล้ว สิ่งที่แสดงให้เห็นถึงคุณภาพของรูปแบบนั้นคือการที่กลุ่มเป้าหมายมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น รวมถึงมีแนวทางการพัฒนาต่อยอดรูปแบบอย่างหลากหลาย</p> <p>องค์ประกอบของการเรียนรู้แบบผสมผสาน (Blended Learning) นั้นประกอบด้วย 5 องค์ประกอบหลักได้แก่</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เหตุการณ์หรือปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นปัจจุบันเป็นลักษณะของการเรียนรู้ที่เรียกว่า “การเรียนแบบประสานเวลา (Synchronous)” จากเหตุการณ์จริงหรือสถานการณ์จำลองที่สร้างขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนในเวลาเดียวกัน 2. การเรียนเนื้อหาแบบออนไลน์ (Online Content) เป็นลักษณะการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง

ประเด็นที่ศึกษาและแหล่งอ้างอิง	สรุปสาระสำคัญ
	<p>ตามสภาพความพร้อมหรืออัตราการเรียนรู้ของแต่ละคน (Self-paced Learning)</p> <p>3. การมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ (Collaboration) เป็นสภาพการณ์ทางการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถสื่อสารข้อมูลร่วมกันกับผู้อื่นจากระบบสื่อออนไลน์ เช่น E-mail, Chat, Blogs เป็นต้น</p> <p>4. การวัดและประเมินผล (Assessment) การเรียนลักษณะดังกล่าวต้องมีการประเมินผลความก้าวหน้าทางการเรียนรู้ของผู้เรียนทุกระยะนับตั้งแต่การประเมินผลก่อนเรียน (Pre-assessment) การประเมินผลระหว่างเรียน (self-paced evaluation) และการประเมินผลหลังเรียน (Post-assessment) เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงพัฒนาการเรียนรู้ให้ดีขึ้นต่อไป</p> <p>5. วัสดุประกอบการอ้างอิง (Reference Materials) การเรียนหรือการสร้างงานในการเรียนรู้แบบผสมผสานนั้น ต้องมีการเรียนรู้และสร้างประสบการณ์จากการศึกษาค้นคว้า และอ้างอิงจากหลากหลายแหล่งข้อมูลเพื่อเพิ่มคุณภาพทางการเรียนให้สูงขึ้น</p> <p>การออกแบบการเรียนรู้แบบผสมผสานใช้ ADDIE 5 ขั้น</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ขั้นวิเคราะห์และวางแผน (Analysis and Planning) 2. ขั้นตอนการออกแบบ (Design Solutions) 3. ขั้นตอนการพัฒนา (Development) 4. ขั้นตอนการนำไปใช้ (Implementation) 5. ขั้นตอนการประเมินผล (Evaluation)
<p>3. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียน Sergiovanni (1994); Senge (1990); Hord (1997) Hipp, & Weber (2008); นันทนัช นันทพงษ์ (2561)</p>	<p>ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หมายถึง การรวมตัวร่วมใจ ร่วมพลัง ร่วมทำ และร่วมเรียนรู้ร่วมกันของครูผู้บริหาร และนักการศึกษา ในโรงเรียน บนพื้นฐานวัฒนธรรมความสัมพันธ์แบบกัลยาณมิตร ที่มีวิสัยทัศน์คุณค่า เป้าหมาย และภารกิจร่วมกัน ดำเนินการแบบทีมเรียนรู้ โดยครูเป็นผู้นำร่วมกัน และผู้บริหารแบบผู้ดูแล</p>

ประเด็นที่ศึกษาและแหล่งอ้างอิง
สรุปสาระสำคัญ

สนับสนุน เพื่อร่วมเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพเปลี่ยนแปลง
คุณภาพตนเองสู่คุณภาพการจัดการเรียนรู้ ที่เน้น
ความสำเร็จหรือประสิทธิผลของผู้เรียนเป็นสำคัญและ
ความสุขของการทำงานร่วมกันของสมาชิกในชุมชน
ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สามารถแบ่งได้ 3 ระดับ
คือ ระดับสถานศึกษา ระดับเครือข่าย และระดับชาติ โดย
แต่ละลักษณะจะแบ่งตามระดับของความเป็นชุมชนแห่ง
การเรียนรู้ย่อย (Learning Community) ดังนี้

1. ระดับสถานศึกษา (School Level) คือ ชุมชนแห่ง
การเรียนรู้ทางวิชาชีพที่ขับเคลื่อนในบริบทสถานศึกษา
หรือ โรงเรียน
 2. ระดับกลุ่มเครือข่าย (Cluster Level) คือ ชุมชนแห่ง
การเรียนรู้ทางวิชาชีพที่ขับเคลื่อนในลักษณะการรวมตัวกัน
ของกลุ่มวิชาชีพจากองค์กร หรือหน่วยงานต่าง ๆ ที่มุ่งมั่น
ร่วมกันสร้างชุมชน เครือข่าย ภายใต้วัตถุประสงค์ร่วม คือ
การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ส่งเสริม สนับสนุน ให้กำลังใจ สร้าง
ความสัมพันธ์และพัฒนาวิชาชีพร่วมกัน อาจมีทั้งการ
เป้าหมายที่เป็นแนวคิดร่วมกันร่วมกันอย่างชัดเจน
 3. ระดับชาติ (The National Level) คือ ชุมชนแห่ง
การเรียนรู้ทางวิชาชีพที่เกิดขึ้นโดยนโยบายของรัฐที่มุ่งจัด
เครือข่ายชุมชนแห่งการเรียนรู้ของชาติ เพื่อขับเคลื่อน
การเปลี่ยนแปลงเชิงคุณภาพของวิชาชีพ โดยความร่วมมือ
ของสถานศึกษา และครู ที่ผนึกกำลังร่วมกันพัฒนาวิชาชีพ
ภายใต้การสนับสนุนของรัฐ
- องค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพใน
โรงเรียน ในบริบทสถานศึกษา

PLC ในระดับสถานศึกษา หรือ ระดับผู้ประกอบ
วิชาชีพ นำเสนอเป็นองค์ประกอบของ PLC ที่มาจากข้อมูล
ที่รวบรวมและ วิเคราะห์จากเอกสารทั้งในประเทศไทยและ
ต่างประเทศนำเสนอเป็น 5 องค์ประกอบของ PLC

ประเด็นที่ศึกษาและแหล่งอ้างอิง	สรุปสาระสำคัญ
	<p>ในบริบทสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วย</p> <p>องค์ประกอบที่ 1 กำหนดวิสัยทัศน์หรือเป้าหมายร่วมกัน</p> <p>องค์ประกอบที่ 2 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากประสบการณ์และสถานการณ์จริง</p> <p>องค์ประกอบที่ 3 กระบวนการเรียนรู้ร่วมกันรวมถึงให้เกิดการสร้างการเปลี่ยนแปลงตามเป้าหมาย</p> <p>องค์ประกอบที่ 4 แบ่งปันประสบการณ์จากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง</p> <p>องค์ประกอบที่ 5 มีการวิพากษ์ สะท้อนผลการพัฒนาผู้เรียน เพื่อแก้ไขปัญหาการจัดการเรียนการสอนตามหลักการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร</p> <p>หลักชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 4 มีขั้นตอน ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ขั้นวางแผน กำหนดการเป้าหมายพัฒนาบทเรียนร่วมกัน วิธีการจัดการเรียนการสอน เครื่องมือที่ใช้ 2) ขั้นปฏิบัติ นำผลการสอนและการสังเกตในชั้นเรียนมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และดำเนินการตามแผนที่ได้วางไว้ 3) ขั้นแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เป็นการดำเนินงานปรับปรุงแก้ไขบทเรียนหรือปัญหาที่พบ 4) ขั้นสะท้อนผล เป็นขั้นที่เก็บรวบรวมข้อมูล สรุปข้อเรียนรู้ และนำเสนอผลการเรียนรู้ในกลุ่มเพื่อให้เกิดการติดตามอย่างต่อเนื่อง
<p>4. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับ การสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Hammer, 2000; Johnson, Morrow, 1981)</p>	<p>การสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร เป็นการจัดการเรียนการสอนโดยฝึกและใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างคล่องแคล่ว โดยไม่เคร่งครัดในความถูกต้องแม่นยำของกฎไวยากรณ์ โดยมีขั้นตอนการสอน</p> <p>3 ขั้นตอนหลัก คือ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ขั้นนำเสนอ (Presentation) 2. ขั้นฝึก (Practice) 3. ขั้นใช้ภาษา (Production)

ประเด็นที่ศึกษาและแหล่งอ้างอิง	สรุปสาระสำคัญ
<p>5. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับ สมรรถนะครู</p> <p>อาภรณ์ ภูวิทย์พันธ์ (2548, น. 22-23); วีระวัฒน์ ปันนิตามัย (2552, น. 16); David C. McClelland (1970, p. 87); Spencer, Spencer (1993, p. 11); Dubois, & Rothwell (2004, p. 16)</p>	<p>สมรรถนะ หมายถึง คุณลักษณะความสามารถของบุคคล ที่แสดงออกมาในเชิงพฤติกรรมที่ส่งผลให้บุคคลปฏิบัติงาน อย่างมีประสิทธิภาพ คุณลักษณะเหล่านี้ ได้แก่ ความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skills) และคุณลักษณะ (Attributes) ที่สามารถวัดและสังเกตเห็นได้อาจเกิดจากพรสวรรค์หรือ การเสริมสร้างขึ้นโดยผ่านการปฏิบัติงาน การฝึกอบรม พัฒนาสมรรถนะครู แบ่งออกเป็น 6 สมรรถนะ ได้ ดังนี้</p> <p>สมรรถนะที่ 1 การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ (Curriculum and Learning Management) หมายถึง ความสามารถในการสร้างและพัฒนาหลักสูตร การออกแบบ การเรียนรู้อย่างสอดคล้องและเป็นระบบจัดการเรียนรู้ที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญใช้และพัฒนาสื่อนวัตกรรมเทคโนโลยี และ การวัด ประเมินผล การเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างมี ประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด</p> <p>สมรรถนะที่ 2 การพัฒนาผู้เรียน (Student Development) หมายถึง ความสามารถในการปลูกฝัง คุณธรรมจริยธรรม การพัฒนาทักษะชีวิต สุขภาพกาย และสุขภาพจิต ความเป็นประชาธิปไตย ความภูมิใจ ในความเป็นไทย การจัดระบบ ดูแลช่วยเหลือผู้เรียน เพื่อพัฒนาผู้เรียน ให้มีคุณภาพ</p> <p>สมรรถนะที่ 3 การบริหารจัดการชั้นเรียน (Classroom Management) หมายถึง การจัดบรรยากาศการเรียนรู้ การจัดทำข้อมูลสารสนเทศและเอกสารประจำชั้นเรียน/ ประจำวิชา การกำกับดูแลชั้นเรียนรายชั้น/รายวิชา เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีความสุข และความปลอดภัย ของผู้เรียน</p> <p>สมรรถนะที่ 4 การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัย เพื่อพัฒนาผู้เรียน (Analysis & Synthesis & Classroom Research) หมายถึง ความสามารถในการทำ ความเข้าใจ แยกประเด็นเป็นส่วนย่อย รวบรวม ประมวล</p>

ประเด็นที่ศึกษาและแหล่งอ้างอิง	สรุปสาระสำคัญ
	<p>หาข้อสรุปอย่างมีระบบและนำไปใช้ในการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน รวมทั้งสามารถวิเคราะห์ห้องครหรืองานในภาพรวมและดำเนินการแก้ปัญหา เพื่อพัฒนางานอย่างเป็นระบบ</p> <p>สมรรถนะที่ 5 ภาวะผู้นำครู (Teacher Leadership) หมายถึง คุณลักษณะและพฤติกรรมของครูที่แสดงถึงความเกี่ยวข้องสัมพันธ์ส่วนบุคคล และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน โดยปราศจากการใช้อิทธิพลของผู้บริหารสถานศึกษา ก่อให้เกิดพลังแห่งการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้มีคุณภาพ</p> <p>สมรรถนะที่ 6 การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ (Relationship & Collaborative – Building for Learning Management) หมายถึง การประสานความร่วมมือสร้างความสัมพันธ์ที่ดี และเครือข่ายกับผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรอื่น ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อสนับสนุนส่งเสริมการจัดการเรียนรู้</p>

2. ผลการประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบของรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน

ตาราง 33 แสดงผลการประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบของรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสาร โดยผู้เชี่ยวชาญ (n=9)

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับความเหมาะสม
องค์ประกอบที่ 1 หลักการรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสาน	4.78	0.42	มากที่สุด
1.1 การฝึกอบรมแบบผสมผสาน	4.78	0.44	มากที่สุด
1.2 การสอนภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	4.78	0.44	มากที่สุด
1.3 มีความชัดเจน สามารถแสดงความสำคัญของรูปแบบฝึกการอบรม	4.89	0.33	มากที่สุด
1.4 แสดงประเด็นที่เกี่ยวข้องได้อย่างครบถ้วน สามารถนำไปสู่การจัดการเรียนรู้	4.67	0.50	มากที่สุด
1.5 การใช้ภาษาเรียบเรียงถ้อยคำได้อย่างต่อเนื่องและเข้าใจง่าย	4.78	0.44	มากที่สุด
องค์ประกอบที่ 2 วัตถุประสงค์	4.74	0.45	มากที่สุด
2.1 มีความสอดคล้องกับหลักการ	4.78	0.44	มากที่สุด
2.2 มีความชัดเจน สามารถนำไปสู่การจัดการเรียนรู้	4.78	0.55	มากที่สุด
2.3 การใช้ภาษาในการเรียบเรียงถ้อยคำเหมาะสมและเข้าใจง่าย	4.67	0.50	มากที่สุด
องค์ประกอบที่ 3 ผู้ให้การฝึกอบรม/ผู้เข้ารับการฝึกอบรม	4.89	0.32	มากที่สุด
3.1 บทบาทของผู้ให้การฝึกอบรมมีความเหมาะสมต่อรูปแบบ	4.89	0.33	มากที่สุด
3.2 บทบาทของผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความเหมาะสมต่อรูปแบบ	4.89	0.33	มากที่สุด
องค์ประกอบที่ 4 เนื้อหาการฝึกอบรม	4.78	0.42	มากที่สุด
4.1 เนื้อหาที่มีความเหมาะสมกับผู้เข้ารับการฝึกอบรม	4.78	0.44	มากที่สุด
4.2 เนื้อหาที่มีความเหมาะสมในการฝึกอบรม	4.78	0.44	มากที่สุด
4.3 เนื้อหาในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ เหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้	4.78	0.44	มากที่สุด
องค์ประกอบที่ 5 กระบวนการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพ	4.73	0.45	มากที่สุด
5.1 กระบวนการฝึกอบรมมีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของรูปแบบการฝึกอบรมฯ	4.78	0.44	มากที่สุด
5.2 กระบวนการฝึกอบรมมีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้กับในออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้	4.78	0.44	มากที่สุด

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความเหมาะสม
5.3 ความเหมาะสมของกระบวนการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพฯ ตามแต่ละขั้นตอน ดังนี้	4.78	0.44	มากที่สุด
5.3.1 ชั้นก่อนการฝึกอบรม (ปฐมนิเทศ/ประเมินความรู้/รับฟัง รายละเอียดแนวทางการอบรมฯ/สร้างชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพ)	4.67	0.50	มากที่สุด
5.3.2 ชั้นดำเนินการฝึกอบรม (ฝึกอบรม/จัดการเรียนรู้ภาษา เพื่อการสื่อสาร)	4.67	0.50	มากที่สุด
5.3.3 ชั้นหลังการฝึกอบรม (ติดตามและประเมินผล/ประเมิน สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสังเกตการสอน)	4.67	0.50	มากที่สุด
องค์ประกอบที่ 6 ความเหมาะสมของสื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก	4.78	0.42	มากที่สุด
6.1 สื่อในการฝึกอบรมออนไลน์	4.78	0.44	มากที่สุด
6.2 สื่อในการฝึกอบรมแบบเผชิญหน้า	4.78	0.44	มากที่สุด
6.3 สภาพแวดล้อมการฝึกอบรม	4.78	0.44	มากที่สุด
องค์ประกอบที่ 7 สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	4.89	0.32	มากที่สุด
7.1 ด้านความรู้การจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร	4.89	0.33	มากที่สุด
7.2 ด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร	4.89	0.33	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.78	0.42	มากที่สุด

จากตาราง 33 สรุปได้ว่า ความเหมาะสมของรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชนโดยรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.78$, S.D. = 0.42) เมื่อพิจารณาองค์ประกอบที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกองค์ประกอบ โดยองค์ประกอบที่มีค่าความเหมาะสมมากที่สุด ได้แก่ องค์ประกอบที่ 3 ผู้ให้การฝึกอบรม/ผู้เข้ารับ การฝึกอบรม สื่อสาร ($\bar{X} = 4.89$, S.D. = 0.32) และองค์ประกอบที่ 7 สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษา เพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ($\bar{X} = 4.89$, S.D. = 0.32) รองลงมาได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 หลักการ

รูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสาน ($\bar{X} = 4.78$, S.D. = 0.41) องค์ประกอบที่ 4 เนื้อหาการฝึกอบรม ($\bar{X} = 4.78$, S.D. = 0.42) องค์ประกอบที่ 6 ความเหมาะสมของสื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก ($\bar{X} = 4.78$, S.D. = 0.42) องค์ประกอบด้านวัตถุประสงค์ ($\bar{X} = 4.74$, S.D. = 0.45) และองค์ประกอบที่ 5 ด้านกระบวนการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพ ($\bar{X} = 4.78$, S.D. = 0.42) ตามลำดับ

3. ผลการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน

ผลการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพภาคสนาม

วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน โดยนำระบบการฝึกอบรมไปทดลองใช้กับครูผู้สอนระดับประถมศึกษา จำนวน 30 คน ปรากฏผลดังตาราง 34

ตาราง 34 แสดงค่าประสิทธิภาพของรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

รายการ	จำนวนผู้เข้ารับ	คะแนน	คะแนน	ค่า
	การฝึกอบรม	เต็ม	รวม	ประสิทธิภาพ
คะแนนฝึกปฏิบัติระหว่างการฝึกอบรม (E_1)	30	50	1227	81.80
คะแนนทดสอบสอบหลังการฝึกอบรม (E_2)	30	10	248	82.67

จากตาราง 34 พบว่า รูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 81.80/82.67

ตอนที่ 4 ผลการทดลองใช้รูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน

1. สมรรถนะด้านความรู้

การวิเคราะห์ผลการทดลองใช้รูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน เพื่อหาความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ก่อนการฝึกอบรมและหลังการฝึกอบรม ได้ผลดังตาราง 35

ตาราง 35 แสดงผลการเปรียบเทียบคะแนนระหว่างคะแนนก่อนการฝึกอบรมและหลังการฝึกอบรมด้านความรู้

การทดสอบ	จำนวนผู้ทดสอบ (N)	คะแนนเต็ม	คะแนนเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	t-test
ก่อนการฝึกอบรม	30	30	24.87	1.94	27.16*
หลังการฝึกอบรม	30	30	47.33	0.96	

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 $t (.05, 29) = 1.699$

จากตาราง 35 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ก่อนการฝึกอบรมและหลังการฝึกอบรม โดยใช้รูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ที่ได้จากการทดสอบหลังการฝึกอบรมมีค่าสูงกว่าก่อนการฝึกอบรม

2. สมรรถนะด้านทักษะ

สมรรถนะด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรม ผู้วิจัยได้ทำการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของครูจำนวน 9 คน โดยการสุ่มอย่างง่าย ผลการประเมิน ปรากฏดังตาราง 36

ตาราง 36 แสดงผลการประเมินสมรรถนะด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (n=9)

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับคุณภาพ
1. แผนการจัดการเรียนรู้มีองค์ประกอบสำคัญครบถ้วน	4.89	0.33	มากที่สุด
2. การเขียนสาระสำคัญในแผนการจัดการเรียนรู้	4.44	0.73	มาก
3. จุดประสงค์การเรียนรู้ระบุพฤติกรรมชัดเจนสามารถวัดได้	4.44	0.73	มาก
4. สาระการเรียนรู้ครบถ้วน สัมพันธ์กับจุดประสงค์การเรียนรู้	4.67	0.50	มากที่สุด
5. กิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสม ครบถ้วนทุกขั้นตอนตามวิธีสอนหรือกระบวนการ หรือเทคนิคการสอนที่ระบุไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้	4.78	0.44	มากที่สุด
6. ระบุการใช้สื่อ/แหล่งเรียนรู้สัมพันธ์สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	4.78	0.44	มากที่สุด
7. มีหลักฐาน อาทิ สื่อ ใบกิจกรรม ใบความรู้ เครื่องมือวัด ฯ ที่ปรากฏในแผนการจัดการเรียนรู้ครบถ้วน	4.78	0.67	มากที่สุด
8. ระบุวิธีการวัดผลประเมินผลอย่างชัดเจน	4.78	0.44	มากที่สุด
9. ระบุเครื่องมือสำหรับการวัดผลประเมินผลอย่างชัดเจน	4.78	0.44	มากที่สุด
10. ระบุเกณฑ์การประเมินผลอย่างชัดเจน	4.78	0.44	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.71	0.52	มากที่สุด

จากตาราง 36 พบว่า ผลการประเมินสมรรถนะด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยรวมครูมีระดับคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.71$, S.D. = 0.52) เมื่อพิจารณารายการประเมิน พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้มีองค์ประกอบสำคัญครบถ้วน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.89$, S.D. = 0.33) รองลงมา ได้แก่ กิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสม ครบถ้วนทุกขั้นตอนตามวิธีสอน หรือกระบวนการ หรือเทคนิคการสอนที่ระบุไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.78$, S.D. = 0.44) ระบุการใช้สื่อ/แหล่งเรียนรู้สัมพันธ์สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.78$, S.D. = 0.44) ระบุวิธีการวัดผลประเมินผลอย่างชัดเจน ($\bar{X} = 4.78$, S.D. = 0.44) ระบุเครื่องมือสำหรับการวัดและประเมินผลอย่างชัดเจน ($\bar{X} = 4.78$, S.D. = 0.44) ระบุเกณฑ์การประเมินผลอย่างชัดเจน ($\bar{X} = 4.78$, S.D. = 0.44) มีหลักฐาน อาทิ สื่อ ใบกิจกรรม ใบความรู้ เครื่องมือวัด ฯ ที่ปรากฏในแผนการจัดการเรียนรู้ครบถ้วน ($\bar{X} = 4.78$,

S.D. = 0.67) สารระการเรียนรู้ครบถ้วน สัมพันธ์กับจุดประสงค์การเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = 0.50) การเขียนสาระสำคัญในแผนการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.44$, S.D. = 0.73) และจุดประสงค์การเรียนรู้ ระบุพฤติกรรมชัดเจนสามารถวัดได้ ($\bar{X} = 4.71$, S.D. = 0.52) ตามลำดับ

3. การนิเทศ ติดตาม การปฏิบัติการสอนในห้องเรียน

การนิเทศ ติดตามการนำแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสารที่ได้ออกแบบไว้ขณะฝึกอบรม ไปปฏิบัติการสอนในห้องเรียน ผู้วิจัยได้ทำการสังเกตการสอน จำนวน 9 คน โดยการสุ่มอย่างง่าย ผลการสังเกต ปรากฏดังตาราง 37

ตาราง 37 แสดงผลการสังเกตการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (n=9)

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับคุณภาพ
ด้านครูผู้สอน	4.92	0.28	มากที่สุด
1. การเตรียมความพร้อม เตรียมการสอนและความตรงต่อเวลาของผู้สอน	4.89	0.33	มากที่สุด
2. บุคลิกภาพโดยรวมของครูผู้สอน	5.00	0.00	มากที่สุด
3. ความสามารถในการใช้สื่อเทคโนโลยีประกอบการสอนของผู้สอน	4.89	0.33	มากที่สุด
4. ความสามารถในการจัดการชั้นเรียนและแก้ปัญหาในชั้นเรียน	4.89	0.33	มากที่สุด
ด้านเนื้อหา	4.94	0.23	มากที่สุด
1. เนื้อหาที่สอนมีความน่าสนใจ ทันสมัย	4.89	0.33	มากที่สุด
2. เนื้อหาครอบคลุมและสอดคล้องกับตัวชี้วัด	5.00	0.00	มากที่สุด
3. เนื้อหาเหมาะสมกับระดับความรู้ความสามารถของผู้เรียน	4.89	0.33	มากที่สุด
4. เนื้อหาเชื่อมโยงกับสถานการณ์ และชีวิตประจำวันของผู้เรียน	5.00	0.00	มากที่สุด
ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	4.72	0.45	มากที่สุด
1. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยวิธีการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารตามขั้นตอนของแผนการจัดการเรียนรู้	4.78	0.44	มากที่สุด
2. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ฝึกค้นคว้า รวบรวมข้อมูล คิดวิเคราะห์ สังเคราะห์	4.56	0.53	มากที่สุด
3. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง	4.78	0.44	มากที่สุด

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับ คุณภาพ
4. ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นและสนุกสนานในการเรียน	4.78	0.44	มากที่สุด
ด้านสื่อและสิ่งสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน	4.89	0.32	มากที่สุด
1. มีเอกสารและสื่อประกอบในการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย	4.89	0.33	มากที่สุด
2. สื่อที่ใช้สามารถเชื่อมโยงกับเนื้อหาที่สอนให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ ได้ดีขึ้น	4.89	0.33	มากที่สุด
3. มีการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาใช้ในการเรียนการสอน	4.89	0.33	มากที่สุด
4. มีการเน้นเรื่องคุณธรรม จริยธรรมในการใช้สื่อทางอินเทอร์เน็ต	4.89	0.33	มากที่สุด
ด้านการวัดและประเมินผล	4.78	0.48	มากที่สุด
1. มีการประเมินผลตามสภาพจริง	4.67	0.71	มากที่สุด
2. มีการประเมินผลที่สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด/ กิจกรรม การเรียนรู้	4.67	0.50	มากที่สุด
3. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผล	4.89	0.33	มากที่สุด
4. มีเกณฑ์การประเมินชิ้นงานภาระงานที่เหมาะสม	4.89	0.33	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.85	0.37	มากที่สุด

จากตาราง 37 สรุปได้ว่า ผลการสังเกตการณ์สอนภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยี สारสนเทศและการสื่อสาร ในภาพรวมครูมีระดับคุณภาพการปฏิบัติการสอนทุกข้อในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.85$, S.D. = 0.37) เมื่อพิจารณาเป็นรายการประเมินแต่ละด้าน พบว่า ครูสามารถปฏิบัติการสอน ด้านเนื้อหาได้ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.94$, S.D. = 0.23) รองลงมา ได้แก่ ด้านครูผู้สอน ($\bar{X} = 4.92$, S.D. = 0.28) ด้านสื่อและสิ่งสนับสนุนการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.89$, S.D. = 0.32) ด้านการวัดและประเมินผล ($\bar{X} = 4.78$, S.D. = 0.48) และด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.72$, S.D. = 0.45)

4. ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของครูผู้เข้ารับการอบรมที่มีต่อรูปแบบการฝึกอบรม แบบผสมผสานเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ด้วยเทคโนโลยี สारสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน ปรากฏผล ดังตาราง 38

ตาราง 38 แสดงผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรม (n = 30)

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. การถ่ายทอดความรู้ของวิทยากร	4.57	0.50	มากที่สุด
2. ความสามารถในการอธิบายเนื้อหา	4.63	0.49	มากที่สุด
3. มีความครบถ้วนของเนื้อหาในการฝึกอบรม	4.67	0.48	มากที่สุด
4. การตอบข้อซักถามในการฝึกอบรม	4.70	0.47	มากที่สุด
5. สถานที่สะดวกและมีความเหมาะสม	4.77	0.43	มากที่สุด
6. ความพร้อมของอุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์	4.73	0.45	มากที่สุด
7. ระยะเวลาในการอบรมมีความเหมาะสม	4.77	0.43	มากที่สุด
8. ความรู้ ความเข้าใจของผู้เข้าอบรมก่อนการฝึกอบรม	4.40	0.81	มาก
9. ความรู้ ความเข้าใจของผู้เข้าอบรมหลังการฝึกอบรม	4.63	0.49	มากที่สุด
10. สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้	4.73	0.45	มากที่สุด
11. มีความมั่นใจและสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ได้	4.53	0.51	มากที่สุด
12. สามารถนำความรู้ไปเผยแพร่/ถ่ายทอดได้	4.47	0.47	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.63	0.51	มากที่สุด

จากตาราง 38 ผลการประเมินความพึงพอใจของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมโดยรวม พบว่า ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.51) เมื่อพิจารณา รายละเอียด พบว่ารายการที่มีค่าเฉลี่ยของระดับความพึงพอใจมากที่สุดคือ ด้านสถานที่สะดวกและมีความเหมาะสม ($\bar{X} = 4.77$, S.D. = 0.43) และด้านระยะเวลาในการอบรมมีความเหมาะสม ($\bar{X} = 4.77$, S.D. = 0.43) รองลงมาได้แก่ ด้านความพร้อมของอุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์ ($\bar{X} = 4.73$, S.D. = 0.45) ด้านความสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้ ($\bar{X} = 4.73$, S.D. = 0.45) ด้านการตอบข้อซักถามในการฝึกอบรม ($\bar{X} = 4.70$, S.D. = 0.47) ด้านความครบถ้วนของเนื้อหาในการฝึกอบรม ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = 0.48) ด้านความสามารถในการอธิบายเนื้อหา ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.49) ด้านความรู้ความเข้าใจของผู้เข้าอบรมหลังการฝึกอบรม ตามลำดับ

ตอนที่ 5 ผลการรับรองรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน

ผลการประเมินรับรองรูปแบบจากความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน แสดงดังตาราง 39

ตาราง 39 แสดงผลร้อยละของความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินรับรองรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน (n=5)

องค์ประกอบ	\bar{X}	S.D.	ระดับความเหมาะสม
1. หลักการรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสาน	4.57	0.50	มากที่สุด
2. วัตถุประสงค์	4.63	0.49	มากที่สุด
3. ผู้ให้การฝึกอบรม/ผู้เข้ารับการฝึกอบรม	4.67	0.48	มากที่สุด
4. เนื้อหาการฝึกอบรม	4.70	0.47	มากที่สุด
5. กระบวนการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพ	4.77	0.43	มากที่สุด
6. ความเหมาะสมของสื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก	4.73	0.45	มากที่สุด
7. สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	4.77	0.43	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.63	0.51	มากที่สุด

จากตาราง 39 พบว่า จากการประเมินรับรองรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน ในภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับดี โดยมีองค์ประกอบของรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานฯ มีความเหมาะสมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.51) เมื่อพิจารณาแต่ละองค์ประกอบ พบว่า องค์ประกอบที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ หลักการรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสาน ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.51) วัตถุประสงค์ ($\bar{X} = 4.63$,

S.D. = 0.51) ผู้ให้การฝึกอบรม/ผู้เข้ารับการฝึกอบรม (\bar{X} = 4.63, S.D. = 0.51) เนื้อหาการฝึกอบรม (\bar{X} = 4.63, S.D. = 0.51) กระบวนการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพ (\bar{X} = 4.63, S.D. = 0.51) ความเหมาะสมของสื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก (\bar{X} = 4.63, S.D. = 0.51) สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (\bar{X} = 4.63, S.D. = 0.51) ตามลำดับ

บทที่ 5

ผลการวิจัย

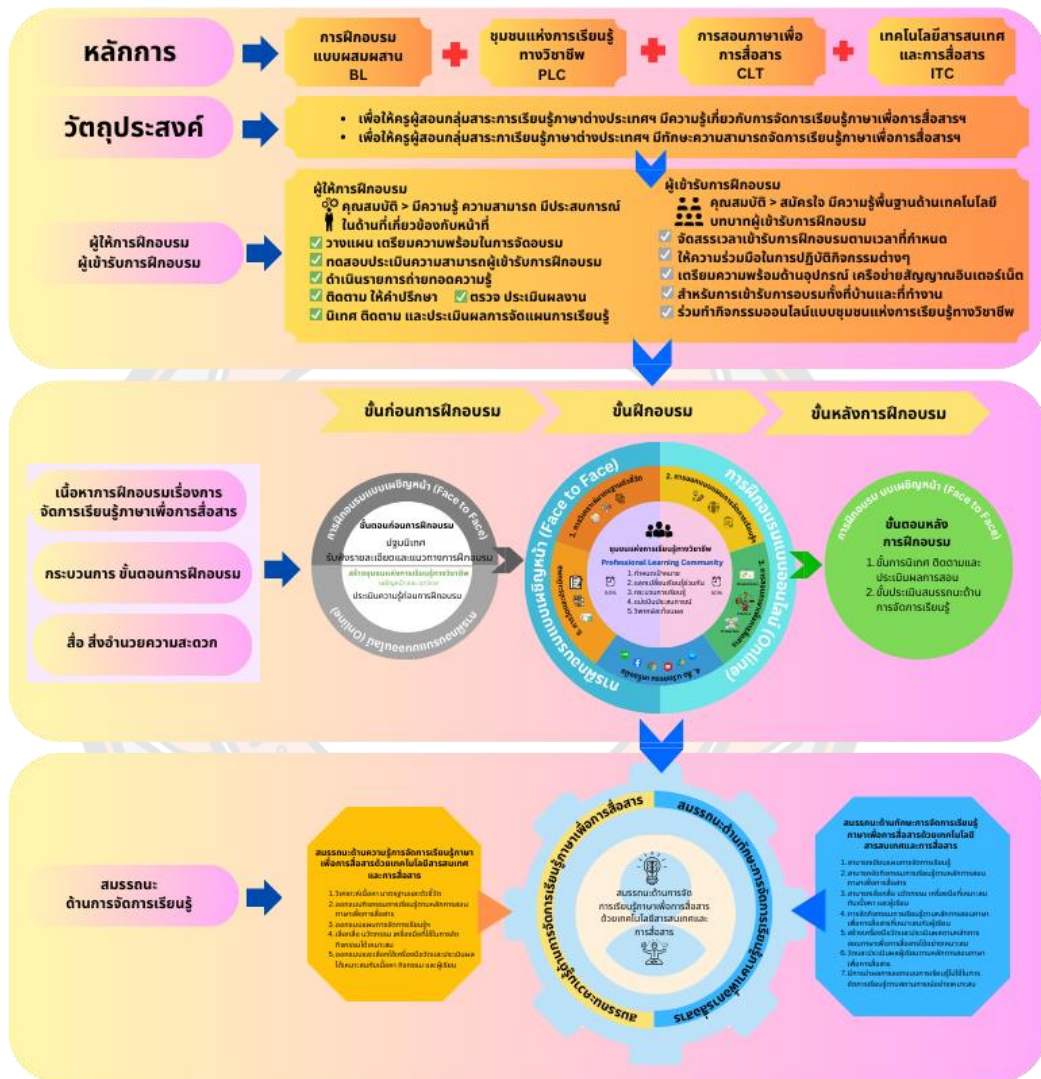
การวิจัยครั้งนี้ได้ผลการวิจัยคือ รูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน ซึ่งประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 รูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน

ตอนที่ 2 กระบวนการ ขั้นตอนของฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน

ตอนที่ 3 การนำไปใช้

ตอนที่ 1 รูปแบบฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมสมรรถนะ ด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน

ภาพ 12 แสดงรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชนจากภาพฝึกอบรมแบบผสมผสานเพื่อส่งเสริม

สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน ประกอบด้วยองค์ประกอบ 7 องค์ประกอบ ได้แก่

1. หลักการของรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร
2. วัตถุประสงค์การฝึกอบรม
3. ผู้ให้การฝึกอบรม/ผู้เข้ารับการฝึกอบรม
4. เนื้อหาการฝึกอบรมเรื่องการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร

5. กระบวนการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

6. สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก

7. สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

องค์ประกอบที่ 1 หลักการของรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เป็นรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่สร้างขึ้นโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน โดยออกแบบด้วยหลักการ แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนแบบผสมผสาน (Blended Learning) ซึ่งเป็นการจัดการเรียนแบบเผชิญหน้า (face to face) และ การเรียนแบบออนไลน์ (Online) ร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) และหลักการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communication Learning Technique) ซึ่งรูปแบบการฝึกอบรมประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่ ก่อนการฝึกอบรม ดำเนินการฝึกอบรม และหลังการฝึกอบรม โดยมีเนื้อหาใน การฝึกอบรมเกี่ยวกับ หลักการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร เพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษา เพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยแบ่งออกได้เป็น 2 ด้าน คือ สมรรถนะด้านความรู้ การจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ และสมรรถนะด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อช่วยให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จทางการเรียน นำไปสู่ทักษะการสื่อสารให้ได้ตามมาตรฐานตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช พ.ศ. 2551 และตามกรอบอ้างอิงความสามารถทางภาษาของ สหภาพยุโรป (CEFR) ซึ่งเป็นกรอบมาตรฐานระดับสากล

องค์ประกอบที่ 2 วัตถุประสงค์การฝึกอบรม

1. เพื่อให้ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศระดับประถมศึกษาในโรงเรียนเอกชน มีความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
2. เพื่อให้ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศระดับประถมศึกษาในโรงเรียนเอกชน มีทักษะความสามารถจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารได้

องค์ประกอบที่ 3 ผู้ให้การฝึกอบรม/ผู้รับการฝึกอบรม

1. **ผู้ให้การฝึกอบรม** หมายถึง ศึกษานิเทศก์ นักวิชาการศึกษา นักทรัพยากรบุคคลที่เกี่ยวข้องกับ การจัดฝึกอบรมครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มีหน้าที่จัดกิจกรรมฝึกอบรมทุกขั้นตอน เริ่มตั้งแต่วางแผนเตรียมความพร้อม ด้านเนื้อหาและกิจกรรม ด้านสื่อและสิ่งอำนวยความสะดวกในการฝึกอบรม ด้านกระบวนการและขั้นตอนในการฝึกอบรม ตลอดจนการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้รับการฝึกอบรมและการประเมินผลกระบวนการฝึกอบรมเป็นผู้อำนวยความสะดวก (facilitator) ประสานงานกลุ่มผู้เข้ารับ การฝึกอบรม สถานที่ฝึกอบรม สิ่งอำนวยความสะดวกในการฝึกอบรมแบบผสมผสาน การทำหน้าที่ใน การถ่ายทอดเนื้อหากิจกรรม ซึ่งอาจดำเนินการฝึกอบรมด้วยตนเองหรือเชิญวิทยากรภายนอก

1.1 คุณสมบัติของผู้ให้การฝึกอบรม ควรมีดังนี้

- 1.1.1 มีความรู้ด้านหลักสูตรและการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เป็นอย่างดี
- 1.1.2 มีความรู้และทักษะการใช้คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต และการสืบค้นข้อมูล
- 1.1.3 ประสบการณ์ในการฝึกอบรม และมีความเข้าใจในขั้นตอนการฝึกอบรม
- 1.1.4 มีความสามารถและประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องในการออกแบบการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระ การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศด้วยหลักการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างน้อย 3 ปี

1.2 หน้าที่ของผู้ให้การฝึกอบรม มีดังนี้

- 1.2.1 วางแผนและเตรียมความพร้อมการฝึกอบรม
- 1.2.2 ทดสอบและประเมินความสามารถของผู้รับการฝึกอบรมก่อนการอบรม ระหว่างการฝึกอบรม และหลังการฝึกอบรม
- 1.2.3 ดำเนินการถ่ายทอดความรู้ ตามขั้นตอนการฝึกอบรมให้ตรงตามวัตถุประสงค์
- 1.2.4 ติดตาม ให้คำปรึกษา ตอบคำถามและควบคุมการฝึกอบรมทั้งในห้องปฏิบัติการฝึกอบรม และบนเว็บไซต์ฝึกอบรม

1.2.5 ตรวจ ประเมินผลงาน จากใบงาน และการเขียนแผนจัดการเรียนรู้

1.2.6 นิเทศ ติดตาม และประเมินผลการนำแผนจัดการเรียนรู้ไปปฏิบัติการสอน

ในห้องเรียน

2. ผู้เข้ารับการฝึกอบรม หมายถึง ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศระดับประถมศึกษาที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนเอกชนที่ไม่จำเป็นต้องมีประสบการณ์การจัดการเรียนรู้ภาษา เพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ

2.1 คุณสมบัติของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ควรมีดังนี้

2.1.1 มีความสมัครใจที่จะเข้ารับการฝึกอบรม

2.1.2 มีความสามารถในการฝึกอบรมผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้ด้วยตนเอง

2.1.3 ผู้เข้ารับการฝึกอบรมจะต้องมีทักษะพื้นฐานในการใช้งานคอมพิวเตอร์ในระดับปานกลางขึ้นไปในทางด้านเอกสาร การใช้งานอินเทอร์เน็ตเบื้องต้น การใช้โปรแกรมพิมพ์งานพื้นฐาน และการใช้แอปพลิเคชันในกลุ่มโซเชียลเน็ตเวิร์ค เช่น ไลน์ หรือ เฟสบุ๊ก

2.1.4 ปฏิบัติการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

2.2 บทบาทหน้าที่ของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ควรมีดังนี้

2.2.1 ผู้เข้ารับการฝึกอบรม ต้องจัดสรรเวลาเข้ารับการฝึกอบรม ตามระยะเวลาในหลักสูตรฝึกอบรมทั้งแบบเผชิญหน้า (Face-to-Face) และแบบออนไลน์ (Online)

2.2.2 ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม ระดมสมอง ชักถาม ตอบปัญหา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ แบ่งปันความคิดเห็น แลกเปลี่ยนประสบการณ์ วิพากษ์ผลสะท้อนกับสมาชิก และผู้ให้การฝึกอบรมในห้องฝึกอบรม

2.2.3 ผู้เข้ารับการฝึกอบรมจะต้องเตรียมความพร้อมของเครื่องคอมพิวเตอร์ และเครือข่ายอินเทอร์เน็ต สำหรับการเข้าร่วมการฝึกอบรมแบบผสมผสาน ทั้งในที่บ้านและที่ทำงาน

2.2.4 ใช้แหล่งสนับสนุนการเรียนรู้ต่าง ๆ บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในการฝึกอบรม

2.2.5 ร่วมทำกิจกรรมกลุ่มออนไลน์ ได้แก่ การสนทนาออนไลน์เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แบ่งปันความคิดเห็น แลกเปลี่ยนประสบการณ์ วิพากษ์ผลสะท้อนในกลุ่มของตนเอง มีการสนทนาสอบถาม ขอคำปรึกษาจากผู้เชี่ยวชาญออนไลน์ ตามวันและเวลาที่กำหนด การทำใบงานกิจกรรมกลุ่ม

องค์ประกอบที่ 4 เนื้อหาการฝึกอบรมเรื่องการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

เนื้อหาการฝึกอบรมใช้หลักการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งกำหนดขั้นตอนการสอนภาษาไว้ 3 ขั้นตอนคือ 1) ขั้นตอนนำเสนอเนื้อหา (Presentation)

2) ขั้นฝึกปฏิบัติ (Practice) 3) ขั้นการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร (Production) ในการให้ครูผู้สอนสามารถออกแบบการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยให้เนื้อหาครอบคลุมตั้งแต่การวิเคราะห์เนื้อหา สาระ มาตรฐาน ตัวชี้วัดกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ สามารถออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ เลือกใช้สื่อนวัตกรรมที่เหมาะสม รวมถึงการวัดและประเมินผลได้ ประกอบด้วย 5 หน่วย ดังรายละเอียดใน ตาราง 40

ตาราง 40 แสดงเนื้อหาและรูปแบบกิจกรรมการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย/เนื้อหา	รูปแบบกิจกรรม				รวม (ชั่วโมง)
		Online (ชั่วโมง)		Face-to-Face (ชั่วโมง)		
		Online	PLC	Facilitators	PLC	
1	การวิเคราะห์มาตรฐานและตัวชี้วัดกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ 1. การวิเคราะห์มาตรฐานและตัวชี้วัด 2. การเลือกตัวชี้วัดที่เหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสาร	0.5	0.5	1.5	1.5	4
2	การสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร 1. ขั้นตอนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร 2. แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสาร	0.75	0.75	1.5	1.5	4.5
3.	สื่อ นวัตกรรม เครื่องมือ เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารเพื่อจัดการการเรียนรู้ 1. วิธีการเลือกใช้เครื่องมือ 2. วิธีการสร้างมัลติมีเดีย (Kinemaster, Movie Maker) 3. เครื่องมือในระบบคลาวด์ (Google Drive, Google Slide, Google Doc, Google Form, Google Sheet) 4. เทคโนโลยีเพื่อการค้นคว้าและเผยแพร่ผลงาน (การใช้งาน Search Engine, YouTube)	0.75	0.75	1.5	1.5	4.5

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย/เนื้อหา	รูปแบบกิจกรรม				รวม (ชั่วโมง)
		Online (ชั่วโมง)		Face-to-Face (ชั่วโมง)		
		Online	PLC	Facilitators	PLC	
	5. เทคโนโลยีสื่อสาร ได้แก่ email, social media (Line)					
4.	การออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้อังกฤษเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ 1. การออกแบบแผนการเรียนการสอน 2. การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ในการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	0.5	0.5	1.5	1.5	4
5.	การวัดและประเมินผล 1. ประเมินและสร้างข้อสอบ 2. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ 3. การประเมินตามสภาพจริง แบบรูบิกส์	0.5	0.5	1.5	1.5	4
	รวม	3	3	7.5	7.5	21

องค์ประกอบที่ 5 กระบวนการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้อังกฤษเพื่อการสื่อสาร ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

การฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพ หมายถึง กิจกรรมการฝึกอบรมแบบผสมผสานระหว่างการเรียนรู้ออนไลน์ผ่านบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์บนเว็บไซต์กับการฝึกอบรมแบบเผชิญหน้าในห้องฝึกอบรมจากสื่อประกอบการอบรมที่เตรียมไว้โดยผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพของกลุ่มครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาที่เรียนรู้ร่วมกัน ทั้งแบบออนไลน์และแบบเผชิญหน้า โดยมี 3 ขั้นตอนหลักในการฝึกอบรม ได้แก่ ขั้นตอนก่อนการฝึกอบรม ขั้นตอนดำเนินการฝึกอบรม และขั้นหลังการฝึกอบรม ซึ่งในแต่ละขั้นตอนมีรายละเอียดดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การก่อนฝึกอบรม เป็นการฝึกอบรมแบบเผชิญหน้า

1. ปฐมนิเทศผู้เข้ารับการฝึกอบรม
2. ประเมินความรู้ก่อนฝึกอบรม (ออนไลน์)

3. รับฟังรายละเอียดและแนวทางการอบรมเรื่องการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารฯ
4. สร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพ

ขั้นตอนที่ 2 ดำเนินการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสาร

1. ฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพ
 - 1.1 ฝึกอบรมแบบเผชิญหน้า
 - 1.2 ฝึกอบรมแบบออนไลน์
2. จัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศในรูปแบบของชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในระหว่างการฝึกอบรม 5 หน่วยการเรียนรู้ โดยมีขั้นตอนการดำเนินการในระหว่างการฝึกอบรมดังนี้

- 2.1 กำหนดเป้าหมายร่วมกัน
- 2.2 แลกเปลี่ยนเรียนรู้
- 2.3 การจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสาร
- 2.4 แบ่งปันประสบการณ์
- 2.5 วิพากษ์ผลสะท้อน

ขั้นตอนที่ 3 หลังการฝึกอบรม เป็นการฝึกอบรมแบบเผชิญหน้า

การติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ ใช้การติดตามและประเมินผลการสอนด้วยวิธีการสังเกตการสอนอย่างเป็นทางการ หลังเสร็จสิ้นการฝึกอบรม

ในการดำเนินการติดตามและประเมินผลการสอนด้วยวิธีการสังเกตการสอน ครูผู้รับการประเมินและผู้ประเมินต้องทำงาน ร่วมกัน ประกอบด้วยบุคคล 3 ฝ่าย 1) ผู้บริหารโรงเรียน 2) ผู้ให้การฝึกอบรมหรือผู้ติดตามและประเมินผล และ 3) ผู้รับการประเมิน มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1. ชั้นการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการสอนด้วยวิธีการสังเกตการสอน
 - 1.1 การประชุมก่อนการสังเกตการสอน
 - 1.2 การสังเกตการสอนและเก็บรวบรวมข้อมูล
 - 1.3 การวิเคราะห์และการสะท้อนความคิดจากการปฏิบัติ
2. ชั้นประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสังเกตการสอน

องค์ประกอบที่ 6 สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก

สื่อและสิ่งอำนวยความสะดวกที่ใช้ในการฝึกอบรมแบบผสมผสานจัดเตรียมโดยผู้ให้การฝึกอบรม ประกอบด้วย

1. การฝึกอบรมแบบออนไลน์ สื่อหลักที่ใช้ได้แก่ Google Site ซึ่งเป็นเว็บไซต์ที่มีคุณสมบัติที่เหมาะสมในการอบรมออนไลน์ ประกอบด้วย

1.1 หนังสือ บทเรียน เนื้อหาที่สามารถดาวน์โหลด ในลักษณะ ไฟล์ PDF

1.2 ภาพนิ่งประกอบบทเรียน เช่น ไฟล์ Jpeg, PNG, Gif

1.3 ไฟล์โปรแกรมนำเสนอ เช่น PowerPoint

1.4 ไฟล์เสียง เช่น Midi, Wav, Mp3

1.5 ไฟล์วิดีโอ เช่น Avi, Mpeg

1.6 แหล่งความรู้ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการฝึกอบรมนอกเว็บฝึกอบรม

1.7 บริการสนับสนุนเครือข่ายชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพผ่านระบบอินเทอร์เน็ต ได้แก่ สังคมเครือข่าย (Line) ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-mail)

2. การฝึกอบรมในห้องฝึกอบรม สื่อที่ใช้ได้แก่ PowerPoint ไฟล์วิดีโอ ประกอบการบรรยาย เอกสารประกอบการฝึกอบรม ใบความรู้ ใบงาน

3. สภาพแวดล้อมการฝึกอบรม เป็นสถานการณ์ที่ใช้ในระบบในการดำเนินการ ทั้งสภาพแวดล้อมทางกายภาพ และจิตภาพ ดังนี้

3.1 สภาพแวดล้อมทางกายภาพ เพื่ออำนวยความสะดวกในการฝึกอบรมออนไลน์ ได้แก่ ห้องฝึกอบรมที่มีโสตทัศนอุปกรณ์ทันสมัย สัญญาณเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่พร้อมใช้งาน การฝึกอบรมแบบเผชิญหน้า ได้แก่ มีโต๊ะ เก้าอี้ที่เหมาะสมกับการทำงานกลุ่ม แสงสว่างเพียงพอ สภาพอุณหภูมิเหมาะสม ชุดเครื่องเสียง เครื่องฉายที่สามารถรับชมได้ชัดเจน

3.2 สภาพแวดล้อมทางจิตภาพ เป็นความรู้สึกทางจิตใจ การฝึกอบรมออนไลน์ ได้แก่ ความมีอิสระเสรีในการแสดงความคิดเห็น ความมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แบ่งปันเปลี่ยนแปลงประสบการณ์ การฝึกอบรมแบบเผชิญหน้า ได้แก่ ความรู้สึกอบอุ่น ความเป็นกัลยาณมิตรของผู้ให้การฝึกอบรม และสมาชิกในกลุ่มที่คอยให้ความช่วยเหลือ แนะนำ ให้กำลังใจ

องค์ประกอบที่ 7 สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เป็นสมรรถนะของครูด้านความรู้ และด้านทักษะ ดังนี้

1. สมรรถนะด้านความรู้การจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร หมายถึง ความสามารถของครูด้านความรู้ในการวิเคราะห์เนื้อหา

มาตรฐาน ตัวชี้วัดในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ รวมถึงการออกแบบกิจกรรมแผนการจัดการเรียนรู้ เลือกใช้เครื่องมือในการจัดการเรียนรู้ รวมถึงการวัดและประเมินผลตามหลักการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างเหมาะสม ในประเด็นดังนี้

1.1 วิเคราะห์เนื้อหา มาตรฐานและตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษตามหลักสูตรการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

1.2 ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่เหมาะสมกับผู้เรียน

1.3 ออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารอย่างสอดคล้องเชื่อมโยงกัน

1.4 เลือกสื่อ นวัตกรรม เครื่องมือที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ตามหลักการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารให้เหมาะสมกับผู้เรียน

1.5 ออกแบบและเลือกใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลตามหลักการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารให้เหมาะสมกับเนื้อหา กิจกรรม การเรียนรู้ และผู้เรียน

2. สมรรถนะด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร หมายถึง ความสามารถของครูด้านทักษะในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร สามารถเลือกใช้สื่อ นวัตกรรม เครื่องมือต่าง ๆ ในการวัดและประเมินผลด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ ได้อย่างเหมาะสม ในประเด็นดังนี้

2.1 สามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้โดยวิเคราะห์จากเนื้อหา มาตรฐานและตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

2.2 สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่เหมาะสมกับผู้เรียน

2.3 สามารถเลือกสื่อ นวัตกรรม เครื่องมือที่เหมาะสมกับเนื้อหา และผู้เรียน

2.4 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่เหมาะสมกับผู้เรียน

2.5 สร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลตามหลักการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ไปใช้อย่างถูกต้องเหมาะสม

2.6 วัดและประเมินผลผู้เรียนตามหลักการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ตามสภาพจริง

2.7 มีการนำผลการออกแบบการเรียนรู้ตามหลักการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ตามสถานการณ์ อย่างเหมาะสมและเกิดผลกับผู้เรียนตามที่คาดหวัง

ตอนที่ 2 กระบวนการ ขั้นตอนของรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน

การฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพ หมายถึง กิจกรรมการฝึกอบรมแบบผสมผสานระหว่างการเรียนรู้ออนไลน์ผ่านบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์บนเว็บไซต์กับการฝึกอบรมแบบเผชิญหน้าในห้องฝึกอบรมจากสื่อประกอบการอบรมที่เตรียมไว้ โดยผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพของกลุ่มครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาที่เรียนรู้ร่วมกัน โดยมี 3 ขั้นตอนหลักในการฝึกอบรม ได้แก่ ขั้นตอนก่อนการฝึกอบรม ขั้นตอนดำเนินการฝึกอบรม และขั้นหลังการฝึกอบรม ซึ่งในแต่ละขั้นตอนมีรายละเอียดดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การก่อนฝึกอบรม เป็นการฝึกอบรมแบบเผชิญหน้า

1. ปฐมนิเทศผู้เข้ารับการฝึกอบรม
2. ประเมินความรู้ก่อนฝึกอบรม (ออนไลน์)
3. รับฟังรายละเอียดและแนวทางการอบรมเรื่องการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารฯ
4. สร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพ

ขั้นตอนที่ 2 ดำเนินการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสาร

1. ฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพ
 - 1.1 ฝึกอบรมแบบเผชิญหน้า
 - 1.2 ฝึกอบรมแบบออนไลน์
2. จัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศในรูปแบบของชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในระหว่างการฝึกอบรม 5 หน่วยการเรียนรู้ โดยมีขั้นตอนการดำเนินการในระหว่างฝึกอบรมดังนี้
 - 2.1 กำหนดเป้าหมายร่วมกัน
 - 2.2 แลกเปลี่ยนเรียนรู้
 - 2.3 การจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสาร

2.4 แบ่งปันประสบการณ์

2.5 วิพากษ์ผลสะท้อน

ขั้นตอนที่ 3 หลังการฝึกอบรม เป็นการฝึกอบรมแบบเผชิญหน้า

1. ขั้นการติดตามและประเมินผลการสอนด้วยวิธีการสังเกตการสอน
2. ขั้นประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 1 ก่อนการฝึกอบรม เป็นการเตรียมความพร้อมทั้งในส่วนผู้ให้การฝึกอบรม

ในเรื่องอาคารสถานที่ สื่อ วัสดุอุปกรณ์ ประสานงานกับบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และในส่วนของผู้เข้ารับการฝึกอบรม เป็นการวัดความรู้เรื่อง การจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารก่อนการฝึกอบรม ชี้แจงรายละเอียดการฝึกอบรม การทำกิจกรรมกลุ่ม การใช้งานเว็บไซต์การฝึกอบรม ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ปฐมนิเทศผู้เข้ารับการฝึกอบรม
2. ประเมินความรู้ก่อนฝึกอบรม (ออนไลน์)
3. รับฟังรายละเอียดและแนวทางการอบรมเรื่องการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารฯ
4. สร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพ

รายละเอียดกิจกรรมตามขั้นตอนการฝึกอบรม

เป้าหมายที่คาดหวัง

1. เพื่อให้ผู้ให้การฝึกอบรมทราบรายชื่อผู้เข้ารับการฝึกอบรม และชี้แจงรายละเอียดบทบาทหน้าที่รับผิดชอบ วัตถุประสงค์การฝึกอบรม แนวทางการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพ
2. เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมประเมินความรู้พื้นฐาน และสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
3. เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทราบถึงขั้นตอนการฝึกอบรม ทราบพื้นฐานความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ แนวทางการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพ และสามารถปฏิบัติกิจกรรมตามเกณฑ์การประเมินผลได้อย่างถูกต้อง
4. แต่ละกลุ่มสามารถใช้เครื่องมือต่าง ๆ เช่น Facebook, Google Sheet เพื่อการติดต่อสื่อสารได้

ตาราง 41 แสดงรายละเอียดลักษณะกิจกรรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

ลำดับการฝึกอบรม	ลักษณะกิจกรรม	เครื่องมือ
1. การปฐมนิเทศ	Face to Face	<ul style="list-style-type: none"> ● ไฟล์นำเสนอ Power Point สำหรับการปฐมนิเทศ ● เอกสารคู่มือการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ
2. การประเมินความรู้	Online	- แบบประเมินความรู้ออนไลน์
3. การประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ฯ	Online	- แบบประเมินสมรรถนะฯ
4. รับฟังรายละเอียดและแนวทางการอบรม เรื่องการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารฯ ร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพ	Face to Face Online	<ul style="list-style-type: none"> ● เอกสารคู่มือการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ Line
5. แบ่งกลุ่มผู้เข้ารับการฝึกอบรม จำนวน 30 คน ออกเป็น 6 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน โดยแต่ละกลุ่มเลือกประธาน เลขากลุ่มเสร็จแล้วตั้งชื่อพร้อมเผยแพร่ลงใน Line กลุ่ม		
การปฏิบัติของผู้เข้ารับการฝึกอบรม	การปฏิบัติของผู้ให้การฝึกอบรม	
1. รับฟังชี้แจงวัตถุประสงค์และขั้นตอนการฝึกอบรม จากคู่มือการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ	1. จัดการปฐมนิเทศ แจกคู่มือเอกสารประกอบ การฝึกอบรม ได้แก่ คู่มือการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อให้ผู้เข้าฝึกอบรมทราบวัตถุประสงค์/ขั้นตอนการฝึกอบรม /ชี้แจงรายละเอียดบทบาทหน้าที่/แนวทางในการปฏิบัติกิจกรรมการฝึกอบรม และเกณฑ์การประเมินผล	
2. รับการประเมินความรู้และสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารฯ	2. ดำเนินการประเมินความรู้และประเมินสมรรถนะด้านการจัดการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารฯผ่านแบบทดสอบออนไลน์ จำนวน 10 ข้อ (15 นาที)	
3. สมัครเข้าร่วมเป็นสมาชิก Line กลุ่มกลุ่มการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสาร	3. จัดตั้ง Line กลุ่มการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารและอนุมัติการเข้ากลุ่ม	
4. กำหนดบทบาทหน้าที่ของสมาชิก แนวทางการจัดการเรียนรู้ตามแนวชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพวิชาชีพ เช่น ทำความรู้จักสมาชิก แนวทางการแลกเปลี่ยนความรู้ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ วิพากษ์การจัดการเรียนรู้	4. สร้างแบบฟอร์มใน Google Sheet สำหรับกรอกข้อมูลสมาชิก บทบาทหน้าที่ รวมถึงการวางแผนการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสะท้อนผลและวิพากษ์การจัดการเรียนรู้	
5. ทดลองใช้เครื่องมือต่าง ๆ	5. ตรวจสอบความถูกต้อง ความสมบูรณ์ของข้อมูล	

ขั้นตอนที่ 2 ดำเนินการฝึกอบรม การฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสาร เป็นการฝึกอบรมแบบผสมผสานระหว่างการฝึกอบรมออนไลน์ และการฝึกอบรมแบบเผชิญหน้าประกอบด้วย การฝึกอบรมในแต่ละหน่วย เรียนรู้ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพ ประกอบด้วย การฝึกอบรมทั้งแบบเผชิญหน้าและแบบออนไลน์ โดยมีขั้นตอนการดำเนินการในระหว่างฝึกอบรมดังนี้

- 1.1 กำหนดเป้าหมาย
- 1.2 แลกเปลี่ยนเรียนรู้
- 1.3 ศึกษาการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารตามหน่วยการเรียนรู้
- 1.4 แบ่งปันประสบการณ์
- 1.5 วิพากษ์ผลสะท้อน

2. จัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในระหว่างการฝึกอบรม 5 หน่วยการเรียนรู้

รายละเอียดกิจกรรมตามขั้นตอนการฝึกอบรม

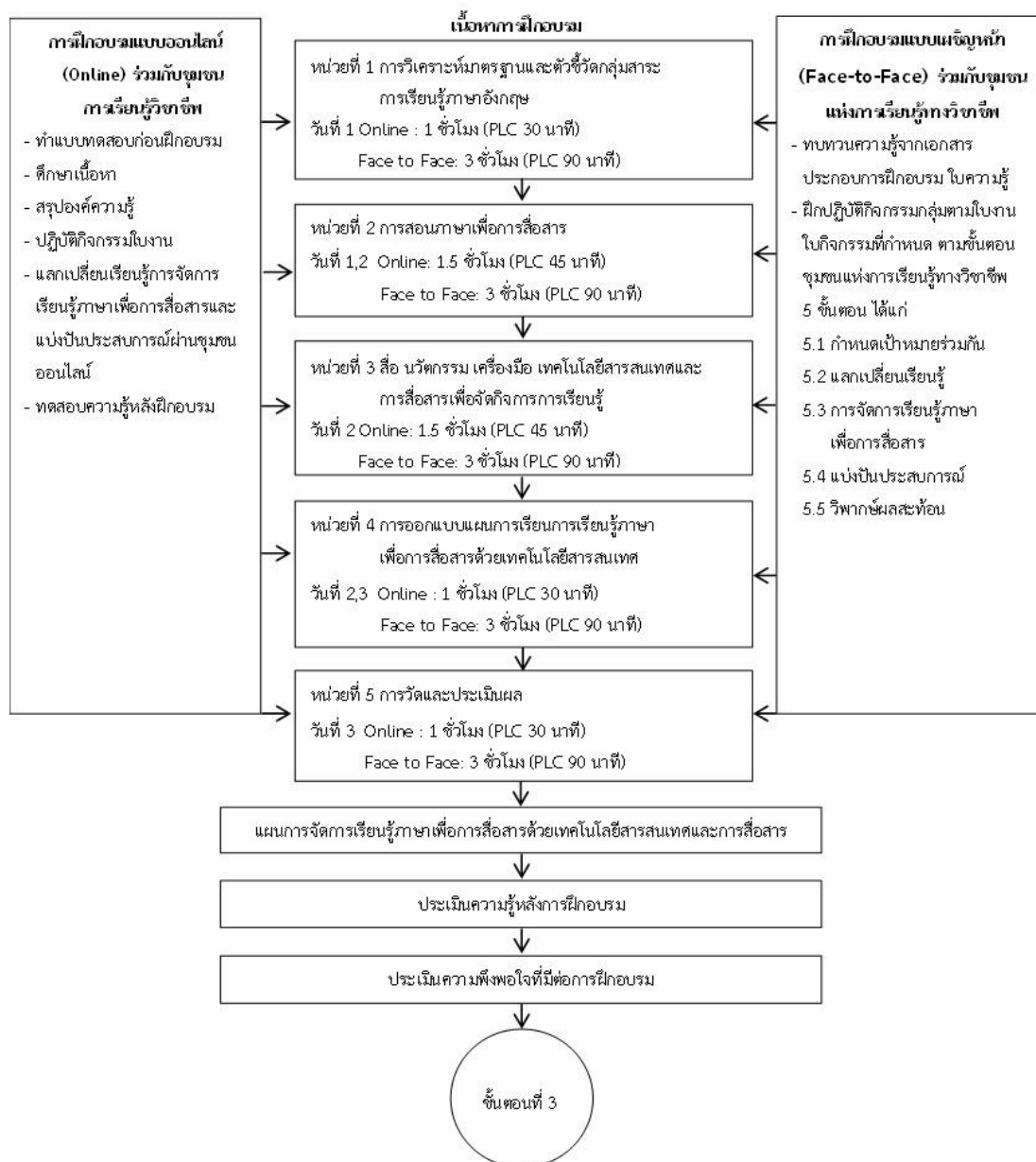
เป้าหมายที่คาดหวัง

1. ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถวิเคราะห์เนื้อหา มาตรฐานและตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษตามหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารได้
2. ผู้เข้ารับการอบรมสามารถเขียนแผนกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่เหมาะสมกับผู้เรียน
3. ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารอย่างสอดคล้องเชื่อมโยงกัน
4. ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถเข้าใช้งานบน Google Site
5. ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถใช้งานส่วนต่าง ๆ ของ Google Site ได้
6. ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลได้

ตาราง 42 แสดงรายละเอียดลักษณะกิจกรรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทาง
วิชาชีพ

ลำดับการฝึกอบรม	ลักษณะกิจกรรม	เครื่องมือ
1. รับฟังชี้แจงการใช้เครื่องมือต่าง ๆ และ เนื้อหาในการฝึกอบรมทั้งแบบออนไลน์ และ แบบเผชิญหน้า	Face to Face Online PLC	1. เนื้อหาหน่วยการเรียนรู้ 2. วิดีทัศน์ 3. เอกสาร e book, pdf file 4. เอกสารคู่มือการใช้เว็บไซต์ ฝึกอบรม Google Site
2. ดำเนินการฝึกอบรมตามเนื้อหาที่กำหนด ไว้ 5 หน่วย		
3. ดำเนินการตามบทบาทหน้าที่ที่กำหนด แบ่งปันประสบการณ์และวิพากษ์ผลสะท้อน ในการฝึกอบรมแต่ละหน่วย		
การปฏิบัติของผู้เข้ารับการฝึกอบรม	การปฏิบัติของผู้ให้การฝึกอบรม	
1. รับฟังชี้แจงการใช้เครื่องมือต่าง ๆ และ เนื้อหาในการฝึกอบรมทั้งแบบออนไลน์ และ แบบเผชิญหน้า	■ แนะนำการใช้ Google Site ให้กับผู้เข้ารับฝึกอบรม ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสมัครสมาชิก	
2. รับฟังการชี้แจง แนวทางในการฝึกอบรม และวิธีการใช้งานโปรแกรม ตามเนื้อหา ที่กำหนดไว้ จำนวน 5 หน่วย	2. อธิบายและสาธิตการ การเข้าระบบการฝึกอบรม การเรียกดูบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ การส่งไฟล์งาน การใช้ห้องสนทนากลุ่ม พร้อมให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรม ปฏิบัติตาม	

ขั้นตอนที่ 2 การฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

ภาพ 13 แสดงขั้นตอนการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

หน่วยที่ 1 การวิเคราะห์มาตรฐานและกำหนดตัวชี้วัดกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ

เนื้อหา	รูปแบบการฝึกอบรม/เวลา	สื่อการเรียนรู้/เครื่องมือ
1. มาตรฐานและตัวชี้วัดจากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 2. การกำหนดตัวชี้วัดที่เหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ	แบบออนไลน์ (Online) 1 ชั่วโมง (PLC 30 นาที) + แบบเผชิญหน้า (Face to Face) 3 ชั่วโมง (PLC 90 นาที)	1. แบบทดสอบออนไลน์ 2. เอกสารการวิเคราะห์มาตรฐานและตัวชี้วัดจากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 3. ใบความรู้อิเล็กทรอนิกส์ 4. ไฟล์ใบงานการฝึกปฏิบัติ 5. เอกสารประกอบการเรียนรู้หน่วยที่
วันที่ 1 ออนไลน์ (1 ชั่วโมง), แบบเผชิญหน้า (3 ชั่วโมง)		
จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	กิจกรรมการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชน แห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ	
	ขั้นตอนการอบรม	ชิ้นงาน/การวัดและประเมินผล
เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถวิเคราะห์มาตรฐานตัวชี้วัดในหลักสูตรการศึกษาที่เหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศได้	Online + PLC 1. ทดสอบความรู้ประจำหน่วยที่ 1 2. ศึกษาใบความรู้อิเล็กทรอนิกส์และเอกสารมาตรฐานและตัวชี้วัดที่เหมาะสมในการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ Face to Face + PLC 3. รับฟังเนื้อหาแนวทางการวิเคราะห์มาตรฐานตัวชี้วัดในหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ 4. กำหนดเป้าหมายร่วมกันเพื่อกำหนดมาตรฐาน ตัวชี้วัดตามความเหมาะสม 5. ศึกษาการวิเคราะห์มาตรฐานตัวชี้วัดจากผู้ให้การอบรมและสมาชิกในกลุ่ม 6. แลกเปลี่ยนเรียนรู้แบ่งปันประสบการณ์ 7. วิพากษ์สะท้อนผลการเรียนรู้	1. คะแนนการทดสอบออนไลน์ประจำ หน่วยที่ 1 2. ข้อคิดเห็นผ่านกลุ่มออนไลน์ 3. แบบสังเกตพฤติกรรม 4. แบบบันทึกกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

หน่วยที่ 2 การสอนภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ

เนื้อหา	รูปแบบการฝึกอบรม/เวลา	สื่อการเรียนรู้/เครื่องมือ
1. การสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร 2. ตัวอย่างการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร	แบบออนไลน์ (Online) 1.5 ชม. (PLC 45 นาที) + แบบเผชิญหน้า (Face to Face) 3 ชั่วโมง (PLC 90 นาที)	1. แบบทดสอบออนไลน์ 2. ไฟล์วีดิทัศน์ตัวอย่างการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร 3. เอกสารความรู้อิเล็กทรอนิกส์ 4. ไฟล์ใบงานการฝึกปฏิบัติ
วันที่ 1,2 ออนไลน์ (1.5 ชั่วโมง), แบบเผชิญหน้า (3 ชั่วโมง)		
จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	กิจกรรมการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชน แห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ	
	ขั้นตอนการอบรม	ชิ้นงาน/การวัดและประเมินผล
1. เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้เรื่องการจัด การเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศได้ 2. เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเข้าใจการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศได้	Online + PLC 1. ทดสอบความรู้ประจำหน่วยที่ 2 2. ศึกษาเนื้อหาการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร จากเอกสารอิเล็กทรอนิกส์และวีดิทัศน์กรณีเรื่องการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร Face to Face + PLC 3. รับฟังเนื้อหาแนวทางเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสาร 4. ทำกิจกรรมใบงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศได้ 5. กำหนดเป้าหมายร่วมกันเพื่อกำหนดแนวทางการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร 6. แลกเปลี่ยนเรียนรู้แบ่งปันประสบการณ์ 7. วิพากษ์สะท้อนผลการเรียนรู้ 8. สรุปลองความรู้การสอนภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศได้	1. คะแนนการทดสอบออนไลน์ประจำ หน่วยที่ 2 2. ข้อคิดเห็นผ่านกลุ่มออนไลน์ 3. แบบสังเกตพฤติกรรม 4. แบบบันทึกกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 5. แบบประเมินผลองค์ความรู้ของผู้เข้ารับการฝึกอบรม

หน่วยที่ 3 สื่อ นวัตกรรม เครื่องมือ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้

เนื้อหา	รูปแบบการฝึกอบรม/เวลา	สื่อการเรียนรู้/เครื่องมือ
1. เครื่องมือสร้างมัลติมีเดีย 2. เครื่องมือในระบบคลาวด์ (Google App) 3. เทคโนโลยีเพื่อการค้นคว้าและเผยแพร่ผลงาน (YouTube) 4. เทคโนโลยีสื่อสาร ได้แก่ email, social media (Facebook, Line)	แบบออนไลน์ (Online) 1.5 ชั่วโมง (PLC 45 นาที) + แบบเผชิญหน้า (Face to Face) 3 ชั่วโมง (PLC 90 นาที)	1. แบบทดสอบออนไลน์ 2. เว็บไซต์ฝึกอบรม 3. ไฟล์วีดิทัศน์ตัวอย่างการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยี 4. เอกสารความรู้ในรูปแบบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ 5. ไฟล์ใบงานการฝึกปฏิบัติ
วันที่ 2 ออนไลน์ (1.5 ชั่วโมง), แบบเผชิญหน้า (3 ชั่วโมง)		
จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	กิจกรรมการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชน แห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ	
	ขั้นตอนการอบรม	ชิ้นงาน/การวัดและประเมินผล
1. เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถอธิบายการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศได้ 2. เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถสร้างผลงานสื่อการสอนสำหรับการจัดการเรียนรู้อาษาเพื่อการสื่อสารได้	Online + PLC 1. ทดสอบความรู้ประจำหน่วยที่ 3 2. ศึกษาเนื้อหาการเลือกใช้เครื่องมือต่าง ๆ จากวีดิทัศน์ที่จัดเตรียมไว้บนเว็บไซต์ Face to Face + PLC 3. รับฟังเนื้อหาการเลือกและวิธีการใช้เครื่องมือต่าง ๆ พร้อมลงมือปฏิบัติ 4. กำหนดเป้าหมายร่วมกันเพื่อกำหนดแนวทางการจัดการเรียนรู้อาษาเพื่อการสื่อสาร 5. ทำกิจกรรมการสร้างสื่อออนไลน์ 6. แลกเปลี่ยนเรียนรู้แบ่งปันประสบการณ์ 7. วิพากษ์สะท้อนผลการเรียนรู้ 8. สรุปองค์ความรู้สามารถอธิบายคุณสมบัติและการเลือกใช้เครื่องมือต่าง ๆ	1. คະແນນการทดสอบออนไลน์ประจำหน่วยที่ 3 2. ข้อคิดเห็นผ่านกลุ่มออนไลน์ 3. แบบสังเกตพฤติกรรม 4. แบบบันทึกกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 5. ชิ้นงานสื่อออนไลน์ 6. แบบประเมินผลองค์ความรู้ของผู้เข้ารับการฝึกอบรม

หน่วยที่ 4 การออกแบบการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ

เนื้อหา	รูปแบบการฝึกอบรม/เวลา	สื่อการเรียนรู้/เครื่องมือ
1. การออกแบบการจัดการเรียนการสอน 2. การเขียนการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ	แบบออนไลน์ (Online) 1 ชั่วโมง (PLC 30 นาที) + แบบเผชิญหน้า (Face to Face) 3 ชั่วโมง (PLC 90 นาที)	1. แบบทดสอบออนไลน์ 2. วิดีทัศน์การออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ 3. ใบความรู้การออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ 4. ใบงานแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับฝึกปฏิบัติ
วันที่ 2,3 ออนไลน์ (1 ชั่วโมง), แบบเผชิญหน้า (3 ชั่วโมง)		
จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	กิจกรรมการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชน แห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ	
	ขั้นตอนการอบรม	ชิ้นงาน/การวัดและประเมินผล
เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถออกแบบการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศได้	Online + PLC 1. ทดสอบความรู้ประจำหน่วยที่ 4 2. ศึกษาเนื้อหาการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร Face to Face + PLC 3. รับฟังเนื้อหาการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร 4. กำหนดเป้าหมายร่วมกันเพื่อกำหนดแนวทางการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสาร 5. แลกเปลี่ยนเรียนรู้แบ่งปันประสบการณ์ 6. ดำเนินการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ 7. วิพากษ์สะท้อนผลการเรียนรู้	1. คะแนนการทดสอบออนไลน์ประจำ หน่วยที่ 4 2. ข้อคิดเห็นผ่านกลุ่มออนไลน์ 3. แบบสังเกตพฤติกรรม 4. แบบบันทึกกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 5. แผนการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสาร

หน่วยที่ 5 การวัดและประเมินผล

เนื้อหา	รูปแบบการฝึกอบรม/เวลา	สื่อการเรียนรู้/เครื่องมือ
1. หลักการ แนวคิดในการวัดและประเมินผลเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน 2. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวัดและประเมินผล การสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร	แบบออนไลน์ (Online) 1 ชั่วโมง (PLC 30 นาที) + แบบเผชิญหน้า (Face to Face) 3 ชั่วโมง (PLC 90 นาที)	1. แบบทดสอบออนไลน์ 2. วิดีทัศน์เรื่อง การวัดและประเมินผล 3. ใบความรู้ในรูปแบบเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ 4. ใบงานสำหรับฝึกปฏิบัติ 5. คู่มือการฝึกอบรม
วันที่ 3 ออนไลน์ (1 ชั่วโมง), แบบเผชิญหน้า (3 ชั่วโมง)		
จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	กิจกรรมการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชน แห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ	
	ขั้นตอนการอบรม	ชิ้นงาน/การวัดและประเมินผล
1. เพื่อให้ผู้เข้ารับ การฝึกอบรมทราบหลักการ วัดและประเมินผล 2. เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึก อบรมสามารถสร้างและ ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ วัดและประเมินผลการจัดการ เรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารได้	Online + PLC 1. ทดสอบความรู้ประจำหน่วยที่ 5 2. ศึกษาเนื้อหาการวัดและประเมิน Face to Face + PLC 3. รับฟังเนื้อหาการวัดและประเมินผล ● หลักการวัดและประเมินผล ● การสร้างและตรวจสอบคุณภาพ เครื่องมือวัดและประเมินผล 4. กำหนดเป้าหมายร่วมกันเพื่อกำหนด แนวทางการวัดและประเมินผล 5. แลกเปลี่ยนเรียนรู้แบ่งปัน ประสบการณ์ 6. ทำใบงานสรุปความรู้ และหาค่า ความยากง่ายของแบบทดสอบ 7. วิพากษ์สะท้อนผลการเรียนรู้	1. คะแนนการทดสอบออนไลน์ ประจำหน่วยที่ 5 2. ข้อคิดเห็นผ่านกลุ่มออนไลน์ 3. แบบสังเกตพฤติกรรม 4. แบบบันทึกกิจกรรมการจัด การเรียนรู้ร่วมกับชุมชนแห่ง การเรียนรู้ทางวิชาชีพ 5. คะแนนการตรวจใบงานสรุป ความรู้และหาค่าความยากง่าย ของแบบทดสอบ

ขั้นตอนที่ 3 หลังการฝึกอบรม

เป็นการติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ ใช้การติดตามและประเมินผลการสอนด้วยวิธีการสังเกตการสอนอย่างเป็นทางการ หลังเสร็จสิ้นการฝึกอบรม

ในการดำเนินการติดตามและประเมินผลการสอนด้วยวิธีการสังเกตการสอน ครูผู้รับการประเมินและผู้ประเมินต้องทำงาน ร่วมกัน ประกอบด้วยบุคคล 3 ฝ่าย 1) ผู้บริหารโรงเรียน 2) ผู้ให้การฝึกอบรมหรือผู้ติดตามและประเมินผล และ 3) ผู้รับการประเมิน มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1. ขั้นการติดตามและประเมินผลการสอนด้วยวิธีการสังเกตการสอน
 - 1.1 การประชุมก่อนการสังเกตการสอน
 - 1.2 การสังเกตการสอนและเก็บรวบรวมข้อมูล
 - 1.3 การวิเคราะห์และการสะท้อนความคิดจากการปฏิบัติ
2. ขั้นประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสังเกตการสอน

รายละเอียดการดำเนินการติดตามและประเมินผลการสอนด้วยวิธีการสังเกตการสอน

ขั้นตอน/กิจกรรม	ผู้รับการติดตามและประเมินผล	ผู้ติดตามและประเมินผล
1. ขั้นวางแผน/ เตรียมความพร้อม ก่อนการติดตามและ ประเมินผลการสอน ด้วยวิธีการสังเกต การสอน	1. จัดทำแผนจัดการเรียนรู้ภาษา เพื่อการสื่อสารฯ โดยออกแบบ ให้สอดคล้องกับมาตรฐาน และ ตัวชี้วัดตามองค์ประกอบของแผน จัดการเรียนรู้ 2. ขอคำชี้แนะจากผู้ให้การฝึก อบรมและกำหนดปฏิทินร่วมกับ ผู้ติดตามและประเมินผลในการ ติดตามและประเมินผล	1. ให้คำปรึกษา ชี้แนะ แนะนำในการจัดทำ แผนการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ให้ผู้รับการติดตามและประเมินผลให้ถูกต้อง ตามองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ 2. ร่วมกับผู้รับการติดตามและประเมินผล เพื่อกำหนดปฏิทินในการติดตามและ ประเมินผลการสอน
2. ขั้นการติดตาม และประเมินผล การสอนด้วยวิธีการ สังเกตการสอน 2.1 การประชุมก่อน การสังเกตการสอน	ร่วมกับผู้ติดตามและประเมินผล 1. กำหนดประเด็นที่ตนเอง ต้องการที่จะพัฒนาให้มี ประสิทธิภาพ เช่น - การใช้คำถาม - ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	ร่วมผู้รับการติดตามและประเมินผล 1. กำหนดประเด็นในการติดตามและ ประเมินผลการสอน กับครูผู้รับการประเมิน และติดตามผล 2. เลือกแบบสังเกตการสอนให้สอดคล้อง และเหมาะสมกับเรื่องที่จะประเมิน

ขั้นตอน/กิจกรรม	ผู้รับการติดตามและประเมินผล	ผู้ติดตามและประเมินผล
	2. เลือกแบบสังเกตการสอนให้สอดคล้องและเหมาะสมกับเรื่องที่ต้องการพัฒนาตนเอง	
2.2 การสังเกตการสอนและเก็บรวบรวมข้อมูล	1. ประสานงานการรับ การประเมินตามวันเวลาที่กำหนด 2. จัดการเรียนรู้ ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้ ออกแบบไว้	1. เมื่อถึงเวลาที่กำหนดประสานกับผู้รับ การติดตามและประเมินผล 2. สังเกตการสอนและเก็บรวบรวมข้อมูลตามแบบสังเกตที่ได้ตกลงกันไว้ 3. การเลือกจุดที่สังเกต ต้องอยู่ในมุมที่ไม่ขัดขวางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้รับการประเมิน และไม่ควรรบกวนไปแทรกแซงในขณะที่ดำเนินการสอน
2.3 การวิเคราะห์ และการสะท้อนความคิดจากการปฏิบัติ	พูดคุย แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ในประเด็นที่ตนเองต้องการที่จะพัฒนาให้มีประสิทธิภาพ	1. พูดคุย แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ในประเด็นที่ผู้รับการประเมินต้องการที่จะพัฒนาให้มีประสิทธิภาพ 2. นำข้อมูลจากการสังเกตการสอนมาวิเคราะห์จากสภาพจริงโดยไม่ใส่ความคิดเห็นที่เป็นส่วนตัวลงไป 3. ประมวลผลการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนของครู 4. ประเมินเครื่องมือวัดและประเมินผลที่ใช้ในการเรียนการสอน 5. เตรียมข้อมูลเสนอ และควรเป็นข้อมูลที่มุ่งสร้างสรรค์และพัฒนาได้
3. ชั้นประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสังเกตการสอน	1. ผู้รับการประเมิน ประเมินผล การพัฒนานักเรียนที่ตนเองรับผิดชอบ 2. ผู้รับการประเมิน ประเมินตนเองตามแบบประเมินประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครู	1. ผู้ประเมิน ประเมินผู้รับการติดตามและประเมินผล ด้านประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร 2. ผู้บริหารในฐานะที่รับผิดชอบการติดตามและประเมินผลการสอนภายในโรงเรียนประเมินประสิทธิภาพการสอนของครูที่รับการนิเทศ

ตอนที่ 3 การนำไปใช้

การนำรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชนไปใช้ จะต้องดำเนินการตามเงื่อนไข และข้อจำกัดบางประการ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. เงื่อนไขการนำไปใช้

1.1 รูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชนออกแบบเพื่อครูในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนเท่านั้น

1.2 การดำเนินการฝึกอบรมแบบผสมผสานเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน ผู้บริหารหรือหัวหน้าครูฝ่ายวิชาการกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศในโรงเรียนเอกชนควรดำเนินการฝึกอบรมตามรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพให้ครบทั้ง 3 ขั้นตอน ได้แก่ ก่อนการฝึกอบรม ระหว่างการฝึกอบรม และหลังการฝึกอบรม จึงจะทำให้เกิดการนำความรู้ไปปฏิบัติจริงในห้องเรียน ส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน

1.3 การฝึกอบรมออนไลน์ควรกำหนดเวลาในการส่งงาน มาใช้เป็นช่องทางสนับสนุนจะช่วยกระตุ้นเตือนได้รวดเร็วขึ้น

2. มาตรการและวิธีการนำไปใช้

2.1 ผู้ให้การฝึกอบรมและผู้เข้ารับการฝึกอบรมต้องมีคุณสมบัติตามที่กำหนด

2.2 ผู้ให้การฝึกอบรม ซึ่งได้แก่ ศึกษานิเทศก์ นักวิชาการศึกษา นักทรัพยากรบุคคล ผู้บริหารหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดฝึกอบรมครู ควรวางแผนเตรียมความพร้อม ด้านเนื้อหาและกิจกรรม ด้านสื่อและสิ่งอำนวยความสะดวกในการฝึกอบรม ด้านกระบวนการและขั้นตอนในการฝึกอบรม ตลอดจนการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เข้ารับการฝึกอบรม และมีการนิเทศ ติดตามหลังการฝึกอบรม

2.3 ผู้เข้ารับการฝึกอบรม ควรมีการวางแผนการฝึกอบรมให้เหมาะสมกับตนเอง มีความสนใจและสมัครใจเข้าร่วมการฝึกอบรมด้วยตนเอง

2.4 ผู้บริหารควรมีบทบาทในการสนับสนุน วางแผน นิเทศ ติดตามการฝึกอบรม เพื่อให้เกิดครูเกิดสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารและสามารถนำความรู้ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนได้จริง

บทที่ 6

บทสรุป

การสรุปและอภิปรายผลการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน มีรายละเอียด ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยนำเสนอสรุปผลการวิจัย ออกเป็น 5 ประเด็น ดังนี้

1. ผลการศึกษาความต้องการรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน สรุปได้ดังนี้

ความต้องการของครูต่อรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน

1.1 ในสัดส่วนการฝึกอบรมแบบออนไลน์ ร้อยละ 60 แบบเผชิญหน้าร้อยละ 40 อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนในรูปแบบสัดส่วนอื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลาง

1.2 สื่อที่มีค่าเฉลี่ยระดับความต้องการมากที่สุด ได้แก่ หนังสือ บทเรียน เนื้อหาที่สามารถดาวน์โหลดได้ รองลงมาคือ ภาพเคลื่อนไหวประกอบบทเรียน (Animation) และไฟล์โปรแกรมนำเสนอ เช่น PowerPoint ตามลำดับ

1.3 ลักษณะการดำเนินการฝึกอบรมแบบออนไลน์ (Online) ครูผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุดทุกรายการประเมิน โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยความต้องการมากที่สุด ได้แก่ การทดสอบความรู้ก่อนการฝึกอบรมออนไลน์และแจ้งผลการทดสอบให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมรับทราบ รองลงมา ได้แก่ การแจ้งวัตถุประสงค์การฝึกอบรมในแต่ละหน่วย และการตรวจงาน และส่งผลคะแนนการทำกิจกรรมให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทราบ ตามลำดับ

1.4 การฝึกอบรมแบบเผชิญหน้า ครูผู้สอนมีความต้องการฝึกอบรมในลักษณะที่มีกิจกรรมทุกรายการประเมินอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยความต้องการมากที่สุด คือ ฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ (workshop) รองลงมาได้แก่ การสาธิต (demonstration) และการสาธิตการสอนงาน (coaching) ตามลำดับ ส่วนการอภิปราย (discussion) มีความต้องการต่ำสุด

1.5 วัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมที่มีความต้องการมากที่สุด ได้แก่ การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ รองลงมา ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับการวิเคราะห์มาตรฐานและตัวชี้วัดเพื่อออกแบบการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และทักษะการสร้างเครื่องมือเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ตามลำดับ

1.6 เนื้อหาของการฝึกอบรมมีความต้องการในระดับมากทุกเรื่อง โดยเนื้อหาที่มีความต้องการมากที่สุด ได้แก่ สื่อ นวัตกรรม เครื่องมือ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้ รองลงมาได้แก่ การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และ การวิเคราะห์หลักสูตรและตัวชี้วัดเพื่อออกแบบการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

1.7 ระยะเวลาในการฝึกอบรมแบบเผชิญหน้าที่ครูต้องการมากที่สุด ได้แก่ ระยะเวลา 2 วัน อยู่ในระดับมาก รองมาคือ ระยะเวลา 1 วัน และ ระยะเวลา 3 วัน ตามลำดับ

1.8 ด้านกระบวนการในการฝึกอบรมมีความต้องการในระดับมากทุกรายการ โดยครูมีความต้องการมากที่สุด ได้แก่ การลงมือปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสาร รองลงมาได้แก่ การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ตามลำดับ

1.9 ครูมีความต้องการสื่อ เครื่องมือ อุปกรณ์หรือแหล่งเรียนรู้ทุกรายการประเมินอยู่ในระดับมาก โดยสื่อที่มีความต้องการมากที่สุดได้แก่ สื่อเทคโนโลยี รองลงมาได้แก่ เอกสาร และคู่มือการฝึกอบรม

1.10 ครูมีความต้องการด้านการประเมินผลทุกรายการประเมินอยู่ในระดับมาก โดยการประเมินผลที่มีความต้องการมากที่สุดได้แก่ การทดสอบก่อนและหลังการเข้ารับการฝึกอบรม

2. ผลการประเมินความเหมาะสมเกณฑ์สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน
สรุปได้ดังนี้

ผลการประเมินความเหมาะสมเกณฑ์ของสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สมรรถนะด้านความรู้ค่าดัชนีความสอดคล้อง มีค่าระหว่าง 0.80-1.00 สมรรถนะด้านทักษะ ค่าดัชนีความสอดคล้องมีค่าระหว่าง 0.80-1.00

3. ผลการสร้างและตรวจสอบคุณภาพรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน สรุปลงได้ดังนี้

3.1 รูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน มี 7 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร 2) วัตถุประสงค์การฝึกอบรม 3) ผู้ให้การฝึกอบรม/ผู้เข้ารับการฝึกอบรม 4) เนื้อหาการฝึกอบรมเรื่องการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร 5) กระบวนการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 6) ความเหมาะสมของสื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก 7) สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มีความเหมาะสมของรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน โดยรวมทุกองค์ประกอบ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.78$, S.D. = 0.42)

3.2 ประสิทธิภาพของรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 81.80/82.67 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80

4. ผลการทดลองใช้รูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน

4.1 ผลการประเมินสมรรถนะด้านความรู้ ผลการเปรียบเทียบคะแนนระหว่างก่อนการฝึกอบรมและหลังการฝึกอบรม โดยใช้รูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยี

สารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ที่ได้จากการทดสอบหลังการฝึกอบรมมีค่าสูงกว่าก่อนการฝึกอบรม

4.2 ผลการประเมินสมรรถนะด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร พบว่า ผลการประเมินคุณภาพส่วนใหญ่มีระดับคุณภาพมากที่สุด ($\bar{X} = 4.78$, S.D. = 0.42)

4.3 การนิเทศ ติดตาม การปฏิบัติการสอนในห้องเรียน ผลการสังเกตการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร พบว่า ทุกรายการมีระดับคุณภาพการปฏิบัติการสอนได้ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.85$, S.D. = 0.37)

4.4 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของครูผู้เข้ารับการอบรมที่มีต่อรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชนอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.51)

5. ผลการรับรองรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน โดยผู้ทรงคุณวุฒิ สรุปได้ดังนี้

ผู้ทรงคุณวุฒิให้การรับรองทุกองค์ประกอบ และทุกขั้นตอนของรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชนโดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย มีประเด็นที่สามารถนำมาอภิปราย ดังนี้

1. ความต้องการของครูที่มีต่อรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน

1.1 จากการสำรวจ ครูมีความต้องการรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานที่มีสัดส่วนการฝึกอบรมแบบเผชิญหน้า ร้อยละ 60 แบบออนไลน์ ร้อยละ 40 แบบ สอดคล้องกับงานวิจัยของทิพย์ธิดา และพัทธนันท์ (2564) ที่ทำการวิจัยการพัฒนาการรู้เรื่องการประเมินของนักศึกษาฝึก

ประสบการณ์วิชาชีพครู โดยใช้รูปแบบ การฝึกอบรมแบบผสมผสาน ซึ่งได้มาจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญให้แนวคิดที่ว่า อัตราส่วนของกิจกรรม การฝึกอบรมแบบเผชิญหน้ากับกิจกรรมการฝึกอบรมแบบออนไลน์นั้น ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการเรียน การสอน บางเรื่องหากต้องใช้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับบทเรียนที่หลากหลายไม่จำเป็นต้องพบปะระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน อาจใช้อัตราส่วนแบบร้อยละ 100 ก็ได้ หมายถึง ใช้เว็บทั้งหมดบางเรื่อง ถ้าไม่จำเป็นต้องใช้ข้อมูลบนเว็บเลย ครูอาจสอนให้ผู้เรียนเรียนรู้เนื้อหา กิจกรรม ในบทเรียนได้อย่างลึกซึ้งโดยใช้เพียงการสอนในห้องฝึกอบรมปกติก็ได้ แต่บางเรื่องอาจต้องสอน 2 แบบ เท่า ๆ กัน ให้ได้ทั้งข้อมูลหลากหลายและเรียนรู้แบบลึกซึ้ง

1.2 สื่อที่มีระดับความต้องการมากที่สุด ได้แก่ หนังสือ บทเรียน เนื้อหาที่สามารถดาวน์โหลดได้ (E-book) รองลงมาคือ ไฟล์โปรแกรมนำเสนอ เช่น ภาพเคลื่อนไหวประกอบบทเรียน (Animation) และ ไฟล์โปรแกรมนำเสนอ เช่น Power point ทั้งนี้เนื่องจากเป็นสื่อที่ครูมีความคุ้นเคยและสะดวกต่อการใช้ศึกษาค้นคว้า ดังที่ Bersin, & Associate (2003) กล่าวว่า ฤกษ์แจสำคัญของการเรียนรู้แบบผสมผสานคือ การเลือกผสมผสานสื่อที่เหมาะสมกับสภาพการณ์ ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์มากที่สุด สื่อเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ครูได้เกิดการเรียนรู้ได้รวดเร็วขึ้น รูปแบบการฝึกอบรมในครั้งนี้มีมีการใช้สื่อที่หลากหลาย การฝึกอบรมออนไลน์สื่อที่ใช้ทั้งสื่อหนังสือ บทเรียน เนื้อหาที่สามารถดาวน์โหลดได้ (E-book) PowerPoint และไฟล์วิดีโอตัวอย่างในแต่ละเนื้อหา และในส่วนการฝึกอบรมแบบเผชิญหน้าจะใช้สื่อ PowerPoint ไฟล์วิดีโอตัวอย่าง ใบความรู้และใบงาน

1.3 การฝึกอบรมออนไลน์ ประเด็นที่มีความต้องการมากที่สุด ได้แก่ การทดสอบความรู้อีก่อน การฝึกอบรมออนไลน์และแจ้งผลการทดสอบให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมรับทราบ สอดคล้องกับงานวิจัยของ น้ำเพชร นาสารีย์ (2562) การจัดการเรียนการสอนที่มีการวัดผลประเมินผล และให้ข้อมูลป้อนกลับ อย่างรวดเร็ว โดยที่ผู้เรียนสามารถติดต่อสื่อสาร และซักถามผู้สอน และผู้สอนสามารถให้ความช่วยเหลือ แนะนำ และตอบข้อสงสัยของผู้เรียนได้ทันทีหรืออย่างรวดเร็ว ทั้งในห้องเรียนและแบบออนไลน์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อผู้เรียนทำกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านออนไลน์ การประเมินผลระหว่างเรียนและหลัง เรียนจึงเป็นเรื่องสำคัญ เพราะผู้สอนและผู้เรียนสามารถรู้ผลย้อนกลับได้ทันที ผู้สอนเห็นชัดเจนว่าผู้เรียน คนไหน หรือเป็นจำนวนกี่คนที่ตอบถูกหรือผิด ในคำถามที่ตั้งไว้ในแต่ละข้อ ทำให้ผู้สอนปรับกระบวนการสอนและเข้าใจผู้เรียนมากขึ้น

1.4 การฝึกอบรมแบบเผชิญหน้า ครูผู้สอนมีความต้องการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ (workshop) มากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมพิศ โยมา (2561) ที่ได้ทำการวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมแบบผสมผสานสำหรับครูผู้สอนที่ไม่ได้จบทางด้านคอมพิวเตอร์เพื่อสร้างบทเรียน e-Learning พบว่า เข้ารับการฝึกอบรมทุกคนสามารถสร้างบทเรียน e-Learning มีคุณภาพอยู่ในระดับดี

สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมยงค์ สีขาว (2553) ที่กล่าวถึงหลักการจัดการฝึกอบรมให้กับผู้ใหญ่ว่า ผู้ใหญ่จะสามารถเรียนรู้ได้ดี ควรมีการจัดการฝึกอบรมที่เน้นการฝึกปฏิบัติมากกว่าการบรรยาย ซึ่งรูปแบบฝึกอบรมแบบผสมผสานนี้ จะมีการฝึกปฏิบัติในทุกหน่วยที่ฝึกอบรม เริ่มตั้งแต่ฝึกใช้เครื่องมือแต่ละประเภทในการสร้างชิ้นงาน ฝึกปฏิบัติการเลือกตัวชี้วัดจากหลักสูตรที่เหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร การเขียนแผนจัดการเรียนรู้ และการหาคุณภาพแบบทดสอบ

1.5 วัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมที่มีความต้องการมากที่สุด ได้แก่ การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ทั้งนี้ เพราะการวัดผลและประเมินผลจะเป็นสิ่งที่บ่งชี้ถึงผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายของการสอนแต่ละครั้ง สอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2557) กล่าวถึงความสำคัญของการวัดและประเมินผลในชั้นเรียนที่ว่า เมื่อแนวคิดในการจัดการเรียนการสอนเปลี่ยน แนวทางการจัดการเรียนรู้ย่อมเปลี่ยนตาม และเมื่อจัดการเรียน การสอนมุ่งให้ผู้เรียนแต่ละคนได้พัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ การวัดและประเมินผลซึ่งเป็นส่วนสำคัญของการจัดการเรียนการสอนจึงต้องปรับเปลี่ยนไปให้มีลักษณะเป็นการประเมินผลที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และประเมินผลตามสภาพจริงด้วย

1.6 ด้านเนื้อหา ครูมีความต้องการ สื่อ นวัตกรรม เครื่องมือ เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารเพื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้มากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ เฉลิม จักรขุม (2559) กล่าวว่า สื่อ นวัตกรรม เครื่องมือ และเทคโนโลยีเป็นหนึ่งในองค์ประกอบการจัดการความรู้ เพราะเทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ใหม่ได้ โดยเป็นเครื่องมือหลักที่ใช้ในการสนับสนุนการสร้างความรู้ต่าง ๆ ได้แก่ การสนับสนุนด้านการสื่อสาร และการสร้างเครือข่าย การสนับสนุนการเรียนรู้ เช่น การสืบค้น การจัดเก็บ การเข้าถึง การประมวล และการส่งออกความรู้ เครื่องมือทางเทคโนโลยีเปิดโอกาสให้ผู้เรียนขยายองค์ความรู้ของตนเองให้กว้างขวางขึ้น การเข้าถึงข้อมูล

1.7 ระยะเวลาในการฝึกอบรมแบบเผชิญหน้า ครูมีความต้องการระยะเวลาในการฝึกอบรม ระยะเวลา 2 วันมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชาญ หาญณรงค์ (2557) ที่กล่าวถึงระยะเวลาในการเข้ารับ การฝึกอบรมของผู้เข้ารับฝึกอบรมทุกคนมีผลกับความตั้งใจที่จะเรียนรู้และฝึกปฏิบัติ รวมทั้งบรรยากาศใน การฝึกอบรมระหว่าง วิทยากรกับผู้เข้ารับการฝึกอบรม และระหว่างผู้เข้ารับการฝึกอบรมด้วยกันมีความเป็นกันเอง ส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพมากขึ้นและ สอดคล้องกับ มนูญ ชัยพันธ์ (2548) ที่กล่าวถึง หลักการเรียนรู้ที่เน้นบรรยากาศการจัดการเรียนรู้ ที่มีลักษณะเป็นกันเอง อบอุ่น ระหว่างผู้ให้การฝึกอบรมกับผู้เข้ารับการฝึกอบรม และระหว่างผู้เข้ารับ

การฝึกอบรมด้วยตนเอง มีการช่วยเหลือเกื้อกูล ให้คำแนะนำกันตลอดเวลา ทำให้ผู้เข้ารับอบรมพึงพอใจ ต่อกระบวนการฝึกอบรมมากที่สุด

1.8 การประเมินผลที่มีความต้องการมากที่สุดได้แก่ การทดสอบก่อนและหลังเข้ารับการฝึกอบรม สอดคล้องกับงานวิจัยของ พัชรี ศรีสังข์ (2560) ที่ได้วิจัยการพัฒนาหลักสูตร การฝึกอบรมการวิจัยปฏิบัติการสำหรับครูศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย มีทดสอบความรู้ก่อนการฝึกอบรมและแจ้งผลให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทราบและแจ้งผลการทดสอบ มีความสำคัญต่อการอบรมในทุกหลักสูตร เพราะเป็นผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นเพื่อผู้ได้รับการฝึกอบรม ทราบถึงสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ ว่าเกิดการเรียนรู้หรือการพัฒนาอะไรในด้านใดกับตนเองบ้าง ดังนั้นในแต่ละหน่วยของการฝึกอบรมออนไลน์จึงได้มีการแจ้งผลการทดสอบก่อนการฝึกอบรมและแจ้งผลการทดสอบให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมรับทราบหลังการฝึกอบรม

2. การกำหนดเกณฑ์ของสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร สมรรถนะด้านความรู้ค่าดัชนีความสอดคล้อง มีค่าระหว่าง 0.60-1.00 สมรรถนะด้านทักษะ ค่าดัชนีความสอดคล้องมีค่าระหว่าง 0.80-1.00 ทั้งนี้เนื่องจากสมรรถนะเป็น คุณลักษณะเชิงพฤติกรรมที่เป็นผลมาจากความรู้และทักษะ ความสามารถ กล่าวคือ การที่บุคคลจะ แสดงสมรรถนะใด สมรรถนะหนึ่งได้ มักจะต้องมีองค์ประกอบทั้งด้านความรู้ ทักษะความสามารถ และคุณลักษณะอื่น ๆ เช่น สมรรถนะการบริการที่ดี คือ สามารถให้บริการที่ผู้รับบริการต้องการได้ หากขาดองค์ประกอบต่าง ๆ ได้แก่ ความรู้ในงาน หรือทักษะที่เกี่ยวข้อง เช่น การหาข้อมูลจาก คอมพิวเตอร์ และคุณลักษณะของบุคคลที่เป็นคนใจเย็น อดทน ชอบช่วยเหลือผู้อื่นแล้ว บุคคลก็ไม่ อาจจะแสดงสมรรถนะของการบริการที่ดีได้ (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, 2548, น. 4-7) สอดคล้องแนวคิดของ พรทิพย์ เกิดถาวร (2565) กล่าวว่า สมรรถนะ เป็นคุณลักษณะ ความสามารถของบุคคลที่แสดงออกมาในเชิงพฤติกรรมที่ส่งผลให้บุคคลปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสะท้อนให้เห็นจากพฤติกรรมที่แสดงออกซึ่ง ความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skills) และคุณลักษณะ (Attributes) ที่เกี่ยวข้องกัน สามารถวัดและสังเกตเห็น ได้ อาจเกิดจาก พรสวรรค์หรือการเสริมสร้างขึ้นโดยผ่านการปฏิบัติงาน การฝึกอบรมและการพัฒนา

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดสมรรถนะด้านความรู้และด้านทักษะ โดยปรับมาจาก วิเคราะห์สมรรถนะครู ของสำนักพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งสมรรถนะด้าน ความรู้ประกอบด้วย 1) วิเคราะห์เนื้อหา มาตรฐานและตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษตาม หลักสูตร การจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร 2) ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและ

การสื่อสารที่เหมาะสมกับผู้เรียน 3) ออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารอย่างสอดคล้องเชื่อมโยงกัน 4) เลือกสื่อ นวัตกรรม เครื่องมือที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ตามหลักการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารให้เหมาะสมกับผู้เรียน 5) ออกแบบและเลือกใช้เครื่องมือวิธีการวัดและประเมินผลตามหลักการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารให้เหมาะสมกับเนื้อหา กิจกรรม การเรียนรู้ และผู้เรียน

สมรรถนะด้านทักษะ ประกอบด้วย 1) สามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้โดยวิเคราะห์จากเนื้อหา มาตรฐานและตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารได้ 2) สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่เหมาะสมกับผู้เรียนได้ 3) สามารถเลือกสื่อ นวัตกรรม เครื่องมือที่เหมาะสมกับเนื้อหา และผู้เรียน 4) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่เหมาะสมกับผู้เรียน 5) สามารถจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามหลักการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร 6) วัดและประเมินผลผู้เรียนตามหลักการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ตามสภาพจริง 7) มีการนำผลการออกแบบการเรียนรู้ตามหลักการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ตามสถานการณ์ อย่างเหมาะสมและเกิดผลกับผู้เรียนตามที่คาดหวัง ทักษะเหล่านี้มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ครูจะต้องมี เนื่องจากการสอนแต่ละครั้งต้องเริ่มจากการวางแผนการสอน ซึ่งการเขียนแผนการจัดการเรียน การสอนจะทำให้รู้ว่าในการสอนแต่ละครั้งต้องการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เรื่องอะไร ทั้งในส่วนของความรู้ ทักษะกระบวนการ ตลอดจนเจตคติ ตามตัวชี้วัดในหลักสูตร ใช้เทคโนโลยีอะไรได้บ้างในขั้นตอนใดของ การจัดการเรียนการสอน ควรจัดสภาพแวดล้อมอย่างไรให้เอื้อต่อการเรียน เรียนรู้ ตลอดจนใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลอย่างไร ดังที่ ประคอง ยุคะลัง (2558) ได้ศึกษารูปแบบ การพัฒนาสมรรถนะการพูดภาษาอังกฤษของครูผู้สอนที่มีวุฒิไม่ตรงสาขา พบว่า สมรรถนะในการพูด ภาษาอังกฤษประกอบด้วย 3 สมรรถนะหลัก ได้แก่ สมรรถนะด้านความรู้ สมรรถนะด้านทักษะ และ ด้านคุณลักษณะ ผ่านกระบวนการพัฒนา 3 กระบวนการ ได้แก่ การอบรมเชิงปฏิบัติการ การเรียนรู้ ด้วยตนเอง และการสอนงานระบบพี่เลี้ยง มี 8 สมรรถนะย่อย ได้แก่ ความรู้เรื่องภาษาศาสตร์ ความรู้ เรื่องหลักสูตร ความรู้เรื่ององค์ประกอบในการพูด ทักษะการพูดในชั้นเรียน ทักษะการพูดภาษาอังกฤษในสถานการณ์ต่าง ๆ ทักษะการพูดเพื่อสร้างความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น คุณลักษณะด้าน เจตคติในการพูด และคุณลักษณะด้านความเชื่อมั่นในการพูด มี 18 ตัวชี้วัด ได้แก่ ความรู้เรื่อง

ไวยากรณ์ ระบบการออกเสียง คำศัพท์ การวิเคราะห์หลักสูตร การออกแบบการวัดประเมินผล ความหมายและแนวทางด้านทักษะ คือ การใช้คำสั่ง การขอร้อง การเสริมแรง การถามตอบ การอธิบายเหตุผล การแนะนำตนเองต่อผู้อื่นและสถานที่ การเล่าเหตุการณ์ ความคล่องแคล่ว ในการพูดตามสถานการณ์ การพูดเพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลอื่น

3. ผลการสร้างรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ได้แก่

- 1) หลักการรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
- 2) วัตถุประสงค์
- 3) ผู้ให้การฝึกอบรม/ผู้เข้ารับการฝึกอบรม
- 4) เนื้อหาการฝึกอบรม
- 5) กระบวนการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
- 6) ความเหมาะสมของสื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก และ
- 7) สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สอดคล้องกับ ลัดดา อะโนศรี (2557) ได้ทำการวิจัยพบว่า รูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสาน ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) วิธีการและกิจกรรมการฝึกอบรม และ 4) การวัดและประเมินผล

3.1 หลักการรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพนี้ พัฒนาจากหลักการการฝึกอบรมเป็นการฝึกอบรมระหว่างปฏิบัติงาน ดำเนินการ ในขณะที่ผู้รับการอบรมกำลังปฏิบัติงาน บางส่วนเป็นลักษณะการฝึกอบรมในงาน (on-the-job training) หลักการออกแบบรูปแบบฝึกอบรมโดยเริ่มจาก 1) วิเคราะห์ความต้องการรูปแบบการฝึกอบรม 2) กำหนดและวิเคราะห์ผู้รับการฝึกอบรม 3) กำหนดวัตถุประสงค์ 4) กำหนดและวิเคราะห์เนื้อหาสาระและประสบการณ์ 6) กำหนดวิธีการและเทคนิคการฝึกอบรมพัฒนาขั้นตอนการฝึกอบรม 7) กำหนดช่องทางสื่อ สิ่งอำนวยความสะดวกใน การฝึกอบรม 8) กำหนดสภาพแวดล้อมการฝึกอบรม 9) กำหนดแนวทางการจัดการฝึกอบรม 10) การกำหนดแนวทางประเมินการฝึกอบรม และสร้างแบบจำลองการฝึกอบรมหลักการการฝึกอบรมแบบผสมผสานเป็นรูปแบบการฝึกอบรมที่ผสมผสานระหว่างการจัดกิจกรรมในห้องฝึกอบรมแบบเผชิญหน้า (face-to-face) กับการฝึกอบรมแบบออนไลน์ สอดคล้องกับแนวคิดของ ปรัชญนันท์ นิลสุข, และปณิตา วรรณพิรุณ (2556) เพื่อให้การฝึกอบรมมีความยืดหยุ่น และทำให้ ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกิดการเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ บรรลุเป้าหมายของการฝึกอบรม ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเรียนรู้ด้วยตนเองตามความพร้อม โดยไม่มีข้อจำกัดในเรื่องเวลา สถานที่ และสามารถทบทวนความรู้ได้ตลอดเวลา สอดคล้องกับแนวคิดของ Graham (2012) ที่กล่าวถึงประโยชน์ของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบผสมผสานเป็นการเพิ่มความยืดหยุ่น

และเปิดโอกาสในการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนมากขึ้น มีการแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ทั้งในส่วนของผู้เข้ารับการฝึกอบรมเอง และผู้ให้การฝึกอบรมผ่านช่องทางออนไลน์ในสื่อสังคมออนไลน์ และกระดานสนทนา หลักการการเรียนรู้จากการปฏิบัติ เป็นส่วนที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมนำความรู้ภาคทฤษฎีลงสู่การฝึกปฏิบัติ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมจะมีความรู้ความเข้าใจในแนวคิดนั้น ๆ อย่างลึกซึ้งมากกว่าในตำรา หรือจากผู้ให้การฝึกอบรมเพียงด้านเดียว แต่ยังสามารถสัมผัสกับสภาพความเป็นจริงตามแนวคิดที่เรียกว่า Learning by doing การสอนภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

3.2 วัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม วัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมเป็นเข็มทิศในการจัดฝึกอบรมให้บรรลุเป้าหมาย รูปแบบฝึกอบรมแบบผสมผสานด้วยการเรียนรู้จากการปฏิบัติที่พัฒนาขึ้น วัตถุประสงค์มีการกำหนดครอบคลุมทั้งในส่วนของความรู้เกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ทักษะความสามารถในการออกแบบการเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารโดยการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งจะช่วยเพิ่มพูนทักษะและความชำนาญในสาขาวิชาชีพ ทำให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ดียิ่งขึ้น ดังที่ Wexley, and Latham (1981) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม มี 3 ประการ คือ 1) เพื่อปรับปรุงและแก้ไขความรอบรู้และทักษะในการคิด การปฏิบัติงานเกี่ยวกับกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบและหน้าที่รับผิดชอบ ตลอดจนเพิ่มพูนความเข้าใจในการบริหารจัดการให้เข้ากับสภาวะการเมือง เศรษฐกิจและสังคม 2) เพื่อเพิ่มทักษะและความชำนาญในสาขาวิชาชีพตามจุดมุ่งหมายของการฝึกอบรมให้สามารถแก้ไขสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องและตัดสินใจได้ดีขึ้น และ 3) เพื่อจูงใจให้บุคลากรปฏิบัติหน้าที่ได้ดียิ่งขึ้น ด้วยการเน้นวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมด้านความรอบรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงาน ทักษะความชำนาญและจูงใจให้นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและงานในหน้าที่รับผิดชอบ

3.3 ผู้ให้การฝึกอบรม/ผู้เข้ารับการฝึกอบรม

3.3.1 ผู้ให้การฝึกอบรม ได้แก่ ศึกษานิเทศก์ นักวิชาการศึกษา มีหน้าที่เป็นผู้ประสานงานกลุ่มผู้เข้ารับการฝึกอบรม เตรียมเอกสารการฝึกอบรม จัดกิจกรรมฝึกอบรมทุกขั้นตอน อาจดำเนิน การฝึกอบรมด้วยตนเองหรือเชิญวิทยากรภายนอก เริ่มตั้งแต่วางแผนเตรียมความพร้อมเรื่องเว็บไซต์การฝึกอบรม กิจกรรม สื่อและสิ่งอำนวยความสะดวกในการฝึกอบรม ด้านกระบวนการและขั้นตอนในการฝึกอบรม ตลอดจนการประเมินผลงานของผู้เข้ารับการฝึกอบรมทั้งแบบออนไลน์และแบบเผชิญหน้าติดตาม ให้คำปรึกษาตอบคำถามและควบคุมการฝึกอบรมทั้งในห้องปฏิบัติการฝึกอบรม และบนเว็บไซต์ฝึกอบรม ตรวจสอบ ประเมินผลงานจากใบงาน และการเขียนแผนจัดการเรียนรู้

และนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการนำแผนจัดการเรียนรู้ไปปฏิบัติการสอน ดังนั้นจึงต้องมีคุณสมบัติคือ 1) มีความรู้ด้านหลักสูตรและการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เป็นอย่างดี 2) มีความรู้และทักษะการใช้งานคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต และการสืบค้นข้อมูล 3) มีประสบการณ์ในการให้การฝึกอบรม 4) มีความรู้ ความสามารถเรื่องการออกแบบการจัดการเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เป็นอย่างดี สอดคล้องกับการสำรวจโดย วินัย ปานโท (2561) ที่พบว่า วิทยากร หรือผู้ดำเนินโครงการมีส่วนสำคัญในการฝึกอบรมแบบออนไลน์ การที่วิทยากรมีการติดตามความก้าวหน้า และติดต่อกับผู้เข้ารับการฝึกอบรม ประเมินงานผ่านรูปแบบออนไลน์ สร้างและอำนวยความสะดวกสำหรับการมีส่วนร่วมของหลักสูตร และสามารถติดต่อผ่านไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์หรือการเสวนาเพื่อที่จะตอบคำถามหรือเนื้อหา และพบว่าการเรียนรู้ตามความสามารถของแต่ละคนกับการสนับสนุนโดยผู้ให้การฝึกอบรมทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมรู้สึกไม่โดดเดี่ยว ซึ่งมีส่วนช่วยให้การฝึกอบรมประสบผลสำเร็จ

3.3.2 ผู้เข้ารับการฝึกอบรม คือ ครูผู้สอนระดับประถมศึกษา มีคุณสมบัติ

1) มีความสามารถในการฝึกอบรมผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้ด้วยตนเอง 2) มีทักษะพื้นฐานในการใช้งานคอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษาค้นคว้า ทำงานด้านเอกสาร การใช้งานอินเทอร์เน็ตเบื้องต้น การใช้โปรแกรมพิมพ์งานพื้นฐาน 3) ปฏิบัติการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ จัดสรรเวลาเข้ารับการฝึกอบรม ตามระยะเวลาในหลักสูตรฝึกอบรมทั้งแบบเผชิญหน้า (Face-to-Face) และแบบออนไลน์ (Online) ร่วมปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม ระดมสมอง ซักถาม ตอบปัญหา และปรึกษาหารือกับสมาชิก ใช้แหล่งสนับสนุนการเรียนรู้ต่าง ๆ บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในการฝึกอบรม และร่วมทำกิจกรรม ได้แก่ การสนทนาออนไลน์เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นการทำใบงานกิจกรรมรายบุคคล และกลุ่ม สอดคล้องกับที่ ชูชัย สมितिโกร (2554) ที่กล่าวถึงองค์ประกอบที่ช่วยให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพสูงสุดว่า ภาวะของผู้รับการฝึกอบรมก่อนการฝึกอบรม ผู้มีความพร้อมและมีแรงจูงใจในการรับการฝึกอบรมจะเรียนรู้ได้ดีกว่าผู้ไม่มีความพร้อมและไม่มีความตั้งใจและปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับแรงจูงใจ คือ ความคาดหวังเกี่ยวกับผลลัพธ์ที่จะได้รับจากการฝึกอบรมจะสามารถนำไปสู่การทำงานที่ดีขึ้น

3.4 เนื้อหาการฝึกอบรม เพื่อให้สอดคล้องกับเกณฑ์สมรรถนะอันเป็นจุดมุ่งหมายของรูปแบบการฝึกอบรม ผู้วิจัยได้นำเกณฑ์สมรรถนะการออกแบบการเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูผู้สอนระดับประถมศึกษามาออกแบบเนื้อหา และใบงานในแต่ละหน่วย โดยจัดเรียงเนื้อหาที่ควรเรียนรู้ก่อนหลังตามลำดับ และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ โดยแบ่งออกเป็น 5 หน่วย ได้แก่ หน่วยที่ 1 การวิเคราะห์มาตรฐานตัวชี้วัด หน่วยที่ 2

การออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ หน่วยที่ 3 การสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร หน่วยที่ 4 สื่อ นวัตกรรม แลเครื่องมือ และหน่วยที่ 5 วัดและประเมินผล สอดคล้องกับ รูปแบบการฝึกอบรมของ Nadler and Nadler (1994) ชูชัย สมितिไกร (2554) ที่มีการกำหนดเนื้อหาและเนื้อเรื่องที่จะ ฝึกอบรม และสอดคล้องกับสมรรถนะครู ของสำนักพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยได้พิจารณาเนื้อหาองค์ประกอบด้าน เนื้อหา และแบ่งการนำเสนอเป็น 2 ส่วนคือ แบบออนไลน์ และแบบเผชิญหน้า ในส่วนออนไลน์ ผ่านเว็บไซต์ฝึกอบรม โดยเลือกในส่วนที่ลักษณะเนื้อหาไม่ซับซ้อนสามารถศึกษาด้วยตนเองได้ด้วย ตนเอง เพื่อให้เกิดความคิดรวบยอดในเรื่องนั้น ๆ ส่วนเนื้อหาที่มีลักษณะซับซ้อน จะมีทั้งการฝึกอบรม ออนไลน์และแบบเผชิญหน้าที่เน้นการฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิดทักษะ

3.5 กระบวนการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ จุดเด่นคือการเรียนฝึกอบรมโดยใช้ขั้นตอนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) กำหนดเป้าหมาย 2) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 3) กระบวนการเรียนรู้ 4) การแบ่งปันประสบการณ์ และ 5) การวิพากษ์สะท้อนผล ซึ่ง DuFour (2006) กล่าวว่า ความสำคัญที่จะเป็นตัวเชื่อมโยงให้เกิดความตระหนักรู้และเห็นคุณค่าของตนเอง และของงานจนเกิด ความเชื่อมโยง คือ 1) ต้องมีการกำหนดเป้าหมายร่วมกัน ซึ่งจะเชื่อมโยงให้เห็นถึงทิศทางและ เป้าหมายในการทำงานร่วมกัน โดยเฉพาะเป้าหมายสำคัญในการพัฒนาผู้เรียน 2) การแลกเปลี่ยน เรียนรู้ เป็นการทำงานร่วมกันเป็นทีม การเรียนรู้ของทีมและการเรียนรู้ของครู บนพื้นฐานของงานที่มี ลักษณะต้องคิดร่วมกัน วางแผนร่วมกัน รวมถึงการตัดสินใจ มีแนวทางปฏิบัติ และการประเมินผล ร่วมกัน 3) กระบวนการเรียนรู้ ขั้นนี้จะมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันภายในกลุ่ม ทำให้เกิดแนวคิด มุมมองที่หลากหลายขึ้นในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น และในขั้นนี้จะมีการออกแบบการเรียนการสอน ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยการวิเคราะห์มาตรฐานและตัวชี้วัด ของหลักสูตรมาจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ทำให้เกิดสมรรถนะทั้งด้านความรู้และทักษะ อีระชัย รัตนรังสี (2562) เห็นว่าลักษณะการเรียนรู้จากการปฏิบัติว่า เป็นกระบวนการที่นำคนที่มีความรู้และ ประสบการณ์ระดับต่างกัน มาร่วมกลุ่มกันเพื่อวิเคราะห์ปัญหาในการทำงาน เพื่อวางแผน ในการแก้ ปัญหา 4) การแบ่งปันประสบการณ์ เป็นการนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปปฏิบัติการสอนจริง ในห้องเรียน จะทำให้ครูเห็นถึงประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ตนเองได้ออกแบบไว้ และ ผลที่เกิดกับผู้เรียน สอดคล้องกับรูปแบบการฝึกอบรมของ Nadler, Nadler (1994; Cascio, 1986; Odiorne, 1970) ที่มีการติดตามและประเมินผลหลังการฝึกอบรม และ 5) วิพากษ์สะท้อนผล เป็นการทำงานร่วมกันสะท้อนผล และปรับปรุงงานให้ดีขึ้น

3.6 ความเหมาะสมของ สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก

3.6.1 สื่อ การฝึกอบรมแบบออนไลน์ สื่อหลักที่ใช้คือ เว็บไซต์ฝึกอบรมที่ประกอบด้วยสื่อหลากหลายรูปแบบ ได้แก่ หนังสือ บทเรียน เนื้อหาที่สามารถดาวน์โหลด ในลักษณะ e-book, ไฟล์ PDF ภาพนิ่งประกอบบทเรียนไฟล์โปรแกรมนำเสนอ ไฟล์วิดีโอ บริการสนับสนุนบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ได้แก่ ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-mail) กระดานข่าว (webboard) สังคมเครือข่าย (facebook) การฝึกอบรมแบบเผชิญหน้าสื่อที่ใช้ได้แก่ PowerPoint ไฟล์วิดีโอ ประกอบการบรรยาย เอกสารประกอบการฝึกอบรม ใบความรู้ ใบงาน และสิ่งอำนวยความสะดวกในการฝึกอบรม ได้แก่ ห้องฝึกอบรมที่มีโสตทัศนูปกรณ์พื้นฐานสำคัญ ได้แก่ สัญญาณเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โต๊ะ เก้าอี้ที่เหมาะสมกับการทำงานกลุ่ม แสงสว่าง สภาพอุณหภูมิ ชุดเครื่องเสียง เครื่องฉายที่สามารถรับชมได้ชัดเจนจากผลการประเมินองค์ประกอบมีค่าความเหมาะสมสูงสุด ทั้งนี้ เนื่องจากสื่อที่ใช้ในรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานมีหลากหลายชนิด ทั้งหนังสือที่เป็นเอกสาร หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) ไฟล์โปรแกรมนำเสนอ Powerpoint ไฟล์วีดิทัศน์ ทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถศึกษาค้นคว้าไปอย่างครอบคลุม และหลากหลายแนวทาง สอดคล้องกับรูปแบบการฝึกอบรมตามแนวคิดของ Cascio (1986, p. 246) ซึ่งมีขั้นที่มีการวิเคราะห์เพื่อพิจารณาเลือกสื่อการฝึกอบรมและหลักการเรียนรู้ และวางแผนดำเนินการฝึกอบรมให้สอดคล้องกัน

3.6.2 สิ่งอำนวยความสะดวก เป็นจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ และจิตภาพ ให้เอื้อต่อการฝึกอบรมดังนี้ 1) สภาพแวดล้อมทางกายภาพเพื่ออำนวยความสะดวกในการฝึกอบรม ได้แก่ ห้องฝึกอบรมที่มีโสตทัศนูปกรณ์ทันสมัย สัญญาณเครือข่ายอินเทอร์เน็ตพร้อมใช้งาน โต๊ะ เก้าอี้ที่เหมาะสมกับการทำงานกลุ่ม แสงสว่างเพียงพอ สภาพอุณหภูมิ ชุดเครื่องเสียง เครื่องฉายที่สามารถรับชมได้ชัดเจน 2) สภาพแวดล้อมทางจิตภาพ เป็นความรู้สึกทางจิตใจ โดยการสร้างบรรยากาศการฝึกอบรมมีความเป็นกัลยาณมิตรของผู้ให้การฝึกอบรม และสมาชิกในกลุ่มเกิดความรู้สึกอบอุ่น รู้สึกมีอิสระเสรีในการเรียนรู้ สอดคล้องกับ สมพิศ โยมา (2561) กล่าวถึงสภาพแวดล้อมประกอบด้วย สภาพแวดล้อมทางกายภาพและจิตภาพ สภาพแวดล้อมทางกายภาพได้แก่ สิ่งที่สามารถสัมผัสได้ เช่น ความร้อน ถนนหนทาง อากาศ ฯลฯ และสภาพแวดล้อมทางจิตภาพที่เป็นความรู้สึกทางจิตใจ เช่น ความมีอิสระเสรี ความอบอุ่น

3.7 สมรรถนะการออกแบบการเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร เป็นความสามารถของครูด้านความรู้ เป็นความสามารถที่ผู้สอนต้องพัฒนาตนเองให้เกิดขึ้นก่อนที่จะไปลงมือปฏิบัติจริง สมรรถนะความรู้ เป็นสิ่งจำเป็นที่ครูต้องได้รับการพัฒนาให้เกิดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการออกแบบการเรียนการสอน ประกอบด้วย 1) วิเคราะห์เนื้อหา

มาตรฐานและตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษตามหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร 2) ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่เหมาะสมกับผู้เรียน 3) ออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารอย่างสอดคล้องเชื่อมโยงกัน 4) เลือกสื่อ นวัตกรรม เครื่องมือที่ในการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ตามหลักการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารให้เหมาะสมกับผู้เรียน 5) ออกแบบและเลือกใช้เครื่องมือวิธีการวัดและประเมินผลตามหลักการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารให้เหมาะสมกับเนื้อหา กิจกรรม การเรียนรู้ และผู้เรียน สมรรถนะด้านทักษะเป็นความสามารถของครูที่ต่อยอดจากสมรรถนะด้านความรู้ เป็นความสามารถที่ครูจะฝึกพฤติกรรมการสอนของตนเองให้มีความชำนาญ เชี่ยวชาญ จนสามารถทำได้อย่างเป็นธรรมชาติได้ ทักษะการจัดการเรียนการสอนนี้มุ่งหวังให้ครูออกแบบและใช้การสอนด้วยการบูรณาการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารได้อย่างราบรื่น และทำได้ด้วยตนเองหลังจากการฝึกอบรม สมรรถนะด้านทักษะ ประกอบด้วย สมรรถนะด้านทักษะ ประกอบด้วย 1) สามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้โดยวิเคราะห์จากเนื้อหา มาตรฐานและตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารได้ 2) สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่เหมาะสมกับผู้เรียนได้ 3) สามารถเลือกสื่อ นวัตกรรม เครื่องมือที่เหมาะสมกับเนื้อหา และผู้เรียน 4) สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนตามหลักการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร 5) สร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลตามหลักการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ไปใช้อย่างถูกต้องเหมาะสม 6) วัดและประเมินผลผู้เรียนตามหลักการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ตามสภาพจริง 7) มีการนำผลการออกแบบการเรียนรู้ตามหลักการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ตามสถานการณ์ อย่างเหมาะสมและเกิดผลกับผู้เรียนตามที่คาดหวัง จากผลการประเมินความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องเกณฑ์สมรรถนะที่ใช้ในการวัดมีการปรับปรุงมาจากสมรรถนะของครูผู้สอน ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และกำหนดเป็นเชิงพฤติกรรมในแต่ละสมรรถนะที่สามารถสังเกตได้ (visible) ได้แก่ ความรู้ (knowledge) ตามหลักของ Bloom ทักษะ (skill) ซึ่งเป็นสมรรถนะที่มีโอกาสพัฒนาได้โดยง่าย (Spencer, & Spencer, 1993, p. 11) การเรียนภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Pedagogical Knowledge) และหลักสูตร สาระ มาตรฐาน ตัวชี้วัด (Content Knowledge) เพราะเชื่อว่าเมื่อครูมีความรู้แล้วจะ

สามารถออกแบบการจัดการเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารได้ จึงได้มีการกำหนดเนื้อหาและเนื้อเรื่องที่จะอบรม สอดคล้องกับรูปแบบการฝึกอบรมของ Nadler (1982) ซึ่งประกอบด้วยการสร้างหลักสูตร รูปแบบการฝึกอบรมของ Patrick (1992) ที่มีการกำหนดเนื้อหาการฝึกอบรม แต่ที่ผลการประเมินองค์ประกอบที่มีค่าความเหมาะสมต่ำกว่าองค์ประกอบด้านอื่น อาจเป็นเพราะในส่วนของเทคโนโลยีที่เป็นเครื่องมือยังไม่เพียงพอต่อความเหมาะสมกับตัวชีวิตในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้

4. รูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารมีประสิทธิภาพ เท่ากับ 94.67/93.67 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80 ที่เป็นเช่นนี้ เนื่องจากรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานนี้พัฒนามาจากหลักการและทฤษฎี การศึกษาความต้องการของครูผู้สอน ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญในด้านความเหมาะสมขององค์ประกอบ ขั้นตอนการฝึกอบรม รวมทั้งเครื่องมือที่ใช้ในการฝึกอบรม ได้แก่ เว็บไซต์ฝึกอบรม คู่มือการฝึกอบรม มีการนำไปทดลองเพื่อหาประสิทธิภาพโดยการทดลองหาประสิทธิภาพแบบกลุ่มเล็ก และนำมาปรับปรุงแก้ไขรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานก่อนนำไปใช้จริง ทำให้รูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานนี้สามารถนำไปฝึกอบรมครูได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ เฉลิม จักรชุม (2559) ได้ทำการวิจัยการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมตามแนวคิดการเรียนรู้แบบผสมผสาน เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะของครูด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการจัดการเรียนรู้ พบว่า ประสิทธิภาพของรูปแบบการฝึกอบรมที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ เท่ากับ 87.14/89.72 และผู้เข้ารับการอบรมมีสมรรถนะด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการจัดการเรียนรู้ หลังการอบรมสูงกว่าก่อนอบรมอย่างมีนัยสำคัญ

5. การใช้รูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

5.1 สมรรถนะด้านความรู้ได้จากผลการทดสอบผลสัมฤทธิ์ก่อนการฝึกอบรมและหลังการฝึกอบรม ด้วยรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยหลังการฝึกอบรมมีคะแนนสูงกว่าก่อนการฝึกอบรม สอดคล้องกับงานวิจัยของ ลัดดา อะโนศรี (2557; เจิตจันทร์ พลดงนอก, 2555) แสดงให้เห็นว่ารูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานนี้ สามารถช่วยให้ครูมีความรู้เกี่ยวกับการออกแบบการเรียน การสอนภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพิ่มขึ้น ทั้งนี้

เนื่องจากจากรูปแบบฝึกอบรมมีทั้งการฝึกอบรมในลักษณะออนไลน์ที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถศึกษาในส่วนของภาคทฤษฎี สามารถทบทวนความรู้ได้ตลอดเวลา ในส่วนของการฝึกอบรมแบบเผชิญหน้ากิจกรรมเป็นลักษณะเชิงปฏิบัติการ เน้นการปฏิบัติจริง ตามใบงานที่เชื่อมโยงกับสมรรถนะความรู้ที่ต้องการให้เกิดกับผู้เข้ารับการฝึกอบรมในแต่ละหน่วย

5.2 ผลการประเมินสมรรถนะด้านทักษะการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้ส่วนใหญ่อยู่ในระดับคุณภาพดี สอดคล้องกับงานวิจัยของ พัชรี กุลพานันท์ (2554) ที่พบว่า รูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานสามารถช่วยพัฒนาสมรรถนะด้านทักษะของผู้เข้ารับการฝึกอบรมให้สูงขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากจากรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานที่พัฒนาขึ้นมีการจัดรูปแบบเนื้อหาในแต่ละหน่วยที่มีความสอดคล้องสัมพันธ์กันและเน้นการฝึกปฏิบัติจริงทั้งในเรื่องแนวคิดการเรียนรู้การใช้เครื่องมือเทคโนโลยีที่หลากหลาย หลักการออกแบบการเรียนการสอน การวิเคราะห์หลักสูตร การเขียนแผนการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล ทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกิดทักษะเพิ่มขึ้น

5.3 ครูผู้เข้ารับการอบรมมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ ลัดดา อะโนศรี (2557) ทั้งนี้เนื่องจากจากรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานได้มาพัฒนามาจากการสำรวจความต้องการของครู ในด้านหลักสูตรการอบรม รายการที่มีค่าเฉลี่ยของระดับความพึงพอใจสูงสุดคือ เนื้อหาที่จัดอบรมตรงกับสิ่งที่ต้องการทราบ ด้านสื่อการอบรม รายการที่มีค่าเฉลี่ยของระดับความพึงพอใจ มากที่สุด คือ เอกสารมีรายละเอียดเพียงพอที่จะนำไปประยุกต์ใช้ได้ ด้านเวลา รายการที่มีค่าเฉลี่ยของระดับความพึงพอใจมากที่สุด คือ จำนวนวันในการอบรมเหมาะสม และระยะเวลาในแต่ละเนื้อหาเหมาะสม ด้านการดำเนินการอบรม รายการที่มีค่าเฉลี่ยของระดับความพึงพอใจมากที่สุด คือ วิทยากรเปิดโอกาสให้มีการซักถามและอภิปราย ด้านผลที่เกิดกับผู้เข้ารับการอบรม รายการที่มีค่าเฉลี่ยของระดับความพึงพอใจมากที่สุดคือ มีความรู้ความเข้าใจในการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

5.4 การนิเทศ ติดตาม การนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปปฏิบัติการสอนในห้องเรียน ผลการสังเกตการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร พบว่า มีระดับคุณภาพการปฏิบัติการสอนได้ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากแผนการจัดการเรียนรู้ได้ผ่านการร่วมกันวิเคราะห์ วิพากษ์ความเหมาะสมจากกลุ่มแล้ว ทำให้มีความชัดเจนในแนวทางการจัดการเรียนการสอน นอกจากนี้การนิเทศการสอนยังมีผู้บริหารสถานศึกษาร่วมในการนิเทศด้วยจึงทำให้

ครูผู้สอนมีความตั้งใจในการสอนมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ Istrate (2013) พบว่าการฝึกอบรมในลักษณะการทำโครงการมีประสิทธิภาพมาก โดยเฉพาะในรายวิชาที่มีการถ่ายโอนความรู้สู่ทักษะการปฏิบัติ และมีแนวดำเนินการ คือ การมีส่วนร่วมการสนับสนุนการร่วมมือ และการสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการกำกับติดตาม ในการนิเทศโดย การสังเกตการสอนครูผู้รับการนิเทศ และผู้นิเทศต้องทำงาน ร่วมกัน ตั้งแต่ขั้นวางแผน/เตรียมความพร้อมก่อนการนิเทศการสอน ด้วยวิธีการสังเกตการสอนขั้นการนิเทศการสอนด้วยวิธีการสังเกตการสอน โดยมีดำเนินการโดย 1) การประชุมก่อนการสังเกตการสอน 2) การสังเกตการสอนและเก็บรวบรวมข้อมูล 3) การวิเคราะห์ และการสะท้อนความคิดจากการปฏิบัติ 4) การประชุมหลังการสังเกตการสอนเพื่อให้ข้อมูลย้อนกลับ จึงทำให้ครูมีความตั้งใจในการสอนอย่างเต็มความสามารถ

6. ผู้ทรงคุณวุฒิให้การรับรองทุกองค์ประกอบ และทุกขั้นตอนของรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี เนื่องจากผู้วิจัยได้มีการวิเคราะห์รูปแบบการฝึกอบรมทั้งในประเทศและต่างประเทศนำมาจัดหมวดหมู่ โดยยึดขั้นตอนการฝึกอบรม 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 ก่อนการฝึกอบรม ประกอบด้วย การปฐมนิเทศ การประเมินความรู้ และการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ขั้นตอนที่ 2 ขั้นฝึกอบรม เป็นการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ การประเมินความรู้ระหว่างฝึกอบรม และขั้นตอนที่ 3 หลังการฝึกอบรม ทำให้ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่ารูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานนี้น่าไปใช้ได้จริง สามารถเผยแพร่ได้ สอดคล้องกับที่ วินัย ปานนท์ (2561) กล่าวถึง การฝึกอบรมแบบผสมผสานด้วยการเรียนรู้จากการปฏิบัติ คือ ควรดำเนินการทั้ง 3 ช่วง คือ ก่อนการฝึกอบรม ระหว่างการฝึกอบรม และหลังการฝึกอบรม สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรทิพย์ เกิดถาวร (2565) แสดงให้เห็นว่ารูปแบบการฝึกอบรมตามแนวคิดการเรียนรู้แบบผสมผสานนี้มีความเหมาะสมในการนำไปใช้เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะของครูผู้สอนที่ 21 และสอดคล้องกับแนวคิดของ สิริกร บำรุงกิจ (2562) กล่าวว่า รูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้นเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษนั้นสามารถช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร โดยใช้แนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารเป็นฐานในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน เนื่องจากแนวการสอนนี้เป็นแนวการสอนมุ่งเน้นให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้สื่อสาร ซึ่งเมื่อประยุกต์ใช้แนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อพัฒนาทักษะการฟังและการพูดของผู้เรียนในระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย พบว่า การจัดการเรียนการสอนนี้สามารถพัฒนาทักษะการฟังของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานเพื่อส่งเสริมสมรรถนะ ด้าน การจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครู ภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานเพื่อส่งเสริมสมรรถนะ ด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครู ภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน สามารถพัฒนาสมรรถนะครูผู้สอนทั้งด้านความรู้และด้านทักษะ จึงเป็นแนวทางหนึ่งในการพัฒนาครูในเรื่อง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในโรงเรียนเอกชนได้ ซึ่งโรงเรียนที่นำไปใช้ควรดำเนินการ ในทุกขั้นตอน โดยเฉพาะการขั้นตอนการฝึกอบรมให้ความรู้ เพราะจะช่วยให้ครูมีการนำความรู้จาก การฝึกอบรมไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียนอย่างแท้จริง

1.2 การฝึกอบรมครูเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ถ้าครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้และประสบการณ์ ในการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารจะส่งผลให้ครูมีความเข้าใจในแนวทางการบูรณาการเทคโนโลยีและ การสื่อสารได้รวดเร็วขึ้น

1.3 เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่เป็นเครื่องมือในการบูรณาการในการจัด การเรียนการสอนควรมีลักษณะที่ใช้งานที่ง่ายและเหมาะสมสำหรับครูผู้สอน และนักเรียน

1.4 การฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนวิชาชีพ ควรมีการเตรียมความพร้อม ในการเก็บข้อมูลให้กับผู้เข้ารับการฝึกอบรมในเรื่องการกำหนดเป้าหมาย กระบวนการจัดการเรียนรู้ แบ่งปันประสบการณ์ร่วมกัน รวมถึงการวิพากษ์สะท้อนผล ในรูปแบบที่หลากหลาย เช่น Facebook, line เพื่อเป็นการให้เกิดการแลกเปลี่ยนที่สะดวกยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การวิจัยครั้งดำเนินการฝึกอบรมให้กับครูโรงเรียนเอกชนที่ปฏิบัติการสอนในกลุ่มสาระ ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) เท่านั้น สามารถนำไปปรับใช้กับครูในสังกัดอื่น ๆ ที่มีความต้องการ พัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

2.2 การนิเทศติดตามเป็นการประเมินที่ตัวครูผู้สอน ยังไม่ได้ศึกษาถึงผลที่เกิดขึ้น กับนักเรียน และเป็นการนิเทศติดตามเพียงครั้งเดียว ซึ่งยังไม่สามารถเห็นภาพการสอนของครูได้ครบ ทุกขั้นตอน จึงควรมีการศึกษาในระยะยาวทั้งในส่วนของการสอนของครู และผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยพระนคร

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: ครูสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579*. สืบค้น 20 ตุลาคม 2559, จาก <http://backoffice.onec.go.th/uploaded/Outstand/2017-EdPlan60-79.pdf>
- จินตวีร์ คล้ายสังข์. (2557). การออกแบบการเรียนการสอนไฮบริดอย่างเป็นระบบ. ใน ประภอภกรณีกิจ (บรรณาธิการ), *รวมบทความเรื่อง เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา: นวัตกรรม การเรียนรู้แบบผสมผสาน* (น. 121-132). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เจิดจันทร์ พลดงนอก. (2555). *การพัฒนากระบวนการฝึกอบรมออนไลน์แบบสอนงาน สำหรับเจ้าหน้าที่ ผู้ให้บริการผู้ใช้เทคโนโลยี ธนาคารพาณิชย์* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- เฉลิม จักรชุม. (2559). การพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมตามแนวคิดการเรียนรู้แบบผสมผสาน เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะของครูด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ในการจัดการเรียนรู้. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา*, 11(2), 129-143.
- ชัชวรินทร์ ชวนวัน. (2552). *รูปแบบการประเมินสมรรถนะข้าราชการ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ* (ปริญญาโทบริหารธุรกิจบัณฑิต). ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2533). *นวัตกรรมศึกษา*. ใน *เอกสารประกอบชุดวิชาเทคโนโลยีและสื่อการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ยูไนเต็ดโปรดักชั่น.
- ชาญ หาญณรงค์. (2557). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมภาวะผู้นำแบบทีมของผู้บริหารในสถานประกอบการ. *วารสาร Veridian E-Journal, Silpakorn University*, 7(2), 227-237.
- ชูชัย สมितिไกร. (2554). *การฝึกอบรมบุคลากรในองค์การ* (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ฐิติ บุญประกอบ. (2557). พัฒนาคอน Action Learning กับ Coaching. *วารสาร Human Development*, 2(209), 39-42.
- ทวีป อภิสิทธิ์. (2551). *เทคนิคการเป็นวิทยากรและนักฝึกอบรม* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ทัตเทพ วุฒิกนกกาญจน์. (2556). การพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมแบบผสมผสานในการบูรณาการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำหรับการสอนภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์*, 8(2), 122-137.
- ทิพย์ธิดา บุตรนุญ, และพัชรัตน์ บุตรนุญ. (2564). การออกแบบการเรียนรู้แบบผสมผสานในการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของผู้เรียนระดับอุดมศึกษาในยุคดิจิทัล. *วารสารเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา*, 16(20), 74-91.
- ทีศนา แคมณี. (2545). *รูปแบบการสอน: ทางเลือกที่หลากหลาย*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธงชัย สันติวงษ์. (2539). *การบริหารงานบุคคล* (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ธีรชัย รัตนรังสี. (2562). การพัฒนารูปแบบการสร้างชุมชนทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต*, 15(1), 103-127.
- นันทนัช นันทพงษ์. (2561). *ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) เอกสารประกอบการประชุมศึกษานิเทศก์ประสบการณ์วิชาชีพครู*. สืบค้น 23 มิถุนายน 2563, จาก <http://www.yupparaj.ac.th/yrcc/index.php/news/view/1025>
- น้ำเพชร นาสารีย์. (2562). *การพัฒนาการรู้เรื่องการประเมินของนักศึกษานิเทศก์ประสบการณ์วิชาชีพครูโดยใช้รูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสาน (ปริญญาานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต)*. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- บุญเลี้ยง ทุมทอง. (2556). *ทฤษฎีและการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: เอส.พรีนติ้ง ไทย แฟคตอรี.
- เบญจมาศ ชุ่มอารมณ์. (2550). *ผลของการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารควบคู่กับการชี้แนะ ที่มีต่อทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนประชาราษฎร์อุปถัมภ์วิทยาเขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท)*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ประคอง ยุคะลิ่ง. (2558). *รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการพูดภาษาอังกฤษของครูผู้สอนที่มีวุฒิไม่ตรงสาขา โรงเรียนประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. *วารสารการบริหารการศึกษาฉบับพิเศษ*, 15(พิเศษ), 45-56.

- ปรัชญนันท์ นิลสุข, และปณิตา วรรณพิรุณ. (2556). การจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน: สัดส่วน
การผสมผสาน. *วารสารพัฒนาเทคนิคศึกษา*, 25(85), 31-36.
- พงษ์จันทร์ ภูษาพานิชย์. (2545). *จิตวิทยาการฝึกอบรม*. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พรทิพย์ เกิดถาวร. (2565). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมตามแนวคิดการเรียนรู้แบบผสมผสาน
เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะของครูผู้ศตวรรษที่ 21. *วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์*, 7(2),
1347-1355.
- พัชรี กุลทานันท์. (2554). การพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมครูแบบผสมผสานในการทำวิจัยในชั้นเรียน.
วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 5(2), 97-115.
- พัชรี ศรีสังข์. (2560). การพัฒนาหลักสูตรอบรมการวิจัยปฏิบัติการสำหรับครูศูนย์การศึกษา
นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ. *วารสารสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ*, 20, 122-136.
- เพ็ชรี รูปะวิเชตร์. (2554). *เทคนิคการจัดฝึกอบรมและการจัดประชุม*. กรุงเทพฯ: ดวงกมล พับลิชชิ่ง.
- มนูญ ชัยพันธ์. (2548). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเรื่องการสร้างหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ
สำหรับครูประถมศึกษา (ปริญญาานิพนธ์ปริญญาคุชฎีบัณฑิต). ขอนแก่น: มหาวิทยาลัย
ขอนแก่น.
- มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. (2556). *การจัดทำยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษาขั้น
พื้นฐานให้เกิดความรับผิดชอบ*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย.
- เยาวลักษณ์ มูลสระคู. (2558). การพัฒนาตัวบ่งชี้สมรรถนะครูสอนภาษาอังกฤษ สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต).
มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- รัตนะ บัวสนธ์. (2556). *การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 2). พิษณุโลก:
บัวกราฟฟิค.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2538). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน*. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์ พับลิเคชันส์.
- รุจโรจน์ แก้วอุไร. (2557). *Blended Learning การเรียนรู้แบบผสมผสาน*. สืบค้น 25 พฤศจิกายน
2557, จาก <https://www.gotoknow.org/posts/225358>
- เรวณี ชัยเชาวรัตน์. (2558). *กระบวนการเสริมสร้างความสามารถในการออกแบบการเรียนการสอน
ของนักศึกษาปฏิบัติการวิชาชีพครูตามแนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ: การวิจัย
กรณีศึกษา* (ปริญญาานิพนธ์ปริญญาคุชฎีบัณฑิต). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ล้วน สายยศ, และอังคณา สายยศ. (2538). *เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 4).
กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ลัดดา อะโนศรี. (2557). การพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสาน โดยใช้ปัญหาเป็นหลัก
เพื่อพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณของพยาบาลวิชาชีพ. *วารสารศึกษาศาสตร์*,
8(1), 10-13.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). *วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรี-
สฤษดิ์วงศ์.
- วินัย ปานโท. (2561). *การพัฒนาระบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานด้วยการเรียนรู้จากการปฏิบัติ
เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการออกแบบการเรียนการสอนแบบโครงการที่บูรณาการเทคโนโลยี
สารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูผู้สอนประถมศึกษา (ปริญญาโท)* (ปริญญาโทปรัชญาดุษฎี
บัณฑิต). พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- วิบูลย์ บุญยธโรกุล. (2545). *คู่มือวิทยากรและผู้จัดการฝึกอบรม*. กรุงเทพฯ: ด้านสุทธาการพิมพ์.
- วิโรจน์ สารรัตนะ. (2556). *กระบวนทัศน์ใหม่ทางการศึกษา: กรณีมานาทัศน์การศึกษาศตวรรษ
ที่ 21*. กรุงเทพฯ: ทิพย์วิสุทธิ์.
- วีระวัฒน์ ปันนิตามัย. (2552). *การประเมินเพื่อพัฒนา* (พิมพ์ครั้งที่ 2). นนทบุรี: รัตนไตร.
- ศศิกายูจน์ ทวีสุวรรณ. (2545). *รูปแบบและวิธีการฝึกอบรมการศึกษานอกระบบ. ใน ประมวลสาระ
ชุดการเรียนการสอนการฝึกอบรมและการพัฒนาสื่อการศึกษานอกระบบ*. นนทบุรี:
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร. (2557). สมรรถนะสำคัญของผู้บริหารมืออาชีพ. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏ
สกลนคร*, 6(12), 165-184.
- ศิริรัตน์ เพ็ชรแสงศรี. (2555). การเรียนแบบผสมผสาน และการประยุกต์ใช้. *วารสารครุศาสตร์
อุตสาหกรรม*, 11(1), 1-5.
- สมคิด บางโม. (2551). *เทคนิคการฝึกอบรมและการประชุม* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: วิทย์พัฒนา.
- สมชาติ กิจยรรยง, และอรจรรย์ ณ ตะกั่วทุ่ง. (2550). *เทคนิคการจัดฝึกอบรม*. กรุงเทพฯ: ส.ส.ท.
- สมพิศ โยมา. (2561). *หลักสูตรการฝึกอบรมแบบผสมผสานสำหรับครูผู้สอนที่ไม่ได้จบทางด้าน
คอมพิวเตอร์เพื่อสร้างบทเรียน e-Learning*. *วารสารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
พระนครเหนือ*, 9(2), 180-181.

- สมยงค์ สีขาว. (2553). *การพัฒนาสมรรถนะทางด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยใช้เทคนิคการฝึกอบรมแบบผสมผสาน* (ปริญญาานิพนธ์ ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2557). *คู่มือการพัฒนาศักยภาพครูผู้สอนและศึกษานิเทศก์การประเมินผลในชั้นเรียนเพื่อวินิจฉัยข้อบกพร่องผู้เรียน*. กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2557). *นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2558*. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2548). *สมรรถนะของข้าราชการพลเรือนไทย*. กรุงเทพฯ: พี.เอ.ลีฟวิ่ง.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2552). *รูปแบบและวิธีการอบรมพัฒนาข้าราชการ (HRD Methods and Techniques)*. กรุงเทพฯ: พี.เอ.ลีฟวิ่ง.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2553). *รายงานการวิจัยและพัฒนานโยบายการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2558). *โครงการปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียน (พ.ศ. 2557-2560) สะท้อนปัญหาและทางออกต่อโจทย์ปฏิรูปการศึกษาไทย*. กรุงเทพฯ: 21 เซ็นจูรี.
- สำนักเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน. (2552). *การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนการสอน* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). *คู่มือประเมินสมรรถนะครู (ฉบับปรับปรุง)*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สิริกร บำรุงกิจ. (2562). รูปแบบการเรียนการสอนภาษาอังกฤษด้วยการเรียนรู้แบบผสมผสาน เพื่อส่งเสริมทักษะการสื่อสาร. *วารสารวิจัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น (ฉบับบัณฑิตศึกษา) สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 7(2), 59-70.
- สุภาณี เส็งศรี. (2543). *การพัฒนาระบบการเรียนการสอนทางไกลในสถาบันอุดมศึกษา* (ปริญญาานิพนธ์ปริญญาโท). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุภาพร พิศาลบุตร, และยงยุทธ เกษสาคร. (2546). *การพัฒนาบุคคลและการฝึกอบรม* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: วี.เจ. พรินติ้ง.
- สมาลี ชัยเจริญ. (2557). *การออกแบบการสอน หลักการ ทฤษฎีสู่การปฏิบัติ*. ขอนแก่น: สาขาเทคโนโลยีการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- สุรศักดิ์ ปาเฮ. (2555). *การเรียนรู้แบบผสมผสาน. เอกสารประกอบการอบรมเชิงปฏิบัติการครูผู้สอนภาษาอังกฤษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2. แพร่: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2.*
- อนุชัย ธีระชัยเรืองศรี. (2550). *แนวทางการใช้การเรียนการสอนแบบผสมผสานเพื่อเพิ่มคุณภาพการเรียนรู้. สืบค้น 26 พฤศจิกายน 2557, จาก http://www.academic.chula.ac.th/thaiver/fac_develop/Present_CU_BlendedLearning.ppt*
- อรจรรย์ ณ ตะกั่วทุ่ง. (2551). *เทคโนโลยีและสื่อสารการฝึกอบรมและการจัดการความรู้. ใน เอกสารการสอนชุดวิชา เทคโนโลยีและสื่อการการศึกษา ฉบับปรับปรุง หน่วยที่ 8-15. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.*
- อัจฉรา วงศ์โสธร. (2544). *การทดสอบและประเมินผลการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- อัญชิสรา เอี่ยมละออ. (2552). *ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการบริหารโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีปทุม.*
- อาภรณ์ ภูวิทย์พันธ์. (2548). *Competency Dictionary. กรุงเทพฯ: เอช อาร์ เซ็นเตอร์.*
- อุมาพร สุขม่วง, และนพเก้า เอกอุ่น. (2552). *แนวทางการฝึกอบรมตามมาตรฐาน ISO 10015. วารสารกรมวิทยาศาสตร์บริการ, 57(179).*
- Allen, I.E., Seaman, J., & Garret, R. (2007). *Blending in: The extent and promise of blended education in the United State.* Needham, MA: The Sloan Consortium.
- Alvarez, S. (2005). *Encyclopedia of educational technology.* Retrieved June 18, 2018, from <http://www.coe.sudu.ed/eet.Article/blendedlearning/star.html>
- Bernath, R. (2012). *Effectives Approaches to Blended Learning for Independent Schools.* Retrieved June 18, 2018, from <http://www.testden.com/partner/blended%20learn.html>
- Bersin, & Associates. (2003). *Blended Learning: What Works?* Retrieved June 18, 2018, form <http://www.tjtaylor.net/research/Blended-Learning-What-Works-Bersin-Associates-2003pdf>

- Boyd, V. (1992). *School context. Bridge or barrier to change?* Austin, TX: Southwest Educational Development Laboratory.
- Canale, M., & Swain, M. (1980). Theoretical bases of communicative approaches to second language teaching and testing. *Applied Linguistics*, 1, 1-47.
- Canale, M., & Swain, M. (1981). A Theoretical Framework for Communicative Competence. In Palmer, A., Groot, P., & Trosper, G. (Eds.). *The construct validation of test of communicative competence*, 31-36.
- Carman, J.M. (2005). *Blended learning design: Five key ingredients*. Retrieved June 18, 2018, from [http:// www.agilantlearning/pdf/blended%20Learning%20 Design.pdf](http://www.agilantlearning/pdf/blended%20Learning%20Design.pdf)
- Carroll, B.J. (1982). *Testing Communicative Performance*. Oxford: Pergamon.
- Cascio, Wayne, F. (1986). *Management human resources productivity, quality of work life*. New York: Mc Graw-Hill Book.
- Chang, Richard Y. (1995). *Creating High Impact Training: A Practical Guide to Successful Training Outcomes*. London: Kogan Page.
- David C McClelland. (1973). *Testing for Competence rather than Intelligence*. Retrieved December 11, 2008, from www.ei.haygroup.com
- Day, A. (2011). *Drama Sessions for Primary Schools and Drama Clubs*. New York: Routledge.
- Driscoll, M. (2002). *Blended learning: Let's get beyond the hype E-learning*. Retrieved August 30, 2018, from <http://elearningmag.com/himagazine>
- Dubois, D.D., & Rothwell, W.J. (2004). *Competency - Based Human Resource Management*. Amberst, MA: Human Resource Development.
- Du Four, R. et al. (2006). *Learning by Doing: A Handbook for Professional, Learning Communities at Work, Solution Tree Press, Bloomington*.
- Dubois, D.D., & Rothwell, W.J. (2004). *Competency - Based Human Resource Management*. Amberst, MA: Human Resource Development.
- Finocchiaro, M., & Brumfit, C. (1983). *The functional-Notional Approach: From Theory to Practice*. New York: Oxford University.

- Gange, Briggs, & Wager. (1991). *Principles of instructional Design*. USA Harcourt Brace Yavanovich.
- Freeman, D.L. (1986). *Techniques and Principles in Language Teaching*. Oxford: Pergamum.
- Graham, C.R. (2012). *Introduction to Blended Learning*. Retrieved December 11, 2008, from http://www.media.wiley.com/product_data/excerpt/86/C.pdf
- Graham, C.R. (2006). *The handbook of Blended learning: Blended learning system*. San Francisco, CA: Pfeiffer.
- Harmer, Jeremy. (1983). *The Practice of English Language Teaching*. London: Longman.
- Hammer, J.S. (2000). An Analysis of Technical, Human and Conceptual Skill Among Student Affairs Administrators in Higher Education. *Dissertation Abstract International*, 23, 64 - A.
- Hargreaves, A. (2003). *Teaching in the knowledge society: Education in the age of insecurity*. New York: Teacher College.
- Hipp, K.K., & Weber, P. (2008). Developing a Professional Learning Community Among Urban School Principals. *Journal of Urban Learning, Teaching and Research*, 4, 46-56.
- Hord, S.M. (1997). *Professional Learning Communities: Communities of Continuous Inquiry and Improvement*. Retrieved December 11, 2008, from <http://www.sedl.org/sss/plecredit/html>
- Hymes, Dell. (1972). *On communicative competence*. In I.B. Pride and J. Holmes (Ed.) *Sociolinguistics*.
- Istrate, O. (2013). A Blended Learning Delivery Model to Train Medical Staff. *Social and Behavioral Sciences*, 76, 403-407.
- Johnson, K., & Morrow, K. (1981). *Communication in the classroom*. England: Longman Group.
- Larsen – Freeman, D. (2002). *Techniques and Principles in Language Teaching* (2nd ed.). Oxford: Oxford University.

- Littlewood, W. (1981). *Communicative Language Teaching: An Introduction*. New York: Cambridge University.
- Louis, K.S., & Kruse, S.D. (1995). *Professional and community: Perspectives on reforming urban schools*. Thousand Oaks, CA: Corwin.
- Mauranen, A. (2006). *Speaking in the discipline: discourse and socialization in ELF and L1 In Hyland*. New York: Peter Lang.
- Mikulecky, Beatrice S., & Jeffries, Linda. (1998). *Reading Power*. White Plains: Addison Wesley Longman.
- Mitchell, C., & Sackney, L. (2000). *Profound Improvement: Building Capacity for a Learning Community*, Swets & Zeitlinger, Lisse.
- Morrow, K. (1981). Principle of Communicative Methodology. In *Communicative in the Classroom*, 59-66. Edited by K. Johnson and K. Morrow. Essex: Longman Group.
- Mauranen, A. (2006). *Speaking in the discipline: discourse and socialization in ELF and L1 In Hyland*. New York: Peter Lang.
- Mitchell, C., & Sackney, L. (2000). *Profound Improvement: Building Capacity for a Learning Community*, Swets & Zeitlinger, Lisse.
- Nadler, L. (1982). *Designing Training Programs: The Critical Events Model*. Massachusetts: Addison-Wesley.
- Nadler, Leonard, & Zeace Nadler. (1994). *Designing Training Programs: The Critical Events Model* (2nd ed.). Houston, Texas: Gulf Publishing Company.
- Nick Van Dam. (2003). *The e-learning Field book*. New York: McGraw-Hill.
- Nunan, David. (1991). *Understanding Language Classroom*. New Jersey: Prentice.
- Odiome. (1970). *Training by objective: an economic approach to management training*. New York: The McMillian.
- Oldroyd, D., & Hall, V. (1991). *Managing staff development a handbook for secondary schools*. London: Paul Chapman.
- Patrick, J. (1992). *Training Research & Practice*. London: Academic Page.
- Read, C. (2007). *500 Activities for The Primary Classroom*. Oxford: Macmillan.

- Roger Buckley and Jim Caple (2009). *The theory & Practice of Training* (6th ed.). London and Philadelphia.
- Rogoff, R.L. (1987). *The training wheel: A simple model for instructional design*. University of Michigan: Wiley.
- Savignon, S. (1997). *Communicative Competence: Theory and Classroom Practice*. New York: McGraw-Hill.
- Senge, P.M. (1990). *The Fifth Discipline: The Art and Practice of the Learning Organization*. New York: Doubleday.
- Sergiovanni, T. (1994). *Building Community in Schools*. San Francisco, CA: Jossey Bass.
- Singh. (2003). Building Effective Blended Learning Program. *Education and Technology*, 43(6), 51-54.
- Spencer, L.M., & Spencer, S.M. (1993). *Competence at work: Model for superior performance*. New York: Wiley.
- Tapomoy, D. (2006). *Strategic Approach to Human Resource Management: Concept Tools and Application*. New Delhi: Atlantic Publisher and Distributors.
- Thorne, S.L. (2003). *Artifacts and cultures-of-use in intercultural communication, Language learning and technology*. London: Routledge.
- Tuckman, B. (2002). Evaluating ADAPT: A hybrid instructional model combining web-based and classroom components. *Computers & Education*, 39, 261-269.
- Wexley, K.N., & Latham, G. (1981). *Developing and Training Human Resources in Organization*. Illinois: Scott, Foresman.
- Widdowson, H. (1983). *Teaching Language as Communication*. Oxford: Oxford University.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย และรายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการประเมินความเหมาะสมของเกณฑ์สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย

1. ดร.วินัย ปานโท ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 3
2. ดร.อุมาพร ปานโท ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 3
3. นายวิชัย แจ่มนาม ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 3
4. ดร.พันธุ์ทิพย์ ลิ้มปะพันธุ์ ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ ศึกษาธิการจังหวัดพิษณุโลก
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วสันต์ ศรีหิรัญ คณบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
6. ดร.สุชาดา บุญป็น ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1
7. ดร.สฤติภรณ์ เอื้ออารี ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ ศึกษาธิการจังหวัดกำแพงเพชร
8. ดร.สุภาพร ธรรมสอน ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา ศึกษาธิการจังหวัดกำแพงเพชร
9. ดร.สามารถ กมขุนทด ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการประเมินความเหมาะสมของเกณฑ์สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน

1. ดร.โชติมา หนูพริก ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาการศึกษา สำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ
2. ดร.มธุรส ประภาจันทร์ ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปาริชาติ เดชะ อาจารย์ประจำโปรแกรมวิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชลชลิตา แต่งนารา อาจารย์ประจำโปรแกรมวิชาภาษาอังกฤษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประจวบ ขวัญมัน อาจารย์ประจำกลุ่มวิชาการบริหารการศึกษ และพื้นฐานการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
6. รองศาสตราจารย์ธงชัย ช่อพฤกษา รองคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัย ราชภัฏกำแพงเพชร
7. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธนสาร เฟื่องพุ่ม อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัย ราชภัฏพิบูลสงคราม
8. รองศาสตราจารย์ ดร.สุขแก้ว คำสอน อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัย ราชภัฏพิบูลสงคราม
9. รองศาสตราจารย์ ดร.บัณฑิต ฉัตรวิโรจน์ คณบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ กำแพงเพชร

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินรับรองรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน

1. รองศาสตราจารย์ ดร.วารินทร์ แก้วอุไร รองคณบดีฝ่ายวิชาการ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
2. รองศาสตราจารย์ ดร.ทิพรัตน์ สิทธิวงศ์ อาจารย์ประจำภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร
3. รองศาสตราจารย์ ดร.บัณฑิต ฉัตรวิโรจน์ คณบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ กำแพงเพชร
4. ดร.ณัฐชญาณ์ รัตนสถาพรพงศ์ ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร
5. รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล บุญลือ อาจารย์ประจำภาควิชาเทคโนโลยีและการสื่อสาร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

ภาคผนวก ข

1. แบบสอบถามความต้องการรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสาร
2. แบบประเมินความเหมาะสมของเกณฑ์สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีและการสื่อสาร สำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน
3. แบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน
4. แบบประเมินเว็บไซต์การฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
5. แบบประเมินความเหมาะสมคู่มือการฝึกอบรมรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชน แห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน
6. แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้
7. แบบสังเกตการสอน
8. แบบสอบถามความพึงพอใจ
9. แบบประเมินและรับรองรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน

**แบบสอบถามความต้องการรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสาน
เพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ
และการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน**

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้จัดทำขึ้นเพื่อสำรวจความต้องการของครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชนต่อรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ผู้วิจัยจึงขอความร่วมมือจากท่านในการตอบแบบสอบถามทุกข้ออย่างครบถ้วนตามความเป็นจริงให้มากที่สุด เพราะคำตอบของท่านจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการออกแบบหลักสูตรการฝึกอบรมที่เหมาะสมกับครูผู้สอนต่อไป

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเป็นการวิเคราะห์ในภาพรวม จะไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อตัวท่าน ขอให้ท่านตอบแบบสอบถามด้วยตัวท่านเอง โดยแบบสอบถามฉบับนี้ มี 3 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. เพศ ชาย หญิง
2. อายุ ต่ำกว่า 30 ปี 30-40 ปี
 41-50 ปี 51 ปีขึ้นไป
3. ประสบการณ์ในการสอน ต่ำกว่า 5 ปี 5-10 ปี 11-15 ปี
 16-20 ปี มากกว่า 20 ปีขึ้นไป
4. วุฒิการศึกษา ปริญญาตรี ปริญญาโท
 ประกาศนียบัตร ปริญญาเอก
5. ประสบการณ์ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ต่ำกว่า 5 ปี 5-10 ปี
 11-15 ปี 16-20 ปี
6. ท่านมีประสบการณ์เกี่ยวกับการฝึกอบรมผ่านบทเรียนบนเครือข่ายคอมพิวเตอร์หรือไม่
 มี ไม่มี
7. ท่านมีประสบการณ์ในการเข้าร่วมชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพหรือไม่
 มี ไม่มี

ตอนที่ 2 ระดับความต้องการรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสาน มีเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

- 5 หมายถึง มีความต้องการมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความต้องการมาก
- 3 หมายถึง มีความต้องการปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความต้องการน้อย
- 1 หมายถึง มีความต้องการน้อยที่สุด

รายการประเมิน	ระดับความต้องการ				
	5	4	3	2	1
1. ท่านคิดว่าหลักสูตรการฝึกอบรมแบบผสมผสานเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ควรมีสัดส่วนเป็นอย่างไร					
1) การฝึกอบรมแบบออนไลน์					
2) การฝึกอบรมแบบเผชิญหน้า					
2. ท่านมีความต้องการสื่อประเภทใดในการฝึกอบรมแบบออนไลน์					
1) หนังสือ บทเรียน ที่สามารถดาวน์โหลดได้					
2) ภาพนิ่งประกอบบทเรียน เช่น JPEG, GIF, PNG					
3) ภาพเคลื่อนไหวประกอบบทเรียน (Animation)					
4) ไฟล์โปรแกรมนำเสนอ เช่น PowerPoint					
5) ไฟล์วิดีโอ เช่น Avi, Mpeg					
6) บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI)					
3. ท่านมีความต้องการลักษณะการดำเนินการฝึกอบรมแบบออนไลน์ (Online)					
1) การลงทะเบียนและการตอบรับการฝึกอบรม					
2) การปฐมนิเทศผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต					
3) การทดสอบความรู้ก่อนการฝึกอบรมแบบออนไลน์ และแจ้งผลการทดสอบให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมรับทราบ					
4) การแจ้งวัตถุประสงค์การฝึกอบรมในแต่ละหน่วย					
5) การทำกิจกรรมแต่ละหน่วยการฝึกอบรม					
6) การแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างวิทยากรกับผู้เข้ารับการฝึกอบรมและระหว่างผู้เข้ารับการฝึกอบรมกับผู้เข้ารับการฝึกอบรมทางกลุ่มออนไลน์					
7) การตรวจงาน และส่งผลคะแนนการทำกิจกรรมให้ผู้เข้าอบรมทราบ					
8) การสรุปและทบทวนความรู้เนื้อหาการฝึกอบรม					

รายการประเมิน	ระดับความต้องการ				
4. ท่านมีความต้องการการฝึกอบรมแบบเผชิญหน้า (Face to Face) ท่านต้องการฝึกอบรมในลักษณะ					
1) การบรรยาย (Lecture)					
2) การอภิปราย (Discussion)					
3) การสาธิต (Demonstration)					
4) การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ (Workshop)					
5) การระดมสมอง (Brainstorming)					
6) การประชุม/การอภิปรายกลุ่มย่อย (Group Discussion)					
7) การประชุม/การอภิปรายกลุ่มใหญ่ (Forum Discussion)					
8) กรณีศึกษา (Case Study)					
9) การสัมมนา (Seminar)					
10) การสอนงาน (Coaching)					
5. ท่านมีความต้องการวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม					
1) ความรู้เกี่ยวกับการวิเคราะห์มาตรฐานและตัวชี้วัดเพื่อออกแบบการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร					
2) ความรู้เกี่ยวกับการออกแบบการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร					
3) ทักษะการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร					
4) ทักษะการสร้างเครื่องมือเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร					
5) ทักษะการวัดและประเมินผล					
6. ท่านมีความต้องการเนื้อหาของการฝึกอบรมควรประกอบด้วยเนื้อหาใดบ้าง					
1) การวิเคราะห์หลักสูตรและตัวชี้วัดเพื่อออกแบบการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร					
2) การออกแบบการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร					
3) การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร					
4) สื่อ นวัตกรรม เครื่องมือ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้					

รายการประเมิน	ระดับความต้องการ				
5) การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่เหมาะสมกับเนื้อหากิจกรรมการเรียนรู้และผู้เรียน					
6) เนื้อหาของการฝึกอบรมควรประกอบด้วยเนื้อหาใดบ้าง					
7. ท่านมีความต้องการระยะเวลาในการฝึกอบรมแบบเผชิญหน้า					
1) ระยะเวลา 1 วัน					
2) ระยะเวลา 2 วัน					
3) ระยะเวลา 3 วัน					
8. ท่านมีความต้องการระยะเวลาในการฝึกอบรมแบบออนไลน์					
1) แบ่งเป็นช่วงเวลา เวลาละ 1 ชั่วโมง					
2) แบ่งเป็นช่วงเวลา เวลาละ 2 ชั่วโมง					
3) แบ่งเป็นช่วงเวลา เวลาละ 3 ชั่วโมง					
9. ท่านมีความต้องการกระบวนการในการฝึกอบรม					
1) ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทุกคนได้กำหนดเป้าหมายร่วมกัน					
2) มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน					
3) มีการลงมือปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสาร					
4) มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์					
5) มีการวิพากษ์สะท้อนผล					
10. ท่านมีความต้องการสื่อ เครื่องมือ อุปกรณ์ หรือแหล่งเรียนรู้					
1) ตัวอย่างกรณีศึกษา การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร					
2) สื่อเทคโนโลยี					
3) เอกสาร และคู่มือการฝึกอบรม					
11. ท่านมีความต้องการการวัดและการประเมินผลอย่างไร					
1) การทดสอบก่อนและหลังเข้ารับการฝึกอบรม					
2) การประเมินระหว่างการฝึกอบรมทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ					
3) การนิเทศ ติดตามผลหลังการฝึกอบรม					
รวม					

**แบบประเมินความเหมาะสมของเกณฑ์สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสาร
ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน**

วัตถุประสงค์ของการประเมิน

เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการกำหนดเกณฑ์สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ผลที่ได้จากการประเมินจะนำไปปรับปรุงแก้ไขเกณฑ์สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่เหมาะสมต่อไป

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร หมายถึง ความสามารถของครูในด้านความรู้และทักษะ มีความรู้ความเข้าใจในการวิเคราะห์เนื้อหา มาตรฐาน ตัวชี้วัดตามหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ สามารถออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ตามหลักการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ตลอดจนการนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปปฏิบัติการสอนในห้องเรียน และประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารได้อย่างเหมาะสม โดยแบ่งออกเป็น 2 ด้านดังนี้

1.1 สมรรถนะด้านความรู้การจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร หมายถึง ความสามารถของครูด้านความรู้ในการวิเคราะห์เนื้อหา มาตรฐาน ตัวชี้วัดในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ รวมถึงการออกแบบกิจกรรมแผนการจัดการเรียนรู้ เลือกใช้เครื่องมือในการจัดการเรียนรู้ รวมถึงการวัดและประเมินผลตามหลักการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างเหมาะสม

1.2 สมรรถนะด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร หมายถึง ความสามารถของครูด้านทักษะในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร สามารถเลือกใช้สื่อ นวัตกรรม เครื่องมือต่างๆ ในการวัดและประเมินผลด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ ได้อย่างเหมาะสม

2. เกณฑ์สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร หมายถึง ประเด็นพฤติกรรมและค่าน้ำหนักในการวัดสมรรถนะที่พึงประสงค์ด้านการจัดการเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่กำหนดขึ้นโดยผู้เชี่ยวชาญ เพื่อเป็นเกณฑ์วัดผลประเมินผลด้านความรู้ และด้านทักษะ ของครูผู้สอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชนที่เข้าฝึกอบรมด้วยรูปแบบการฝึกอบรมที่กำหนดขึ้น

3. หลักการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร หมายถึง การจัดการเรียนการสอนที่มีจุดมุ่งหมาย เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารตามสถานการณ์ต่างๆ โดยมีขั้นตอนสำคัญ 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ชี้นำเสนอ (Presentation) คือ ขั้นที่ผู้สอนให้ข้อมูลทางภาษา

วิธีการใช้ภาษาทั้งในด้านการออกเสียงความหมายคำศัพท์และโครงสร้างไวยากรณ์ที่เหมาะสมกับสถานการณ์ต่างๆควบคู่ไปกับการเรียนรู้กฎเกณฑ์ 2) ขั้นฝึก (Practice) ขั้นตอนที่ให้ผู้เรียนได้ฝึกใช้ภาษาที่ได้เรียนรู้ใหม่จากขั้นการนำเสนอเนื้อหา โดยมีผู้สอนเป็นผู้นำในการฝึกไปสู่การฝึกแบบค่อยเป็นค่อยไปและให้ทำเองมากขึ้น และ 3) ขั้นใช้ภาษา (Production) เป็นขั้นใช้ภาษาในสถานการณ์ต่างๆที่จำลองจากสถานการณ์จริง หรือเป็นสถานการณ์จริงด้วยตนเอง โดยครูผู้สอนเป็นเพียงผู้แนะนำ การจัดการเรียนการสอนเน้นการจัดกิจกรรมอย่างหลากหลายให้ผู้เรียนได้ฝึกและใช้ภาษาได้อย่างคล่องแคล่ว (Fluency) โดยไม่เคร่งครัดในความถูกต้องแม่นยำของกฎเกณฑ์ไวยากรณ์ (Accuracy)

ตอนที่ 1 เกณฑ์สมรรถนะด้านความรู้การจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน

คำชี้แจง

โปรดทำเครื่องหมาย / ตามความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับการกำหนดเกณฑ์สมรรถนะด้านความรู้การจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน โดยมีเกณฑ์ดังนี้

- +1 หมายถึง เกณฑ์ที่ประเมินมีความเหมาะสมในระดับที่เหมาะสม
- 0 หมายถึง เกณฑ์ที่ประเมินมีความเหมาะสมในระดับที่ไม่แน่ใจ
- 1 หมายถึง เกณฑ์ที่ประเมินมีความเหมาะสมในระดับที่ไม่เหมาะสม

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม		
	เหมาะสม (+1)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่เหมาะสม (-1)
เกณฑ์สมรรถนะด้านความรู้การจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร			
1) วิเคราะห์เนื้อหา มาตรฐานและตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษตามหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร			
2) ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่เหมาะสมกับผู้เรียน			
3) ออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วย เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารอย่างสอดคล้องเชื่อมโยงกัน			
4) เลือกสื่อ นวัตกรรม เครื่องมือที่ในการจัดกิจกรรมการจัดการ เรียนรู้ตามหลักการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสารให้เหมาะสมกับผู้เรียน			

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม		
	เหมาะสม (+1)	ไม่ แน่ใจ (0)	ไม่ เหมาะสม (-1)
5) ออกแบบและเลือกใช้เครื่องมือวิธีการวัดและประเมินผลตาม หลักการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและ การสื่อสารให้เหมาะสมกับเนื้อหา กิจกรรม การเรียนรู้ และผู้เรียน			

ตอนที่ 2 เกณฑ์สมรรถนะด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและ
การสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน

คำชี้แจง

โปรดทำเครื่องหมาย / ตามความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับการกำหนดเกณฑ์สมรรถนะด้านทักษะการ
จัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียน
เอกชน โดยมีเกณฑ์ดังนี้

- +1 หมายถึง เกณฑ์ที่ประเมินมีความเหมาะสมในระดับที่เหมาะสม
- 0 หมายถึง เกณฑ์ที่ประเมินมีความเหมาะสมในระดับที่ไม่แน่ใจ
- 1 หมายถึง เกณฑ์ที่ประเมินมีความเหมาะสมในระดับที่ไม่เหมาะสม

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม		
	เหมาะสม (+1)	ไม่ แน่ใจ (0)	ไม่ เหมาะสม (-1)
เกณฑ์สมรรถนะด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร			
1) สามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้โดยวิเคราะห์จากเนื้อหา มาตรฐานและตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร			
2) สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักการสอนภาษาเพื่อการ สื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่เหมาะสมกับผู้เรียน			
3) สามารถเลือกสื่อ นวัตกรรม เครื่องมือในการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้ตามหลักการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสารที่เหมาะสมกับผู้เรียน			

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม		
	เหมาะสม (+1)	ไม่ แน่ใจ (0)	ไม่ เหมาะสม (-1)
4) สามารถจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามหลักการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร			
5) สร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลตามหลักการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารไปใช้อย่างถูกต้องเหมาะสม			
6) วัดและประเมินผลผู้เรียนตามหลักการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ตามสภาพจริง			
7) มีการนำผลการออกแบบการเรียนรู้ตามหลักการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ตามสถานการณ์ อย่างเหมาะสมและเกิดผลกับผู้เรียนตามที่คาดหวัง			

แบบประเมินความเหมาะสม

(ร่าง) รูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
เพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสาร
ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน

ผู้วิจัย นางสาวกรภัทร รัตนเจริญ
นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
E-mail: kim.pornpat23@gmail.com Tel. 095-6308651

วัตถุประสงค์ของการประเมิน

เพื่อประเมินความเหมาะสมของ (ร่าง) รูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ผลที่ได้จากการประเมินจะนำไปปรับปรุงแก้ไขรูปแบบฯ ให้มีความสมบูรณ์ก่อนนำไปทดลองใช้ในการอบรมจริง

คำชี้แจง

1. แบบประเมินฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของ (ร่าง) รูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน

2. โปรดพิจารณาความเหมาะสมและความสอดคล้องขององค์ประกอบต่างๆ ที่มีต่อ (ร่าง) รูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน และให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในช่องว่าง โดยพิจารณาความเหมาะสมตามเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

- 5 หมายถึง รายการที่ประเมินมีความเหมาะสมในระดับดีมาก
- 4 หมายถึง รายการที่ประเมินมีความเหมาะสมในระดับดี
- 3 หมายถึง รายการที่ประเมินมีความเหมาะสมในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง รายการที่ประเมินมีความเหมาะสมในระดับพอใช้
- 1 หมายถึง รายการที่ประเมินมีความเหมาะสมในระดับควรปรับปรุง

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. รูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หมายถึง องค์ประกอบและขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรมในการฝึกอบรมโดยการผสมผสาน 2 รูปแบบ ได้แก่ การ

ฝึกอบรมแบบเผชิญหน้าและแบบออนไลน์ในสัดส่วน 70:30 ร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ผ่านองค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพครู 5 ขั้นตอน คือ 1) กำหนดเป้าหมายร่วมกัน 2) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากประสบการณ์และสถานการณ์จริง 3) กระบวนการเรียนรู้ร่วมกันรวมถึงให้เกิดการสร้างการเปลี่ยนแปลงตามเป้าหมาย 4) แบ่งปันประสบการณ์จากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง 5) มีการวิพากษ์ สะท้อนผลการพัฒนาผู้เรียน

2. ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หมายถึง กลุ่มครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษที่รวมตัวกัน เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน โดยให้คุณค่ากับการสอนอย่างต่อเนื่อง ผ่านกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันตามหลักชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยมีสมาชิกในชุมชน

3. สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร หมายถึง ความสามารถของครูในด้านความรู้ ความเข้าใจในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ตามหลักการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ตลอดจนการนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปปฏิบัติการสอนในห้องเรียน และประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

3.1 สมรรถนะด้านความรู้ของครูในการวางแผนและออกแบบการจัดกิจกรรม การจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร คือ ครูมีความรู้ความเข้าใจในแนวคิด หลักการวิธีการ ขั้นตอน สามารถกำหนดลำดับขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สามารถวิเคราะห์มาตรฐานและตัวชี้วัด และเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ตามหลักการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร รวมถึงสามารถใช้สื่อนวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม

3.2 สมรรถนะด้านทักษะของครูในการประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ คือ สามารถในการประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ คือ สามารถกำหนดวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ รวมทั้งระบุเกณฑ์การประเมินผลการเรียนรู้ได้สอดคล้อง เหมาะสม

4. หลักการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร หมายถึง การจัดการเรียนการสอนที่มีจุดมุ่งหมาย เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารตามสถานการณ์ต่างๆ โดยมีขั้นตอนสำคัญ 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นนำเสนอ (Presentation) คือ ขั้นที่ผู้สอนให้ข้อมูลทางภาษา วิธีการใช้ภาษาไม่ว่าจะเป็นด้านการออกเสียงความหมายคำศัพท์และโครงสร้างไวยากรณ์ที่เหมาะสมกับสถานการณ์ต่างๆควบคู่ไปกับการเรียนรู้กฎเกณฑ์ 2) ขั้นฝึก (Practice) ขั้นตอนที่ให้ผู้เรียนได้ฝึกใช้ภาษาที่เพิ่งจะเรียนรู้ใหม่จากขั้นการนำเสนอเนื้อหาในลักษณะของการฝึกแบบควบคุมหรือชี้แนะ โดยมีผู้สอนเป็นผู้นำในการฝึกไปสู่การฝึกแบบค่อยๆปล่อยให้ทำเองมากขึ้นเป็นแบบกึ่งควบคุม และ 3) ขั้นใช้ภาษา (Production) เป็นขั้นใช้ภาษาในสถานการณ์ต่างๆที่จำลองจากสถานการณ์จริง หรือเป็นสถานการณ์จริงด้วยตนเอง โดยครูผู้สอนเป็นเพียงผู้แนะนำ การจัดการเรียนการสอนเน้นการจัดกิจกรรมอย่างหลากหลายที่ให้ผู้เรียนได้ฝึกและใช้ภาษาได้อย่างคล่องแคล่ว (Fluency) โดยไม่เคร่งครัดในความถูกต้องแม่นยำของกฎเกณฑ์ไวยากรณ์ (Accuracy)

5. ครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน หมายถึง ครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในการจัดการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน โดยมีจำนวนชั่วโมงในการสอนภาษาอังกฤษอย่างน้อย 8 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

แบบประเมินความเหมาะสม

(ร่าง) รูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน

ชื่อผู้ประเมิน

ตำแหน่ง

สถานที่ทำงาน

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
	5	4	3	2	1	
องค์ประกอบที่ 1 หลักการ						
1.1 มีความชัดเจน สามารถแสดงความสำคัญของรูปแบบการอบรมได้						
1.2 แสดงประเด็นที่เกี่ยวข้องได้อย่างครบถ้วน						
1.3 สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้จริง						
1.4 การใช้ภาษาเรียบเรียงถ้อยคำ จัดลำดับได้อย่างต่อเนื่องและเข้าใจง่าย						
1.5 สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของรูปแบบ						
องค์ประกอบที่ 2 วัตถุประสงค์						
2.1 มีความสอดคล้องกับหลักการ						
2.2 มีความชัดเจน สามารถนำไปสู่การปฏิบัติจริงได้						
2.3 การใช้ภาษาในการเรียบเรียงถ้อยคำเหมาะสมและเข้าใจง่าย						
องค์ประกอบที่ 3 ผู้ให้การฝึกอบรม/ผู้เข้ารับการอบรม						
3.1 ผู้เข้ารับการอบรม						
บทบาทของผู้เข้ารับการอบรมมีความเหมาะสมต่อรูปแบบ						
3.2 ผู้ให้การฝึกอบรม						
บทบาทของผู้สอนมีความเหมาะสมต่อรูปแบบ						
องค์ประกอบที่ 4 เนื้อหา						
3.1 เนื้อหา มีความเหมาะสมกับผู้เข้ารับการอบรม						

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะ เพิ่มเติม
	5	4	3	2	1	
3.2 เนื้อหาที่มีความเหมาะสมในการฝึกอบรม						
3.3 เนื้อหาในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ เหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้						
องค์ประกอบที่ 5 กระบวนการจัดการฝึกอบรมของรูปแบบ						
5.1 กระบวนการฝึกอบรมมีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของรูปแบบการฝึกอบรมฯ						
5.2 กระบวนการฝึกอบรมมีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้กับในออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้						
5.3 ความเหมาะสมของกระบวนการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ตามแต่ละขั้นตอน ดังนี้						
5.3.1 ขั้นตอนการฝึกอบรม						
1. การปฐมมณฑลผู้เข้ารับการฝึกอบรม						
2. ประเมินความรู้ก่อนการฝึกอบรม						
3. รับฟังรายละเอียดแนวทางการอบรมฯ						
4. สร้างชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพ						
5.3.2 ขั้นตอนการฝึกอบรม						
1. ฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพฯ ทั้งแบบเผชิญหน้าและแบบออนไลน์						
2. จัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศในรูปแบบของชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพในระหว่างการฝึกอบรม						
5 หน่วยการเรียนรู้						
2.1 กำหนดเป้าหมาย						
2.2 แลกเปลี่ยนเรียนรู้						
2.3 การจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสาร						
2.4 แบ่งปันประสบการณ์						
2.5 วิพากษ์ผลสะท้อน						
5.3.3 ขั้นหลังการฝึกอบรม						
ติดตามและประเมินผลการสอนด้วยวิธีการสังเกตการสอน						

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะ เพิ่มเติม
	5	4	3	2	1	
ขั้นประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสังเกตการสอน						
องค์ประกอบที่ 6 สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก						
6.1 ความเหมาะสมของสื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก						
6.1.1 สื่อในการฝึกอบรมออนไลน์						
6.1.2 สื่อในห้องฝึกอบรม						
6.1.3 สภาพแวดล้อมการฝึกอบรม						
องค์ประกอบที่ 7 สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร						
7.1 ความเหมาะสมของเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผล						
7.1.1 แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ฯ						
7.1.2 แบบประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้						

ลงชื่อ.....

(.....)

วันที่.....

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่กรุณาประเมินความเหมาะสมของ
(ร่าง) รูปแบบฯ อันเป็นประโยชน์ต่องานวิจัยในครั้งนี้

จากการประเมินความเหมาะสมของ (ร่าง) รูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชน
แห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสาร
ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน

ข้าพเจ้ามีความเห็นว่า

รูปแบบมีความเหมาะสมดีแล้ว สามารถนำไปใช้ทดลองได้

รูปแบบมีความเหมาะสม แต่ควรปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะก่อนนำไปทดลองใช้

แบบประเมิน

เว็บไซต์การฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
เพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ
และการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน

ผู้วิจัย นางสาวกรภัทร รัตน์เจริญ
นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรัตนนคร
E-mail: kim.pornpat23@gmail.com
Tel. 095-6308651

วัตถุประสงค์ของการประเมิน

เพื่อประเมินความเหมาะสมของเว็บไซต์การฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ผลที่ได้จากการประเมินจะนำไปปรับปรุงแก้ไข ให้มีความสมบูรณ์ก่อนนำไปทดลองใช้ในการเรียนการสอนจริง

คำชี้แจง

1. แบบประเมินฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบคุณภาพของเว็บไซต์การฝึกอบรม แบบผสมผสานร่วมกับชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน
2. แบบสอบถามชุดนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 รายการประเมินความเหมาะสมของเว็บไซต์การฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน

แบบประเมิน

เว็บไซต์การฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริม
สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและ
การสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ชื่อ-นามสกุล

ตำแหน่ง

สถานที่ทำงาน

เบอร์โทรศัพท์

ตอนที่ 2 ประเมินความเหมาะสมของเว็บไซต์

QR code:

คำชี้แจง

โปรดพิจารณาความเหมาะสมและความสอดคล้องขององค์ประกอบต่างๆต่อไปนี้ ที่มีต่อ
คุณภาพของเว็บไซต์การฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริม
สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
สำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของ
ท่าน พร้อมกับข้อเสนอแนะเพื่อประโยชน์ต่อการวิจัยต่อไป โดยเกณฑ์ในการพิจารณาคุณภาพของ
รูปแบบ ดังนี้

- 5 หมายถึง รายการที่ประเมินมีคุณภาพในระดับดีมาก
- 4 หมายถึง รายการที่ประเมินมีคุณภาพในระดับดี
- 3 หมายถึง รายการที่ประเมินมีคุณภาพในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง รายการที่ประเมินมีคุณภาพในระดับพอใช้
- 1 หมายถึง รายการที่ประเมินมีคุณภาพในระดับควรปรับปรุง

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ					หมายเหตุ
	5	4	3	2	1	
ด้านการออกแบบเว็บไซต์						
ความเหมาะสมของสีและขนาดของตัวอักษร ภาพ พื้นหลังโดยรวม						
ความเหมาะสมของการจัดวางและนำเสนอส่วนประกอบต่างๆ						
ความสะดวกและความคล่องตัวในการใช้งาน						
ความน่าสนใจในวิธีการควบคุมเว็บไซต์ของปุ่ม และรายการเมนู						
ความเข้าใจในภาษาที่ใช้ในเว็บไซต์						
ด้านเนื้อหาและทรัพยากรการเรียนรู้						
1. ลำดับขั้นในการเสนอเว็บไซต์การฝึกอบรม						
2. ความสอดคล้องของเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้						
3. ความน่าสนใจของเนื้อหาในแต่ละหน่วยการฝึกอบรม						
4. เว็บไซต์ที่ส่งเสริมต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง						
5. ความเหมาะสมของวัสดุประสงค์กับแหล่งสนับสนุนการเรียนรู้						
ด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร						
1. การใช้ภาษาถูกต้องเหมาะสมตามหลักภาษา						
2. สื่อความหมายได้ชัดเจน เหมาะสมกับบริบทของเนื้อหา						
3. การอธิบายเนื้อหาถูกต้องตามศาสตร์วิชา						
4. วิดีทัศน์มีคุณภาพ ภาพแลเสียง ชัดเจน สอดคล้องกับวัตถุประสงค์						
5. เอกสารใบความรู้อิเล็กทรอนิกส์ง่ายต่อการทำความเข้าใจ และสามารถปฏิบัติตามได้						
6. เอกสารมีความสะดวกในการดาวน์โหลด						
ด้านกิจกรรมการเรียนและประเมินผล						
1. ความเหมาะสมของแบบทดสอบก่อนและหลังการฝึกอบรม						
2. ความชัดเจนของคำสั่งและคำถามในกิจกรรม/แบบทดสอบ						
3. ใบบางสอดคล้องกับจุดประสงค์						
4. ปริมาณใบบางมีจำนวนเหมาะสม						
5. รูปแบบการประเมินมีความเหมาะสม						

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่กรุณาเสียสละเวลาในการประเมินในครั้งนี้

นางสาวภรภัทร รัตนเจริญ E-mail: kim.pornpat23@gmail.com Tel.095-6308651

แบบประเมินความเหมาะสมของคู่มือการใช้รูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับ
 ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษา
 เพื่อการสื่อสาร ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
 สำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน

คำชี้แจง

1. แบบประเมินฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของคู่มือการใช้รูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษ ในโรงเรียนเอกชน

2. โปรดพิจารณาความเหมาะสมขององค์ประกอบต่างๆ ที่มีต่อคู่มือการใช้รูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน พร้อมกับข้อเสนอแนะเพื่อประโยชน์ต่อการวิจัยต่อไป โดยเกณฑ์ในการพิจารณาความเหมาะสมของรูปแบบดังนี้

- 5 หมายถึง รายการที่ประเมินมีความเหมาะสมในระดับดีมาก
- 4 หมายถึง รายการที่ประเมินมีความเหมาะสมในระดับดี
- 3 หมายถึง รายการที่ประเมินมีความเหมาะสมในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง รายการที่ประเมินมีความเหมาะสมในระดับพอใช้
- 1 หมายถึง รายการที่ประเมินมีความเหมาะสมในระดับน้อย

***กรุณาส่งแบบสอบถามฉบับนี้คืนภายในวันที่ 30 ธันวาคม พ.ศ. 2565

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม					หมายเหตุ
	5	4	3	2	1	
1. รายละเอียดในคู่มือมีความชัดเจนเพียงพอที่จะนำรูปแบบการจัดการฝึกอบรมไปใช้อย่างได้ผล						
2. รายละเอียดของคำแนะนำการใช้รูปแบบการฝึกอบรมเกี่ยวกับการจัดเตรียมสิ่งที่จำเป็นในการจัดฝึกอบรมครบถ้วน						
3. บทบาทของผู้เข้ารับการฝึกอบรม บทบาทผู้ฝึกอบรม มีความชัดเจนสามารถนำไปปฏิบัติได้						
4. ระบุขั้นตอน/วิธีการจัดการเรียนแบบผสมผสานระหว่าง online กับ face to face ได้ชัดเจน						
5. บอกขั้นตอนการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพได้เป็นลำดับอย่างชัดเจน						
6. บอกวิธีการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารได้อย่างชัดเจน						
7. แสดงรายละเอียดเนื้อหา การฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารได้ครบถ้วน ง่ายต่อการนำไปใช้						
8. การวัดและประเมินผลมีความชัดเจนและเข้าใจง่าย						
9. สามารถประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารได้ชัดเจนและเข้าใจง่าย						
10. ระยะเวลาในการจัดฝึกอบรมมีความชัดเจน						

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ตำแหน่ง.....

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่กรุณาเสียสละเวลาในการประเมินในครั้งนี้
นางสาวภรภัทร รัตนเจริญ E-mail: kim.pornpat23@gmail.com Tel.095-6308651

แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่.....เรื่อง.....
 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่..... ชั่วโมงที่.....
 ชื่อ..... โรงเรียน.....

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน และขอความกรุณาเขียน
 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ต่อไป

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
		ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
1	แผนการจัดการเรียนรู้มีองค์ประกอบสำคัญครบถ้วน			
2	การเขียนสาระสำคัญในแผนการจัดการเรียนรู้			
3	จุดประสงค์การเรียนรู้ระบุพฤติกรรมชัดเจนสามารถวัดได้			
4	สาระการเรียนรู้ครบถ้วน สัมพันธ์กับจุดประสงค์การเรียนรู้			
5	กิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสม ครบถ้วนทุกขั้นตอนตามวิธีสอน หรือกระบวนการ หรือเทคนิคการสอนที่ระบุไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้			
6	ระบุการใช้สื่อ/แหล่งเรียนรู้สัมพันธ์สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้			
7	มีหลักฐาน อาทิ สื่อ ใบกิจกรรม ใบความรู้ เครื่องมือวัดฯ ที่ปรากฏในแผนการจัดการเรียนรู้ครบถ้วน			
8	ระบุวิธีการวัดผลประเมินผลอย่างชัดเจน			
9	ระบุเครื่องมือสำหรับการวัดผลประเมินผลอย่างชัดเจน			
10	ระบุเกณฑ์การประเมินผลอย่างชัดเจน			

เกณฑ์การประเมิน

ข้อ	รายการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ		
		ดี	พอใช้	ปรับปรุง
1	แผนการจัดการเรียนรู้ มีองค์ประกอบสำคัญ ครบถ้วน	องค์ประกอบของ แผนการจัดการเรียนรู้ มีครบถ้วน	องค์ประกอบของ แผนการจัดการเรียนรู้ มีไม่ครบถ้วน	องค์ประกอบของ แผนการจัดการเรียนรู้ ไม่ถูกต้อง
2	การเขียนสาระสำคัญ ในแผนการจัดการ เรียนรู้	เขียนสาระสำคัญ ถูกต้อง ชัดเจน และ ครอบคลุม	เขียนสาระสำคัญ ถูกต้อง ชัดเจน แต่ไม่ครอบคลุม	เขียนสาระสำคัญ ไม่ถูกต้อง และ ไม่ชัดเจน
3	จุดประสงค์การเรียนรู้ ระบุพฤติกรรมชัดเจน สามารถวัดได้	พฤติกรรมที่ระบุใน จุดประสงค์การเรียนรู้ มีความชัดเจนสามารถ วัดได้	ไม่มีความชัดเจนของ พฤติกรรมที่ระบุใน จุดประสงค์การเรียนรู้ และไม่สามารถวัดได้	ไม่ได้ระบุพฤติกรรม ในจุดประสงค์ การเรียนรู้
4	สาระการเรียนรู้ ครบถ้วน สัมพันธ์กับ จุดประสงค์การเรียนรู้	ระบุสาระการเรียนรู้ ครบถ้วน และสัมพันธ์ กับจุดประสงค์ การเรียนรู้	ระบุสาระการเรียนรู้ ไม่ครบถ้วน	ระบุสาระการเรียนรู้ ไม่ครบถ้วน และ ไม่สัมพันธ์กับ จุดประสงค์การเรียนรู้
5	กิจกรรมการเรียนรู้ มีความเหมาะสม ครบถ้วนทุกขั้นตอน ของการจัดการเรียนรู้ ภาษาเพื่อการสื่อสารฯ ตามที่ระบุในแผน การจัดการเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้ มีความเหมาะสม ครบถ้วนทุกขั้นตอน ของการจัดการเรียนรู้ ภาษาเพื่อการสื่อสารฯ	กิจกรรมการเรียนรู้ มีความเหมาะสม แต่ไม่ครบทุกขั้นตอน ของการจัดการเรียนรู้ ภาษาเพื่อการสื่อสารฯ ตามที่ระบุในแผน การจัดการเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้ ไม่มีความเหมาะสม และไม่ครบทุกขั้นตอน ของการจัดการเรียนรู้ ภาษาเพื่อการสื่อสารฯ ตามที่ระบุในแผน การจัดการเรียนรู้
6	ระบุการใช้สื่อ/แหล่ง เรียนรู้สัมพันธ์ สอดคล้องกับกิจกรรม การเรียนรู้	เครื่องมือสำหรับ การวัดผลประเมินผล มีความชัดเจน	ระบุเครื่องมือสำหรับ การวัดผลประเมินผล แต่ไม่ชัดเจน และ ไม่สามารถวัดได้	ไม่ได้ระบุเครื่องมือ สำหรับการวัดผล ประเมินผล
7	ระบุการใช้สื่อ/แหล่ง เรียนรู้สัมพันธ์สอดคล้อง กับกิจกรรมการเรียนรู้	ระบุการใช้สื่อ/แหล่ง เรียนรู้สัมพันธ์สอดคล้อง กับกิจกรรมการเรียนรู้	ระบุการใช้สื่อ/แหล่ง เรียนรู้ แต่ไม่สัมพันธ์ สอดคล้องกับกิจกรรม การเรียนรู้	ไม่ได้ระบุการใช้สื่อ/ แหล่งเรียนรู้

ข้อ	รายการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ		
		ดี	พอใช้	ปรับปรุง
8	ระบุวิธีการวัดและประเมินผลอย่างชัดเจน	วิธีการวัดผลประเมินผลชัดเจนทุกพฤติกรรมที่ต้องการวัด	วิธีการวัดผลประเมินผลชัดเจนแต่ไม่ครบทุกพฤติกรรมที่ต้องการวัด	วิธีการวัดผลประเมินผลไม่ชัดเจนและไม่ครบทุกพฤติกรรมที่ต้องการวัด
9	ระบุเครื่องมือสำหรับการวัดผลประเมินผลอย่างชัดเจน	เครื่องมือสำหรับการวัดผลประเมินผลมีความชัดเจน	ระบุเครื่องมือสำหรับการวัดผลประเมินผลแต่ไม่ชัดเจน ไม่สามารถวัดได้	ไม่ได้ระบุเครื่องมือสำหรับการวัดผลประเมินผล
10	ระบุเกณฑ์การประเมินผลอย่างชัดเจน	เกณฑ์การประเมินผลมีความชัดเจน	ระบุเครื่องมือสำหรับการวัดและประเมินผลแต่ไม่ชัดเจน ไม่สามารถวัดได้	ไม่ได้ระบุเครื่องมือสำหรับการวัดและประเมินผล

เกณฑ์การประเมิน

ความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้	ความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้
คะแนนระหว่าง 1-14 ระดับคุณภาพต้องปรับปรุง	ค่าความสอดคล้องต้องมีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป
คะแนนระหว่าง 15-23 ระดับคุณภาพ พอใช้	
คะแนนระหว่าง 24-30 ระดับคุณภาพ ดี	

แบบสังเกตการสอน
แบบสังเกตชั้นเรียน (Classroom Observation)

คำชี้แจง

แบบสังเกตชั้นเรียนนี้ เป็นแบบสังเกตการจัดการเรียนการสอนของครูในการจัดการเรียนรู้ภาษา เพื่อการสื่อสารโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยผู้สังเกตชั้นเรียนกรณำบันทึกข้อมูลจาก การสังเกตและทำเครื่องหมาย ✓ ในแบบประเมินทุกข้อ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

- 1.1 ชื่อผู้สอน.....
วัน/เดือน/ปีที่สังเกตการณ์สอน.....
- 1.2 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่.....
คาบเรียนที่.....ชื่อหน่วยการเรียนรู้.....
- 1.3 ชื่อผู้สังเกต.....

ตอนที่ 2 การสังเกตการณ์เรียนการสอนตามสภาพจริง

- 5 หมายถึง รายการที่ประเมินมีความเหมาะสมในระดับดีมาก
- 4 หมายถึง รายการที่ประเมินมีความเหมาะสมในระดับดี
- 3 หมายถึง รายการที่ประเมินมีความเหมาะสมในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง รายการที่ประเมินมีความเหมาะสมในระดับพอใช้
- 1 หมายถึง รายการที่ประเมินมีความเหมาะสมในระดับน้อย

ที่	รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม				
		5	4	3	2	1
ด้านครูผู้สอน						
1	การเตรียมความพร้อม เตรียมการสอนและความตรงต่อเวลาของผู้สอน					
2	บุคลิกภาพโดยรวมของครูผู้สอน					
3	ความสามารถในการใช้สื่อเทคโนโลยีประกอบการสอนของผู้สอน					
4	ความสามารถในการจัดการชั้นเรียนและแก้ปัญหาในชั้นเรียน					
ด้านเนื้อหา						
5	เนื้อหาที่สอนมีความน่าสนใจ ทันสมัย					
6	เนื้อหาครอบคลุมและสอดคล้องกับตัวชี้วัด					

ที่	รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม				
7	เนื้อหา มีความเหมาะสมกับระดับความรู้ความสามารถของผู้เรียน					
8	เนื้อหา เชื่อมโยงกับสถานการณ์ และชีวิตประจำวันของผู้เรียน					
ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน						
9	จัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยวิธีการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารตามขั้นตอนของแผนการจัดการเรียนรู้					
10	จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ฝึกค้นคว้า รวบรวมข้อมูล คิดวิเคราะห์ สังเคราะห์					
11	จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง					
12	ผู้เรียน มีความกระตือรือร้นและสนุกสนานในการเรียน					
ด้านสื่อและสิ่งสนับสนุนการเรียนการสอน						
13	มีเอกสารและสื่อประกอบในการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย					
14	สื่อที่ใช้สามารถเชื่อมโยงกับเนื้อหาที่สอนให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีขึ้น					
15	มีการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามามีใช้ในการเรียนการสอน					
16	มีการเน้นเรื่องคุณธรรม จริยธรรมในการใช้สื่อทางอินเทอร์เน็ต					
ด้านการวัดและประเมินผลการเรียน						
17	มีวิธีการประเมินผลตามสภาพจริง					
18	มีการประเมินผลที่สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด/กิจกรรมการเรียนรู้					
19	ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผล					
20	มีเกณฑ์การประเมินชิ้นงานภาระงานที่เหมาะสม					
	รวม					

เกณฑ์การแปลความหมาย

คะแนน	80-100	ดีมาก
คะแนน	70-79	ดี
คะแนน	60-69	ปานกลาง
คะแนน	50-59	พอใช้
คะแนน	20-49	ปรับปรุง

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

.....

ลงชื่อ.....ผู้สังเกต

(.....)

ตำแหน่ง.....

แบบสอบถามความพึงพอใจการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้
ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยี
สารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน

คำชี้แจง

แบบสอบถามความพึงพอใจนี้ เป็นแบบสอบถามความพึงพอใจของครูที่มีต่อรูปแบบ
การฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้าน
การจัดการเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครู
ภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน โดยแบบสอบถามฉบับนี้มีทั้งหมด 2 ตอน ขอให้ผู้ตอบแบบประเมิน
ตอบให้ครบทั้ง 2 ตอน เพื่อให้การดำเนินงานกิจกรรมเป็นไปตามวัตถุประสงค์และเพื่อเป็นประโยชน์
ในการนำไปใช้ต่อไปทำเครื่องหมาย ✓ ในแบบประเมินทุกข้อ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. เพศ ชาย หญิง
2. อายุ ต่ำกว่า 20 ปี 20-30 ปี 31-40 ปี
 41-50 ปี 51 ปีขึ้นไป
3. การศึกษา ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี
 ปริญญาโท ปริญญาเอก
4. ประสบการณ์ทำงาน ต่ำกว่า 20 ปี 20-30 ปี 31-40 ปี
 41-50 ปี 51 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 ระดับความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสาน มีเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

- 5 หมายถึง มีความพึงพอใจมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความพึงพอใจมาก
- 3 หมายถึง มีความพึงพอใจปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อย
- 1 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

ที่	รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
1	การถ่ายทอดความรู้ของวิทยากร					
2	ความสามารถในการอธิบายเนื้อหา					
3	มีความครบถ้วนของเนื้อหาในการฝึกอบรม					
4	การตอบข้อซักถามในการฝึกอบรม					
5	สถานที่สะดวกและมีความเหมาะสม					
6	ความพร้อมของอุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์					
7	ระยะเวลาในการอบรมมีความเหมาะสม					
8	อาหาร มีความเหมาะสม					
9	ความรู้ ความเข้าใจของผู้เข้าอบรมในเรื่องนี้ ก่อน การอบรม					
10	ความรู้ ความเข้าใจของผู้เข้าอบรมในเรื่องนี้ หลัง การอบรม					
11	สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้					
12	มีความมั่นใจและสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ได้					
13	สามารถนำความรู้ไปเผยแพร่/ถ่ายทอดได้					
	รวม					

แบบประเมินและรับรอง

รูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
เพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสาร
ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน

ผู้วิจัย นางสาวกรภัทร รัตนเจริญ

นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรัตนนคร

ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กอบสุข คงมันัส

กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.อรจรรย์ ณ ตะกั่วทุ่ง

E-mail: kim.pornpat23@gmail.com

Tel. 095-6308651

คำชี้แจง

1. แบบประเมินและรับรองความเหมาะสมของรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน ประกอบด้วยประเด็นพิจารณารายละเอียดของรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานฯได้จากเอกสารที่ส่งมาพร้อมกันนี้

2. แบบประเมินและรับรองฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินผลและรับรองความเหมาะสมของรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน หลังการทดลองใช้รูปแบบฯ เรียบร้อยแล้ว โดยแบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับรายละเอียดของรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสาน

ตอนที่ 2 การรับรองรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานฯ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. รูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หมายถึง องค์ประกอบและขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรมในการฝึกอบรมโดยการผสมผสาน 2 รูปแบบ ได้แก่ การฝึกอบรมแบบออนไลน์และแบบเผชิญหน้าในสัดส่วน 60:40 ร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ผ่านองค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพครู 5 ขั้นตอน คือ 1) กำหนด

เป้าหมายร่วมกัน 2) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากประสบการณ์และสถานการณ์จริง 3) กระบวนการเรียนรู้ร่วมกันรวมพลังให้เกิดการสร้างการเปลี่ยนแปลงตามเป้าหมาย 4) แบ่งปันประสบการณ์จากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง 5) มีการวิพากษ์ สะท้อนผลการพัฒนาผู้เรียน

2. ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หมายถึง กลุ่มครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษที่รวมตัวกัน เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน โดยให้คุณค่ากับการสอนอย่างต่อเนื่อง ผ่านกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันตามหลักชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยมีสมาชิกในชุมชน

3. สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร หมายถึง ความสามารถของครูในด้านความรู้ ความเข้าใจในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ตามหลักการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ตลอดจนการนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปปฏิบัติการสอนในห้องเรียน และประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

3.1 สมรรถนะด้านความรู้ของครูในการวางแผนและออกแบบการจัดกิจกรรม การจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร คือ ครูมีความรู้ความเข้าใจในแนวคิด หลักการ วิธีการ ขั้นตอน สามารถกำหนดลำดับขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สามารถวิเคราะห์มาตรฐานและตัวชี้วัด และเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ตามหลักการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร รวมถึงสามารถใช้สื่อนวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม

3.2 สมรรถนะด้านทักษะของครูในการประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ คือ สามารถกำหนดวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ รวมทั้งระบุเกณฑ์การประเมินผลการเรียนรู้ได้สอดคล้อง เหมาะสม

4. หลักการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร หมายถึง การจัดการเรียนการสอนที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารตามสถานการณ์ต่างๆ โดยมีขั้นตอนสำคัญ 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ชี้นำเสนอ (Presentation) คือ ขั้นที่ผู้สอนให้ข้อมูลทางภาษา วิธีการใช้ภาษาไม่ว่าจะเป็นด้านการออกเสียงความหมายคำศัพท์และโครงสร้างไวยากรณ์ที่เหมาะสมกับสถานการณ์ต่างๆ ควบคู่ไปกับการเรียนรู้กฎเกณฑ์ 2) ฝึก (Practice) ขั้นตอนที่ให้ผู้เรียนได้ฝึกใช้ภาษาที่เพิ่งจะเรียนรู้ใหม่จากขั้นการนำเสนอเนื้อหาในลักษณะของการฝึกแบบควบคุมหรือชี้นำ โดยมีผู้สอนเป็นผู้นำในการฝึกไปสู่การฝึกแบบค่อยๆปล่อยให้ทำเองมากขึ้นเป็นแบบกึ่งควบคุม และ 3) ขั้นใช้ภาษา (Production) เป็นขั้นใช้ภาษาในสถานการณ์ต่างๆที่จำลองจากสถานการณ์จริง หรือเป็นสถานการณ์จริงด้วยตนเอง โดยครูผู้สอนเป็นเพียงผู้แนะนำ การจัดการเรียนการสอนเน้นการจัด

กิจกรรมอย่างหลากหลายที่ให้ผู้เรียนได้ฝึกและใช้ภาษาได้อย่างคล่องแคล่ว (Fluency) โดยไม่เคร่งครัดในความถูกต้องแม่นยำของกฎเกณฑ์ไวยากรณ์ (Accuracy)

5. ครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน หมายถึง ครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในการจัดการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน โดยมีจำนวนชั่วโมงในการสอนภาษาอังกฤษอย่างน้อย 8 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

ตอนที่ 1 ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับรายละเอียดของรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องความคิดเห็นที่ตรงกับความคิดของท่าน

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
	5	4	3	2	1	
องค์ประกอบที่ 1 หลักการ						
1.1 มีความชัดเจน สามารถแสดงความสำคัญของรูปแบบการอบรมได้						
1.2 แสดงประเด็นที่เกี่ยวข้องได้อย่างครบถ้วน						
1.3 สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้จริง						
1.4 การใช้ภาษาเรียบเรียงถ้อยคำ จัดลำดับได้อย่างต่อเนื่องและเข้าใจง่าย						
1.5 สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของรูปแบบ						
องค์ประกอบที่ 2 วัตถุประสงค์						
2.1 มีความสอดคล้องกับหลักการ						
2.2 มีความชัดเจน สามารถนำไปสู่การปฏิบัติจริงได้						
2.3 การใช้ภาษาในการเรียบเรียงถ้อยคำเหมาะสมและเข้าใจง่าย						
องค์ประกอบที่ 3 ผู้ให้การฝึกอบรม/ผู้เข้ารับการอบรม						
3.1 ผู้เข้ารับการอบรม						
บทบาทของผู้เข้ารับการอบรมมีความเหมาะสมต่อรูปแบบ						
3.2 ผู้ให้การฝึกอบรม						

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
	5	4	3	2	1	
บทบาทของผู้สอนมีความเหมาะสมต่อรูปแบบ						
องค์ประกอบที่ 4 เนื้อหา						
3.1 เนื้อหาที่มีความเหมาะสมกับผู้เข้ารับการอบรม						
3.2 เนื้อหาที่มีความเหมาะสมในการฝึกอบรม						
3.3 เนื้อหาในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ เหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้						
องค์ประกอบที่ 5 กระบวนการจัดการฝึกอบรมของรูปแบบ						
5.1 กระบวนการฝึกอบรมมีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของรูปแบบการฝึกอบรมฯ						
5.2 กระบวนการฝึกอบรมมีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้กับในออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้						
5.3 ความเหมาะสมของกระบวนการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ตามแต่ละขั้นตอน ดังนี้						
5.3.1 ขั้นตอนการฝึกอบรม						
1. การปฐมนิเทศผู้เข้ารับการฝึกอบรม						
2. ประเมินความรู้ก่อนการฝึกอบรม						
3. รับฟังรายละเอียดแนวทางการอบรมฯ						
4. สร้างชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพ						
5.3.2 ขั้นตอนการฝึกอบรม						
1. ฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพฯ ทั้งแบบเผชิญหน้าและแบบออนไลน์						
2. จัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศในรูปแบบของชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพในระหว่างการฝึกอบรม 5 หน่วยการเรียนรู้						
2.1 กำหนดเป้าหมาย						
2.2 แลกเปลี่ยนเรียนรู้						
2.3 การจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสาร						

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
	5	4	3	2	1	
2.4 แบ่งปันประสบการณ์ 2.5 วิพากษ์ผลสะท้อน						
5.3.3 ชั้นหลังการฝึกอบรม ชั้นติดตามและประเมินผลการสอนด้วยวิธีการสังเกตการสอน						
ชั้นประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสังเกตการสอน						
องค์ประกอบที่ 6 สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก						
6.1 ความเหมาะสมของสื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก						
6.1.1 สื่อในการฝึกอบรมออนไลน์						
6.1.2 สื่อในห้องฝึกอบรม						
6.1.3 สภาพแวดล้อมการฝึกอบรม						
องค์ประกอบที่ 7 สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร						
7.1 ความเหมาะสมของเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผล						
7.1.1 แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ฯ						
7.1.2 แบบประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้						

ลงชื่อ.....

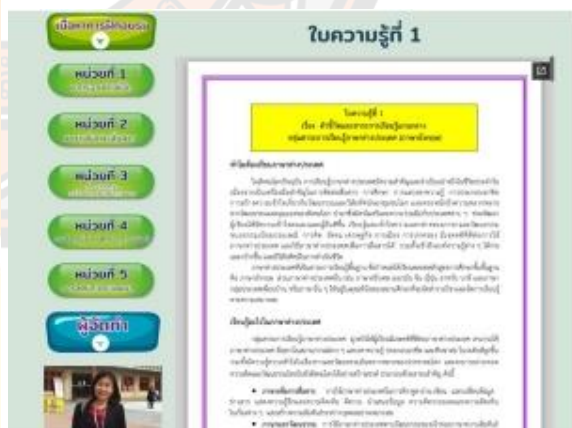
(.....)

วันที่.....

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่กรุณาประเมินความเหมาะสมของรูปแบบฯ
อันเป็นประโยชน์ต่องานวิจัยในครั้งนี้

ภาคผนวก ค ตัวอย่างเว็บไซต์การฝึกอบรมแบบผสมผสานฯ ตัวอย่างคู่มือการฝึกอบรม และ
รูปถ่ายการฝึกอบรมแบบผสมผสานฯ

ตัวอย่างเว็บไซต์การฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริม
สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
สำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน

คู่มือการฝึกอบรมแบบผสมผสานร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมสมรรถนะ
 ด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
 สำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน

URL : https://sites.google.com/d/1GLG5ya8PILy1u1MDkZV6G-4ed19T9/c/y_8nxU5Hx7JQWbIV-fwZymwBz7eG/

ภาพถ่ายการฝึกอบรมแบบผสมผสาน

ภาพถ่ายการฝึกอบรมแบบผสมผสาน

